GESCHRIFTEN

BETREFFENDE DE

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK,

DE SOCINIANEN, KWAKERS, HERNHUTTERS, DOOPSGEZINDEN, COLLEGIANTEN, LUTHERSCHEN, ROOMSCHEN,

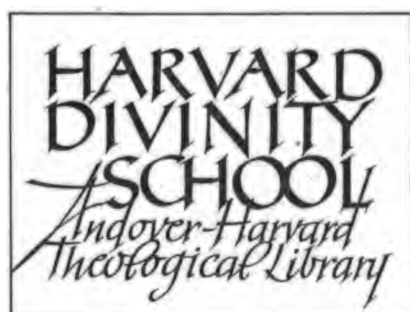
EN VAN

PROTESTANTSCHE GODGELEERDEN IN HET BUITENLAND.

DOOR

H. C. ROGGE.

AMSTERDAM.
J. H. SCHELTEMA.
1864.

HARVARD
DIVINITY
SCHOOL
Andover-Harvard
Theological Library

 De *Bibliotheek der contra-remonstrantsche en gereformeerde geschriften* zal in het volgend jaar verschijnen, waarmede de *Beschrijvende Catalogus der pamfletten-verzameling van de boekerij der remonstrantsche kerk te Amsterdam* compleet zal zijn.

BESCHRIJVENDE CATALOGUS

DER

PAMFLETTEN-VERZAMELING

VAN DE

BOEKERIJ DER REMONSTRANTSCHE KERK

TE AMSTERDAM.

Stuk II.

Afdeeling II.

GESCHRIFTEN

BETREFFENDE DE

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK,

DE SOCINIANEN, KWAKERS, HERNHUTTERS,
DOOPSGEZINDEN, COLLEGIANTEN, LUTHERSCHEN,
ROOMSCHEN,

EN VAN

PROTESTANTSCHE GODGELEERDEN IN HET BUITENLAND,

DOOR

H. C. ROGGE.

AMSTERDAM,
J. H. SCHELTEMA.
1864.

VOORBERIGT.

Toen ik voor ruim vier jaren de pamfletten der amsterdamsche boekerij begon te ordenen, was het van den aanvang af mijn plan, alle theologische stukken, die niet tot de litteratuur aangaande de Remonstranten en de Contra-Remonstranten gebragt konden worden, op te nemen in een Aanhangsel bij het 2[de] *Stuk. Ik mogt deze blaauwboekjes te minder achterwege laten, wijl de verzameling van den heer* F. Muller *mij gebleken was uiterst onvolledig te zijn ten opzigte van de Socinianen, Kwakers en andere secten. Betreffende de Doopsgezinden werd er bijna geen enkele titel in de* Bibliotheek van Nederlandsche pamfletten *gevonden. Dit aanhangsel is echter een vrij uitgebreid boekdeel geworden. De oogst heeft mijne verwachting verre overtroffen.*

Ik twijfel niet, of dit gedeelte van mijn Catologus *zal geenzins als het minst belangrijke worden beschouwd. Het bevat zeker een aantal titels, die tot dusverre geheel onbekend waren. Ik acht het overbodig, op vele hoogst zeldzame stukken de aandacht te vestigen. Van de litteratuur der Doopsgezinden en Collegianten, voor zoo verre deze althans in den bekenden vorm der vlugschriften uit de* 17[de] *en de* 18[de] *eeuw aanwezig is, bestond nog geene beschrijving. Voor eenigen tijd was het mijn voornemen deze achterwege te laten. De verzameling der remonstrantsche boekerij, hoe rijk ook op zich zelve, is zeker hoogst onvolledig. De doopsgezinde boekerij te Amsterdam bezit ongetwijfeld eene veel aanzienlijker collectie. Maar zoolang er nog geen aanvang was gemaakt met de uitgave eener* Bibliotheek van doopsgezinde geschriften, *waartoe, naar ik meen, bij de doopsgezinde kerk het plan bestaat, oordeelde ik het bij nadere overweging beter voorloopig reeds te geven wat de remonstrantsche boekerij bezit.*

De wijze, waarop ik de titels heb geordend, behoeft, geloof ik, weinig toelichting. Onder het opschrift: Stukken betreffende de Nederlandsch-hervormde kerk *heb ik alles zaâmgebragt, wat, gelijk eerlang*

blijken zal, in de 1ste *Afdeeling van Stuk II geen plaats kon vinden. Zooveel mogelijk heb ik deze pamfletten onder enkele bijzondere afdeelingen gebragt. Ten einde het overzigt van de geschiedenis der gereformeerde kerk eenigzins volledig te maken, nam ik enkele titels van pamfletten, die bij ons werden gemist, uit de* Bibl. van Nederl. pamfl. *over. Deze titels zijn met een * geteekend. Terwijl de geschriften van en over de Voetianen, Coccejanen, Labadisten enz. hier behoorden gerangschikt te worden, was het wenschelijk de Socinianen, Kwakers en Hernhutters af te zonderen. Deze stonden meer op zich zelven en waren niet als secten of partijen in den boezem der nederlandsche kerk te beschouwen. Het sprak van zelf, dat aan de Lutherschen en Roomschen eene afzonderlijke plaats toekwam. Ook bij dezen heb ik het ontbrekende uit de verzameling van den Heer* F. MULLER *aangevuld, door de verwijzen naar de nummers van de* Bibl. van Nederl. pamfl. *Eindelijk voegde ik aan het voorafgaande nog toe, al wat ik gevonden had van oorspronkelijke en vertaalde geschriften van protestantsche godgeleerden in het buitenland. Zeer vele dezer geschriften hebben betrekking op de Remonstranten, 't zij dat ze het Remonstrantisme verdedigen en bestrijden of meer bepaald tegen remonstrantsche godgeleerden zijn gerigt, 't zij dat ze handelen over onderwerpen, die met de geschiedenis van het remonstrantsche kerkgenootschap in zeer naauw verband staan. Het scheen mij onnoodig, dergelijke stukken nog door een teeken aan te wijzen.*

De stukken waarvan de schrijvers bekend waren, zijn met de noodige biografische en bibliografische aanwijzingen, voor zoo verre ik die geven kon, op de namen der schrijvers gesteld. Aan het einde heb ik een alphabetisch register gevoegd, waarin echter geen onderscheid wordt gemaakt tusschen de verschillende afdeelingen, die men in de inhoudsopgave kan vinden. De anonieme geschriften zijn telkens afzonderlijk opgegeven onder de afdeelingen waarbij ze behoorden.

Voor het overige herinner ik aan de opehelderingen, bij de uitgave der vorige stukken van dezen Catalogus gegeven. Moge dit gedeelte van mijnen arbeid eene niet onwaardige plaats nevens het overige beslaan!

Leiden, Sept. 1864. H. C. ROGGE.

INHOUD.

—

—

—

—

—

STUKKEN

BETREFFENDE DE NEDERLANDSCH-HERVORMDE KERK.

BELIJDENIS, CATECHISMUS, KERKORDENINGEN, ENZ.

Belydenisse des gheloofs der kercken J. CHR. in de Nederlanden nae de suyverheyt des evangelii ghereformeert. Nu nieuwelick herdruckt ende met de beste copien van den jare 1566 trouwelick vergeleken, uyt last.... des prov. synodi van Zeelandt. Middelb., by Richard Schilders. 1611.

De fransche en nederduitsche teksten zijn tegenover elkander gedrukt.

Nederlantsche belydenisse des geloofs, canones des synodi van Dordrecht, nederl. kercken-ordre ende houwlyckx-ordre der kercken van Overjsel (*sic*). Tot Swolle, by Fr. Jorrians ende Jan Gerritsen. 1636.

Met geill. titelblad.

Catechismus oft onderwijsinge in de christ. religie, welcke in den gheref. euang. kercken ende scholen der Nederlanden gheleert.... wert. Mitsg. de christ. ceremonien ende gebeden. Middelb., by Richard Schilders. 1591. 8°.

Catechismus ofte onderw. in de christ. leere, alsoo die in de kercken ende scholen der keurvorstelicken Paltz, ende der Nederlanden gheleert wort. Tot Midd., ghedr. by R. Schilders. 1611.

Behalve den catechismus behelst dit stuk de verschillende formulieren en gebeden. Daarop volgt, onder afzond. titel, een *Kort begrip der christ. religie, ghestelt in vraghe ende antwoorde, tot onderwysinghe derghener die haer eerst willen begheven tot het ghebruyck van des heeren avendt-mael: meerderdeel ghetrocken uyt den nederl. christ. catechismo.* De *Belydenisse des gheloofs* is hier achter gevoegd (Zie hierboven).

Catechismus ofte onderw. in de christ. leere.... Mitsg. de belijdenisse des geloofs, ende naerder verklar. van eenige hooft-stucken desselven, overgesien ende gestelt in de syn. nat. der nederl. geref. kercken, geh. tot Dordrecht, in.... 1618 ende 1619. Als oock de lyturgie.... ofte de formulieren van de bedieninge der h. sacramenten, bevestinge der kercken-dien., oeffeninghe der kerck. tucht, siecken-troost, ende christ. gebeden. t' Amst., gedr. by Everhard Cloppenborgh. 1639.

Christel. kercken-ordeninge.... Ghearr. binnen Utrecht, *enz.* 1612. (N°. 1026).

Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.*, bl. 90, v.

Hetzelfde. Andere druk. 1612. (N°. 1027).

De kercken-ordeninghen der gheref. nederl. kercken in de vier nation. synoden.... ghearresteert. Mitsg.... anderen in de provinc. syn. van Holland ende Zeelandt.... besloten, *enz.* 1612. (N°. 1028).

Zie voor den inhoud de aant. in de *B. v. p.* Vgl. ook *Afd.* 1 op R. DONTECLOCK.

Hetzelfde. De tweede editie. 1617. (N°. 1234).

Hetzelfde. De derde editie. 1622.

Hetzelfde. De vierde editie. Tot Delf, gedr. by Andr. Cloeting. 1640.

Hetzelfde. De vijfde editie.

Vermoedelijk van 1648. Het jaartal op dit exemplaar is onleesbaar.

Kercken-ordeninghe van.... 1591, door last van de.... stat. v. Hollandt.... inghestelt, ende de resol. van de.... stat.... a°. 1612, *enz.* 1617. (N°. 1235).

Kerckel. ordonnancien der ghemeynte van Geneven...., bevesticht.... 13 Nov. 1561, *enz.* 1617. (N°. 1236).

* *Hetzelfde. Andere druk.* 1617. (N°. 1237).

Harmonia synodorum belgicarum sive canones regiminis eccles. in syn. nation., à reformatione in Belgio celebratis, constituti et in reformatis eccl. belg. hactenus observati, breviter in ordinem digesti per S. R. [1618].

Uitgegeven ten behoeve van de leden der dordsche synode van 1618 en '19.

Harmonie d. i. overeenstemminge der nederl. synoden ofte regulen, naer de welcke de kercken worden gheregiert; in de nation. synoden, sedert de reform. in Nederl. ghehouden, beraemt ende in de gheref. kercken van Nederl. tot noch toe onderhouden. Cortelick by den anderen ghestelt door S. R. Tot Leyden, by Dav. Jansz. van Ilpendam. 1618.

Vert. van het voorgaande.

* Kercken-ordeninghe, ghestelt in den nation. synode der gheref. kercken.... binnen Dordrecht.... 1618 ende 1619, ende.... gearresteert by de.... stat. des furstendoms Gelre und graefschaps Zutphen, *enz.* 1620. (N°. 1782).

Van 21 Julij 1620.

* *Hetzelfde. Herdruk.* 1620. (N°. 1783).

Hetzelfde. Andere druk. 1620. (N°. 1784).

Kercken-ordeninge gestelt in den nat. syn.... binnen Dordr. 1618 ende 1619, ende also goet ghevonden ende gearresteert by de.... stat. 's landts van Utrecht op den VI[en] Aug.... 1619. Tot Utrecht, by S. de Roy. 1620.

Hetzelfde. Tot Utr., by Amelis Jansz. van Paddenburch. 1640.

Hetzelfde. 1655. (N°. 4446).

Kerken-ordeninge gestelt in den nat. syn. der geref. kerken.... binnen Dordr., in de jaren 1618 ende 1619. Waar achter gevoegt zijn de.... Post-acta.... Uyt het lat. getrouwelijk.... overgebragt. Tot Amst., by Gerardus Borstius. 1693. 12°.

Hetzelfde. Te Rott., by Nik. Topyn. 1733. 8°.

Behalve de Post-acta achteraan nog eenige resolutieen en placcaten enz., benevens een register.

XVII extracten off positien, geverifieert uyt de schriften van.... leeraers der geref. kercke op het houden van het syn. prov. tot Utrecht in.... M.D.C.XVIII.

In plano.

Extracten getrokken uyt den nat. syn., geh. tot Dordr.... 1618 en '19, raakende den voet, ordre en maniere van de catechisatien, mitsg. copien van de extracten der naader reglementen uyt de prov. syn. van Suyd Holland, op het poinct van.... catechisatien. Gelijk ook tegens de conventiculen sedert den voors. jaare gearresteert tot.... 1682.... Uytgeg. door ordre van den e. kerkenr. van Leiden. Gedr. tot Leiden, by Fel. Lopez. 1683.

Acta synodalia of gearresteerde kercken-ord. van Zeelandt van.... 1591, 1620 en 1638, uitgegeven in gevolge de resol. van de.... gecomm. raden van Zeelandt van den 13 Febr. 1755. Te Middelb., by Leend. en Joh. Bakker. 1755.

Gelykheid, vryheid, broederschap. Extract uit het register van de eerste kamer van het vertegenwoordigend lichaam des bataafschen volks. Dond.... 5 Febr. 1801. 8°.

Over de tractementen der pred., kerkel. goederen, enz.

VERSCHILLENDE RIGTINGEN, PARTIJEN, ENZ.

Aengevangen proceduеren tot Wttrecht tegens Renatus Des Cartes, ter oorsaecke van twee sijne diffamatoire gheschriften of fameuse

libellen. Vergadert ende uytgegeven door een liefhebber der waerheydt. Tot Utr., gedr. by Will. Strick.

Vermoedelijk in 1648 verschenen. Hierin onder anderen een brief van DESCARTES aan de vroedschap van Utrecht, get.: „Van Egmond op den Hoef den 6 Julii s. n. 1643."

CARTHESIUS RENATUS ofte naakte ontblooting der nijdige dommekracht.... tegen de leere van DESCARTES' verborgen, *enz.* 1656. (N°. 4506).

Van J. DU BOIS.

*' Wiskonstigh-bewys der onnoselheyt van J. DU BOIS.... in het bestrijden van de.... philosophie van DES CARTES, *enz.* 1656. (N°. 4508).

Vgl. de werken van DU BOIS, *Afd.* II

Nader openinge van eenige stucken in de Cartesiaensche philosophie, *enz.* 1656. (N°. 4512).

Vgl. *B. v. p.*, N°. 4510 en '11.

Bedenkingen op den staat des geschils over de Cartes. phil., *enz.* 1656. (N°. 4513).

Vgl. *B. v. p.*, N°. 4514—'16.

Magni CARTESII manes ab ipsomet defensi; sive ... RENATI DESCARTES querela apologetica ad.... magistratum Ultrajectinum, qua technae, calumniae, mendacia, falsorum testimoniorum fabricae, aliaque crimina Voetiorum et DEMATII plene reteguntur. Opusculum antea ineditum, nunc vero opponendum quotidianis VOETII et Voetianorum criminationibus, iis nominatim quas sub Theologiae naturalis reformatae titulo haud ita pridem emiserunt. Vristadii ap. Lancellotum Misopodem. 1656.

Brief geschreven van een vriendt aen synen vriendt, behelsende het oordeel eeniger vermaerde mannen wegens 't gebruyck des oude en het in-voeren van een nieuwe philosophie in de geref.... academien. Als meede eenige fundamenten en leerstucken der hedensdaeghsche.... phil. of Cantesianery. Gedr. in 't j. 1668.

Behels. het oordeel van URSINUS, BEZA, SCALIGER en DOUZA over RAMUS.

Extract uit het register der resol. van de.... curat. over de univers. binnen Leyden, *enz.* 1673. (N°. 7014).

Vgl. *B. v. p.*, N°. 7015.

Het collegie der Scavanten van Utrecht, *enz.* 1674. (N°. 7226).

Tegen de Cartesianen. Vgl. *B. v. p.*, N°. 7227.

Korte vertooningh van het gene waer in de gelovige voor de wet, onder de wet en onder het euangelium over-een-komen en verschillen. Uitgegeven ter occasie van het Berigt tegens de Coccejaensche ende Cartesiaensche nieuwigheden. Tot Leyden, gedr. by Adr. Severinus. 1674. 8°.

Met voorw.

Extract. Uyt de resol. van de curat. over de univ.... der stad Leyden.... tegen de schadelijke nieuwigheden, *enz.* 1676. (N°. 7479). *In plano.*

Tegen CARTESIUS en zijne *Metaphysica*, enz. Vgl. *B. v. p.*, N°. 7480.

Hetzelfde. Andere druk. 1676. *In plano.*

Zonder adres.

Nader beright over seker Extract van resol. der.... curat. van de acad. tot Leyden, *enz.* 1676. (N°. 7481).

Brief van een liefh. der waarheid.... over de Resolutie der curat. der acad., *enz.* [1676]. (N°. 7482).

Twee brieven van een liefh. der waarheit, d'eerste.... over t' Extract van de resol., *enz.* 1676. (N°. 7483).

Klaare ontdekkingh van de.... verlegentheid der geenen die land en kerke beroeren, *enz.* 1676. (N°. 7484). *In plano.*

Begravenis der Cartesiaense en Cocceaense nieuwigheden, *enz.* 1676. (N°. 7490).

Zie op de Coccejanen, hieronder.

* Request der professoren.... van de Aristotelische philosophie...., tot voorstant der scholastieke, *enz.* 1676. (N°. 7521).

* Theil der Atheïsten naakteleik ondekt, *enz.* 1695. (N°. 9449).

Redenen bygebracht voor M. SCHOOCKIO.... waerom hy behouden sijne goede naem ende faem, niet en kan voldoen de sententie by den e. gerechte der stadt Utrecht den XXX May 1649 tusschen hem als gearresteerde ter eenre zijde en G. VOETIUM als arrestant, midtsg. C. DEMATIUM gevoeghde.... ter andere sijde, gepronuncieert. Opgedragen aen het oordeel van alle menschen, van wat staet.... deselve mogen zijn. Tot Gron., by Jan Claessen. 1649.

Achteraan het »Testimonium a VOETIO per WATERLAET à SCHOOCKIO petitum" en het »Test. à SCHOOCKIO missum," het laatste gedat. Gron. 25 Junij 1642.

VOETIUS na 't leven afgebeelt ofte staeltjes.... uyt de verantw. van M. SCHOOCK.... tegens een.... boecksken van eenen licht-vlieder, dew., terwylen hy schuylen wil onder de lett. s. c. ontdeckt dat hy is den Schelmachtig Calumniateur. Als oock uyt de.... christ. aenspraeck aen dr. G. VOETIUS voor M. SCHOOCK, *enz.* 1655. (N°. 4455).

Vgl. hierbij de stukken betreffende VOETIUS hieronder.

Overtuychde ontrouw gepleecht door den advocaet, plijtende voor de 20.... art. in sijn.... Aenwijsinge.... Daer in dat boven een menighte van valsheden oock verscheyde.... nieuwigheden van.... VOETZIUS, MAREZIUS en HULSIUS worden aengewesen, die men in

haer.... heeft verdragen. Waerby.... aenmerck. over de resol. van het licentieren van.... HEYDANUS...., uyt-gevoert door.... FRED. VAN DORP...., JOAN VAN TILT...., HIER. VAN BEVERNING.... als curat. v. d. univ. tot Leyden, *enz.* 1676. (N°. 7489).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7480.

Sententia theologorum vet. et recent. de amore in fide, contra animadversiones et hallucinationes.... G. VOETII in disput., quam nuper habuit de justificatione, ante diem 7 Julii.... defensa a Cepha Pistophilo. Traj. ad Rh., ap. Corn. Noenardum. 1676.

Vgl. *De Navorscher* Dl. XIV.

Nieuwe uytsporigheden van.... ANTH. HULSIUS.... in sijn tweede toe-gift op het tweede deel voor sijn Disputen over de.... Coccejaensche godtgeleertheyt. Gestelt tegen Gelasius Major. Waerby.... korte aenmerck. over het.... schimp-schrift van.... FRED. SPANHEYMIUS...., Epistola ad amicum.... Door Simplicius Severus Alethaeus. A°. 1677.

Vgl. verder ook de werken van VOETIUS *Afd.* 1.

Een heyl. voorsienigheyt van verscheyde voorname godsgeleerden in.... Engelant, seer dienstigh ja noodigh om van de inwoonderen der Vereen. Prov. te worden behertight. Mitsg. een antw. op de vrage: wat dat de Coccejanerie is. Door Ireneus Philaletius. Te Midd., gedr. by Bened. Smidt. 1673.

Ontdeckinge van de quade trouw en 't onverstand van Irenaeus Philalethius in sijn bitter Antwoord op de vrage: wat is Cocceanerye? Waer in al sijn.... verschillen verhandelt en bygebrachte schrift.-plaetsen verklaert worden. Door Philalethius Elieser. t' Amst., by Joh. Someren. 1674.

Na een zeer uitvoerige voorr. volgt eerst het *Antw. op de vrage*, en daarna, met nieuwe pagin., de *Ontdeckte valsheyt*. Vgl. ook *B. v. p.* N°. 7224.

·Bedenckinge van Timotheus Verinus over den eersten brief geschr. uyt de.... cl. van Zuydbevelant aen de.... broederen der e. classis van Walcheren, gedat. den 5 Sept. 1673, en.... te Midd. gedr. by Ben. Smit. Waer in getoont wert hoe ongefondeert de e. broed. sommige geleerde theol. heterodoxien en nieuwigheden te last leggen. Tot Leyden, voor Joh. van der Brugge. 1674.

Over MARESIUS, COCCEJUS, WITTICHIUS enz. Met uitvoerige voorr.

Eenvoudigh.... bericht van 't geene.... door.... J. COCCEJUS.... geleert is aeng. de geestelijken staet der vaderen voor CHR[i]. komste, de nature der tien geboden en alomtegenwoordigheit Gods, gestelt tegens ses theol. stellingen, *enz.* 1676. (N°. 7485). *In plano.*

Men had COCCEJUS met de Cartesianen op één lijn gesteld. Vgl. de serie van blaauwboekjes. *B. v. p.* N°. 7480 *enz.*

Eenvoudig.... bericht van 't geene.... door.... J. COCCEJUS.... geleert is.... Mitsg. een.... ontdekking van de.... ontrouwe, bysonder omtrent de theol. stellingen van diegeene, die na het uitstroijen van sommige art. hebben durven voorgeven in haar... Aanwysinge, dat die uit COCCEJI.... bewesen hadden, dat die positien daar soo gevonden worden, gelijk se in haar.... Extract voorgeven, *enz.* 1676. (N°. 7486).

Met voorr.

De oude christ. waarheit bedekt met den naam van aanstootelijke nieuwigheit, *enz.* 1676. (N°. 7488). *In plano.*

Tegen *B. v. p.* No. 7487, ter handhaving van de eere van COCCEJUS.

Begravenis der Cartesiaense en Cocceaense nieuwigheden ofte.... ontdeckinghe van den geest.... der Cartes. en Cocc. theol. omme alle geref. leeraren, die van hare partye niet zyn, verdacht te maecken, te weeren en te onderdrucken. Tot waersch. van alle kerck. en politijcke, *enz.* 1676. (N°. 7490).

* De Correjaansche Venus of de min onder de kerkelingen, *enz.* 1699. (N°. 9530).

Temoignages publics, tant eclesiast. que civils, donnez en lat. et en franç. par les eglises et acad. de Montauban, d'Orange et de Geneve à Mr. J. DE LABADIE, leur pasteur. [1667].

De stukken zijn van 1657, '59 en '66.

Declaratie van de walsche kerck tot Middelburgh, wegens de pretense suspensie van.... DE LABADIE, gedaen door de gedep. van de walsche synoden, pretenderende classe te houden tot Middelburgh op... 10 Oct. 1667. Uyt de france tale.... overgeset. Gedr. tot Middelb., door ordre van de consistorie v. d. fr. kerck, by Henr. Smidt. [1667].

Get. door J. DE LABADIE, vijf ouderl. en drie diakenen.

Extract uyt de notulen van de.... staten van Zeelandt, van... 15 Nov. 1668, nopende de saeken van J. DE LABADIE ende de walsche kerck binnen.... Middelburch. [1668].

Get. JUSTUS DE HUBERT. Vgl. *B. v. p.* N°. 5676.

Korte openinge van de saecken rakende de walsche kercke tot Middelburg. Tot Middelb., gedr. by Henr. Smidt. 1668.

Hierin een antwoord op de »Redenen welcke de walsche syn., geh. tot Naerden, stelt fondament van de suspensie van J. DE L.", een »Kort verhael der saecken raeck. de consist. v. d. walsche kerck tot M. en de SR. HENRY MOULYN," en »Kort verhael van hetgene de gedep. van het syn. hebben uyt-gericht 't sedert hare komste tot Midd." Vgl. *B. v. p.* No. 5675 en '77.

Schuyt-praetje.... vertoonende alle den handel en wandel van d. J DE LABADIE, *enz.* 1668. (N°. 5674).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5709.

Protestatie nopende het oprechte geloof.... van J. DE LABADIE, *enz.* 1669. (N°. 5711).

Recit veritable.... Waer. verhael van 't geene voorgevallen is in 't synodus der walsche kercken der Vereen. Nederl., vergadert tot Dordrecht, den 20 Mart. en volg. dagen.... Als oock de besluyten van 't.... syn. raeckende.... J. DE LABADIE en sijnen aenhangh, benevens.... andere resolutien.... Alles bekrachtigt door.... bylagen, *enz.* 1669. (N°. 5712).

In 2 kol. gedrukt.

Kort verhael.... van het gepasseerde op het walsche syn. tot Dordrecht, rakende..... J. DE LABADIE en d. PIERRE YVON, *enz.* [1669]. (N°. 5713).

De voorr. is gedat. 2 Apr. en get. door CORN. MUNNINX, SAM. SCHORER, FR. BAUTE, ANTH. EVERARDI.

Hetzelfde. Na de copy. 1669. (N°. 5714).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5715.

Preuves veritables de la pieté, sincerité, debonnaireté et de la prudence du sr. J. DE LABADIE, tirées de son livre intit. Nouvelle conviction manifeste des calomnies semées... par les ennemis.... du sr. J. DE LABADIE.... contre sa vie, sa conduitte et celle de sa maison, avec.... justification de son innocence...., impr. l'an MDCLXX. Avec des remarques.... sur chacque extrait. Waere proeven der.... sinceriteyt.... van.... J. DE LABADIE.... t' Utr., gedr. by W. Clerck. 1670.

De holl. vert. is nevens den franschen tekst gedrukt.

Openingh ofte bekentmaking van de suyverheyt van de gevoelens in de leere en 't geloove van J. DE LABADIE, P. YVON, PIERRE DU LIGNON, herders, HENDR. SCHLUTER, PIETER SCHLUTER, predikers, en verscheyde andere geloovigen die Godt te samen heeft vergadert, om waerlijck in leere, bestier en leven geref. kercken te maken; gevoeght by de hernieuwde betuygingh van 't goede geloof en..... rechtsinnigheyt van J. DE LABADIE.... Uyt het frans vert. door N. N. Tot Amst., gedr. by L. Autein. 1671.

Vertaling van *Eclaircissement ou declaration* (*B. v. p.* N°. 5787). Vooraf eene »Algemeyne waerschouwing."

Citatie van het keys. kamer-gericht tot Spiers aen.... J. DE LABADIE en sijne adhaerenten, *enz.* 1672. (N°. 6553).

Vgl. voor het Labadisme ook *B. v. p.* N°. 7076 en '77 en *Afd.* 1 op J. DE LABADIE.

Kort vertoog.... van de vervolgde door de classis van Walcheren, *enz.* 1696. (N°. 9467).

Het request der cl. van Walcheren tegen het Labadisme en andere bescheiden gaan vooraf.

Aen den heere B. BEKKER.... pred. tot Amst. Klinkdigt. Amst. 1691.

Vgl. bij dit en de volgende geschriften *Afd.* 1. B. BEKKER.

Aen de tegensprekers van den grooten godtgeleerde.... B. **Bekker**. Klinkdigt. Rott. d. 18 Aug. 1691.

Even als het vorige op één 4°. blaadje.

Eenige extracten uyt dr. **Beckers** Betooverde waerelt, tweede deel. Daer beneffens een extract uyt de syn. geh. d. 10 Aug. 1691 tot Edam, raakende.... **Beckers** Bet. wer. Beneffens desselfs veroordeeling. Gedr. 1691.

Circulaire brief van de.... kerken-r. van Rotterdam aan de kerkenraden van de steden in Z-Holland, en in de andere.... prov. aan de kerken-r. van een stad der selver. Gedr. na de copye tot Uytr. by de wed. van W. Clerck. 1692.

Get. door **Lud. de Wit** en W. à **Brakel** en gedat. 7 Maart.

Kort begrip van de twee boeken der Betooverde weereld...., zeer dienstig tot het recht verstaan (en teffens strekkende voor een bondig register) van dat.... werk, opgesteld door een reden lievenden hater van bygeloof. Te Rott., by Jz. van Ruynen. 1691.

Met een gedicht »op d'afbeeldinge van B. B."

De betoverde **Bekker** ofte een overtuygent bewijs, dat het boek.... De betoverde weerelt doorsaeyt is met de onredelijkste redenering, notoirste onwaarheeden en andere schadelijcke gevolgen, waardoor de waare reeden verlogent, de waarheyt vervalst en de deught ontsenuwt wert. In 's Gravenh., by Bar. Beek. 1691.

Met een rijm op de keerzijde van het titelblad, en voorr. van den drukker.

Copye van een brief aen N. N., behelsende eenige consideratien (over het boek van ds. **Bekker**....) aangaende de geesten; waar in duydelyk aangewesen wort dat ds. **Bekker** in die stoffe verwart is en sich selve tegenspreekt. Dienende met een ook tot bewijs, dat de philosophie niet moet zijn de uytlegster der schriftuur. Door een liefh. van de vrede.... der Christenen [1691].

Gedat. 26 Oct. 1691. Vgl. *Afd.* I L. **Meijers** *Philosophia s. script. interpres.* 1666.

Klinkende bel of uytroep om den verlorenen duyvel, door last van sijn liefhebbers. Gedr. tot Rott., by Piet. van Veen. 1691.

Op rijm.

Verscheyde gedichten so voor als tegen het boek gen. De betoverde weereld. Gedr. voor de liefh. 1691.

Achteraan een register der gedichten. De pagin. loopt door tot bl. 32, dan volgen zonder pagin. »Autent. copye van de art., die van het consistorie van Amst. 23 Aug. 1691 opgestelt zijn" enz. benevens een gedicht onder den afzond. titel: *De nodige hervorminge der kerke tot weringe van vrese en slaverny, op dese tyden en zeden toegepast. Door* **Abraham Pietersen**, *vryheer van Warenburgt. Gedr. op 't eyland van goede hoope* 1691. Hierna begint de pagin. op nieuw tot bl. 32, waarna, onder afzond. titel en met nieuwe pagin., volgt: *Zeedige overweeging op de praedikatie van d' hr.* **Petrus Schaak**, *gedaen in d' Oude kerk op* 30 *Sept.* 1691. *t' Amst. by Andr. Hendriksz.* De pagin. begint weer met bl. 41 en loopt door tot

• 64. Eindelijk wordt de pagin. nog eens afgebroken door cenige gedichten »die 16 blz." omvatten, en gaat dan voort van bl. 64 tot het slot.

Vervolg van verscheyde gedigten &c. so voor als tegen het boek gen. De betoverde werelt. Gedr. voor de liefh. 1692.

Met register.

Tweede vervolg der gedigten.... Gedr. voor de liefh.

Zonder jaart. Het register vooraan.

De betoverde werelt van B. BEKKER.... Door J. MOLINAEUS.... Te Rott.... 1692.

Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 202.

Beschryvinge van een vremd nagt-gezigte, vertoont aan een toehoorder der predikatie, die door.... J. MOLINAEUS voor 't vermogen des duivels en tegen den aucteur van 't boek De betooverde weereld, onlangs te Rotterdam gedaan is. Gedr. te Logoochoorion, by den drukker van h. maj. Krisis. [1692].

Hiertegen verscheen *Een keuning-kaarsje. (Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 100.)

Den triumpheerenden duyvel spookende omtrent den berg van Parnassus, en beginnende, na sijn gedaane triumph-spokery, te maalen over.... swarigheden, gelijk meede over seekere nu in 't ligt gekomen.... penning, verbeeldende de duyvelisten en der selver doen; van welke.... beschrijvinge en uytlegginge hier agter gevoegd is.

Achteraan: »Tot Middelb. by Gillis Horthemels 1692."

Aardige duyvelary, voorvallende in dese dagen. Begrepen in een brief van een heer te Amsterdam, geschr. aan een van sijn vrienden te Leeuwaerden in Vriesland. [1692].

Over B. BEKKER en zijn boek.

Hetzelfde. Andere druk. [1692].

De spelling verschilt.

Acten ofte handelingen van de n. holl. synodus gehouden binnen Edam en Alcmaar, A°. 1691 en 1692, rakende dr. BALTH. BEKKER en syn.... Betoverde wereld, met alle de documenten.... waar onder ook.... die in het synodale acten-boek niet en staan uyt-gedrukt. Met een voorr.... tot weder-legging van dr. BEKKERS Remonstrantie en.... exceptien tegen de competentie van de synodus. Gedr. t' Ench. by Jan Dirksz. Kuyper 1692, te koop tot Amst. by Ger. Borstius.

Deze documenten zijn uitgegeven op last der synode.

Missive aen d. B. BEKKER, in 't korte ontdekkende de gronden van sijn mis-grepen begaen in sijn drie tractaten De betooverde weereld, Over den prophete DANIEL, en Van de Cometen; waer in N. ORCHARD in sijn Leeringe der duivelen.... en den spotterigen Philopater.... ook hare voldoeninge konnen

krygen. Tot Nederlands waersch. en onderricht der Joden. In 's Gravenh. by Bar. Beck. 1692.

Met opdragt aan' de stad Amst. Vgl. voor het geschrift van N. ORCHARD hieronder de geschriften van BUITENL. GODGELEERDEN.

Brief aen sijn exc.... graaf van Portland &c. &c., rakende de persoon en het gevoelen van dr. B. BEKKER en 't geen tegen hem.... word.... uytgestrooyd, ten opsigte van s. kon. maj. van Gr. Britanjen. Waar in ook, neffens de.... onmogelijkheyd van dat de geesten.... souden kunnen werken op malkanderen of ook op lichamen, te gelijk word bewesen, hoe dat ADAM en EVA op.... het exempel des duyvels hebben kunnen vallen..., sonder dat... de duyvel op hare sielen.... heeft gewerkt; en voorts getoond waarin de hel... bestaat, gelijk mede dat het gevoelen van dr. BEKKER geen goddelose.... menschen maakt. Door ERICUS WALTEN.... theol. jur. & phil. doct. Gedr. voor den auteur en te bekomen in 's Gravenh., by Meyndert Uytwerf. 1692.

Gedat. 's Hage 7 July.

Lasteringen van JAKOB KOELMAN in zijn.... Wederlegging van B. BEKKERS Betooverde wereld, zediglijk aangewesen in een brief van ANTONY VAN DALE.... aan zijnen vrind. Te Rott., by Jz. van Ruynen. 1692.

Zie hieronder op de DOOPSGEZINDEN.

Het allervolmaakste.... weezen 't geene PONT. VAN HATTEM...., HENDRIK WOUTELAARS.... te Amst. berugt maakt. Eerste briev, dienende allermeest tot een voor-berigt. t' Amst., by Jac. Borstius. 1731.

Met kerk. approbatie. Get. »UEd. d. w. Dien. Pro Deo vero et relig. orthodoxa in republica christ. colendis." Het 2de deel bevat de vier volgende brieven.

Aen de..... borgerm. ende vroedschap der stad Utregt, myne.... vaders, waeraen ik alle gehoorsaemheid.... en agtinge.... volgens eedt en pligt, jae in 't besonder als een christen schuldig bekenne te sijn. [1733]. fº.

Aan het einde »t' Utr. by Melchior Leon. Charlois." De adressant is P. SMIT, lid der geref. gem., die in den kerker. was belasterd en voor een aanhanger van v. HATTEM en WOUTELAARS was uitgemaakt.

Publicatie tegens de leere van PONTIAEN VAN HATTEM, BUYTENDYK, WOUTELAER en andere sectarissen &c. Gearresteerd den 5 en gepubl. den 6 Oct. 1733. Te Utr., gedr. by Jac. van Poolsum 1733. Met priv.

Waarschouwinge aan de kerke van Nederlandt, wegens de seer gevaarlyke en zielverderffelyke gevoelens van de soogenaamde Knabbenhouwers, die in de schoot van Nederlants kerk huysvesten.

Zonder adres en jaart.

GEBEURTENISSEN IN AFZONDERLIJKE GEMEENTEN.

Christ. vermaenbrief aen de.... gheref. gem. binnen.... Utrecht, *enz.* 1611. (N°. 914).

Vgl. *B. v. p.* N°. 836—838, 911—913.

*Oordeel des.... classis geh. t' Utrecht.... over.... Consideratien rakende 't stuk van leeninge, *enz.* 1646. (N°. 3100).

Vgl. *B. v. p.* N°. 3098 en *Afd.* 1 op CRIECKS.

Vertoogh van het recht dat de magistraat der stadt Utrecht is hebbende, om haere ondersaten.... te belasten mette betalinghe.... der predikanten, *enz*, 1655. (N°. 4445).

Hierin een »Specificatie van 't verschot gedaen by de stadt Utr. tot onderhoudt der pred. sedert 1620 tot 1654.

Concept van een instructie by my CAR. DEMAETS ende.... G. VOETIUS beraemt, om te dienen tot restauratie van de vervallen gerechtigheden, dew. de kercke.... binnen Utrecht.... gehadt heeft, ende oorspronckelijcken aen des. ghefondeert is, ten insichte des. de sorghe van de saligheyt der zielen van de gem. alhier.... gehadt heeft, welckers plaetsen.... de bedien. des h. euang. alhier.... representeren, *enz.* 1655. (N°. 4451).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 4452).

Sententie.... by den ed. gerechte der stadt Utrecht jegens.... Concept van een instructie.... Mitsg. jegens.... JACOB VAN BERCK, griffier, *enz.* 1655. (N°. 4454).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4453 en '56

*Drie authentijke extracten, *enz.* 1659. (N°. 4733).

Betreff. de Utr. pred. VAN DE VELDE en PETRI enz.

Advys.... ten versoecke van.... burgem.... der stadt Utrecht, gegeven by.... d. ARN. TEECKMANNUS, d. J. FLAMAN, d. D. VAN HENGEL en d. J. HEYMENBERGH...., over het gebruyck van goederen die men geestelijck noemt, *enz.* 1660. (N°. 4862).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4863 en '64.

Extract uyt seker missive ter occasie v. h. committeren by de magistraet v. Utrecht van twee.... om sessie te nemen in den kerckenraet, *enz.* 1660. (N°. 4865).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4866 en '68.

Resolutie by de.... stat.... van Utrecht.... gearresteert, waerna de kercken-dien.... haar sullen.... reguleren, *enz.* 1660. (N°. 4874).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4870, '72 en '75.

Decisie by de stat.... van Utr.... rakende den XXXVIJe art. van de kercken-ordre, *enz.* (N°. 4876).

Remonstrantie.... by de.... predicanten der stadt Utr., *enz.* 1660. (N°. 4877).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4878, '79, '86—'90.

*Geschende onnoselheyt te rechte gebracht of verdedinghe der kercke van Utrecht, *enz.* 1661. (N°. 4943).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4942 en *Afd.* 1 op D. V. HENGHEL *Zedigh en grondigh bericht.*

Extract uyt de resol. van de vroedschap der stadt Utrecht, *enz.* [1662]. (N°. 5017).

Om NETHENUS van zijn ambt te ontzetten.

Redenen waeromme de vroetschap der stadt Utrecht M. NETHENUS.... sijnen professie ontseyt, *enz.* 1662. (N°. 5018).

Klaer en grondigh nader-onderrigt over de waerschouwinghe van Timotheus Philalethius ende het beter-onderricht van Eusebius Philadelphus, die gegeven zijn tegen de vredes-drangh van SALOMON VAN AMSTEL. By manier van t' samen-spraeck gestelt door Pamphilus Tranquillus. t' Amst., gedr. voor Jac. van Hoorn. 1663.

Betreffende geschillen in de gemeente te Utrecht.

Een oprechten pharisaeus ontmantelt...., waar ontrent veel.... practijcken van ... Utrechtsche schijnheyligen.... ontdeckt.... werden, *enz.* 1667. (N°. 5593).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5669.

Verdediging van de proceduren van de.... magistr. en de synode van de prov.... Utrecht, geh. 4, 5, 6, 7 Sept. deses jaers.... Dienende tot tegen-bericht t' samen op de remonstrantie en kort bericht van de kercken-r. v. Utrecht. Gedr. in 't j. o H. 1667.

Bericht des kerckenraats van Utrecht over seeckere apologie, tegen de remonstrantie des kercken-r. in-gegeven. Tot Utr., by Anth. Smytegelt. 1669.

Met een paar bijlagen.

*Copyen en extracten.... van acten en resolutien by de regeeringe van.... Utrecht genomen, raeckende het gebruyck van.... geestel. goederen, *enz.* 1679. (N°. 7727).

Aan de hoog. eerw. christ. synodus, vergaderd binnen Utrecht, den 7e en eenige volgende dagen van Sept. 1728.

Missive van de Utrechtsche predikanten, naar aanleiding van een besluit door de Utr. syn. in 1727 genomen, om gen. pred. „vriendelyk te versoecken en door allerley persuasien te bewegen, dat wy ons met de synodale resolutie wilden conformeeren en de bekende formulieren.... des h. doops also te lesen als er staat, sonder veranderinge daar inne te maaken."

Omstandig en naeukeurig verhael van alle de plechtigheden, vreugdebedryven.... redevoeringen, enz. zoo ter gelegenheid van het honderdjaerig feest der Utrechtsche akad. als van de promotie met de kap van zes heeren.... Alle welke plecht. zijn voorgevallen... 27... Maert en volg. dagen.... 1736.... Uit eige beschouwinge en geloofwaerdige berichten opgesteldt. t' Utr., bij Piet. Muntendam. [1736].

De drukker verzekerde, „dat 'er noit geen omstandiger noch netter verhael zou konnen in het licht gebragt worden."

Memorie overgelevert door Nic. van Vianen, Joh. Verschuur en Joh. Vermeulen, diac. der.... geref. diaconye binnen Utrecht aan de.... syn.... binnen Utr. den 2de en.... volg. dagen van Sept. 1737, behelz. een beknopt verhaal van het gepasseerde omtrent den diac. H. Visbach. Mitsg. de redenen van beswaar waaromme gem. diac. sig hebben geconstitueerd appellanten, eerst aan de.... class. vergad. geh. binnen Utr. den 13 en 14 Aug. 1737 en daarna aan deze.... synodus.

Placcaet. [1616]. (N°. 1188). *In plano.*

Pl. van de stat. v. Friesl. om alleen tot de kerkdienst toe te laten die bereid zijn confessie en catechismus te onderteekenen.

Een kort en nodigh verhaal van de kerk-scheuringe en verbrekinge der gemeynschap van de soo gen. geref. en van de werelt afgesonderde kerke, tot hiertoe vergadert geweest tot Wiewert in Frieslant, onlangs voorgevallen. Nevens een waarschuwinge voor dese verstrooyde. [1670?]

Zonder titelblad.

Waerachtighe ende sekere gheschiedenisse... geschiedt binnen... Woerden, hoe dat Godt.... zijn wonder-werck heeft betoont aen een seker wees-kindt, genaemt Evert Willemsz., hetwelck hy heeft bezocht met doofheyt ende stomheyt, ende hoe dat hem wondere dingen zijn wedervaren, dewelcke hem.... van den engel Gods zijn geopenbaert.... van den rector binnen Woerden...., syn Meester, gheaffirmeert.... ende.... onderteeckent. Dit is ghepasseert den 18 ende 19 Jan. n. s.; men seght dat hy nu wederom wonderlijcke dinghen sprekende is. t' Utr., ghedr by Herm. van Borculo. 1623.

Waeracht. geschiedenisse hoe dat seker wees-kindt binnen Woerden, *enz.* 1623. (N°. 2037).

Zie ook *Catal. Stuk III, Afd.* 1 bl. 16.

Alle denghenen die dese letteren sullen.... lesen, ghenaede.... Doen te weten de herders van de christ. gheref. kercke, die.... van de... stat. gen.... beschreven syn om de... leere der salicheyt binnen.... 's Hertogenbosch.... te vercondighen, *enz.* Naer de copije ghepr. tot 's Hertogenb., by Jan van Turnhout. 1630. (N°. 2429). *In plano.*

Get. door G. Voetius, H. Swalmius, G. Udemans, S. Everwijn. Vgl. *B. v. p.* N°. 2430 en '31.

Tooneel van de moedigheydt van vier predic. binnen 's Hertoghenbosch, *enz.* 1630. (N°. 2432).

* Remonstrantie van de.... predic. onder 't classis van.... Walcheren, *enz.* 1637. (N°. 2610).

Vgl. *B. v. p.* N°. 2611.

Antidoot of christ. tegen-gift, zynde een bericht tegen het tractaet van d' hr. secretaris J. Steengracht, j. u. d... Oordeel van vrede.... T'samen-gestelt door Cedives Chelamirius. Toe-geëygent aen de e. gem. van Middelburgh. Te Middelb., gedr. by Bened. Smidt. 1673.

Achteraan eene »Op-wecking tot na-volginge van den auteur" op rijm.

Resolutie van d' stat. v. Zeelandt over de.... swevende nieuwicheden, *enz.* 1675. (N°. 7392).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7393 en '94.

* Concept van nader reformatie in de leer..., opgestelt door de gedeput. des classis van Z.-Beverlant, *enz.* 1682. (N°. 7815).

Een request van de Gereformeerde, die men de naam heeft gegeven van Hebreen, overgel. aan d'.... magestraat van Middelburg...., alsmede een request van de consistorie der.... stad Midd.... overgeg. aan de.... magestraat, en deszelfs appostil daarop gegeven. [1703].

Betreffende zekeren Jac. Verschoor en Margarieta van Dijk.

* Memorie.... van de solemniteyten.... in 't stichten.... van de nieuwe kercke.... aen de Maren tot Leyden, *enz.* 1649. (N°. 3540).

* t' Samenspraak.... in het martschip.... van Rotterdam op Dordrecht,... noop. het beroep van de twee rott. predik. op Dordrecht, *enz.* 1660. (N°. 4892).

De bedoelde pred. waren BORSTIUS en SIMONIDES.

Sententie uitgespr. by de e. hn. van de wet der stad Delft tegen ARN. BORNIUS, pred., *enz.* 1663. (N°. 5096).

Vgl. over deze zaak *B. v. p.* N°. 4550—'52, en hieronder op de stukken betreff. BORNIUS.

* Eerlijcke vryaedje gepleeght by ARN. BORNIUS.... omtrent juffr. AG. WELHOUCK, *enz.* 1664. (N°. 5170).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5322.

Eerw. godz. en hooggeagte mede broederen, die even dierbaar gelove met ons in J. Chr. onzfangen (*sic*) hebt. [1728]. f°.

Missive van "de gecomm. des classis van Delft en Delfland" betreffende de excommunicatie van zekere ANNA BOQUET, "lidm. der geref. kerke tot Delft, (die) met een paaps man getrouwt zynde, gedurig in de paapsche kerke begon te gaan."

Vertoogh van den kercken-r. binnen.... Hoorn.... over het senden van twee commissarisen politicq in den kercken-r., *enz.* 1664. (N°. 5193).

Consideratien over de remonstrantie van den kercken-r. des stadts Hoorn, *enz.* 1664. (N°. 5194).

Met appendix.

* Getrouwe.... openinge van het discours.... tusschen.... prof. JOH. DE BRUYN en LAUR. HOMMA pred.... t' Amst., rakende het predick-ampt, *enz.* 1665. (N°. 5335).

Copye authentycq van het.... overeenkomen der dry.... prof. in de ill. schoole tot Amst., wegens het.... misbruyck der philosophie, *enz.* 1689. (N°. 8927).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8928.

* Copie van seecker request by eenige ledematen der geref. gem. tot Enckhuysen.,.. aen den kercken-r., *enz.* [1675]. (N°. 7390).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7391.

* Deductie van den kercken-r. der Geref. gem. tot Maessluys, *enz.* 1677. (N°. 7592).

Over de administratie der kerkel. goederen.

* Memorie.... de.... classis van Amersfoort overgeg. uytte name van... twee derdendeelen des kercken-raads, *enz.* [1679]. (N°. 7728).

Brief aan de.... kerckenraad van 's Gravenhage.

Zonder afzond. titelblad. Gedat. »Hage den 5 Maart 1694" en get. JACOB WINCKELMANS.

Protestatie van JOHANNA TURNER, wegens kerkel. beschuldiging, beneffens haar zuster polityk uitgezet uit Purmerent den 6 Juny 1732. f°.

Aan de regering van Purmerent. Gedat. 7 Juny. Achteraan »Gedr. voor den autheur en zyn te bekomen by Joh. Cats tot Amst."

Uittreksel en aanmerk. door de gedeput. der e. classis van Amsteldam betreffende de samenvoeginge of scheidinge der h. sacram., doop en avondmaal, omtrent de bejaarde personen, die uit Heydenen en Muhametanen tot het christendom overkomen, so op Batavia, als in.... andere gemeentens door.... India. Als mede het advys van de ordin. en extraord. gedep. der e. classis van Walcheren.... en.... het besluyt.... genomen by de christ. syn. van N. Holland A°. 1732. t' Amst., by Sal. Schouten. 1732.

Verzaemeling van stukken, behelzende I. Berigt omtrent de kerkberoertens in het Hogeveen en andere plaetzen van.... Drenthe. II. Besluit der christ. syn. van.... Drenthe weegens de zaeken van.... Hogeveen. III. Vertoog van twaelf grove misslaegen, voorkomende in de schriften van d°. GER. KUIPERS, pred. te Nieuwkerk op de Veluwe. Te Amst., by Joris van der Woude. 1752.

Met voorr. van 10 Dec. 1751. Zie ook beneden.

Copie eener missive geschr. door een kees uit Gouda aan zynen vriend in Rotterdam, wegens.... kerkel. zaaken te Oudewater, welk door een der ouderl. aldaar.... op de paas classis.... staat gebragt te

worden. Benevens de copie eener missive van Bibliophilus aan.... HERM. SWAVINCK en ABR. BRUNING...., pred. tot Oudewater en Schoonhooven, betreff.... stellingen.... opentlyk voorgedraagen, enz. Alomme.... te bekoomen. [1778]. 8°.

De brief uit Gouda is van 9 Apr. en get. P. W.

Brief wegens de kerk. proceduuren te Oudewater in de zaak van.... HERM. SWAVINCK, pred. aldaar. Wordt uitgeg. te Arnh. by Nyhof, *enz.* [1778]. 8°.

De brief is get. »Gouda 15 Nov. 1778. P. W."

GESCHRIFTEN BETREFFENDE VERSCHILLENDE PERSONEN.

Kort en recht bescheyt op den laster-brief, onlangs uyt-gegeven tegens de Waerschouwinge, die d. J. TRIGLANDIUS gedaen hadde noopende den tytel van syne Opuscula. t' Amst., ghedr. voor M. J. Brandt. 1642.

Vgl. op J. TRIGLAND (*Afd.* 1) en *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 98 (*Brief aen* TRIGL. 1642).

Aerden schilt ende papieren harnas voor... CAR. DE MAETS.... tegens allen, wie hem door het swaert van Godes woordt souden willen bestryden in het geene hy op den 18 Junij A°. 1642 in de acad. tot Utrecht.... ghedefendeert heeft. [1642].

Op een blad f°. *'t Papieren harnas* is het verbod der vroedschap van Utr. om iets uit te geven tegen de theses der prof. Vgl. voor de geschiften van DE MAETS *Afd.* 1.

Grallae seu vere puerilis cothurnus sapientiae, quo se jactat apud imperitos GUILLELMUS APOLLONII.... in centionibus, quos edidit De jure majestatis circa sacra, contra libellum.... NICOLAI VEDELII de Episcopatu CONSTANTINI magni. Fran. A°. 1646. 8°.

Met zeer uitvoerige opdragt: »Celsiss. et illustriss. rerumpublicarum reformatarum piis dynastis; nec non omnibus ac singulis pacis amantibus ecclesiae Christi, ministris." Vgl. *Afd.* 1 op APPOLLONIUS en *De Navorscher*, Dl. XI bl. 236.

Bedenkingen.... op de Vrymoedige aenspraek aen.... den.... prince van Oranje...., gestelt door.... M. TEELLINCK, *enz.* 1620. (N°. 3802).

Vgl. *Afd.* 1 op M. TEELLINK.

* Defensie.... op alle lasterlijcke.... schriften, die.... onder de gemeynte gestroyt worden tegen.... eerlijcke predik.... d. LOTIUS, d. TEELLINCK, d. GOETHALS en d. STERREMONT, *enz.* 1651. (N°. 3887).

* Resolutien.... genomen by de.... stat. van Holl.... specialijcken tegen d. J. STERMONT, *enz.* 1652. (N°. 4112).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4113 en '14.

Memorie van seeckere predicatie gedaen door d. J. STERMONT, *enz.* 1652. (N°. 4115).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4116 en '17.

* Consideratien op eenige Resol. genomen by de.... stat. v. Holl.... tegen J. STERMOND, *enz.* 1652. (N°. 4118).

Vgl. voor dit en de vorige stukken *Afd.* 1 op J. STERMONT.

Schuering voor ARN. MONTANUS op sijn boeck.... Beroerden oceaan, *enz.* 1656. (N°. 4494).

Vgl. *Afd.* 1 op ARN. MONTANUS.

* Den overtuyghden canonick vertoont in het.... Theol. advys.... SAM. MARESII ten versoeck van de Uytertsche canonicken, *enz.* 1657. (N°. 4583).

Vgl. voor dit en de volg. geschriften *Afd.* 1 op S. MARESIUS.

* Den naackten canonick ontbloot van alle reden...., vertoont in het.... Theol. advys d. S. MARESII, *enz.* 1658. (N°. 4653).

PETRI AB ANDLO batavi specimina bombomachiae S. MARESII se defendentis clypeo orthodoxiae, ceu vindiciis vindiciarum dissertationis de abusu philosophiae Cartesianae. Lugd. Bat., ex off. Fel. Lopez de Haro. 1672.

De schrijver bleef onbekend. Vgl. voor dit en het volgende geschrift *De Navorscher.* Dl. XIV, bl. 143 en 170.

DANIELIS AB ANDLO Petri filii ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ sive ad.... S. MARESII tractatum brevem de studio theol. notae breves. Pars prior quae ad praemissas. Amst., sumpt. Gisb. Lambertii 1673.

Zedigh.... oordeel over 't geen den.... lasteraer tegens de geref. religie.... uytspuyght.... tegens.... MAREES, *enz.* 1673. (N°. 7016).

Theologische antwoorde over eenige vragen, in dew. gegrontvest wert de vaderlijcke-macht in 't huwelijck der kinderen, *enz.* 1658. (N°. 4649).

Vgl. hierboven bl. 16.

De seer eerw.... theol. faculteyt binnen Leyden wert by my ondergeschreven.... gebeden haar christ. advijs.... op de naar-volghende vragen te stellen.... [1658].

Zonder afzond. titel. De vragen zijn van G. WELHOUCK, ged. 19 Dec. 1657, het advies is van 29 Dec. '57. Hierop volgen andere vragen „tot naarder elucidatie" van denz. met advies van 26 Jan. '58. Eindelijk een vraag van BORNIUS, met advies van 29 Dec. '57.

Extract des art. resolus au synode des eglises de la langue franch. assemblées a Ter Goude le 23, 24, 25 et suivants d'Avril 1659. Contre le sieur ALEXANDER MORUS. Art. 27. Extr. van de articulen.... Ter Gouda 1659.

MORUS was hoogl. in de kerk. hist. te Amsterdam.

* Klachte wegens den koninck van Vranckrijck door den ambass.... ter sake van het.... attentaet, gedaen door 't syn. van de walsche kercke.... aen.... prof. MORUS, *enz.* 1660. (N°. 4860).

Stekelige Venus-krans.... ter eeren van.... FR. RIDDERUS en SIM. SIMONIDES, *enz.* [1659]. (N°. 4734).

Vgl. *Afd.* 1 op RIDDERUS.

* Geuze paternoster, *enz.* [1660]. (N°. 4880).

Schimpdicht op VOETIUS. Vgl. *B. v. p.* N°. 4881 en '82.

Utrechts schuyt-praetjen over den.... toestant omtrent de kerck. oneenigheden der stadt Utrecht, *enz.* 1660. (N°. 4883).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4884 en hierboven bl. 13.

* Korte.... waerschouwinge.... over seecker boecxken gen. Vredes-drangh, *enz.* 1662. (N°. 5013).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5014 en '15 en *Afd.* 1 op D. VAN HENGHEL.

Aen ABR. HEYDANIS en ABRAHAM JACOBS, predikers in Leyden. Gedr. voor Jan Smet.... 1663.

Zie ook op de KWAKERS.

Vrede-wens gepast op de.... Consideratien van.... ABR. HEIDANUS, *enz.* [1676]. (N°. 7493).

Vgl. *Afd.* I op ABR. HEIDANUS.

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 7494).

Klagte over de.... broeder-twisten.... ende gelukwenschinge over de Consideratien van.... ABR. HEIDANUS, *enz.* 1676. (N°. 7495).

De ged. zijn get. »Herophilus Misobarrabus" en »Irenaeus Philopator."

Extract uyt de resol. van de curateuren over de univers.... nop. 't licentieren van d. ABR. HEIDANUS, *enz.* 1676. (N°. 7496).

Hetzelfde. Andere druk. (N°. 7497).

Oprechte copie, gedr. naer het orig. extract.... behelsende de.... reeden waerom d. ABR. HEIDANUS van sijne professie in de h. theol. is ghelicentieert, tot onderrichtinge der geener die.... door onkunde de proceduyren van.... curat. en burgerm.... verkeerdelijck souden willen interpreteren, *enz.* 1676. (N°. 7498).

Acten en resol. van de.... stat. v. Holl.... raeck. het licentieren.... van prof. in de univ. tot Leyden.... Waerby eenige.... aenwijsinge van de.... ongegrontheyt der resol. van de curateuren.... Door een liefh. van waerheyt, vrede en gerechtigheyt, *enz.* 1676. (N°. 7499).

Een likkepotje voor den heessen musicant, die de.... gemeynte.... een deuntjen over een vaars uyt het Hoogeliet vereerde, *enz.* 1668. (N°. 5670).

Tegen ds. SANDERUS. De naam Joh. van Lamen, waarmede de s. zich op den titel noemt, schijnt een pseudoniem te zijn.

Herhaelinge van hetgeen d. CORN. VAN DER VLIET en d. LAMB. SANDERUS op.... 28 Maert 1669 nop. den Sabbath gepredickt hebben. Door G. N. V. S. O. Tot Utr., gedr. voor Joh. van Sambix. 1669.

Beide waren pred. te Utrecht.

Heterodoxa fides LUD. WOLZOGEN.... opposita ejus orthodoxae fidei, vel libro ipsius cui tit. est: Orthodoxa fides LUD. WOLZOGEN; sive ferula Medioburgensis in ejus Censuram censurae &c. Pars prima, in libri praefat. quae facti quaestionem enucleatam

et formam denunciationis Wolzogianae vindicat. Amst., typ. Pauli Warnaer et Fr. Simoni Lamminga. 1669.

Vooraf eene "admonitio." Vgl. beneden op de SOCINIANEN en *Afd.* 1 op L. WOLZOGEN.

Oordeel van eenige theol. tot Deventer over het boeck L. WOLZOGEN.... tegens den paradoxen schrijver. NB. zijnde seer nauw-keurig, krachtig en wijdt-loopiger als het voorige. Uyt het lat.... vert. Te Midd., gedr. by Henr. Smidt. 1669.

Gedat. 16 Maart en ondert. door J. REMMINGIUS, ST. VAN EMMERICK, P. COLONIUS, L. RYSSENIUS.

Oordeel van eenige.... schotse predicanten over het boeck van L. WOLZOGEN.... Uytlegger der schrift., gesonden aen de nederl. walsche consist. tot Middelburgh. t' Utr., by Jac. van Blirick. 1669.

Zie ook *Afd.* 1 op J. HOGEUS.

Advijs van de theol. faculteyt tot Leyden op het versoeck van de stat. van Holl.... gegeven, rakende het bewuste boeck gen. den Uyt-legger der. h. schrift. Voor Jan Recht-zinnigh. 1669.

Get. ABR. HEYDANUS, J. COCCEJUS.

Kort verhael.... van het gepasseerde op het walsche syn. tot Dordrecht.... en hoe hetselve syn. sich heeft gedragen ontrent het boeck van.... WOLZOGUE, *enz.* 1669. (N°. 5713).

Zie ook op de Labadisten, hierboven bl. 8.

Advisen van sommige theol. van Utrecht, Harderwijck en 's Hertogenbosch over het boeck van d. LUD. WOLZOGEN, gen. De scripturarum interprete ofte Van den uytlegger der schrifture. Tot Uytr., by Henr. Versteegh en Anth. Smitegelt. 1669.

Brieven van VOETIUS, ESSENIUS, VAN DIEST, WILHELMIUS, VOGELSANGH en VITRIARIUS.

Zedig versoek aan.... A. M. VAN SCHURMAN over seker boekje, gen. Kentekenen van de wedergeboorte, uytgeg. door een boer van Ebbinkhoven by Mullem aen de Roer, gen. JAN BAKHUYS; mitsg. de voor-r. en sekeren brief van haer wel-ed. daer achter. Door DESIDERIUS PACIUS. t' Utr., by Jac. van Doeyenborg. 1670.

Gedat. 12 Apr.

Noodige antwoorde op seker twist-schrift genaemd GROENEWEGENS wederlegging of anders op hetgene seker persoon (onder den name van Christ. Patrophilus) tegens een stuck uyt de catechismus

van H. GROENEWEGEN.... heeft weten.... door den druk gemeyn te maken. [1673].

Zonder afzond. titelblad. Vgl. op H. GROENEWEGEN.

Brief van Timotheus Verinus aan Philalethius Elieser over de noodige verdedigingh van N. BARENTSONIUS. Tot Leyden, voor Joh. van der Brugge. 1674.

Noodige aenmerckingen..., tot antwoordt op seeckere brief.... van.... prof. ALTING, *enz.* 1674. (N°. 7229).

* Extract uyt de notulen van de.... stat. van Zeelandt, *enz.* 1674. (N°. 7230).

Tegen J. COELMAN.

Eenige samen-spraaken over ettelijke kerkelyke saaken. Ingestelt door Christianus Parresius. Tot Utr., ter druck. van W. Clerck. 1676.

Op bl. 57 een nieuwe titel: *De tweede samen-spreeking over... kerk. zaken. Ing. d. Chr. Parresius. Tot Utr....* 1676.

De darde dags samen-spreeking over.... kerk. zaken. Tusschen een Hollander en een Zeeuw. Ing. door Chr. Parresius. Tot Utr., ter druck. van W. Clerck. 1676.

De vierde dags samen-spreeking over.... kerk. zaken. Ing. door Chr. Parresius. Tot Utr., ter druck. van W. Clerck. 1677.

Vier zamenspraaken over.... kerk. zaaken, ing. door Chr. Parresius. Hier worden bygevoegt de theol. aanmerkingen over de ordonnantie van de.... stat. van Zeelant, den classen ald. voorgeschreven. Door dens. autheur. Tot Utr., ter drukk. van W. Clerk. 1677.

Met voorr. en register. In de zamenspraken wordt vooral over den pred. KOELMAN gehandeld.

Danksegginge aen de.... stat. v. Zeelant over haer.... resolutien.... tegen J. KOELMAN.... Tot meerder weeringe van alle diergelijke uitspoorigheden opgestelt, *enz.* 1684. (N°. 8151).

Op rijm. Vgl. voor den schrijver, die zich JAN KOST noemt *De Navorscher*, Dl. XIV.

Resolutie van de stat. van Zeelant, rakende de suspensie van THOMAS POTS en BERN. VAN DEINSE, pred. tot Vlissinge, over het laten prediken van J. COELMAN, beneffens 't placcaet, *enz.* 1684. (N°. 8149).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8148, '50 en '52.

Joannes in de gevanghenisse of den martelaer voor de waerheyt, JAN KOST, door de wet van Rotterdam seer wredelijk mishandelt over sijne.... Dankseggingе aen de.... stat. v. Zeelant nop. 't verbannen van J. KOELMAN &ca. Door Constantyn de Vry. Gedr. tot Warenburg, by Geer. Veryn. [1684].

Op rijm.

Oordeel over het.... schrift van J. KOELMAN.... Res judicata, *enz.* 1685. (N°. 8275).

Op rijm. Vgl. bij dit en de vorige stukken *Afd.* 1 op J. KOELMAN.

* Portrait van J. KOELMAN, hem vertonende in sijn.... rasernie, *enz.* 1689. (N°. 8924).

Vgl. *B. v. p.*, N°. 8922. Door ERICUS WALTEN.

* Bekendt-maeckinge. J. KOELMAN, fijnen nederl. apostel, *enz.* 1690. (N°. 9153).

Nader advys en bedenkingen over sekere vragen en daerop gevolght advys van verscheyde rechts-geleerde van Zeelandt, en daer na.... geconfirmeert door diversche advocaten, practizerende voor de.... hoven v. just. in Holl. Streckende tot verdedinge van het.... onbedisputeerde recht van de vier classen van dese prov., en dat tegen het gepretendeerde recht van het.... coll. qual.... ontrent het beroepen en bevestigen der pred. gebruyckelijck. Door Alethinus Dikajophilonomus, j. i. r. licent. Tot Vliss., gedr. by Abr. van Laren. 1676.

Gedat. 5 Oct.

Kort bericht van eenige bysondere voorvallen ontrent het beroep gedaen tot Middelburgh op.... W. MOMMA, prof. theol. in den Ham.... Gedr. 1676.

Inhoud: 1°. Remonstr. der pred. van Midd. aan den kerkenr., 7 Maart. 2°. Miss. v. d. prins aan de cl. v. Walcheren, 10 Maart. 3°. Circulaire brief van de protest. broeders aan de cl. v. Goes, Schouwen, Tholen en Bergen op Z. 4°. Aanschrijv. v. d. prot. leden v. 't coll. qual. aan de cl. v. Walch. 5°. Twee brieven van de cl. v. Goes aen de cl. v. Walch. 14 Apr. 6°. Improbatie van de cl. v. Walch. op het beroep van Momma, 30 Apr. 7°. Twee br. v. d. cl. v. Schouwen aen de cl. v. Walch. 30 Apr. 8°. Request v. d. burgers v. Midd. 9°. Waersch. v. d. magistr. v. Midd. tegen de onderteekening van 't req. 10°. Gronden van misnoegen v. d. burgers van Midd., getrocken uit het boek van MOMMA.

Authent. missiven van.... den.... Prince van Orangien aen.... burgem... der stadt Middelburgh.... ende aen het collegium qualificatum.... Alsmede missiven van de classis van Zuyd-bevelant aen d. G. MOMMA ende van de cl. van Schouwen.... over 't beroep van d. G. MOMMA. Waerby.... consult.... van XV advocaten in Zeel., raeck. het recht van de gem., magistraet en kerckenr.... ontrent het beroepen.... van hare predic., jegens de sustenue van de vier

classen ders. provintie, met de autent. bewysen.... Ende.... het.... advys van XV adv. van verscheyde quartieren gehuert om tegen CHR[i]. kerck.... van de syn. v. Zeel. raedt te geven, wedersproocken uyt haer eygen.... gronden, *enz.* 1676. (N°. 7507).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7500—7506, '8 en '9.

Vertoog van het coll. qual. van Middelburg, gedaan aan de.... staaten van Zeeland en den.... Prince van Orange, te saamen vergadert in Dec. 1676. Gedr. nae de copy van Midd. by J. Noenaart. 1676.

Vgl. *B. v. p.* N°. 7516.

Autent. stucken.... ontrent de saeck van d. G. MOMMA. [1676]. (N°. 7517).

Samen-spraeck over den tegenw. toestant van de stadt en kerck van Middelburgh, *enz.* 1677. (N°. 7591).

Apologie van.... JOH. DE MEY, pred...., op de bevestinge van.... G. MOMMA, *enz.* 1676. (N°. 7510).

Noodige verantwoordinge van het collegium qualificatum.... over hetgeene omtrent haare.... beroepinge op.... G. MOMMA is voorgevallen, *enz.* 1676. (N°. 7511).

Met voorw. en „extract van de resol. syn. Z. Holl. 1676."

Vervolgh van de antwoorde van het coll. qual...., vertoonende de redenen om welke.... met de bevestinge van d. G. MOMMA is voortgegaen, *enz.* 1676. (N°. 7512).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7513 en '15.

Burger-kout wegens het beroep van d. MOMMA, *enz.* 1676. (N°. 7514).

Historisch relaes mitsg.... afgedrongene verantwoordinge van het classis van Walcheren tegen de.... uyt-tartende verantwoordinge van het collegium qualificatum tot Middelburg, over hetgene voorgevallen is ontrent hare laetst-gedane beroepinge op.... GULIELMUS MOMMA. Door ordre.... van hetselve classis opgestelt. Tot Vliss., by Abr. van Laren. 1677.

Met „aanm. over den tijtel" en voorr.

Wederlegginge van het vervolgh van de antwoorde des collegii qual. tot Middelburgh...., vertoonende de fertiliteyt der redenen om welcke het selve met de bevestinge van d. G. MOMMA is voortgegaen. Uytgeg. door ordre.... van het classis van Walcheren. Tot Vliss., bij Abr. van Laren. 1677.

Vervolgh van de verantwoordinge des classis van Walcheren...., vervattende een historisch verhael van hetgene tusschen het cl. v. Walcheren ende het coll. qual. van Middelburgh gepasseert is na de bevestinge van d. G. MOMMA. Tot Vliss., bij Abr. van Laren. 1677.

Cephae Pistophili epist. duae responsoriae ad.... JOH. VOET...., pro defensione sententiae theologorum vet. et recent. de amore in fide. Lugd. Bat., ex typ. Arn. Doude. 1677.

Cephae Pistophili responsio brevis ad quatuor interrogata I Num Deus.... unus et trinus.... se.... ABRAHAMO manifestaverit in forma.... visibili trium virorum? II Quomodo secundum veritatem hebr. interpretenda sint.... verba.... I Sam. 16: 14....? III An quod verba s. script. significare possunt actu significent? IV An expositio Ps. 82 ex mente cl. COCCEJI, ac ejus sententia de dictis Diis, sit injuria in magistratum christ.? Ad finem adjecta est refutatio I Mantissae prioris d. ANT. HULSII oppositae P. ALLINGA II Corollariorum.... HULSII ad Cepham Pistophilum. Lugd. Bat., ex typ. Arn. Doude. 1677.

Vgl. *Afd.* 1 op ANT. HULSIUS.

Misverstant in de leer. 1680. (N°. 7764).

Op den pred. LANTMAN.

*Roskam voor FRANC. PLANTE, pred. tot Breda, *enz.* 1681. (N°. 7795).

*Een kort.... portrait van JOH. VAN DER WAEYEN, *enz.* 1688. (N°. 8730).

Bericht voor de.... synode van S. Holland, desen jare.... te houden tot Isselstein, nop. sommige gevoelens van.... JURIEU, pred. der walsche kerke tot Rotterdam. t' Amst., by Anth. Schelte. 1696.

Achteraan »E. SAURINS verklar. van de leere der protest. kerken over het beginsel des geloofs, getrokken uit syn boek tegen JURIEU."

Brief aen den hr. JURIEU, raeckende het rijck J. CHR^{I}. op aerden, verhandelt in sijn boeck van de Vervullinge der prophetische schriften. Door H. D., een nederigh ondersoecker in deze heylzame verborgentheyd. Tot Utr., by Joh. Ribbius. 1687.

Janua coelorum reserata cunctis religionibus, a.... P. JURIEU.... Amst. exc. P. Chayer. 1692.

Met »praeloquium" en »index sectionum."

Eenvoudigh bedenken, zijnde een brief aen seeker vrint.... over het dispuyt van de geboorte des soons en van den tydelyken doodt der geloovigen, nieulinghs tusschen.... H. AL. RÖELL en CAMP. VITRINGA tot Franeker geventileert; waarin, by toeval, de leere van de h. drie-eenigheyt en van de godtheyt J. CHR[t]. op een bevattelijke wijse wert voorgestelt. Tot.... nuttigheyt der Christenen in druk bevordert. t' Amst., by Dan. van den Dalen. 1690.

Gedat. „ex Musaeo meo 7 Martii" en get. Z. W.

Tweede berigt van J. B. P. in 't ligt gegeven tot verdedidinge van.... GERARDUS SLUITER, tegens twee grove laster-schriften.... tegens den voors. heer uitgestrooit, door.... Philalethes.... en.... F. Schuylenburgh. 1692.

Sinceri Verini epistola ad BURMANNOS fratres qua a J. BRANTII conviciis vindicantur. 8°.

Omstreeks 1702.

Proces geventileert voor den..... gerechte van Utrecht tusschen.... P. BURMANNUS...., incas van injurien, contra.... D. VOET, med. doct. Te Rott., gedr. by Piet. de Vries. 1711.

Verklaringe, waarby de syn. van Gelderlant, geh. binnen Nymegen den 18, 19 &c. Aug. 1706 aen alle de weerelt wil doen weten wat' er is van haar oordeel over.... de berugte boeken van d. FRED. VAN LEENHOF, en de behandelinghe sijner saeck.... soo by de e kercken-r. als by de.... cl. van Swoll en de.... syn. van Overyssel. Tot Nym., by Abr. van Wesel. 1706.

Protest van de synodus van Z-Hollandt tegen Den hemel op aarden en den aenkleve van dien, uitgeg. door d. FRED. LEENHOF. f°.

Ged. 16 July 1706 uit Woerden.

Advis van regtsgeleerden, waarby blykt dat EMANUEL VALK, pred. te Vianen...., redenen heeft omme niet te ligten mandament van purge, soo als hem by het syn. van Z-Holland, geh. binnen Dordr. in July 1731, is opgelegt. Benevens eenige voorafgaande omstandigheden en het verdere gevolg betreffende het nederleggen van sijn predikampt en dienst. Te Utr., gedr. by Piet. Muntendam. 1731.

Met bijlagen.

Korte aentekening van eenige voorname zaken in het synode van S-Holland, A°. 1731 te Dordrecht gehouden, voorgevallen.

Betreffende den hoogl. LAMPE.

Hetzelfde. Andere druk.

Aanstotelyke gevoelens tegens de waare leer der herv. kerk, in de verschil-verhandeling van de wetten, onder toezicht.... van.... ABRAHAM WIELING.... prof. ord., uitgeg. door.... doct. V. J. BLONDEEL. Aangeweezen en wederlegt door de gezamentlyke leden der theol. faculteit van de acad.... van Utrecht. Te Utr., by Gysb. van Paddenburg. 1745.

De voorr. is ondert. door G. M. ELSNERUS, D. MILLIUS, ALB. VOGET, G. AB IRHOVEN, FR. BURMANNUS.

Aanmerkingen op het boekje van.... ABR. WIELING, ten opschrifte voerende.... Summa Themidis orthodoxae of Kort begryp der rechtzinnige rechtsgeleertheyt. Opgestelt door de.... leeden der theol. fac. van de acad.... van Utrecht. Te Utr., by Joh. Evelt 1745.

Met „voorafspraak" en „Aenhangsel." Get. door ELSNERUS, MILL, VOGET, VAN IRHOVEN en BURMAN.

Waaragtig verhaal der theol. faculteit van de univers. te Utrecht van de vragen en antw. aangaande het dispuut van.... V. J. BLONDEEL, waarin verscheide dingen tegen de.... leer der herv. neerl. kerk strydig worden gevonden, in senatus derz. acad. geschied den 6 Apr. 1745. Gestelt tegen het onwaar berigt hiervan in zeker geschrift, zonder.... naam van.... autheur en drukker...., gen. Twaalf artikulen enz. Te Utr., by Joh. Evelt. 1745.

De voorr. is weder get. door G. M. ELSNERUS en de overige hoogl. Achter op dit stuk schreef een tijdgenoot de volgende regels: „A°. 1744 heeft VRIEMOET te Fran. een oratie gedaan de tolerantia etc. VENEMA cum suis hebben besorgt door curat. dat se niet gedrukt wierd. STINSTRA en Rem. waren blij; een rem. pred. glorieerde daarover in mijn presentie op haarl. postwagen etc. VRIEMOET klaagt etc. DU BOIS te Leyden verhaalt mij de gehele klagt. 8 febr. 1745 oreert JAN V. D. HON. de tolerantia en vat 't op voor VRYMOET. En hier toe helpen nu de Utregtse, Nb. non sine kommunicatione etc. JOH. HONERTI. VENEMA en WIELING waren te gunstig voor STINSTRA. WIELING moet dan ten toon gestelt worden! Scilicet.... hic labor et scopus. Ecce clavem cognitionis & vrijgeesterij &c."

Verzaemeling van stukken behelz.... vertoog van..... misslaegen..... in de schriften van D°. G. KUIPERS..... Te Amst..... 1752.

Zie boven bl. 17 GER. KUIPERS was de zoon van FRANÇOIS KUIPERS, pred. te Woudrichem.

Brief van een heer uit Zwol aan een heer te Amsterdam aeng. het verhandelde op het laatst gehoudene syn. te Campen, wegens ABELIUS LYPHARD. Waarby nog gevoegt is het gehoudene gedrag van d°ANT. VAN DER OS, wegens het beroepen van een pred. te Nieuw-leuzen en tegen zyn condeputatus. Te Amst., by Nic. Byl. 1754.

Briev van gelukwenschinge aan D°. THEOD. VAN DER GROE, pred. tot Kralingen, met zyne.... bedieningen als school en cathecheseermeester in het verbeterhuis der stad Rotterdam, volgens de verkiezinge van de..... schryveren van den Hofstediaenschen spotgeest in 't verbeterhuis, enz. enz. In Leyden gedr., onder 't opsigt van den schryver. 1758. 8°.

Brief van N. N. aan.... IJSBR. VAN HAMELSVELD.... Te bekomen ter Goes bij Huijsman, *enz.* [1780]. 8°.

De brief is gedagt. 18 Apr. 1780.

De eer van eenen vriend verdedigd of..... antwoord aan zekeren..... briefschryver, die zig noemt: naauwkeurigen opgever en onpartydigen overweger van de redeneerwys en het stelsel van..... J. J. LE SAGE TEN BROEK over het borgtogtelyke van Jezus lyden, door E. L. D. G. Te Rott., by J. P. Kraefft. 1783. 8°.

Het voorw. „aan den voorberichtschryver" is get. G. R. „van de Kaap de Goede Hoop, 1 Apr. 1799."

Brief van een heer te Rotterdam aan zynen vriend te Dordrecht over de zaak van..... J. J. LE SAGE TEN BROEK...., behelzende echte copien uit twee brieven aan en van Ds. APPELIUS en uit.... brieven aan en van Ds. VAN DER GROE. Te bekomen te Dordr., by v. Braam en de Haas, *enz.* [1784]. 8°.

Het plan der meerderheid van den..... rotterd. kerkeraed, en de daer uit voortgevloeide singuliere..... handelwijs, gehouden met..... J. J. LE SAGE TEN BROEK..... Door Dikaiophilus. Te bekomen te Amst. bij H. Arends, *enz.* [1784]. 8°.

Met voorber. van een uitgever, die zich Philalethes noemt.

Een woord van pas aan het bataafsche volk ter beantwoording van..... Een woord op zyn tyd, ter opwekking aan het geref.

volk van Nederland. Tweede druk. Te Leeuw., bij A. R. Fink. 1801. 8o.

Het *Woord op zyn tyd* was geschreven door den pred. HAGA.

LYKZANGEN, ENZ. OP HOOGLEERAREN EN PREDIKANTEN.

Claegh-ghedicht op het overlyden van..... d. WARN. HELMICHIUS....., dien. des godd. woordes in de kercke tot Amstelredam, ontslapen.... den XXIX Aug. CIↃIↃCVIII. T' Amst., by Corn. Claesz. 1608.

In 12 zesregelige coupletten. Achteraan nog 2 grafgedichten.

Clach-dicht over de doot des..... dienaers J. CHR[I] EGBERTI AEMILII, dien. des godd. woorts, binnen.... Leyden. [1610].

Zonder plaats of jaar van uitgave. EGB. AEMILII werd in 1603 van Lisse in Leiden beroepen, en stierf 1610.

Epitaphium, over 't.... overlijden des.... hoogh-ghel. d. PETRUS BUSGERIUS....., bed. der chr. ghem. der stadt Haerlem...., ontslapen den 23 Nov. 1645. Gedr. te Haerl., voor Cl. Alb. Haen. 1645.

Op een blad f°. Het „ghebedt" onder het *Epitaphium* is ondert. „'k Wens een vaste Dam."

*De vijf voornaemste lyk-klachten..... op het..... afsterven van..... RUDOLPHUS PETRI....., dien. in de ghem.... tot Amst., *enz.* [1649]. (N°. 3539).

Lyk-tranen.... over 't.... af-sterven van.... WILHELMUS VIS...., bedien. des h. euang.... tot Spanbroek en Opmeer...., ontslapen den 14 van hoimaand ende den 21 begraven.... t' Enkh., gedr. by Meinerd Mul. 1673.

Achteraan „grafschriften" van MARCUS BEIRMAN.

*Verscheide lykdichten over het.... afsterven van.... SIMON SIMONIDES, *enz.* 1675. (N°. 7396).

Lyk-klagt over het.... overlijden van.... IODOCUS à LODENSTEIN, in God gerust den 5/15 in Oogst-m. 1677. t' Utr., by Will. Clerck. 1677.

Achteraan een „Grafschrift" van Abr. Godart.

Ridders optogt en Zions naween...., op 't afsterven van.... FR. RIDDERUS, *enz.* 1683. (N°. 7853).

*Lijkdigten op het.... afsterven van d. PETRUS VAN STAVEREN, *enz.* 1683. (N°. 7854).

Ziel-zugten en traanen uytgestort op de dood-baar van.... P. HOLLEBEEK...., oudste uitdeelder der verborgentheden CHR[I]. in sijn gem. tot Leiden...., gantsch salig afgeleevt den eerste van sprokkel-m. 1685. Tot Leyden, gedr. by Hendr. van Damme.

Gedichten van M. VAN TOL, B. BEKIUS, JAC. VAN DER BRUGGE, H. DU R., D. VAN HASSEL en M. HENGELENBURG.

Lyk-traanen, uytgestort door zyn gem. over 't..... afsterven van den hoog-gel. en altyt geroemt door zyn schriften d. HENR. GROENEWEGEN, bed. des god'l. woorts tot Enchuysen...., ontslapen op..... 15 July 1692. t' Amst., by Jan ten Hoorn. 1692.

*Middelburghs wee-klage over het..... overlyden van..... PETRUS LARCHER, *enz.* 1699. (N°. 9531).

*Op het overlyden van..... SEBAST. BORSTIUS....., bed. des h. evang. binnen Gouda, *enz.* 1700. (N°. 9554).

Moribus ac doctrina conspicuo viro PETRO ONDERDEWYNGAARD, v. d. ministerium in pago Hendrik-Ido-Ambagt gratulatur M. v. NIEVELT ALB. fil. Traj. ap. Wilh. Croon. 1729.

Lat. ged. in plano.

Ter inwydinge van..... PETRUS ONDER DE WYNGAART tot leer. der herv. gem. te Maessluis, bevestigt den XI van sprokkelm..... Te Delft, gedr. by R. Boitet. 1731.

Ged. van P. SCHIM, J. SCHIM, H. SCHIM en RYKJE BUBBEZON.

Lykzang over..... J. P. CANZIUS....., getrouw wachter op Sions muren te Amst.,..... in het LXIIste jaar zyns ouderdoms den 12en van bloeim. 1742..... ontslapen. Te Amst., by Rein. en Jos. Ottens. [1742].

Get. H. GOCKINGA.

ANONIEME GESCHRIFTEN VAN VERSCHILLENDEN INHOUD [1]).

Een schoon boecxken van het christ. leven dewelcken is, als een berichtinghe ende korte onderwysinghe, nut voor alle christenen om den loop haeres levens te bestieren, in de waere gehoorsaemheyt Gods, na de wille onses H. J. CHR[I]. Ghedr., 't Amst. 1597. 8°.

Dit geschrift maakt mede een gedeelte uit der werkjes in het vroeger beschreven bandje vervat. (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* op F. LANSBERGEN).

1) Voeg hierbij *Bibl. v. Pamfl.* N°. 3892, 4659—'61, 4891, 5333, 5668, 7816 en 17, 8929, 2036.

Een clare beschrijvinghe aller antichristen ende een christ. wederlegginghe haerder grondleer ende wandels, met.... aenwijsinge der oorsaeck alder teghenw. oneenicheyt in godd. saken. Daer in oock verclaert werdt wat dat verderf aller menschen deur Adam aengheerft is.... ende wat een christen deur CHR^M vermach; schrift. ende mond. betuycht deur eenen getuyge J. CHR^I. in den H. ghestorven, genaemt A. B. [1611]. 8°.

Aan het einde „Ghedr. in den j. 1611."

Tsamen-spraeck tusschen een christen en ongheloovighe van de waerheydt der christ. religie (1617?)

Zonder titelblad.

Van den eenigen God ende sijnen sone J. CHR., waerin claerlijck bewesen wort.... dat Godt eenen mensche het zaedt der vrouwen... belooft heeft; ten tweeden, waertoe God desen Ghesalfden belooft heeft ende wat sijn ampt gheweest is; ten derden, ghetuyghnisse des. n. test.... hetselve volcomelijck in J. CHR. vervult is; ten vierden eenige tegenwerpingen beantwoort ende ter neder gheleydt. Hierby ghevoeght een cort begrijp van de chr. religie. Ghedr. 1618.

Discordia concors, ofte eendrachtighe oneenicheyt aller ghenaemder christenen. T'samensprekinghe tusschen een jode ende een christen, waer in bewesen wort, dat alle die sich christenen laten noemen, hoe seer oock verschillende, in den grondt der religie eenich sijn, ende dat dien volghens de christelijcke religie door de menichte der secten niet behoort veracht te worden. Voor desen noyt ghesien ende nu overghoset uyt de lat. tale door H. V. G. Tot Noodtwijck aen 't Zuydendt. Door author. van de kercke ende de syn. van Dordr. Anno 1620. 8°.

Aan het einde „Gheschr. in den woestijne by Jerusalem in het vijfste groot-jaer, na die gheboorte onzes Heeren J. C. in de seste maent. Den 26 dach, in de morghenstont.... By my CHRISTIAEN THOMAS." (Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* op COORNHERT).

Mardachai ofte christ. patriot, *enz.* 1631.

Met opdragt aan de ouderlingen der Middelburgsche gem. van 15 Nov. 1630.

Hetzelfde. Een 2de druk 1632. (N°. 2501).

Jehovah Nissi ofte keeten-slachs-ghedenck-teecken ende baniere, opgherecht tot gedachtenisse van des Heeren wonderlijcke verlossingen...., insonderheyt van die.... overwinninghe der.... Spaensche vlote op de stroomen van Zeelant.... om tot.... danckbaerheyt..... over dese.... victorie van den 13 Sept. 1631 op te wecken, uyt den psalm 126, 3.... Door een beminder des vader-landt en dienaer des godd. woordts. Tot Middelb., ghedr. by Hans v. d. Hellen. 1631.

Met opdragt aan de stat. gen. en FREDERIK HENDRIK.

Klaer vertoogh van het koninck-rijcke o. H. J. CHR^I^. op der aerden, welck is syn h. ghemeynte, midtsg. van des selfs aert, gelegentheydt, gerechticheydt ende dienaren. Over syne betuyginghe voor PILATO Johan. 18: 36. 37. Int licht gebracht door een liefh. der waerheyt P. L. Ghedr. int jaer 1641.

Vale mundo ofte noodinghe tot de broederschap CHRISTI, een uytnemende.... stichtelijck boecxken...., noyt voor desen in druck.... uytghegaen, dienstigh om te geraken tot een onveranderlijcke gherustigheydt des ghemoedts. Overg. uyt de lat.... tale. Den tweeden druck. A°. 1650.

Blijkens een kort voorw. uitgegeven tegen »eene broederschap van den roosen cruyce."

Bewys dat het gevoelen van die genen, die leeren der sonne stilstandt en des aertrycks beweging, niet strydich is met Godts-woort. Gedr. 1655.

Noodige verantwoordingh voor de huysen ofte bancken van leeninghe binnen de Vereen. Provincien, *enz*. 1658. (N°. 4654).

Tegen Voetius' *Tweede deel van res judicata*. Vgl. *B. v. p.* N°. 4656—'58.

Res judicanda, saecke die noch staet te oordeelen van de bancken van leeninghe, by de magistraten wettelyck opgherecht, *enz*. 1658. (N°. 4655).

t' Recht der coningen Israels aeng. den gods-dienst, t' welck alle christen overheden mogen en moeten volgen. Gedr. int j. o. H. 1662.

Beschrijvinge van den eenigen Godt en.... J. CHRISTUS. I Waer in.... bewesen wort...., dat Godt eenen mensche.... de vruchte der lendenen DAVIDS belooft heeft. II Waertoe Godt desen Gesalfden belooft heeft ende wat sijn ampt geweest is. III De getuygenisse des n. test.... het selve volkomelijck in J. CHR°. vervult is. IV Eenige tegenwerpingen beantwoordt.... Hier is noch by.... een kort begrijp van de christ. godts-dienst. Op nieuws uytgegeven. Voor alle liefh. der waerheydt in de beroerde wereldt. 1664. 8°.

Ernstige en gewigtige vraag-stukken, voorgesteld door.... den.... theologant A. B. aen alle evang. kerkken, en voornamentlik aen alle.... predik. die, als of sy gesanten Gods waren, sig een hooger als menschelik beroep en authoriteit aanmatigen. t' Amst. voor G. Vryleven. 1666.

Met voorr. get. G. V.

Ontwerp om de ont-eerde oudheit van Gods kerke in haren luister te stellen, *enz*. 1674. (N°. 7222).

Van zekeren Zach. de Oude. Met voorr.

Godt-vruchtige uyt-spanningen bestaende in meditatien en voorbereydingen tot het h. avontmael, lyden en sterven.... JESU CHR^I^. Boetveerdige gedachten in tydt van kranckheyt; en in christ. zede-

versen. Door M. V. M. In 's Graven-h., by Michiel van Heyningen. 1674.

Gedichten.

Smaed en laster die den name Gods door de ont-eerde oudheit der kerke word aengedaen, *enz.* 1674. (N°. 7223).

Ook deze s. noemt zich Zacharias de oude, een pseudoniem.

אבן בחן sive lapis lydius, quo nova veram religionem lumine naturali dignoscendi methodus, qua nuperus quidam apostata batavus suam reformatae rel. ἀπομωσίαν incrustare voluit, exploratur. Auth. J. H. S. h. t. antehac phil. et linguae graecae prof., nunc vero eccl.... in patria sua pastore. Amst., ap. Henr. Wetstenium. 1676.

Augustinus en de leering der genade verdedigd in den brief van sint Prosper aan Rufinus. De genaDe Van JesVs zaL aLLe hare VIlanDen oVerWInnen. 1684.

Met voorw.

Gedigt van de h. Prosper tegen d'overblijfselen van 't ondankbaar Pelagiaandom. In 't neerd. vertaald. 1685.

Niet op rijm. Met voorr.

'T Afbeeldsel van een regtvaardigh en godvrugtigh koningh, voorstellende de.... maniere van regeringe die een koningh, den welke naar het voorschrift Gods sijne onderdanen wel.... regeren sal, behoort te agtervolgen. In 's Gravenh., by Meynd. Uytwerff. 1691.

Van de apostasie, dat is van den afval der Christenen. Tweede editie, verbetert ende klaerder gestelt door L. v. B. Gedr. voor den autheur. 8°.

Vooraf een register.

Verhandeling over de tolerantie of verdraagzaamheid in het stuk van den godsdienst, door een liefh. der waare regtzinnigheid. Te Leeuw. H. A. de Chalmot. 1769. 8°.

Vgl. *De Navorscher* Dl. XI, bl. 152.

Godsdienst-oefeningen voor de jeugd..... Te Rott., by Ary Vis. 1789. 8°.

Met voorber. van den uitgever en »Inhoud."

SOCINIANEN[1].

FAUSTUS SOCINUS.

Geb. 1539. Gest. 1604.

CHR. SANDII, *Bibl. Anti-trinit.* p. 64—81.

De auctoritate s. scripturae, opusculum.... utilissimum.... Steinf., exc. Th. Caesar. 1611. 8°.

Door C. VORSTIUS in het licht gegeven. Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 31.

Tractatus de Deo, CHRISTO, et Spiritu sancto, F. SOCINI Senensis. Racoviae, typ. Sebast. Sternacii. 1611. 8°.

Hierachter, in denzelfden band, met doorl. pagin:

Assertiones theologicae de trino et uno Deo, adversus novos Samosatenicos. Ex praelectionibus collegii Posnaniensis excerptae. Una cum aninadvers. F. SOCINI Sen., quae plenae responsionis loco esse possunt. Edit. sec. Racov., typ. S. Sternacii. 1611. 8°.

Tractatus de ecclesia F. SOCINI Sen. Rac., typ. S. Sternacii. 1611. 8°.

Hierachter, met nieuwe pagin:

Tractatus de justificatione, F. SOCINI Sen. Rac., typ. S. Sternacii. 1611. 8°.

Idem. Racov. 1616.

De inhoud op de keerzijde van het titelblad.

De loco PAULI apost. in epist. ad. Rom. cap. septimo. F. SOCINI cum nobil. quodam viro disputatio, ante annos triginta sub nom. Prosperi Dysidaei edita, nunc.... denuo excusa, inqua id praecipue quaeritur, utrum apost. illic sub sua ipsius persona de se ipso jam per CHRISTI spiritum regenerato, necne loquatur. Edit. sec. Rac., typ. S. Sternacii 1612. 8°.

Met praef. van F. SOCINUS. Zie de vert. hieronder.

Van ketteren, of men die oock vervolgen off hoe men met haer handelen sal, des d. M. LUTHERI ende J. BRENTIJ, oock andere veele der olden ende by onser tyden geleerder meyninghe ende bericht. Een boecxken in deser sware tijt gants notelick allen minschen,

---

1) Vgl. voor de geschriften van C. VORSTIUS, St. CURCELLAEUS, JOH. en P. GREISTERANUS, D. R. CAMPHUYSEN en W. H. VORSTIUS: *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 29—38, 47—50, 156—164, 222.

sonderlinge den.... ouericheyden seer nuttelick, daer wt te leeren wat haer ampt sy in een soo twyuelachtigen ende peryckulosen saecke. Het inholt.... achter int register.... 12°.

Zonder jaar. Met uitvoerige »Voorrede MARTINI BELLIJ, (pseudoniem van SOCINUS) daerin hy anwyset wat een ketter sy ende hoe men met hem sal ommegaen."

Het ampt van een christen mensch, door F. S. van Siena. In 't jaer o. H. A°. 1621.

Waarschijnlijk door H. R. WELSING. vert. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 166.

Gulden tractaet van de authoriteyt ofte geloofwaerdigheyt der h. schrifture, dienende tot versterckinge in den gelove aen J. CHR. onsen salighm. ende tot overtuyginge van Joden, Heydenen, Turcken, Atheïsten, Libertijnen &c. Eerst in 't italiaens beschr. door F. S. van Siena, daer nae in 't lat. getransl., en in verscheydene plaetsen.... gedr. ende uytg, t' Amst., voor J. Colom.

Het voorw. tot den lezer is van 1622.

Tractaet van de auctoriteyt der h. schrift. Eerst in 't italiaens beschr. door F. SOCINUS...., naderhant in 't lat. ende franc. getransl. Mitsg. het boeck van de goddelijckheydt.... J. CHR^I^.... door V. SMALCIUS.... Beyde getrouw. verduytscht uyt de jongste lat. editien. Gedr. tot Rakaw, by Seb. Sternatzki.

Zonder jaar. Aan het einde een fragm. uit DANTE, met eene vert. in holl. rijm. Zie ook beneden op SMALCIUS.

Van de water-doop. Disputatie, oft een christen mensche de selve mach ontbeeren. Int jaer 1632.

Met voorrede get.: »A°. 1629 den 4 Oct." Een oude hand schreef op dit exempl. »Door F. SOCINUS van Siena."

Corte verclaringe over het sevende cap. des briefs aan de Rom. waar met opentlijck bewesen wert, dat PAULUS in dat cap. onder sijn eyghen persoon niet en spreeckt van hem selven, als van een herboren mensch. Met een brief van d' heer J. N. aan F. S., wedersprekende 't selve ghevoelen. Als oock F. S. antwoordt op denselven brief in 't langhe. T'Amst., bij J. A. Colom 1638.

Vgl. de lat. uitg. hierboven.

F. SOCINI van Siena brieven aan zijn vrienden geschreeven, in welken van meest alle hooftst. der chr. religie word gehandelt.... Nooit in het nederl.... gedrukt. Hier is bygevoegt: 1. Des zelfs theol. lessen.... 2. N. N. verkl. over het 53ste kap. v. Esaias. 3. De schrift. lessen van de geloofwaardigheyt der h. schr. 4. Tractaat van de geloofw. d. h. schr. 5. Bij ieder.... een register van de.... schrifstuurplaatzen. 6. Als meede v. d. voorn. zaaken. Na het jaar o. H. 1666.

Elk stuk met afzond. titelblad, en met nieuwe pagin. De *Theol. lessen* zijn, »gedr. na de kopye van Rakouw 1627." De *Schrift. lessen* zijn door CAMPH. vertaald (Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 160). *Van de*

geloofw. enz., is ook door CAMPH. vert. met de voorr. van VORSTIUS van 1611. (Zie *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 161 en *Supplement*).

F. SOCINI van Siena theol. lessen, waer in ghehandelt wort 1 van den stant des eersten mensches.... 2 van hetghene.... van natuyren in den mensche is.... 3 van de oorspronckelijcke gerechticheyt. 4 van de erff-zonde, 5 van den vryen wille; 6 van de voorwetenheyt Godts, 7 van de predestinatie 8 van de voldoeninghe CHR[I]. Tot Rakow, by S. Sternatzki.

VALENTINUS SMALCIUS.

Geb. 1572. Gest. 1622.

SANDIUS, o. l. p. 99—105.

Tractaet van de goddelijckheydt des H. J. CHR[I]., eerst in 't lat. uytg. door V. SMALCIUS, leeraer der gem. tot Rakaw in Polen. Gedr. 1623.

Met opdragt van 1608 aan kon. SIGISMUND III, get.: »JACOBUS SIENIENSKI van Sieno, palatijn van Podolien. Zie ook *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 160.

't Woordt is vleysch geweest d. i. thien predic.... door V. SMALTIUM... Tot Rakow, by S. Sternatzki. 1631.

Even als het vorige door CAMPHUYSEN vert. Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 160 en 163.

Tractaet van de auct. der h. schrift.... door F. SOCINUS... Mitsg. het boeck van de goddelijckheydt onses H. J. CHR[I]., in t' latijn uytgeg. door V. SMALCIUS van Gotha.... Gedr. tot Rakaw, by S. Sternatzki.

Zie boven op SOCINUS.

JOANNES CRELLIUS.

Geb. 1590. Gest. 1633.

SANDIUS, o. l. p. 115—121.

Ad librum H. GROTII, quem De satisfactione CHR[I]. adversus F. SOCINVM Senensem scripsit, responsio JOH. CRELLII Franci, eccl. Racoviensis min. Racoviae typ. Sternacianis. 1623.

CRELLIUS volgt het boek van DE GROOT. (*Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 252) op den voet. De hoofdst., waarin hij zijn werk verdeeld, dragen dezelfde opschriften.

Antwoord van J. KRELLIUS Frankus, bed. der rakovische gem., op het boek van H. DE GROOT, aang. de genoegdoening van Chr. tegen F. SOCINUS.... geschreeven. Uit het lat. vert. 8°.

Zonder verder adres. De uitvoerige voorr. van KRELLIUS is van 1623.

J. CRELLII beschrijvinghe van Godt en zijne eyghenschappen. In Hollant by schepen vonnisse gedoemt, openbaerljck (*sic*) geexecuteert, en met vyer verbrant A°. 1642 in Jan. Getrouw. overgh. uyt latijn. Hier is byghevoeght F. SOCINI leven en daden. Tot Rakou by S. Sternatzki.

Zonder jaar. Achter den titel de inhoudsopgave der cap. Onder afzond. titel en met nieuwe pagin. volgt:

F. SOCINI leven en daden. Tot Rakau.

Verdedinge van de vryheyt der religie. Door J. CRELLIUS van Polack. In 't lat. beschreven en uytghegh.... 1637, en nu in 't nederl.... overgheset. Ghedr. 1649.

Met „waerschouwinge aen den leser."

SAMUEL PRZIPCOVIUS.

Geb. 1590. Gest. 1670.

SANDIUS, o. l. p. 123—126.

Anonymi dissertatio de pace et concordia ecclesiae. Edita per Irenaeum Philalethes. Edit. secunda ad ipsius auct. manuscriptum recognita, multisque locis aucta. Eleutheropoli typ. Godfr. Philadelphi. 1630. 12°.

JOANNES SARTORIUS.

Translaet van seeckeren latijnschen brief, geschr. door eenen sociniaenschen predicant, *enz.* 1639. (N°. 2684).

De brief is gerigt aan ADAM FRANCUS (zie over hem SANDIUS, o. l. p. 141). Vgl. *Afd.* 1 op G. VOETIUS.

JONAS SLICHTING.

Geb. 1602. Gest. 1661.

SANDIUS, o. l. p. 126—132.

Confessio fidei christianae, edita nomine ecclesiarum Polonicarum, quae unum Deum et filium ejus unigenitum J. CHRISTUM cum spiritu sancto profitentur. 1642.

Met voorrede van J. SLICHTING van Buckowiec.

Belydenisse des christ. geloofs uytgegeven op den naem van die gemeenten welcke daer belijden eenen God en sijnen eenighgheborren soon J. CHR. te ghelijck met den h. Geest. 1643.

J. SCHLICHTINGII a Bukowies aentekeningh en verklaringh over de ses voorn. schriftuurplaetsen, die men placht te gebruycken tot bewijs van de Drie-eenigheydt en de eeuwige godtheydt CHR^I^. Met een tractaetjen van CRELLIUS en STEGMANNUS. A°. 1649.

Na de voorr. en het register volgt een nieuw titelblad: J. SLICHTINGII.... *aan-teeck. op de predic. welcke d.* GEORGIUS VECHNERUS *over het beginsel des euang. Joannis gedaen heeft, tot Lissa* 1639. A°. 1649. De pagin. gaat van 44 over op XLV. Na bl. CCXVI volgt bl. 45, ofschoon de tekst geregeld doorgaat.

DANIEL ZWICKER.

Geb. 1612. Gest. 1678.

SANDIUS, o. l. p. 151—156.

De noch staende en triumpherende sichtbare kercke CHR^I^. tegens de poorten der hellen, neffens de dolingen.... of het bedroeft verval der tegenspreeckers.... GAL. ABRAMS en D. SPRUYT, 't welck sy geopenbaert hebben in schriften.... tegens hare mede-dien. Vertoont door D. Z. t' Amst., ter druck. van Piet. la Burgh. 1660.

Met voorr. en register.

Vereeninghs-schrift der Christenen, ofte de voorn. stellingen der disputatie MINI CELSI van Sene, hoe verre het yemant geoorlooft is in het bedwingen der ketters te procedeeren, in welcke niet alleen... bewesen wordt dat geene.... ketters.... met den doodt te straffen zijn, maer oock.... dat niemant.... in den kerckel. ban gedaen.... behoort te worden... Gestelt door D. Z. Om de verdraeghsaemheydt... te voorderen is hier bygedaen eene waere manier om de waerheydt... te vinden. t' Amst., gedr. voor den autheur. 1661.

Revelatio hostium crucis CHR^I^. inter Christianos of acta des gesprecks tusschen D. ZWICKER aen eene en J. BECIUS, D. BACKER, M. RUARUS, JAC. JANZEN VOGT &c. aen de andere zyde over de nootsakelijcke opneeming des kruyces CHR^I^., indien men.... wil.... zaelig werden.... Als het tweede deel van die.... Revelatio daemonolatriae inter Christianos, welcke diende tot reformatie der Catholijcken, Griecken en Ariaenen...., daer dese nu.... dient tot reformatie der Protestanten, Remonstranten en Doops-gesinden, om sich... tot den... laetsten dag.... wel te bereyden. Uytgeg. van D. ZWICKER..., dien-CHR^I^. voor het vervallen Christendom. Gedr. tot Amst. 1672.

Het II deel van de revelatie des duyvel-diensts onder de Christenen, of een send-brief aen CORNELIUS HAZART, jesuyt, in welcken de...

steunselen der pauselijcken kerck.... worden om verre geworpen, soo dat.... haere...., afgoderye.... klaer blijckt en sy neffens ouderen tot een ernstige.... reformatie..... opgeweckt worden. t' Amst. 1675.

Met register. Zie ook hieronder op ADR. SWARTEPAARD.

JOANNES BECIUS.

Geb. 1622. Gest. .

SANDIUS, o. l. p. 164, sq.

Apologia modesta et christiana J. B. M. Z. dat is, sedige en christ. verantwoordinge van J. BECIUS, Middelburger in Zeeland, waer in aengewesen wort de occasie en oorsaeck van de scheuring, die onlangs gevallen is, tusschen hem en eenige gereformeerde, en wat men van sijn persoon te oordeelen heeft. Eleutheropoli by Eleutherius' Trasimachus 1668.

Met een voorr. »aen de broederen, pred. tot Midd."

Hetzelfde. Tot Rott., bij J. Naeranus 1668.

Met bijvoeging op den titel »zijnde denzelven hierom uit Midd. en het eiland Walcheren verjaagt en gebannen."
Zie voor de overige geschriften van BECIUS *Afd.* 1.

JEREMIAS FELBINGER.

Geb. 1617. Gest. .

SANDIUS, o. l. p. 157—159.

Ad christianos, unum.... Deum, patrem.... J. CHRI. secundum s. scripturas v. et n. test. recte agnoscentes, J. FELBINGERI epistola, in qua SOCINI et ejus discipulorum errores graviores, suis ipsorum verbis notati, succincte refutantur. Amst., ap. Jod. Pluymer. 1672.

De brief is get. »Cruciburgi, die $\frac{22}{12}$ Febr. 1666."

ADRIAAN SWARTEPAARD.

Drie brieven, de eerste van D. ZWICKER, gesonden aan JOH. VAN KUYCK, de tweede: JOH. VAN KUYCK antwoordt op de selve brief, de derde: replijck van D. ZWICKER, die onbeantwoordt blijft. t' Amst. gedr. 1678.

De brieven zijn van 1675.

Openbaringe van het ware.... geloof.... Nevens.... een aenwijsinge van de rechte manier van disputeeren, *enz.* 1678. (N°. 7679).

D. ZWICKERS gecensureerde.... vrede-schrift der vrede-schriften of drieddubbelde regelmaet des vereenigers der hedend. Christenen, de gesonde reden...., de h. schrift. en de overleveringen, in een.... theologisch exempel soo voor oogen gestelt, dat.... alle strijdigheden...., sonder... beroepingh van synoden, souden gevonnist, de tot nu toe.... onbekende waerheyt wederom verkregen, en alle.... overtuyght konnen worden. Alles volgens den wensch.... van.... mannen, die de waerheyt en.... vrede beminnen, de welcke.... in haer vrede-schriften.... hebben vermaent, dat geen secte.... als door.... hulpe van alle andere.... kan.... volkomen gemaeckt worden. Gedr. 1678.

De voorr. is get. door ADR. SWARTEPAARD.

JOANNES LUDOVICUS WOLZOOGEN.

Geb. 1596. Gest. 1658.

SANDIUS, o. l. p. 137—140.

Kort begrip van de christelyke gods-dienst, door J. L. WOLZOOGEN. Uyt het lat. vertaald. Voor een lief-h. der waarheyd. 1688.

Met voorw. Vgl. hierboven bl. 21, v. en voor zijne overige geschriften. *Afd.* 1.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE SOCINIANEN.

Apologia ofte verantwoordinghe op 't decreet der.... staten der vereen. Nederl. gedecreteert tegens CHRISTOPH. OSTORODUM en ANDREAM VOIDOVIUM, den achsten Sept. a°. 1598. Door denselvigen CHR. OST. ende ANDR. VOID. gheschr. in 't jaer.... 1599 in Aug., maer in 't licht gegeven ende ghedr. tot Rakaw.... 1600 in Febr.

Hierin ook de resolutie der stat.

Disputacie van het.... vraegh-stuck of CHRISTUS de rechtveerdigheydt Godes voor onse sonden ghenoegh heeft ghedaen ofte niet?.... Tusschen MICHIEL GITTICH sociniaen ende LODEWIJCK LUCIUS rechtghevoelende, *enz.* 1612. [N°. 1042).

Met opdragt van LUCIUS aan JOHAN FRED. RYHINER, secret. van Basel. Vgl. over GITTICH: SANDIUS o. l. p. 108 sq.

Nacht-corter of praetgen.... tusschen een poolsche broeder met zyn schipper, *enz.* 1614. (N°. 1120).

* Den nieuwen speculativen tour a la mode speel-waghen, in den welcken voor teghenwoordigh.... rijden alle.... gheest-drijvende Quakers, Independenten, Socinianen, *enz.* 1637. (N°. 2616).

Van de kercke off ghemeynte, verscheyden tractaten, *enz.* 1639. (N°. 2686).

Inhoudende zeven tractaten, waarvan de titels op de keerz. van het titelblad worden vermeld.

Copie. Remonstrantie van.... kerckendien. der christ. geref. religie, de gedep. des z.- en n. holl. synodi uyt naem des selven aen de.... staet. van Holl..., aeng. de vergaederingen.... van de Socinianen en 't.... verkoopen derselver boecken, *enz.* 1653. (N°. 4246).

Disputatie van den Heyland of salighmaker Jesu den ghesalfde. By geschrift in 't latijn gehouden tusschen een Franschman ende Italiaen. Gedr. in 't jaer o. H. 1654.

Vooraf eene aanwijzing der schriftplaatsen, en eene inhoudsopgave der capitt. De pagin. loopt geregeld door tot bl. 97, vervolgens is er maar ééne bladz. genummerd, terwijl op de tegenovergestelde het cap. wordt opgegeven. Bij het 3de deel begint eene nieuwe pagin., doch wederom slechts op eene zijde.

Den grouwel.... der socinaensche kettery, indringende onder de.... Mennisten.... t' Utr.... 1654.

Zie beneden op de Geschr. betr. de Doopsgezinden, en aldaar ook den *Brief van de vl. Mennisten.*

Kort begrip der.... poincten des gheloofs, waer in.... hoe veer de.... Sociniaanen van het gheloof der.... Doops-ghesinde verschillen.... Ghedr. 1655.

Zie beneden op de Geschr. betr. de Doopsgezinden, en ald. ook het *Winckel-praetjen.*

De ondekte veinsing der heedendaeghsche geest-dryvers en Sociniaenen. [1655]

Zonder adres. Get. Radbodus Reinardi.

t' Saemen-spraeck der heden-daegsche geest-dryvers [1655].

Zonder adres. Get. L. O. M.

Sociniaense hooft-pyn. [1655].

Zonder adres. Get. D. O. S.

Epitheta op de lasterdichten van de.... Socinianen.... tegens.... voorstanders der oude christenheid.... Tot Utr.... 1661.

Zie beneden op Geschr. betr. de Doopsgez. en ald. ook *Aensprake ende vriend. noodinghe* 1664, en enkele andere geschriften.

Placcaet tegen inkomen der Socinianen, Quakers, Dompelaers, alsmede het drucken van zodanige ketterse boecken [1662].

Van de gedeput. stat. van Friesl. „ghegh. binnen Leeuw. desen 23 Mart." Op een blad f°.

Hetzelfde [1662].

Een andere druk met klein verschil, insgelijks op een blad f°.

Van den standt der dooden en straffe der verdoemden na dit leven. Verscheyden tractaten, bykans de helft met verscheyde tractaetjes van de zelfde stof vermeerdert, waervan het register op de volg. pag.... Gedr. tot Vrystadt. 1666.

Met voorr. Hierin: »ERNESTUS SONNERUS bewijs dat de straffen der verdoemden niet oneyndigh sullen zijn; Extract uyt D. R. KAMPHUYSENS brief, bewijzende dat het gevoelen van de vernietiging der godloozen niet onstichtelijck is; LAELIUS SOCINUS van de opstandingh deser ligchamen; F. V. van de stof des werelts" enz; te zamen 7 tractaten.

Dit exemplaar schijnt niet compleet.

* WILHEM HENRICK.... prince van Orange, *enz.* 1674. (N°. 7244). *In plano.*

Placc. tegen de *Bibl. fratrum Polonorum* en de phil. geschriften van SPINOZA, MEYER en HOBBES.

Apologia of korte verantwoordinge op het boek gen: De nietigheyd en ongegrontheyd der Sociniaensche.... godsdienst, door JAC. OLDENBURG, pred. tot Witmarsum..., tegen D. ZWICKER en ADR. SWARTEPAART uytgeg.... 1681; doch insonderheyt wort... bewesen dat J. CHRISTUS.... niet mede is de eenige... Godt, wiens zoon hy is Matt. 3. 17. Luc. 1. 35..., ja.... dat de zoone Godes niet.... dien.... Gods is, aan wien hy in 't eynde der dagen het koninckrijck.... sal overleveren.... Gedr. 1681 voor de liefh. der waarheyt.

Kort en waarachtig verhaal van het grouwlijk gevoelen der Socinianen, t'samen met een tegenstelling van 't regtsinnig gevoelen der Gereformeerde, soo als dat in de belydenis en catechismus symb. van ATHANASIUS en schriften van veel voorname mannen voorkomt. Gedr. in Vry-stad 1690.

In twee kol. gedrukt.

Kurtze und einfältige untersuchung ob und warum die reform. evang. Kirche, die also genannte Socinianer mit gutem Gewissen dulden, oder auch in ihre Gemeinschaft aufnehmen könne und solle. Gedr. 1700.

Confessio fidei christianae secundum Unitarios inter quatuor in Transylvania religiones receptas numerata, fundamentalibus patriae istius legibus.... variisque rescriptis caesareis...., capitulationibus principum.... confirmata. [1713].

Zonder afzond. titelblad.

KWAKERS.

WILLIAM AMES.

Een ghetuyghenis des wets van de geest des levens in de binnenste deelen, het welcke is het.... verbondt Gods, van 'twelcke de belyders des werelts zijn afghedwaelt. Met een antwoort tot somm. dwalingen, uytgespr. door eenige disputanten deser werelt. Met.... woorden aen somm. Doops-gesinde te Leyden, die gevonden zijn in de wegh van Balak.... Met noch.... woorden aen.... die seggen dat sy den geest der waerheyt hebben en noemen nochtans de schrift. buyten haer den regel. Door WILLIAM AMES. Gedr. in 't j. o. H. 1659.

Het ligt dat in de duisternisse schijnt, beweesen den weg tot God te sijn. In een wederlegginge op een antw. op.... aenm.... uitgeg.... door JOHN. HIGGIUS, maer beantw.... door P. SERARIUS. Met een antw. op iets in.... De vertredinge des h. stadts.... ende een antw. op de sestiende.... art. uitgeg. d. GALENUS ABRAHAMSZ ende D. SPRUYT.... Ende oock een antw. op drie vragen uitgeg. d. GAL. ABRAHAMSZ...., waer in.... sy.... bevonden sijn sonder den Geest Gods te sijn. Uitgeg.... door.... W. AMES. Hier is.... bygevoegt een antw. op een brief d. WILLEM GERRITSZ uitgeg. 't Amst. 1660.

Aan het einde »Eenige vragen" get. W. A(MES) en J. H(IGGIUS). Vgl. beneden op G. ABRAHAMSZ.

Het waere licht beschermt ende de onnooselheydt van de eenvoudige bevrijt van de.... valsche beschuldingen door P. SERARIUS op haer geleyt in een boeck gen. Van den waren wegh tot God, het welke tot antwoordt.... was op.... Het licht dat in de duysternisse schijnt.... Als oock een antwoordt op drieentwintigh vragen door.... SERRARIUS uytgegeven aen W. A. ende JOHN. HIGGIUS ende alle.... Quakers.... Door een.... die van de wereldt veracht ben om mijnes Meesters wille W. AMES. Gedr. in 't j. o. H. 1661.

Vooraf een brief aan den lezer. Vgl. beneden op P. SERARIUS (Doopsgezinden).

GEORGE FOX.

Geb. 1624. Gest. 1691.

CHR. G. JÖCHER *Allgem. Gelehrten-Lexicon*, Th. II. s. 694.

Het erfdeel Jakobs ontdeckt na zijn wederkeer uit Egipten ende de leidinge des Heeren na het land van belofte verklaert, ende eenige

onderwijzingen van den wegh daer na toe, ofte een woordt van vermaninge aen alle belijders in de geheele wereld...., waer in de... zaligheid verklaert is in de welcke de heiligen geloofden ende het bedrog.... openbaer gemaeckt. Gemeen gemaeckt.... door een dienstknecht J. CHRISTI...., FRANCIS HOWGILL. Gedr. in 't j. o. H. 1660.

Het stuk is get. G. Fox. Vgl. beneden bl. 48.

Een sendbrief aen alle volkeren op der aerde ende de onwetenheid van de geheele wereld, beide belijders ende leeraers, van de geboorte dewelke moet stillezwijgen ende van de geb. dew. spreken moet, dewelke God verklaert ende het onderscheit tusschen het swijgen ende spreeken vertoont...., opdat sy mogen komen tot een verstand van haer selven, ende.... sy mogen weten dat CHR. JESUS.... haren leeraer tot God is.... Ende een bewijsinge, dat het de oeffening van veele geweest is in stilzwijgentheid op God te wachten... Door GEORGE FOX. Gedr. 1661.

WILLIAM CATON.

Een woort ter rechter tijt tegens dat.... spreeck-woort van Mijn geestgetuygt, 't welck spottelijck.... ghebruyckt werdt door.... ydele menschen; door welcke sy mogen sien wat den quaden.... en.... den goeden geest getuygt. Ende omdat.... die de leidinge.... des goeden geests eigenen.... geest-drijvers werden ghenaamt.... werdt uyt de h. schrift getoont hoe den geest getuygt heeft in de propheten en gesproken in de discipelen ende de heylighen.... leide in alle waarheit.... Als oock eenige vragen.... om met opmerkinge.... gelesen te worden. Daer benevens een getuigenis.... tegen den overvloed der vuiligheid, waarvan het in uwe kerck-missen krioelt, o gy inwoonders van Amst., Rott., en.... omlegg. plaatsen. Geschr.... door W. C. [1660].

Zonder adres en get. WILLEM CATON.

Een rechtvaerdighe verdediginge der waerheyt onses Godts ofte een antwoordt op.... Antwoordt op seker geschrift, uytgeg. door PIETER JOOSTEN DE VOLDER...., pred. onder de Mennisten.... tot Alckmaer, waer in de onnoselheydt der onnosele wordt verdedight tegens de valsche beschuldigingen.... van de gemelde prediker. Geschr. en uytgeg. door W. CATON en JAN ROELOFSZ. Tot Hoorn, gedr. by mr. Abrah. Jacobsz. van der Beeck. 1662.

Aen vrienden in Hollandt en Duytslant, door een vriendt der waerheydt W. CATON. In Leyden ghedr., voor Jan Smedt. 1663.

Het kort voorw. is ondert. door den vertaler PIETER HENDRICKS te Amsterdam.

De oorsaeck van de pest en andere oordeelen uytgevonden met een goede remedie, soo tegen het eene als het andere. Oock yets aen

de Doops-gesinde.... soo in de Genn. Provintien als elders, om haer indachtigh te maken van saken die voorleden, tegenw. en toekomende zijn. Door W. CATON. t' Amst. gedr., by Chr. Cunradus. 1665.

Godat. Leeuw. 10 Aug.

ISAAC PENNINGTON.

Den wegh des levens en des doots openbaer gemaekt.... voor de menschen...., waerdoor gepleit wort tegens de.... paden des doots ende het eene pad des levens voorgestelt...., in.... stellingen aeng. den afval van den geest... CHRISTI; met somm. beginselen, leidende uit den afval, ende ook in antwoorden tot.... tegenwerpingen.... Uitgeg. in.... goede wille beide tot Papisten ende alle andere secten die.... van het geloof gedwaelt zijn.... door ISAAC PENNINGTON de jonger. Gedr. in 't j. o. H. 1661.

Achteraan eene verklaring „aengaende overheidt ende wapenen op te nemen," get. door W. AMES en nog 6 andere kwakers.

JAN SMET.

Aen ABR. HEYDANIS en ABR. JACOBS, predikers in Leyden. Gedr. voor J. SMET, op den 8 dagh der 8 m. Oct. 1663.

Get., even als de beide volg. stukken door J. S(MET). Zie boven bl. 21.

Aen BARENT WINGERT, pred. der Geref. genoemt, en aen zijn medebroeders. In Leyden, ghedr. voor J. SMEDT 1663.

Aen JOH. HORENBEECK, prediker in Leyden en aen alle inwoonders der aerden. Gedr. voor J. SMET. 1663.

B. FURLY.

Copye van eenen brief geschreven aen seeckeren vriend over sijn.... oordeel dat alle degene, die niet en gebruycken de.... instellingen van doop ende avondmael, kerck-gang &c. niet en zijn geleyd door den geest Gods....; waer inne getoond word wat den doop Christi ende het rechte avondmael is...., daerby.... bewesen word, dat geen secte.... van de Gereformeerden af tot de Papisten toe..... konnen bewijsen uyt de h., s. dat de.... sacramenten.... moeten altijd onder de Christenen duuren, als de Joden wel konden doen.... van haer

besnydenisse...., dat sij nu strafwaerdiger zijn als de Joden, die den gheest CHR^I^. in sijne kinderen door de letter soo veroordeelen. Nu gemeen gemaeckt tot dienst der eenvoudige, die noch door menschen leeringen verstrikt.... zijn.... Door B. F. Gedr. voor den autheur 1666.

EDWARD BOURROUGH.

Een standaert opgerecht ende een baniere voorgehouden tot alle natien, toonende aen de geheele werelt.... door openbare uytroepinge wat de getuygenis Gods ende syns volcks is, de welcke.... sy van hem ontfangen hebben door den eeuwigen geest, van de welcke sy.... zijn geroepen om.... .... te getuygen.... Mitsg. toonende sijn groot werck, hetwelcke hy beesigh is te doen in de aarde. Ende dit getuygenis.... getuyght door duysenden van sijn volk..., dewelcke in spot Quakers genaemt zijn. In 't eng. uytgeg. door.... EDW. BOURROUGH, en nu in 't nederl. voor de tweedemal (*sic*) herdr. Tot Amst., by Chr. Cunradus 1668.

Vooraf een register.

Een verklaeringh aen de geheele werelt van ons geloof, ende wat wy geloven die Quakers genaemt worden. Ende dit is geschreven op dat alle volkeren.... mogen weten door wien ende hoe wy verlost zijn.... ende wat wy geloven aeng. Godt, Christus ende den h. Geest.... [1669].

Zonder afzond. titelblad. Achteraan „t'Amst. gedr. in 't j. 1669." Het stukje is get. EDWARD BURROUGH, en werd in 1658 te Londen in het eng. uitgegeven.

STEVEN CRISP.

* Een klaeginge over.... Groeningen, beneven een antwoort op vier papieren.... tegen het volck gen. Quakers, *enz.* 1669. (N°. 5716).

Ondert. door den schrijver.

THOMAS GREEN.

Liefde tot de verloorene.... Door een.... die spotswijse een Quaker genaemt wordt, *enz.* 1669. (N°. 5717).

Ondert. door den schrijver.

FRANCIS HOWGILL.

Jöcher a. w. Th. II s. 1738.

De heerlijckheyt van de waere kerck, ontdeckt gelijck die was.... in de primitive.... tijden, alsmede een openbaermaeckinge, hoedanigh ende wanneer den afval quam ende hoelangh des. gecontinueert heeft in de roomsche kercke...., omdat sy.... verschilt van de kercke Christi in de dagen der apostelen. Gemeen gemaeckt.... dat het volck magh onderrecht.... werden om te.... sien het verschil tusschen het wijf des Lams ende de moeder der hoeren. Door een die begeert dat alle.... in het licht des Heeren wandelen, Fr. Howgil. Overg. uyt de eng.... taele. t' Amst. gedr., by Christ. Cunradus. 1670.

Met inhoudsopgave. Vgl. hierboven bl. 44. *Het erfdeel Jakobs.*

GEORGE KEITH.

Herzog *Real-Encyklopädie* Th. VII, s. 505.

Het decksel gescheurt ende een deure geopent tot de eenvoudige om ... tot het wesen te komen, 't welck met het decksel bedeckt is geweest onder de Mennonyten, welcker wegh..... hier beproeft wert, en is gevonden niet nae de waerheydt te zijn.... aeng.... doop en avontmael, haer gebeden, singen en bedieninge nevens.... andere dingen...., waerin oock vele schrift.-plaetsen die sy.... bybrengen worden.... beantwoort.... Door.... G. Keith. Oock is hier.... bygevoegt, 't welck voor eenige jaren aen de Doopsgesinde geschreven was, door.... William Caton. t' Amst. gedr., by Chr. Cunradus 1670.

Caton wordt genoemd „een dienstknecht Godts, welck in dese landen in het evang. J. Chrⁱ. gearbeyt heeft, en oock hier overleden is." Vgl. hierboven bl. 45.

JAMES PARK.

Christus Jezus verhooght en een getuygenis gedragen tot sijn waere licht, welck een yegelijck mensch verlicht die in de werelt komt, in een antwoort tot een duyster.... schrift, ondert. en gesonden aen ons.... Quakers, door Jan Kornelisz Knol; in het welcke hy.... pleyt.... tegens onse oeffeninge.... alsmede wordt hier in verfoeyt.... sijne lasteringe.... Alsmede.... een antwoort tot hetgene hy geschreven heeft.... op P. Hendricksz boeck gen. Een ernstige bestraffinge aen de Vlaemsche doopsgez. gemeinte &c.... Geschr. door een, dewelcke.... lief heeft welck van Godt voortkomt.... James Park. t' Amst. gedr., by Chr. Cunradus 1670.

PIETER HENDRICKS.

Een vermaning aen vrienden ende aen soodaenige, die in eeniger maete overtuyght zijn van de waerheyt Godts, in welcker harten den Heere is schijnende door zijn.... licht, 't welck van Chr. J. komt, suyvere begeertens opweckende.... nae.... sijn.... gesegende waerheyt, welcke nu verscheenen is in dese laetste daegen, door sijn.... barmhartigheden [1671].

Zonder afzond. titelblad. Achteraan „t' Amst. gedr. by Chr. Cunradus 1671." Get. Pieter Hendricks, 10 Dec. 1670. Vgl. ook hierboven bl. 45. *Aen vrienden in Hollandt.*

WILLIAM PENN.

Geb. 1644. Gest. 1718.

Jöcher, a. w. Th. III, s. 1366.

Het christenrijk ten oordeel gedagvaart. Een tedere besoekinge in de liefde Gods aan alle.... die een begeerte hebben om God te kennen.... van wat secte of soort van godsdienst deselve zouden mogen wesen. Een missive aan alle.... die.... afgesondert zijn van de.... uyterlijke gemeenten. En een missive aan al.... die gevoelig zijn van den dag harer besoekinge. Alles in d' eng. tale geschr. door William Penn.... Tot Rott. gedr., voor Jan Piet. Groenwout. 1678.

ROBBERT BARCLAY.

Geb. 1648. Gest. 1690.

Jöcher, a. w. T. I, s. 790.

Een brief van liefde.... aan de ambassadeurs van.... Europa.... tot Nimmegen vergadert...., waar in.... de.... remédie tot.... vrede aengewesen word. In 't eng. geschr. door R. Barclay, *enz.* 1678. (N°. 7653).

Hierin ook een *Missive aan de ambassadeurs* van G. Fox.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE KWAKERS.

Den nieuwen speculativen.... speel-waghen, *enz.* 1637. (N°. 2616).

Zie hierboven bl. 42.

Antwoordt op XXIII vraegen aen de.... Christenheit om te beandtwoorden voorgestelt. Waerin gehandelt wordt van de waere regelmaete onses christ. geloofs, namelijk of des. sy het.... woordt, beschreven in de boecken des o. en n. test. of een licht des geests, dat binnen in ons geseit wordt te sijn, met meer andere.... poincten betreff. de gronden der christ. religie. Door F. D. Gedr. 1656.

De duivel verandert in een Quaeker ofte de verdoemlijke.... leeringen en op-zetten van die.... bedriegers gen. Quaekers, haar.... gevoelens en schrikkelijke lasteringen nopende de perzoon en godtheidt van.... J. Christus; int byzonder de duivelsche praktijken.... van eenen Jakobus Nayler, de roer-vink van die secte, die zich.... verklaarde Godt te zijn en in 't openbaar.... wiert aan-gebeden van zijne.... discipelen te Bristol, die nu in de gevankenis leit.... Vert. uit het eng. ex. gedr. tot Londen voor John Andreuws. t' Utr. by Henr. Versteegh 1657.

De groote bedrieger ondersocht ofte leven, ondersoek en ondervraging van James Naylor, de verleyde en verleydende Quaker, met de wijse van sijn inrijdingh binnen Bristol. Na de copye van Londen gedr. voor Henry Brome 1657.

Placcaet tegen het inkomen der.... Quakers, *enz.* [1662].

Zie hierboven bl. 42.

Predicatie gedaen over 't woordeken: Mijn geest getuyght. Waer in te sien is de onderscheyt tussen de goede ende quade geesten, als oock eenige vragen die matery aengaende, om met.... overweeginge gelesen te worden. Door een leeraer van de Quaeckers, sijnde een broeder van G. Fox, gedaen.... tot Amsterdam. In 't j. o. H. 1669.

Een papier in de wereldt uytgesonden van.... die verachtelijck Quakers genoemt zijn, verklarende de gronden.... waerom dat sy versaken de leeraers des wereldts (dewelcke haer selven belijden dienaers te zijn) ende van haer verscheelen. Uyt het eng. te Londen voor Giles Calvert gedr. in.... 1656 en in het nederl. overgeset. Ende voor de tweede mael herdr. tot Amst. 1669.

Zonder afzond. titelblad.

Den philosopherenden boer, handelende van de dwalingen der.... Quakers, *enz.* 1676. (N°. 7518).

Vgl. *B. v. p.* N°. 7519, '20 en '96. Hierin 28 vragen aan den kwaker B. Furly. Zie ook op Fr. Kuyper (Collegianten).

* Getuygenis tegens C. Rz. van der Werff, *enz.* 1678. (N°. 7680).

Hij behoorde tot de kwakers te Amst.

Ein Brief von einem aus dem Volck, Quäcker, d. i. Zitterer, genannt, an Franc. de Voltaire, auf Veranlassung seiner Anmerck. über solches Volck, in seinen Briefen von der Engl. Nation.... Frankf. und Leipz. 1746.

De brief is gedat. London 25 Sept. 1733 en get. Josiah Martin.

HERNHUTTERS.

Herderlyke en vaderlyke brief, houdende aan de bloeyende herv. gem., binnen deze stad vergadert, tot.... waarschouwinge tegen de gevaarlyke dwalingen van die lieden, dewelke onder den naam van Hernhuthers bekend zyn. Geschr. van de predik. en ouderl. des kerken-raads van Amst. Te Amst., by Adr. Wor en de erve G. onder de Linden. 1738.

Gedat. 30 Oct. en get. door CORN. VAN DEN BOGAERDE, praeses, JOANNES ESGERS scriba.

Proeve van enthusiastische, antinomiaansche, paapsche, vuile en godloze dwalingen...., uitgetrokken uit.... boeken die.... by de Herrnhutters in dagelyks gebruik.... zyn, en, zo veel de bekortinge en onderscheid van de tale toeliet, met de eige woorden van de Herrnhutters.... voorgestelt. Door G. A. Te Amst., by Adr. Wor en de erve Onder de Linden. 1749.

Met voorr.

Hetzelfde. Vierde druk. Te Amst.... 1749.

Agt korte t'zamenspraken, ingerigt tot onpartydig onderzoek en.... wederlegginge van de Hernhuttery.... Te Amst., by G. Borstius. 1749.

Zie *Afd.* 1 op W. PEIFFERS.

DOOPSGEZINDEN.

MENNO SIMONS.

Geb. 1491. Gest. 1561.

GLASIUS, a. w. Dl. III bl. 353—359.

Een corte ende clare belijdinghe ende schriftl. aenwijsinge: Ten eersten van des menschwerdinge ons liefs H. J. CHR^I^, Ten tweeden hoe dat beyde de leeraers en de ghem. CHR^I^, na scrifts vermeldinge sullen.... geaert zijn, gheschr. aen.... JOHAN A LASCO met t'samen zijnen medehulperen binnen Emden. A°. 1544. 8°.

Met voorr.

Een gants duytlijck ende bescheyden antwoort An. 1556 wt waerheyt ende cracht der h. godl. schrift grondelijc vervatet op MARTINI

MICRONS antichrist. leere ende onwaer.... verhael van den handel... Anno 53.... tusschen hem ende my van die alderheyl. menschwerdinghe o. H. J. CHR^I. voor vele getuygen gheschiet. Met noch een.... sendtbrief.... aen hem selven, om hem selven recht te leeren kennen, dat hy.... salich werde.

Met inhoudsopgave en voorr. Het stuk is get. M. S. den 16 Oct. Aan het slot „Een vriendel. bede."

Een fundament ende.... aenwijsinge van de salichmakende leere J. CHR^I. wt Gods woort int corte begrepen, ouer geset wt dat Oosters, met somige onder (*sic*).... boecskens by den auctuer desselfs fundaments gemaect...., hier nv by gestelt... Door M. S. Item.... een schoon register.... Ooc zijn de aenwisingen op veerssen gestelt. Ghedr. int jaer o. H. 1583. 12°.

Inhoud: Voorr., Van den tijt der ghenaden, Van oprechte boete, Van den gheloove, Suppl. aen de overicheyt, Van der doope, Wedersprnecken met hare beantw., Aen de verachters der doope, Van dat nachtmael, Van de sendinge, de leere, dat leven der predic., Tegensprnecken Babels, Een vermaninge aen de overicheyt, aen den gheleerden, aen den volcke, aen de verdorven secten, aen de bruyt CHRI, Conclusie.

Voorts, met doorl. pagin., de volgende afzond. titels: *Vant rechte christen geloove.... met zijne.... eyghenschappen* A°. 1556. — *Een schoone.... leeringhe... allen menschen.... vermanende tot de... nieuwe creatuere....* A°. 1556. — *Een troost. vermaninghe van dat lijden, cruys, vervolginghe der heyligen om dat woord Gods.* — *Een seer liefl. meditation.... op den XXV psalm.* — *Een grondel. onderwijs.... van de excommunicatie.* — *Een suyverlijck onderwijs.... hoe alle vrome ouders haer kinderen.... schuldich.... zijn te regeren... ende... op te voeden.*

Sommarie ofte by een vergaderinge van sommige schrift. bekentenissen des gheloofs, mitsg. eenighe waer. verantwoordingen op.... schriften van GELLIO FABRO ende JOANNE A LASCO voorgestelt, ghedaen door MENNO SYMONS. T'samen in een vervaet ende in druck vernieut door sommighe waerheyts beminders.... Item.... twee registers.... Men vindtse te coop by Jan Janszoon tot Hoorn. A°. 1600. 8°.

Na dezen algem. titel volgen, onder afzond. titel met doorl. pagin. *Eene clare beantwoordinghe over eene schrift* GELLII FABRI, *pred. tot E., dat hy.... den godvr. Gods kinderen tot smaetheyt.... den eenvuldighen tot.... vervoeringe ende den onboetveerdigen tot.... stijvinghe in harer ongherechticheyt.... heeft uytgheheven. A°. (ni fallor)* 52, *door M. S.* — *Een seer droeff. supplicatie der armen.... christenen aen alle vrome.... overicheyden over die grouwelijcke beschuldinghen.... der gheleerden.* — *Een claer bericht ende schrift. aenwijsinghe van der excommunicatie ten dienste allen vromen... Gods kinderen, door M. S.*

Een clare.... bekentenisse.... wt den gront.... der h. Schrift vervatet, dat de geheele CHRISTUS.... Godt ende mensche...., Gods eengheboren.... eyghen sone is, niet ghedeylt...., maar een eenich.... persoon...., Gods woordt in der tijt vleesch gheworden. Met een grondelijcke confutation.... der voorn. tegenspreucken van JOH. A LAS., teghen ons in zijn defension opghebracht, door M. S. A°. 1600. 8°.

Hierop volgen, onder afzond. titels met doorl. pagin. *Een vermanende belij-*

dinge van den drie-eenighen.... Godt, Vader, Soon ende h. Gheest. Door M. S. 1550. *Eerst in druck uytgegaan A°.* 1597 *ende.... vernieut A°.* 1600. — *Verclaringe des christ. doopsels in den water, uyt 't woordt Gods. Door* MENNO SIMONS..... *Ghedr.* 1600. — *Die oorsaecke waerom dat ick M. S. niet af en late te leeren ende te schrijven.* — *Een.... clare bekentenisse der armen.... christenen van der rechtveerdichmakinge, predikers, doope, nachtmael ende eedtsweeren, om welcker wille dat sy.... van den gheleerden.... ghehaet.... worden.... A°.* 1552 *M. S.*

Na de registers in dezen band nog het volgende:

Een seer grontlijcke antwoort vol.... onderwijsinghe ende.... vermaninghe op ZYLIS ende LEMMEKES onverdiende lasterlijcke faemrooven.... ende.... scheltwoorden over onsen gront ende leere, welcke... die.... leere der.... apostelen is, belangende den ban, afsonderinghe ende mijdinghe. Door MENNO SYMONS. Tot Hoorn voor Jan Jansz. [1600]. 8°.

Aan het einde »By my M. S. A°. 1559 den 23 Jan."

Behalve het eerste zijn deze stukken op de Bibl. des Doopsgez. gem. te Amsterdam.

HARMEN TIMMERMAN.

Naamlijst der doopsgez. schrijveren. Amst. 1745 bl. 108, v.

Een verklaringhe hoe.... Jezus zynen jongeren inder af-zonderinge macht gegeven heeft, om die onbekeerige overtreders zijns goddel. woorts.... hare sonden hier op der aerden te binden...., met oplossinghe der.... argumenten van de boecxkens, die M. S. ende D. P. a°. 1558 in druck hebben laten uytgaen van den ban. Ende in dit boecxken werdt verhaelt hoe genadich.... God.... is over den.... bekeerenden sondaer.... Door H. TIMMERMAN. Eerst in druck uytghegh. a°. 1560, den 28 Jan. Tot Haerlem, ghedr. by Vinc. Casteleyn. 1618. 8°.

Met voorr.

DIRCK PHILIPS.

Naaml. d. doopsgez. schrijv. bl. 78, v.

Een schoone vermaninghe ende cortte onderwysinghe van der waerachtigher kennissen Godts. Ghedr. int j. o. H. 1558. 8°.

Aan het einde get. D. P.

Een lieflicke vermaninghe wt des Heeren woort, in den welcken ondersceydelic ende ordentlick geleert.... wort, hoe.... dat die christ. ghem. sal handelen met dieghene, die haer in die gemeenschap der heyligen hebben begeuen, ende alsdan noch in openbaer dootlijcke wercken des vleysches.... beuonden worden. 8°.

Zonder adres en zonder pagin. Aan het einde get. D. P.

Enchiridion oft hantboecxken van de christ. leere ende religion, in corte forma begrepen, ten dienste van alle liefh. der waerheit.... wt der h. schrift ghemaect, nv nieus gecorr. ende vermeerdert door D. P. Item om alle puncten.... spruecken ende vermaninghen... te vinden.... hier achter een.... register.... Oock so zijn de annotacien op de veerskens gestelt; alles tot.... behulp van den.... leser. Ghedr. int jaer o. H. 1564. 12o.

Inhoud: Voorr. Bekentenisse onses geloofs van Godt, van der scheppinge, van der doope, vant nachtmael. Voorts onder nieuwe titels, met doorl. pagin: *Van der menschwerdinghe J. Chri, Van de rechte kennisse J. Chri, Een apologia dat wy gheen wederdoopers noch secktemakers en zijn, Van der sendinge der predicanten, Een lieff. vermaninghe* (van den ban), *Een schone vermaninghe van de kennisse Gods, Een wtleggi͏nghe des tabernakels, Van der wedergeboorte, Van de geestelijcke restitution, Van de gemeynte Godts, Drie grondighe vermaningen aen de gem. Godts* (met nieuwe pagin.)

Hetzelfde. Gedr. int jaer o. H. 1578. 12o.

Hetzelfde. Ghedr. int jaer o. H. 1579. 12o.

Hetzelfde. Gedr. tot Haerlem, by Hans Passchiers van Wesbusch. 1627. 12o.

Hier volgt nog aan het einde: *Een verantwoordinge ende refutation op twee sendt-brieven* SEB. FRANCK, *kortelijck uyt de h. schrift vervaet.*

Een korte bekentenisse ende belydinge van den eenigen, almachtigen, levendigen Godt, Vader, Soon ende heylige geest, etc. Mit noch sommige ander leerachtige boecxkens.... by den autoer desselvigen gemaeckt, voertijts verscheiden gedruckt, ende nu om des leesers geryffelicheit by een geuoeghet. D. P. Ghedr. int jaer 1564. 12o.

De "ander leer. boecxkens" zijn: *Van dath rechte gebruyck des nachtmaels ons Heren Jhesu Chri. Van die menschwerdinge onses Heeren Jh. Chr., een korte bekentenis. Van die rechte kennisse J. Chr., ende van den onwanckelbaren gront sijnder salichmakende leere, een corte vermaninge. Van die giestelicke restitutio. Van die gemeente Godts. Van de wedergeborte ende nieuwe creatur. Van die hutte Moysi. Van de sendinge der predic. Van der christel. ende apost. ban.*

Van der doope o. H. J. CHR[I], bekentenisse door D. PHILIPS. Metg. een beandtwoordinghe der selver bekentenisse door J. KIMEDONCIUM.... Middelb., by Jeron. Wullebrechts. 1589.

De beantw. nevens den tekst. Zie ook op J. KIMEDONTIUS.

ROBERT ROBERTSZ LE CANU.

Zie *Bibl. der remonstr. geschriften* bl. 275, v.

WOUTER VAN STOELWIJCK.

Naaml. d. doopsgez. schryv. bl. 101.

Een trostelijcke vermaninghe ende seer schoon onderwysinghe van het lyden en de heerlicheyt der Christenen. Ghedr. int j. o. H. 1558. 8°.

Aan het einde: „Ghemaeckt by W. VAN STOELWIJCK, den tweeden dach Febr. A°. 1558."

PIETER MATTHIJSSZ.

Schilt ofte bescherminge der waerheyt, tegen der broser lichte pijlen van eenige geschooten op een grondighe beschrijvinge van den een-wesenden Godt, Vader, Woordt ende h. Geest; welcke bekentenisse voor sulcken (met Schrift) wel beset zijnde, schut-vry stondt, end vast gebleven is, zoo is die hier noch breeder verclaert, end haer nieu doolinge noch claerder ontdeckt, deur P. M... 1607.

Met voorr. De „stucken deser beschrijvinge" zijn op den titel uitgedrukt.

PIETER JANSZ. TWISCK.

Geb. 1566.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 449. *Naaml. d. doopsgez. schrijv.* bl. 110.

Na beter. Religions vryheyt. Een korte chronijcsche beschryvinghe van die vryheyt der religien, tegen die dwang der conscientien ghetrocken wt veel.... boecken, van CHRISTUS tijt af, tot den jare 1609 toe. Waerwt dat men als in een spiegel claerlijck sien mach veel keyseren.... .... haer raet...., hoe men met ketters handelen sal. Dat het staelen sweert van die wereltlijcke overheyt tot geloofsdwang over die conscientie niet en streckt; dat die ketters ende misgelovigen, niet met haer gewelt maer met Gods woort moeten overwonnen worden; dat verscheyden religien geen verderf of onvrede in een lant ofte stadt brengen; dat het rijck CHR[I]. van deser werelt niet en is; en dat het evangelium met den sweerde niet behoeft verdedicht te worden, met veel meer andere.... stucken, historien ende leringen, alle regeerders soo geestelijcke als wereltlijcke seer nuttelijck ende profitelijck; vervaet in twee deelen. Door P. JANSZ.

Om dit werck te brengen bij een
Tot loff van religions vreen,
Zijn besocht meer dan duysent boeken,
Wt verscheyden plaetse en hoeken.

Ghedr. 1609.

Ontdeckinghe des pausdoms, vervatende een verklaringhe van de voorn. plaetsen der h. schrift, de welcke op den paus ende sijnen aenhang slaen, waer in betoont wort dat hy.... is den Antichrist, valsche propheten.... Tot dienst van alle christ.... door P. J. Twisck. Tot Haerl., voor H. Passchiers van Wesbusch. 1646. 8°.

Met register.

Schriftuurlijcke disputatie aengaende het wezen en de godheyt J. Christi tusschen Mr. S. D. Montanus en P. J. Twisck. Tot Dantzigk. 1650. 8°.

De brieven loopen van 1625—1627.

DIERICK SCABAELJE.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 88.

Corte ende clare aenwysinghe van den sin, meeninghe ende het ooghemerck der h. apost. Pauli in het neghende cap. zynes briefs tot den Romeynen. Ghesteldt tot yeders nut ende niemants erghernisse, door D. Scabaelje. t' Amst. by Nicolaes Biestkens 1616.

Met een sonnet van den autheur aan den lezer en een dito van R. Telle aan den autheur. De schrijver was molenaar. (Vgl. *De Navorscher* Dl. VIII, bl. 19.)

Spel des gheschils tot Athenen, ghenomen uyt het 17 cap. van de Hand. der apostelen, ende in rijm ghesteldt door D. Scabaelje. t' Amst., by Nic. Biestkens. 1617.

PIETER ANDRIESZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 5. Zie op R. Wybrantsz.

FRANSCOIS DE KNUYT.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 273, v.

Onder verbeteringhe, een corte bekentenisse onses gheloofs van Vader, Sone ende H. Geest, den h. doop, het ampt der overheyt ende het eedt-zweeren. Met eenighe christ. gebeden. Alles by een gestelt door Fr. de Knuyt.... Tweeden druck.... t' Amst. by Jacob Aertsz. 1623. 12°.

Op bl. 146 een afzond. titel: *Onder verbet. een nut en noodich onderrecht tot de godtsalighe oeffeninge des gebedts* enz. Op bl. 195 een afzond. titel: *Onder verbet. christ. ghebeden, die om verscheyden nooden ende oorsaecken connen ghedaen worden.* Achteraan, met nieuwe pagin. en dezen titel:

Hier volghen sommiye psalmen ende geestelijcke liedekens. t' Amst. by J. Aertsz 1623.

NITTERT OBBENSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 73.

Redenen ende verthooninghe hoe ende waerom JAN THEUNISZ op sondach.... den 21 Dec., comende in de groote spycker, willende PIETER ANDRIESZ. spreken, sijn voor bestrafte doen de Broederschap te kennen gegeven heeft. Met noch een brief van N. OBBENSZ aen H. DE RIJS.... t' Amst. ghedr., voor J. Theunisz. 1625.

Eenige vragen, dienende tot ondersoeck van de nature ende kracht der h. schrifture.... Met noch een brief, alles leerlijcker.... by vraghen ende beantw. met ja ofte neen HANS DE RIJS voor ghestelt. Door N. OBBENSZ. t' Amst. ghedr., voor Jan Theunisz. 1626.

Oprechtigheyd van REYNIER WYBRANDSZ, PIETER ANDRIESZ en CORNELIS CLAESZ, by haer ghepleeght in seecker boeck, ghen. Apologia ofte verantwoordinghe &c. Ghesteldt ende aen-ghewesen door N. OBBES, dienende tot sijner verantw. Ghedr. 1626.

Vgl. op R. WYBRANDSZ.

CORNELIS CLAESZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 22.

Dialogus ofte t' samen-sprekinghe tusschen een.... Neutralist.... Vrederick ende een Waterl. broeder, waerinne.... wordt verthoont het verschil, ontstaen tusschen de leer. der vereen. gemeynten ende N. OBBESZ, aengaende 't woordt Godts.... Dienende als een voorlooper tot ontdeckinghe van 't ghene ghehandelt wordt in.... Raeghbesem &c. Tot Hoorn, ghedr. voor Jan Jansz. van Rhijn. 1626.

Volgens den *Teghen-looper* (zie beneden), een geschrift dat hiertegen in 't licht verscheen, is deze *Dialogus* geschreven door C. CLAESZ (pred. te Amst.), met hulpe van HANS DE RYS. Vgl. ook op R. WYBRANTSZ *Apologia* en beneden *Raegh-besem.*

REYNIER WYBRANTSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 132.

Apologia.... in welcke neffens een cort.... verhael van de gheleghentheydt der saken tusschen de leeraers.... binnen Amstelredam en N. OBBIS gepasseert, ghetoont wordt hoe onbillick.... deselve leeraers beschuldight worden in.... Onbillickheydt der proce-

duren.... Ghestelt door R. WYBRANTSZ, P. ANDRIESZ en C. CLAESZ, bedien. des goddel. woords...., tot suyveringe van hare.... leere ende onderrechtinghe van de.... Waterlanders.... Tot Hoorn, ghedr. voor Jan Jansz. van Rhijn. 1626.

Vgl. hieronder de anonieme geschriften.

ANTHONI JACOBSZ.

Babel, d. i. verwarringe der kinderdooperen.... over het art. des doopsels ende den aencleve van dien. Wt.... schriften der kinderdooperen ghetoogen tot stichtinge...., ende.... spiegel voor H. FAUCKELIO.... ende zijne medestemmeren, tot beschouwinghe van haer eyghen vlecken. Hier zijn oock bygev. 25 argum.... wt der kinderd. eygene woorden.... tot.... verwerpinghe des kinderdoops. T'samengestelt door wijlen ANTH. JACOBSZ.... ende een sijnder medehulperen. Gedr. int j. o. H. 1626. 8°.

Met voorr. en register. JACOBSZ was »by zijn leven leer. der vereen. waterl. gem. ende doct. in de medec. binnen Hoorn."

JAN THEUNISZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 108.

Brief aen de broederen van Komen-Jans-volck in Waterlant, ende op de Rijp, tot waerschouw. om haer niet te laten verleyden door HANS DE RIJS.

Op één blad f°. ondert. »JAN THEUNISZ w. l. dienaar wat ick vermach. Datum den 10 Febr. 1627, t' Amst."

Een vraghe van N. OBBESZ: is de h. schrift., off 't beschreven-woord, d. i. de sin die in de letteren.... vervatet is, Gods woord niet? N. OBBESZ antwoordt: ick houde jae. Hierop vraeght... H. DE RIJS.... waer sal men den sin.... vinden? H. DE RIJS antwoort:.... niet in de schrift.... JAN THEUNISZ. vraeght, hoe H. DE RIJS soo stout is. Gedr. om de broeders mede te deelen, den 16 Junij 1627. f°.

Op rijm, en achteraan een »verclaringe der namen" die er in voorkomen. De titel, (waarop een houtsnede H. DE RIJS voorstellende, »knielende op zijn onbeschreven woord") is gedeeltelijk met roode letters gedrukt. Vgl. ook op N. OBBENSZ.

Der Hanssijtsche Menniste gheest-drijveren historie, ofte kort verhael van de ghepretendeerde ghesichten.... openbaringen ende haer acten, by onse tijden voort-komende uyt de leeringe.... van een.... onbeschreven woordt, van HANS DE RYS.... Ghedr. voor Jan Theunisz. 1627.

Met voorr van J. THEUNISZ. en brief aan hem.

JOOST HENDRICKSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 45.

Olijf-tacxken, of schrift. aenwijsingh over wat lieden den vrede Godts staet, oock hoe deselve tot vrede.... verbonden zijn; beneffens een christ. presentatie, waermede alle.... kinderen Godts tot.... eenigheyt.... worden genoodight. Door de ghemeente G. tot Amst..., de Vlamingen, met toe-stemminge van veel andere gem.... Hier is noch by-gev. de Vredehandelinge.... Te Haerl. ghedr., by Th. Fonteyn voor J. Albertsz. 1636. 12°.

De *Vredehandeling*, met nieuwe pag. onder afzond. titel, die volgt.

Vrede-handelinghe, openbaer ghehouden tot Amst., den 3, 4 ende 5 Oct. 1630, tusschen de dien. der vlaemsche gem... ende de vereen. Hooghduytschen en Vriesen....; mitsg. een korte vertooninge van hetgene.... vorder ghehandelt is in de vergad.... in Amst. van.... 3 tot.... 7 Juny 1636. Te Haerl.... 1636.

Spongie tot afwasschinge van de vuyle vlecken die P. Bontemps de Mennisten nu weder heeft aenghewreven in.... Naeder ontdeckinghe van de.... dwalinghen der Mennistische secte den Blocq genaemt.... Door J. Henderickx. t' Amst., by J. Albertsz. 1643. 8°.

XXXX korte en stichtelijcke predicatien, ontworpen ende schriftelijck naer-ghelaten by wijlen.... J. Hendricksz.... Den vijfde druck verbetert en met noch een predic. vermeerdert. t' Amst., by Gerr. van Goedesbergh. 1666.

Met portret, waaronder een vierregelig gedicht, en voorr. van den drukker. Vgl. *De Navorscher* Dl. XIII.

GEERAERT VAN VRYBURGH [1]).

Hollandsche zeep, tegen de uytheemsche vlecken.... daermede Petrus Bontemps, walsche pred. tot Haerlem, door sijne schriften.... de Mennoniten heeft soecken te bekladden. Vervat in drie dln. I van de conscientie-dwanck. II van den doop. III van het schenden der goddel. ende menschel. majesteyten. Door G. V. V.... t' Amst. voor J. Albertsz. 1643. 8°.

PIETER VAN DER KINDERT.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 176. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 115.

Handelinge der Doops-ghesinde, ghenaemt de vereenigde vlaemsche en duytsche gemeynte, geh. te Haerlem a°. 1649. In Junij. In 't jaer 1649.

Get. door den schrijver.

1) Misschien een pseudoniem.

C. LUYCKEN.

Ondersoeck over den inhoud van twee boecxkens....: De ontdeckte veynsinge ende.... Het tweede deel van de ontdeckte veynsinge der hedendaeghsche geestdryvers en Socinianen; of den inhoudt van dien nae de waerheyt is, of dat in deselve tegen de waerheyt is gehandelt. Door C. LUYCKEN. t' Amst., by Corn. de Bruyn. 1655.

Vgl. de Sociniaansche geschriften.

BARTEL LAUREN.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 64.

Kort verhael eens gesprecks, voor-ghevallen in.... Vylnae, de hooftstadt van.... Littauwen, sorteerende onder den koningh van Poolen. t' Amst., voor J. Rieuwertsz. [1656].

Met voorr. en »byvoeghsel." Het verhaal is get. B. L.

Een kort verhael eens gesprecks, voorgevallen in der Wildae of Vylnae, de hooftstadt van 't groot vorstendom Littauwen...., tusschen een prioor zijnde een monnick en B. LAUREN, naderhant een dien. en outsten der vlaemsche Doopsgesinde tot Amsterdam. Waer in ghij kondt sien de schadelickheydt van het twisten.... der Doopsgesinde en een raedt van sulcx niet te doen.... t' Amst., voor J. Rieuwertsz. 1664.

Hetzelfde. t' Amst., by Bar. Visscher. 1701. 8°.

Hierachter »Een geestelijk lied van een soudaans dogter."

KAREL VAN GENT.

Het beginsel en voortganck der.... verdeeltheden onder de.... Doopsgesinden.... in dese laetste eeuwe van hondert jaren.... tot op.... 1615. Getrouw. beschreven door J. H. V. P. N. ende nu door J. K. J. H. D. K. F. in 't licht gegeven. Hier is noch achter aen gevoeght een extract uyt seecker boeck.... van de Munstersche oproermakers...., van de mirakelen die te Munster.... geschiet zijn. t' Amst., gedr. by Tymon Houthaak. 1658.

Op den titel staat geschr., achter J. H. V. P. N. »of KAREL VAN GENT. Ziet hiervan, als ook van de onsijdigheit sijner penne, BRANTIJ *Kort verhael van de reform.*"

JAN EVERTSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 34.

Kort en bondig bewijs dat dr. GALENUS ABRAMSZ ende D. SPRUYT hebben een verkeert.... verstant voor een.... navolger CHR^I. Getoont door J. EVERTSZ, op.... 7 Jan., 's avondts ten huyse van ZEEGER MOLL. In 't jaer 1658.

JAN JANSZ. SWICHTENHEUVEL.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 103.

Oprechte editie.... van het geschrift van doct. GALENUS ende D. SPRUYT, in volkomenheydt so als sy.... die met.... bewijs-redenen...., met een by-voeghsel.... aen hare.... mede-dien. der vereen. vlaemsche, hooghd. ende vriesche gem. tot Amst. overgegeven hebben.... Midtsg. de antwoordt van der selver dien.... tot wederleggingh...., door LAURENS HENDRICKX in geschrift gestelt ende.... aen dr. GALENUS ende D. SPRUYT overgegeven. In druck uytgeg. door J. J. SWICHTENHEUVEL. Te Haerl. ghedr., by Is. v. Wesbusch. 1658.

PETRUS SERARIUS.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 343—345.

De vertredinge des heyl. stadts ofte een klaer bewijs van 't verval der eerste apostol. gemeente, gestelt tot antw. op drie vragen.... aen dr. GALENUS gedaen in 't byvoeghsel.... op 't boecxken tegens dr. GALENUS en D. SPRUYT uytgeg.... door J. J. SWICHTENHEUVEL. Mitsg. CHRIST. ENTFELDERS bedenckinge over de.... scheuringen.... in 't stuck des geloofs...., voor 128 jaren.... beschreven ende nu.... vertaelt.... Door P. SERARIUS. Tot Amst. gedr., by de wed. van Joost Broersz. 1659.

Met voorr. aan SWICHTENHEUVEL. De Bedenck. onder afzond. titel en met nieuwe pagin.

Antwoort op 't boeck in.... 1659 uytgeg. Van de apostasie ofte afval der Christenen tot bewijs dat desen.... afval niet en is bestaende in die stucken daer het desen auteur in stelt, ende dat sijn boeck selfs.... een kint des afvals mach heeten.... Gestelt tot... waerschouw. aen alle bekommerde herten die over de breucke Sions treuren, opdat.... ider.... op dien wachte die ons.... geworden is tot gerechtigheyt, heyligmakinge en verlossinge. Door P. SERARIUS. t' Amst. gedr., voor den auteur. Men vintse te koop by J. Hendricksz. 1661.

Met voorr., inhoudsopgave en register.

GORIS VAN ALDENDORP.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 3.

Een belydenisse aeng. de voorn. leer-stucken des christ. godts-dienst, gestelt door G. v. ALDENDORP, A. v. HEUVEN, J. ANDRIES, W. v. MAURICK. Tot Utr., by Ever. van Eede. 1659.

Met voorr. en bladw. Hiertegen verscheen in hetzelfde jaar eene *Korte.... waerschouwinge*, zie beneden.

Een belydenis van de vier gewesene doops-ges. vermaenders tot Utrecht, G. v. ALDENDORP, A. v. HEUVEN, J. ANDRIES, W. v. MAURICK. Mitsg. eenige aenteyck. over de selve tot onderrichtinge.... Tot Utr. gedr., by Mein. van Dreunen. 1662.

Gelijk aan het vorige, met voorr. en aant. van C. GENTMAN, zie *Afd.* 1.

Aenmerckingen over den handel en mis-slagen van eenige Mennoniten binnen Utrecht, die van de.... oude belijdenisse der weerloose doops-gez. Christenen tot.... droefheyt van hare mede-broederen sijn af-geweecken, kortelijk voor-gestelt door M. GEURTS...., dienende tot waerschouwinge der eenvoudige en overtuyginge van haer die af-geweken sijn.... Tot Utr. gedr., by W. Clerck. 1662.

De »Aenspr. aan den leser" is get. G. v. ALDENDORP, J. ANDRIES, A. v. HEUVEN en W. v. MAURICK. Achteraan de *Copie v. een brief* v. M. GEURTS aen H. SEGERSZ. (Vgl. ook op M. GEURTS).

Wydt-loopiger verhael van de beklaeglycke onlusten, die onder de vlaemsche Doops-ges. binnen Utrecht insond. in.... 1661 sijn voorgevallen, dienende.... tot wederlegginge van 't.... Kort verhael van R. v. HOOCHVELT.... Benevens een antw. op de VIII poincten van beschuldiginge ende.... advijsen der buyten-mannen. 't Samengestelt door G. v. ALDENDORP, AR. v. HEUVEN, J. ANDRIES, W. v. MAURICK. t' Utr. gedr., by Willem Clerck. 1662.

Vooraf eene zeer uitvoerige »Aen-spraeck aen den leser." Vgl. op R. v. HOOGVELDT.

Extract uyt een brief van seecker vriendt geschr. over het boeckjen van de.... misslagen, die M. GEURTS over eenige Mennoniten binnen Utrecht soude hebben voor-gestelt; uytgeg. door G. v. ALDENDORP, J. ANDRIES, A. v. HEUVEN, W. v. MAURICK. Tot Leyden ghedr., voor Jan Jansz. v. Doesburgh. 1662.

In plano. Vgl. op M. GEURTS.

JEREMIAS DE DECKER.

Geb. 1610. Gest. 1666.

v. D. AA, a. w. Dl. IV, bl. 80, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 27.

Sont en Oostzee ontboeyt door.... J. VAN WASSENAER, *enz.* 1659. (N°. 4716).

* Afgebrande Londen, *enz.* 1666. (N°. 5353). f°.

JOANNES ANDRIES- ARENT VAN HEUVEN.

Zie op G. van Aldendorp. *Naaml. d. doopsgez. schrijv.* bl. 5 en 47.

GALENUS ABRAHAMSZ. DE HAAN.

Geb. 1622. Gest. 1706.

v. d. Aa, a. w. Dl. I, bl. 32—34. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 2.

Nader verklaringe van de XIX artik. voor desen door G. Abrahamsz. ende D. Spruyt aen hare mede-dien. over-ghegeven, dienende tot wederlegginge van.... Antwoorde by forme van aenmerck., vragen ende redenen &c. t' Amst., ter druck. van Thom. Fonteyn voor J. Rieuwertsz. 1659.

Met zeer uitvoerige „Aenspraeck aen den leser."

Reductie van de.... deductie ofte Zedige overweginge van den toestant der.... onlusten.... in de vlaamsche doopsges. gem. binnen Amstelr. gemaeckt. Door Dr. Galenus Abrahamsz. ende sijne medestanders. Tot onderrechtinge der onkundige en herstellinge van ruste. t' Amstelr., voor Joh. v. Someren. 1663.

Vgl. de *Zedighe overweginghe* beneden.

Antwoort op de Vrede-presentatie, gedaen door de waterlantsche aen de vlaemsche, duytsche en vriessche doops-gesinde gemeentens. Te samengestelt door Dr. Galenus Abrahamsz. t' Amst. by P. Arentsz. 1664.

Gedat. Amst. 11 Marty 1649.

Hetzelfde. Als oock de Handelinge der voorsz.... gemeentens, geh. tot Haerlem A°. 1649, waer in kan gesien werden dat het Olijftaxken, de Belijdenisse van Dordrecht en Jan Sents voor algem.... doopsgesinde belijdenissen zijn aengenomen. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Anleyding tot de kennis van de christel. godsdienst, by wijze van vragen en antw., tot onderwijs der jeugt. t' Samen-gesteld door G. Abrahamsz. Met toestemming en uyt de naem van sijn mededienaren. t' Amst., by P. Arentsz. 1677. 8°.

Met voorw. en nareden.

JACOB ADRIAENS.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 3.

J. Adriaens kort verhael aen de ghemeynte...., behelsende hetgene ontrent syn beroepinge tot leeraer, verval in 't leven ende versoeck

sijnder attestatie soo binnen Middelburgh als te Amst.., is voorgevallen, zijnde een waer. bericht van het ghepasseerde.... voor degene die haer.... voor Godt ende andere souden mogen besondight hebben.... t' Amst. gedr., voor den autheur. 1661.

Met register en voorr.

ROBBERT VAN HOOGVELDT.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 48.

Kort verhael van 't gene verhandelt.... is, soo.... ontrent de ontbiedinge als oock.... in de by-een-komste geh. in.... Aug. n. s. 1661, door eenige mennonisten-leeraren, die uyt verscheyden buyten-plaetsen ontboden ende.... vergadert zijn geweest binnen.... Utrecht. Wtgeg. door R. van Hoogveldt ende eenige mede-broederen. Tot Utr. gedr., by Will. v. Paddenburch. 1661.

Met voorr. en register. Vgl. op G. v. Aldendorp *Wydt-loop. verhael.*

MARTEN GEURTS.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 40.

Copie van een brief geschr. door M. Geurts.... aen Harmen Segersz, oudt leeraer der tegenw. kerck-houdende vlaemsche gem. tot Uytrecht. Actum den 3 Nov. 1661. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1662.

De schrijver was predikant der vereenigde vlaamsche en hoogduitsche gemeente te Veenendaal.

Aenmerckingen over den handel en mis-slagen van eenige Mennoniten binnen Utrecht, die van de.... oude belijdenisse der weerloose doopsgez. Christenen, tot.... droefheyt van hare mede-broederen, sijn afgeweecken. Kortelijk voor-gestelt door M. Geurts.... Dienende tot waerschouwinge der eenvoudige en overtuyginge van haer die afgeweken sijn, op hope of sy.... tot den ouden grondt mochten weder-keeren. Tot Utr. gedr., by W. Clerck. 1662.

Gedagt. 3 Nov. 1661. Geurts was sedert gestorven. Met zeer uitvoerige voorr. get. door G. van Aldendorp, A. van Heuven, J. Andries en W. van Maurick.

Tractaet dienende tot beweeringe der sichtbare gemeynte Gods ende derselver ordinantie..., tegens alle die hedens-daechsche nieuwicheden...., die.... in verscheyde gemeyntens der Doops-ges. sijn ingeslopen. Geschr. door M. Geurts.... ende van hem selfs tot Utrecht gesonden op den 17 Dec. o. s. 1661, nae dat van hem een.... brief.... aen H. Segers geschreven.... is. Tot Utr. gedr., by W. v. Paddenburch. 1662.

Met voorr.

C. DE VRIES.

C. de Vries m. d. an.... N. Joannis Schuyring, predic. op Bexsterzwaegh, ziende op zijn... boexken... Dool-hof der Mennisten. Gedr. voor den autheur. 1662.

Gedagt. »in Harlinghen 1 May."

JEAN BOENES.

Copye eenes briefs, gesonden door J. Boenes uyt Rotterdam aen N. N. tot Amst., over het wederhouden eeniger doops-ges. leeraren van de predick-stoel en kerck. regeeringe binnen Uytrecht. t' Amst. gedr., by Tymon Hout-Haak. [1662].

Op een blad f°. Zie ook op B. van Weenigem.

J. C. VAN KNODSENBURGH.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 268. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 58.

Eenige extracten uyt verscheyden mennoniste autheuren, martelaren en belijdenissen, waeruyt.... blijckt hun gheloove, soo van de rechtveerdighmakinghe of van de voldoeninghe Chr[i], als van de onvolmaecktheyt in dit leven; waer aen den onsijdighe proeven kan of dr. Gal. Abrahamsz.... dan of dengene die van haer veroordeelt zijn...., van de confessie der Doops-gesinde afgeweken zijn. In 't licht gegeven door J. C. v. Knodsenburgh. t' Amst. gedr., by P. Arentsz. 1663.

JAN VAN DYCK.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 31.

Noodtwendigh bericht tot openinge der tegenwoordighe.... geschillen in de gem. der Doops-gesinde, die men de vereen. Vlamingen, Vriezen en Hoogduytsche noemt, binnen Amst. t' Amst., by J. v. Someren. 1663.

Get. J. v. Dyck. Vgl. op J. Blondel *Verdediging* en op P. Balling *Verdediging van de regering.*

Antwoort op de wederleggingh van het Noodtwendigh bericht, zijnde een wederlegging der.... Verdediging van de regeering der doops-ghes. gem. binnen Amsterdam. t' Amst., by J. v. Someren. 1664.

Get. door den schrijver. Achteraan eenige copieën.

PIETER BALLINGSZ.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 7.

Verdediging van de regering der doopsgez. gemeente, die men de vereen. Vlamingen, Vriezen en Hoogduytsche noemt, binnen Amst. Zijnde een wederlegging van het.... Nootwendig bericht &c. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1663.

Het stuk is get. P. B. Vgl. J. VAN DYCK en ook beneden *Goliadts Swaart.*

Nader verdediging van de regering der doopsgezinde gemeente, die men de vereen. Hoog-duytsche, Vriezen en Vlamingen noemt, binnen Amsterdam; zijnde een wederlegging van d'Antwoort op de verdediging &c. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1664.

Get. P. B. Vgl. op J. v. DYCK.

JACOB BLONDEL.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 14.

Verdediging van J. BLONDEL en J. ENGELSZ. tegen de onwaerachtige.... beschuldiging van valscheyt en bedriegery, hun te last geleydt van JAN VAN DYK, schrijver van het.... Nootwendig bericht &c. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Vgl. op J. v. DYCK en P. BALLING.

JACOB PIETERSZ. VAN DE KOOCH.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 58.

Vrede-basuyn, tot verminderingh van de verschillen, voorgevallen onder de Doopsgesinde tot Amsterdam, voornamentlijck raeckende den standt der sichtbare kercke CHR[I]. op aerden ende het werck onser verlossinge door J. CHR. te wege gebracht. Daer.... by.... een voorstel tot waerschouwinge.... tegen.... verbonden...., waer door de particuliere gemeenten in haer behoorlijck recht en vryheyt gekrenckt.... worden. Te samen gestelt door J. P. v. D. KOOCH. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Met nog een »Aenhangsel" ter verklaring van het *Voorstel* en eene »Verklaringe over de belydenisse in dit tractaet voorgestelt." Vgl. op P. APOSTOOL *Antwoort.*

JAN ARENTSZ. GERRIT KOECK.

Zie op DAVID SPRUYT.

MICHIEL COMANS. JACOB OTTO VAN HALMAEL.

Waerschouwinge. Tweede waerschouwinge. [1664].

Tegen het *Oogh-water.* Beide zonder afzond. titel, gedat. 1 en 9 Febr. en get. J. O. v. HALMAEL en MICHIEL COMANS.

JACOB ENGELS.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 34.

Zie op JACOB BLONDEL.

SAMUEL APOSTOOL.

Geb. 1638. Gest. 1699.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 5.

Antwoort van S. A. aan T. v. B. op de ernstige vermaan-brief, gedat. den 20 Jan. 1664. In Dordrecht.

Op één blad f°. Gedat. 1 Febr. 1664.

DAVID SPRUYT.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 99.

Vrede presentatie uyt den naem van het meerendeel der dienaren der vereen. vlaemsche, duytsche ende vriessche gem. Aen die dienaren de welcke.... tegenwoordigh een besondere vergaderinge houden. Tot Amst., voor J. Rieuwertsz. 1664.

De voorr. draagt twaalf onderteekeningen. De *vrede-presentatie* is get. door D. SPRUYT, JAN ARENTSZ en GERRIT KOECK, en gedat. 26 Julij.

TOBIAS GOVERTSZ. VAN DEN WYNGAERDT.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 133.

Oogh-water voor de vlaemsche doops-ges. gem. tot Amst. om af te wisschen het glimpsandt haer door eenige.... Aenmerckingen, als oock door M. COMANS ende J. VAN HALMAEL.... in de oogen geworpen, omdat sy niet en souden sien de billijckheyt van den voorslagh der XI artijck. Door T. G. VAN DEN WYNGAERDT ende sijn mede-standers, aen dr. GAL. ABRAHAMSZ ende sijn mede-standeren overgel. den 20 Dec. 1663. t' Amst., by J. v. Someren. 1664.

Vrede presentatie gedaen door T. G. VAN DEN WYNGAERT ende sijne mede-stemmers, dienaren der vereen. vlaemsche, vriesche en hoogduytsche doops-gesinde gemeente tot Amsterdam, aen hare mede-dien. Dr. GALENUS ABRAHAMSZ. ende sijne mede-stemmers. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Ondert. door VAN DEN WIJNGAERT met nog tien andere. Gedat. 20 Dec. 1663. Vgl. op P. APOSTOOL *Verdediginghh*.

PIETER APOSTOOL.

Verdedigingh der Vrede-presentatie, door T. GOVERTSZ. en medestanders aen dr. GALENUS ABRAHAMSZ. en de sijne gedaen...; tot.... wederleggingh der aenmerckingh tegen de.... Vrede-presentatie gemaeckt, als oock van de Waerschouwingh door H. v. B. tot verdedigingh der aenmerckingh geschreven. t' Amst., by J. van Someren. 1664.

Get. PIETER APOSTOOL. Vgl. op T. G. VAN DEN WYNGAERT.

Hircus iratus oft den verstoorden bock op de haver-kist. [1664].

Zonder afzond. titelblad, get. P. A.

Antwoort op de.... Vrede-basuyn van JAC. PIET. VAN DE COOG, waerin overwogen wort de gerustheyt, die door de wyse van bevredigingh die hy voorstelt te verwaghten staet, alsmede sijn waerschouwingh..... tegen de verbonden van over-een-stemmingh. t' Amst., by Fred. Klinkhamer. 1665.

Get. P. A. Vgl. op J. P. VAN DE KOOGH.

SEBASTIANUS VAN WEENIGEM.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 129.

Copia van een ernstige vermaen-brief, geschreven aen SAM. APOSTOOL, cum sociis [1664]. *Een blad f°.*

Gedat. Dordr. 20 Jan. 1664 en get. »BASTIAEN VAN WEYNIG-OM, uyt last van TIEL. V. BRACKT, bisschop van Dort."

Het oprecht verbondt van eenigheydt, dat tot Utrecht vernieuwt, ende vast-gesteld is in de bij-een-komste tot Leyden, geh. in.... Oct. 1664, door eenige mennoniste-leeraren en diaconen der vereen. vlaamsche, vriessche en hooghd. doops-ges. gemeenten, die uyt verscheyden buytenplaatsen waren ontboden.... Met minnelijcke aanbiedinge aan alle die soo gesint zijn. Tot Rott. gedr. 1664.

De voorr. is get. door den schrijver (die pred. was bij de vlaamsche, vriesche en hoogd. gemeente te Rotterdam) en J. BOENES.

Twee brieven, een van de dienaren der gemeente tot Hamborch, die haer.... gedoopte Christenen noemen, aen B. v. WEENIGEM...., aengaende 1 den dompel-doop, 2 de voetwasschinge, 3 het brood en de tijt van 't houden des avontmaels; en een van B. v. WEENIGÉM aen de voorn. dien...., waerin.... wert aengewesen dat de drie voorn. saken niet.... nootsakelijck en zijn tot het wesen des sacraments.... t' Amst., by P. Arentsz. 1665.

Afscheydtsreden, die gedaen is van SEB. VAN WEENIGEN.... aan sijne gemeente tot Rott., den 13 Jan. 1686. Onder Joh. 8: 56. In 't jaer 1686.

ANTONIUS VAN DALE.

Geb. 1638. Gest. 1708.

v. D. AA, Dl. IV, bl. 24—26. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 25.

Boere-praetje tusschen vijf persoonen, een huysman, out Vlamingh, Remonstrant, Waterlander en Collegiant, handelende of GALENUS te recht voor een hypocrijt is beschuldight, en of de Vrede-presentatie, bestaende in elf artijckelen, overgel.... 20 Dec. 1663 oock met de h. schrift. accordeeren. Door A. T. V. D. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1664.

Vooraf een gedicht »Aan de waarheidlievende" get. »Elk speelt zijn rol."

De oudheid van 't alleen spreken in de gemeente verdedigd, of ondersoek over 't prediken of publijk onderwijsen in de eerste christenkerk, en wat verlof en vryheid daarin buiten de gestelde leeraren voor elk broeder der gemeente, die maar wilde, geweest zy. Door A. VAN DALE.... t' Amst., voor J. Rieuwertsz. 1670.

Met voorr. en brieven van P. SMOUT en P. LANGEDULT, die de vrijheid van het spreken voorstonden.

Historie van 't predik-ampt, of verhandelinge van de wijse en vryheid gebruikt in 't publijk onderwijsen in de gemeentelijke vergaderingen, so der oude joodsche als eerste christen kerke, nevens ondersoek van de nature der prophetie, en betoning dat deselve altijd, so onder 't o. als n. test., maar van enerleye soorte is geweesd, en in gene ware propheten, anders als door extra ordinare revelatien of openbaringen des geestes, heeft plaats gehad. Door A. VAN DALE.... Te Haarlem, by Jan Gerritsz. Geldorp 1674.

Met voor- en narede.

Verhandeling van de oude orakelen der heydenen, door A. v. DALE... Met kopere figuren vercierd. Tot Amst., gedr. by Hendr. Boom 1687. 8°.

Lasteringen van J. KOELMAN in zijn zoogenaamde Wederlegging van B. BEKKERS Betooverde wereld, zediglijk aangewesen in een brief van ANT. VAN DALE... aen zijnen vrind. Te Rott., by Jz. van Ruynen 1692.

Op de laatste bladz. een ged. aan v. DALE.

ABRAHAM PALINGH.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 78.

Aenmerckinghen en aenspraeck op doct. GALENUS geschrift aen LAURENS HENDRICKX overgegeven over sijn bezwaringen, die hy teghen de gemeynte heeft daer hy onder sorteert en.... teghen de gantsche hedendaeghsche christenheydt. Door ABR. PALINGH. Tot Haerl., by Jan Gerr. v. Geldorp. 1665.

WILLEM KLAASZ. LOPES.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 64.

Nootwendigh antwoort en tegen-vertoog, op het.... Besluyt van de vereen. vlaemsche, vriessche en hooghd. gemeente (daer JEYE JEYESZ en Dr. GALENUS ABRAHAMSZ.... leeraers zijn), en oock bysonder tegen het Vertoogh van eenige broederen der selver gemeente, rakende het.... Besluyt waer in.... ontdeckt en wederleydt werden de... grove misslagen in beyden begaen. t' Amst. voor J. v. Someren. 1665.

De »Na-reden" is ondert. W. K. LOPES. Vgl. beneden.

ABRAHAM WILLEMSZ. CREMER.

v. D. AA, a. w. Dl. III, bl. 835. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 23.

Nootwendige ontschuldinge op het boeckjen....: Redenen waerom de.... magistraet de Mennisten tot Deventer niet magh toelaeten conventiculen te houden. Gedr. 1670.

De voorr. is door den schrijver get. Vgl. beneden *Redenen.*

Antwoorde op het boeckjen geintit. Remonstrantie en deductie over de leere en conventiculen der Mennisten &c. Gedr. in 't jaer 1671.

De voorr. van dit en het volgend geschrift zijn door den schrijver get.

Wederlegginge op de onrechtmatighe bestraffinghe nu onlanghs uytgegeven en t' onrechte genaemt: Rechtmatige bestraffinge &c. Gedr. in 't jaer 1671.

GERRIT VAN HENGELAER.

Een morgen-wecker; dienende tot op-weckingh van die broederen, die haer.... noemen vereen. vlaemsche, vriesche, hooghd. doops-gesinde, en nu door twisten.... gescheyden sijn...., opdat sy in dese bedroefde dagen mochten opwaken en besien.... wat ongeluck dat onse gemeynte gebracht is. Mitsg. een belijdenis van de.... fondamenten der christ. religie.... Met.... beweegh-redenen.... om te ondersoecken.... hoeveel dat wy verschillen, ons.... te beproeven wat wy in malkanderen draegen moeten.... Alles onder verbeterigh (*sic*) door G. VAN HENGELAER.... t' Utr., by Herm. Clerck. 1673.

Hij was pred. te Utrecht.

WILLEM GERRITSZ.

Ootmoedigh versoek en ernstige aenspraek aen dr. GALENUS, dr. REYERS en dr. MAURIK, zijnde leeraers en vermaenders der vlaemsche en waterlantse gemeente; mitsg. aen alle hare medestanders...., zijnde alle .. bestierders van het collegie, alwaer men de vryheyt van spreken pleeg voor te staen en noch.... wil.... practiseeren. Is in schrift gestelt en haer.... gepresenteert, eerst.... in.... 1675, andermael 1676, doch.... geweygert.... en nu.... door den druck gemeen gemaekt, door my W. GERRITSZ. Gedr. voor den autheur. t' Amst., by J. Vinckel. 1676.

De schrijver noemt zich »distelateur."

GOVARD BIDLOO.

V. D. AA, a. w. Dl. bl. 522. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 10.

* G. BIDLOOS Vertooningspel op de vreede, gesl.... 10 v. Oegstm.... 1678, *enz.* (N°. 7687).

's Graavenhage zegevierende op den dag der krooning van.... WILLEM en MARIE, *enz.* 1689. (N°. 8895).

KLAAS STAPEL.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 99.

Broederlijke onderhandeling van de waaterdoop tusschen KL. STAPEL en FR. KUIJPER, in welk met eene van het bloed- en verstikteeeten, alsmeede van het voetwassen word gehandeld. Ende word ook weederleijd de noodzaakelijkheijd van de waaterdoop door VOLKAART VISSER teegen F. SOCINUS staande gehouden. Hier is.. bijgevoegt een aanwijzing van D. ZWIKKERS groove misslaagen in zijn Openhartige vertooning &c. teegen L. KLINKHAMER begaan. Tot Rott., bij P. Terwout. 1680.

LAURENS HENDRIKSZ. EPPENHOF.

Niewe jaars-geschenck, of twalcf bedenckelijcke vragen, voor alle.... christenen, insonderheyt... Doops-gesinde..., om.... geensins... in 't vyer der beproevinge slechts verbrandelijcke wercken.... op.... het apostolisch gelegt fundament te.... bouwen, maar.... christ. deugden en vruchten des Geestes, waardoor eerst opregte Christenen.... waar-

agtige.... predikers des evang. worden. Aan dr. GALENUS ABRAHAMSZ.... t' Amst. 1682.

Get. door den schrijver.

Ses-en-dertigh grontstellingen aang. de reformatie der Protestanten, ten proeve voor ABR. LEMMERMAN en JAN MATTHYSZ., HUYGENS, BOUMAN, CATS, &c., alle Collegianten, Doopsges., ook de Remonstr. en Quakers, naby malkanderen haar kerken.... houdende, of die niet...., om.... weer te vereenigen, in d' algem. christ. kerk betracht moeten worden. Door een onpartijdigh christen.... in Amst. den 25 Nov... Anagramma. Nu Schepper zy Loff, Ehr en Dank. Gedr. voor den Autheur. 1697.

Voor- en achteraan eene Chronographica Christiana. De *Grontstell.* zijn door den schrijver get.

ADRIAEN VERWER.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 117.

't Mom-aensicht der atheistery, afgerukt door een verhandeling van den aengeboren stand der menschen, vervattende niet alleen een betoogh van de rechtsinnige stellinge, maer ook.... een.... wederlegging van de tegenstrijdige waen-gevoelens en in 't bysonder van de.... Sede-konst van BENED. DE SPINOZA. Door A. V. t' Amst., by Wilh. Goeree. 1683.

Met voorr., door den s. get., »behelsende den oorspronk der atheistery" en ged. van J. Oudaan.

THEUNIS DIRCKSZ. KUYPER.

Versoen-schrift, dienende om de vereen. Waterlanders en Vlamingen... tot versoeninge.... te brengen met de waterlandse Doops-gesinde op de oude-veste tot Alckmaer. Gedr. voor den autheur. 1683.

Get. »TH. D. KUYPER, met toestemminge van ons collegie." Vooraf een »Toepassingh" op rijm van H. T. en voorr.

DANIEL DE BREEN.

GLASIUS, a. w. Dl. II bl. 1271—1273.

Zaamen-spraak aangaande de waarheijd der christ. religie, getrokken uijt het lat. werk van DAN. DE BREEN. Neevens een.... betooning over dezelve materie door een onbekenden autheur. Den Jooden en Atheïsten tot naadenken.... overgezet. Den tweeden druk, verm. met een sticht. aanmerking over de zeekerheijd van de opstandinge onzes.... heijlands J. CHR. Neevens een beproevinge des geloofs... in een zaamenspraak voorgesteld. In Harl., by Sim. Piet. Boncq. 1685.

MICHAËL FORTGENS.

Geb. 1663. Gest. 1695.

v. d. Aa, a. w. Dl. VI, bl. 176, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 36.

Verhaal der onderhandeling tot nader vereeniging tusschen wederzijds gecommitteerdens van de Doopsgesinde zoo uyt de dienaarschap by de Thoorn en 't Lam; als uyt de jaarl. by-een-komst en de dien.... in de Zon, voorgevallen in Amst. 1684 en 1685. Voor de autheuren. t' Amst., by Joh. v. Veen. 1685.

Get. door den schrijver: »Amst. 31 Oct."

Een brief aan N. N. rakende de laatste veronderhandeling tot nader vereeniging tusschen wederzijds-gecommitteerdens van de Doopsgesinden, zoo uyt.... de Toorn en het Lam, als uyt.... de Zon, nevens eenige.... buyten-leeraaren; waar in.... werd aangewesen welke de redenen zyn, waarom die gemeentens.... gescheyden blyven. t' Amst., by Jan Rieuwertsz. 1692.

Get. door F. »als schryver."

HERMANUS BOUMAN.

Disputatio van verscheyde saaken, raakende de wonderwerken.... item van de engelen, duyvelen, &c. voorgevallen in.... het Lam...., den 7 Aug. en den 9 Mey te vooren... Door verscheyde broeders.... opgesteld en nagesien van H. Bouman, die.... een.... voor-r.... en.... aanmerk.... heeft bygevoegd. t' Amst., by J. Smets en P. Dibbits. 1695.

Kort berigt aang. het uitschrijven en algemeen maaken eener predikaatsi over.... Matt. c. IV, v. 2—4, gedaan door doct. C. Tirion...., dienende tot versagting van 'tgeen op.... 11 Nov.... in de Amsterd. courant deswegen is verwittigd. Door H. Bouman. t' Amst., by Nic. ten Hoorn. 1700.

CAREL CATS.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 20.

Oogen-salf voor sommige Doopsgesinde, door C. Catz. Met noch een brief aan N. N. Ook noch twee liedekens.... t' Amst., gedr. voor den autheur.... 1696.

HARMEN REYNSKES VAN OVERWYK.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 73.

Een verklaringe over het ongenoegen der soogen. doopsgesinde christenen in Molqueeren over haren leeraer H. Reynskes, en om wat

reeden sy hem hebben van den predikdienst geweert (By manier van verdediginge....).... uytgegeven. Den tweeden druk met een aenhangsel.... Door H. REYNSKES.... T'Amst., by Abr. Boekholt. 1696. 8°.

De voorr. is gedat. »Hindelopen den 12 July 1695." Het »Byvoegsel" handelt »van de voor- en alweetenheyt Godts, van de vrye wille en over het stuk der godd. verkiesinge."

De heerlyckheyt van een gestorven gunstgenoot des Heeren.... aangetoont by.... het.... afsterven van S. APOSTOOL...., oudste leeraar in de de (*sic*) mennoniste gem. tot Amst...., in de Son...., ontslapen.... 28 April 1699, welcker na-gedachtenisse plechtig gehouden is den 17 May, over.... Psalm 116, 15, door desselfs.... stant-genoot H. REYNSCKES. Nevens eenige gedichten. t' Amst., by Jac. v. Nieuweveen. 1699.

Met opdragt aan de gem. De ged. zijn van H. SCHIJN, J. BRAND en E. v. R. De schrijver was pred. te Amsterdam.

Ondersoek over de natuur van het leeraar ampt, en waar toe het selve rakende de leerwyse verbind, soo als yder afsonderlyke gemeente (in welcke een leer. het.... ambt bekleed) in het verdeelde christendom bestaat. Door H. REYNSKES VAN OVERWYK. Gedr. voor den auteur tot Amst. 1712. 8°.

Met opdragt aan de doopsgez. gem. te Amst.

JACOB BANNINGH.

Eenvoudig verhaal van de proceduuren.... in de waaterl. doopsges. gemeentens tot Wormer en Jisp, over het doen ophouden van een haarer leeraaren.... door een.... besluyt, genomen op.... 2 Apr. 1698 van de vier.... leer.... ENGEL ARENTSZ. VAN DORREGEEST, dr. HARM. SCHIJN, LOUW. JANSZ. LOUWEN, HARM. REYNTJES... Met de disputatien.... na waarheyd verhaalt door.... J. BANNINGH. Den tweeden druk verb. t' Amst., by Adr. van Damme. 1698.

Met voorr.

ABRAHAM VAN LOON.

Naaml. der doopsgez. schryv. bl. 62.

Christ. vredewensch, of predikatie over 2 Kor. XIII, 11, ter gelegentheid van de vereeniging der vlaemse en waterl. doopsgez. gem. te Rott., in hare vergaderplaets uitgespr. op.... 6 Juny 1700. Door ABR. VAN LOON. Hier.... achter.... gedichten.. Te Rott., by Will. de Wilde. 1700.

De ged. zijn van J. BREDENBURG, ADR. SPINNIKER, HERM. VAN LOON en DIRK DE VETH.

CHRISTOFFEL TIRION.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 109.

De' versoekinge o. H. JESU CHR[I]...., volgens.... Matth. cap. IV, v. 2—4, verklaard en toegepast in een predicatie, ged.... 26 Sept.... in de vergaderplaats der Doopsgesinden, by den Toorn.... Door CHR. TIRION. Met eenige nader bedenkingen, weegens den versoeker...., alsmede.... aanmerk. over verscheyde texten. Uitgeg. door L. K. t' Amst., by Nicol. ten Hoorn. 1700.

Met voorr. get. LUBERTUS KAPTEIN en nareden get. H. BOUMAN. De schrijver was pred. en med. doct. te Amsterdam.

COENRAAT VAN DIEPENBROEK.

v. D. AA, a. w. Dl. IV, bl. 164. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 29.

Reden-voering over de hereniging der twee vergaderingen tot Rynsburg, ald. gehouden den 30 Mey 1700, door C. v. D. Tot Haarl. gedr., by de wed. v. Jan Geldorp.

Met zeer uitv. voorr. en gedicht.

Reden-voering op de dank-dag over de vreede van den staat met den koning van Vrankryk, geslooten den XI van grasm., en plegtelyk gevierd op den XIV dag van wiede-m.... M.D.CCXIII, in Haarlem. Door C. VAN DIEPENBROEK. Te Haarl. gedr., by de wed. van Jan Geldorp.

Over Ps. LXXXV, 8—14.

Predikaatsie of redenvoering, in de nieuw-gebouwde vergaderplaats der.... Doopsgez. tot Krommenie. Uitgespr. op den 17 Mey A°. 1703, door C. v. DIEPENBROEK. t' Amst., by de wed. P. Arentz. en C. v. d. Sys. 1703.

LAMBERT BIDLOO.

Geb. 1633. Gest. 1724.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 521, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 12.

Onbepaalde verdraagzaamheyd de verwoesting der Doopsgezinden. T'Amst. gedr., by Jac. van Hardenberg. 1701. 8°.

Het voorw. is door den s. geteekend.

JAN VAN DER KODDE.

De woorden van PAULUS, 2 Thess. III vs. XVI.... in rijm uitgebreid en toegepast op de vereeniging der.... Doopsges. tot Leyden..., vergaderd.... 13 Febr. 1701. Gedr. tot Leyden, by Jan v. Damme.

Get. door den schrijver.

MARTEN J. HARP.

v. d. Aa, a. w. Dl. VIII, bl. 224. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 44.

Lyk- en pligt-predicatie, over het.... afsterven van.... Gerrit Dirksz tot Lansmeer over.... Matth. 24: 46, 47.... Gedaan door M. J. Harp.... T'Amst., by de wed. P. Arentz en Corn. v. d. Sys. [1701].

»Gedaan in den Ilp, den 5 Juni."

CORNELIS VAN EEKE.

v. d. Aa, a. w. Dl. V, bl. 21.

Krommenie verbrand, A°. 1702, den 22 July en uit zyn assche herboud, en de vergader-plaats der Doops-gez. voor de eerste maal geópend, A°. 1703, den 17 May.... t' Amst., by de wed. P. Arentz en C. v. d. Sys. 1703.

Gedicht door den schrijver get.

Lyk-digten ter gedachtenis van dr. Galenus Abrahamsz...., overl. den 19de v. grasm. A°. 1706.... in den ouderdom van 84 jaaren. Te Amst., by de wed. P. Arentz en C. v. d. Sys.

Het eerste is get. Corn. van Eeke.

CLAAS BRUIN.

Geb. 1671. Gest. 1731.

v. d. Aa, a. w. Dl. II. bl. 1479—1482. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 18.

Zaalige na-gedachtenis op 't afsterven van.... doct. Galenus Abrahamsz...., ontslaapen den 16en van grasm.... 1706.... Te Amst. gedr., en zyn te bekomen by den autheur.

De autheur van dit gedicht is Claas Bruin.

WILHEM VAN MAURICK.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 66.

Lykreden ter gedagtenis van Galenus Abrahamsz.... Uitgespr. op den 16en van bloeim. 1706 door W. van Maurik. Te Amst., by de wed. P. Arentsz. en C. v. d. Sys.

Tekst: Openb. XIV, 13. Vgl. ook op G. v. Aldendorp.

DIRCK VOORHELM.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 125.

Lyck-reden gedaen ter gedachtenis.... van Matthys van Dalen...., leer. d. vlaamse doopsges. gem. tot Haerlem, in den H. gerust den 3 Dec. 1707.... Op den 11 Dec.... uytgespr. door D. Voor-

HELM, onder een.... predicatie over.... Hebr. cap. 13 vs. 7. t' Haerlem, gedr. by de wed. v. Jan Geldorp. [1707].

Vooraf lijkzangen van D. ANBEECK, D. CL. KEEREN, P. HOEFNAGEL en D. VOORHELM de jonge. De schrijver was pred. te Haarlem.

GERARDUS DE WIND.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 131.

Lijkreden over het afsterven van.... ADRIAAN VAN EEGHEM, in zyn leeven bedien. v. h. euang. in de gem. d. Doopsgez. te Middelburg... Door G. DE WIND, m. d...., gedaan den 14en van grasm. 1709. Te Vliss.... by Willeboord Eling [1709].

Achteraan lijkdichten van A. v. BEUZEKOM, W. ARENDSZ. de jonge en J. KOPYN. De schrijver was pred. te Middelburg.

KORNELIUS VAN HUYZEN.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 49.

Toets-steen van de leere der Doopsgezinden of aanmerkingen op het boekje van H. REINSKES VAN OVERWYK.... Onderzoek over de natuur van het leeraars-ampt &c. door K. VAN HUYZEN.... T'Amst., by J. Borstius. 1713. 8°.

Vgl. hierboven bl. 74.

DOUWE DOUWES MUIS.

Den gesuiverden Toetsteen of aanmerkingen op 't boek van K. VAN HUISEN, gen: Toetsteen van de leere der Doopsgesinde... Door D. DOUWES MUIS. Tot Workum, by A. van der Molen. 1714. 8°.

Met voorr. uit Hindeloopen. Achteraan eene briefwisseling tusschen D. DOUWES en K. VAN HUISEN.

HERMANUS SCHIJN.

Geb. 1662. Gest. 1727.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 333, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 94.

Historia Christianorum, qui in Belgio foed. inter Protestántes Mennonitae appellantur, inqua, praeter eorum originem, progressum, statum hodiernum et fidei confessionem, simul ostenditur, ingens inter hos et Anabaptistas germanos et monasterienses discrimen; adjecta accurata disquisitione de antiquitate baptismi proselytorum inter Judaeos per H. SCHYN.... Amst., ap. Waesbergios. 1723. 8°.

Opgedragen aan JAC. VAN ZANTEN, pred. d. Mennon. te Haarlem. Zie de vertaling op M. VAN MAURICK hieronder.

De kerkenraadt en gemeente der Doopsgezinde te Amsterdam, haar vergaader. houdende op de Cingel in de Son, verdeedigt tegen.... ADRIAAN VAN ALKMAAR, leer. d. Doopsgez. te Rott., in zyn zo genaamde Onderzoek. en wederlegginge van het Protest etc. van JAN SUDERMAN. Te Amst., by Jac. Borstius. 1719. 8°.

Ook tegen zekere *Korte aanmerkingen* van MARINUS OUDENAARDE. De voorr. is gedat. 21 Dec. 1718 en get. door H. SCHYN en HUBERT VAN DAM. Achteraan eenige bijlagen.

Ontwerp tot vereeniging der doopsgez. christenen, waarin 1 eenige hinderpalen hunner verdeeltheit.... weggenomen worden, en ten 2 de.... middelen worden aangewezen,.... door welke dat.... werk kan voltrokken worden. Door H. SCHYN.... Te Amst., by Jac. Verheyde. 1723. 8°.

MATTHYS VAN MAURIK.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 66.

Geschiedenis der.... Mennoniten...., derzelver oorsprong, voortgang, hedend. staat en geloofsbelydenis, te gelyk.... 't zeer groot onderscheid tusschen deeze en de hoogd. en munstersche Wederdoopers... door H. SCHYN.... Vert. door M. VAN MAURIK. Te Amst. en Utr., by Jak. Verheiden en W. Kroon. 1727. 8°.

ABRAHAM VERDUIN.

Geb. 1668. Gest. .

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 497, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 114.

Christelyk onderwys in geloof en zeeden, by wyze van vraagen en antw. Door ABR. VERDUIN.... Te Haarl. gedr., by Jz. en Joh. Enschedé. 1734. 8°.

Met voorw., lyst der hoofddeelen en register. Hierachter:

Korte schets van het Christ. onderwys.... Door ABR. VERDUIN... Te Haarl. gedr., by Jz. en Joh. Enschedé. 1734. 8°.

Achteraan enkele gebeden. Vgl. ook *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 57, 185.

JACOBUS VAN ZANTEN.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 639. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 134.

Aanmerkingen over den kinderdoop, door dr. JOHN GALE, uit 't eng. vert. door J. VAN ZANTEN. Hierby komt het leven des schryvers. Vooraf gaat eene voorr., dienende tot wederlegging der beschuldigingen door den schryver der Verhandelingen over

den kinderdoop, nu onlangs in 't ligt gegeven, tegen dit werk en deszelfs uitgave gemaakt; mitsg. eenige aanmerkingen over 't stuk der verdraagzaamheit tussen de Remonstr. en Doopsgez. Agteraan is gevoegt een brief van H. HILLERS.... aan J. VERRYN, ter wederlegging van den kinderdoop. Te Leiden, by Jakob van der Kluis. 1741. 8°.

Met voorr. van den vertaler over den oorsprong dezer vertaling en register. Vgl. ook *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 185.

JOANNES STINSTRA.

Geb. 1709. Gest. 1790.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 392—395. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 100.

Remonstrantie aan de.... staaten van Friesland, ingeleverd op.... 27 Febr. 1742 door J. STINSTRA.... Te Amst., by Oliv. van Aalst. 1742.

Gedagt. Leeuw. 27 Febr.

THOMAS WOPKENS.

Staat der wereld.... Door J. DE KLERK.... Te Haarl.... 1743. 8°.

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 80.

PIETER HUISINGA BAKKER.

Geb. 1713. Gest.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 60—62. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 7.

De portretten van JACOB SLUYTER, WARNAR WAANWYS en JOANNES ROTHE, zinnebeeldig verbeeld door P. BAKKER. Met enig byvoegsel. Te Amst., by Ar. van Huyssteen. 1744.

JOANNES BREMER.

Geb. 8 Apr. 1694. Gest. 20 Febr. 1757.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1281, v. *Naaml. der doopsgez. schrijv.* bl. 17.

Kort begrip van godgeleerde verhandelingen, tot oeffening en onderwys in de gronden van den christel. godsdienst, volgens de Belydenis der Doopsgezinden. Door JOH. BREMER.... Te Amst., by Jac. ter Beek. [1747]. 8°.

Met „opdracht aen de christ. jeugd onzer doopsgez. gem." van 20 Mei en zeer uitvoerige voorr., waarna een bladw. der hoofdstukken.

Twee en dertig predikatien over verscheiden' gewichtige stoffen, door J. Bremer.... Te Amst., by J. ter Beek en K. de Veer. 1757.

Aan de doopsgez. pred. Bieerens en Feitama opgedragen.

ADRIAAN LOOSJES.

Naaml. der doopsgez. schrijv. bl. 64.

De gezegende naagedagtenis des regtveerdigen, naa het.... overlyden van.... Klaas Jacobsz. Nen, leer. der vereen. doopsgez. gem. te Westzaandam,.... ontslaapen... 8 Febr. 1755... Door... Adr. Loosjes op... 2 Maart... Te Westzaandam, by J. Broekhuyzen. 1755.

Tekst: Spr. X, 7. Vooraf ged. van J. v. Bentem, Kl. Klamp, P. Loosjes en A. Rogge. De schrijver was predikant te Westzaan.

ALLARD HULSHOFF.

Geb. Febr. 1734. Gest. 30 Julij 1795.

Glasius, a. w. Dl. II, bl. 154—155.

Klaas de Vries, leer. by de Doopsgez. te Amst., geschetst in eene lykrede door A. Hulshoff.... Te Amst., by de wed. K. van Tongerlo en Zn. en by A. v. d. Kroe. 1766.

Tekst: Hebr. XIII, 7. Achteraan lat. en nederd. ged. van Hier. de Bosch, G. Klinkhamer, A. Hartsen en W. Kops.

BENEDICTUS SYTSES HOEKSTRA.

Eene zalige afscheyding van de aarde, volgens 2 Kon. 2 vs. 11 en 12, getoont in eene leerreden by de geleegenheyd van het.,.. afsterven van.... Sytse Benedictus Hoekstra, leer. der vriesche mennonite gem. op... Texel...., aan den Burg gedaan op.... 4 Sept. 1768 door... B. S. Hoekstra.. Te Westzaandam, by Harm. Jukkers de Roode. 1768.

Vooraf een »klinkdicht." Aan het einde een voor- en nagebed op rijm, en lykdichten van Hidser Sytses Hoekstra en Wytse Sytses Hoekstra, pred. te Sneek en Blokzyl. De schrijver was pred. te Westzaan.

H. OOSTERBAAN.

H. Oosterbaan editoribus encyclopaedici dictionarii Yverdunensibus viris clar. [1769]. 8º.

Vooraf een brief van O. aan Nic. Barkey, gedat. Amst. 1771, waarin hij verzoekt deze zijne »Epist. de Mennonitis Amstel. corumque doctrina" op te nemen in zijne *Bibl. Hag.*

JOANNES CUPERUS.

Marten Schagen, doopsgez. leer. te Utrecht...., plegtig gedagt in eene lykrede, door J. Cuperus. Te Utr., by Gerr. v. d. Veer en te Amst., by de erven van F. Houttuyn. 1770.

Tekst: Hebr. XIII, 7. Cup. was pred. te Utrecht. (Zie het volg. stuk).

CORNELIS DE VRIES.

De.... gelukzaligheid allen.... leeraren en verbeteraren des menschdoms, in 't bijzonder allen.... kristen-leeraren.... weggelegd, aangewezen in ene lijkrede, ter gelegenheid van het overlijden des.... heren J. Cuperus..., leer. d. Doopsgez. in Utrecht, Uitgespr. op..., 4den van Bloeijm.... 1777 door.... C. de Vries. Te Utr., bij Gerr. v. d. Veer. 1777.

Tekst: Dan. XII, 3. De schrijv. was pred. te Utrecht.

WILLEM DE VOS.

Geb. 1738. Gest. 1823.

Glasius, a. w. Dl. III, bl. 560, v.

Leven en character van Allard Hulshoff, voorgesteld door W. de Vos. Te Amst., bij L. van Hulst en G. Warnars. 1795. 8°.

Met aant. en ged. van H. de Bosch en M. Siegenbeek.

JAN KOPS.

Geb. 1765. Gest. 1849.

v. d. Aa, a. w. Dl. X, bl. 359—361.

Leerreden over den algemeenen grond van vereeniging onder de Christenen, gehouden by eene gewoone gelegenheid op den 20 van lentem. 1796 door J. Kops.... Te Haarl., bij J. van Walre. 1797. 8°.

Tekst: I Cor. III: 10, 11. Kops was pred. te Leiden.

JAN VAN GEUNS.

Geb. 1765. Gest. 1834.

v. d. Aa, a. w., bl. 153—155.

Bede-stond op den eersten Zondag na den ontzettenden ramp der stad Leyden, op.... 12 Jan. 1807... geh. in het kerkgebouw der Remonstr., des nam. ten twee uren, door J. van Geuns.... Te Leyden, bij A. en J. Honkoop. 1807. 8°.

Tekst: Jes. XXVI: 9.

GOVERT JAN VAN RIJSWIJK.

Geb. 1764. Gest. 1838.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 248, v.

Leerredenen van G. J. VAN RIJSWIJK.... Te Amst., bij de wed. G. Warnars en Zn. 1816. 8°.

Vooraf een brief aan v. RYSWYK van JAN VAN GEUNS.

Kerkelijke redevoeringen van G. J. VAN RIJSWIJK.... Te Amst., bij P. Meijer Warnars. 1825. 8°.

Met voorber., waarachter 1°. eene lijst der uitgegev. schriften van v. RYSWYK. 2°. De onderscheidene aard der euang. bedeeling en hare voortreffelijkheid boven de Mozaïsche. Eene verhand. over de grondstelling, waarop de onderscheidende leerbegrippen d. nederl. Doopsgez. gevestigd zijn. 3°. Beteekenis der benaming doopsgezind.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE DOOPSGEZINDEN.

De verdeeltheyt der tongen int leeren vant ampt der ouerheyt. In een gesprake van drie persoonen, gestelt... 1596. Int jaar 1596. 8°.

Met voorr. De 3 pers. zijn: een gereformeerde, een doopsgezinde en een neutralist.

Loopschans gemaect tot scut ende scherm van de (Ghedeeltheyt der tongen) teghen den eersten aenloop van JACOB JANSSES discipelen. Waerdoor niet alleen afgheweert maer oock.... beantwoort werdt eenighe veracht reden, die zy sonder grondt teghen t' ghemelde boecxken.... int licht hebben ghebracht. Int jaer o. H. 1597. 8°.

J. JANSZ was doopsgez. leeraar.

Protocol. Dat is alle handelinge des gesprecks tot Embden in Oostvrieslant met den Wederdooperen, die hen Vlamingen noemen, gehouden, begonnen den 27 Febr.... 1578, ende den 17 Mey.... gheeyndicht. Met een voorr. des.... hN. JOHANS, graven ende heeren tot Oostvriesl. etc., daerinne de oorsaken des gesprecks ende sommige dwalingen der Wederdooperen vermeldet worden. Item een grondtlijcke beantwoordinge tegen der Wederdooperen voorlooper hier achter bygevoecht. Wt de sassensche in nederl. sprake, door DOMINICUM JULIUM, openb. keyserl. notarium, getrouw. overgheset. Gedr. in.... Embden, by Goossen Goebens. 1579.

Nootwendige verantwoordinge ende claer bewijs wt de h. schrift. tegen tgevoelen, t'welck sommige eertijts in diversche boecxkens in druck hebben wtghegheven, tot wederlegghen van de euangelische mijdinge. Ghedr. int jaer o. H. 1599. 8°.

Antwoort op een faem-roovende boeck, hetwelcke ghenaemt is: Tsamensprekinghe van drye persoonen ouer het regireus placcaet van Groninghen.... Onder verbeteringh ghestelt door WYNANT KRAS.... Men vindtse te coop by Jan Gerritsz. achter de nieuwe kerck.... A°. 1602.

Zie voor dit en het volgende *B. v. p.* No. 486 en ROGGE, *C. J. Coolhaas*. Dl. II, bl. 96.

Corte bestraffingh op d'antwoort van een sorchvuldich helt, die hem al te regireus in de wapens stelt.
Wijnant Kras, liecht op dit pas, veel leughens groot:
Waer dat het stondt, ick noyt en vondt, t'geen hy schrijft bloot.
Ghedr. int jaer 1602.

Raegh-besem, seer bequaem om.... mennonijtsche schuren te reynigen van de.... spinnewebbens.... en ydelheden eeniger geest-drijveren, Swinck-veldianen...., die op hun.... inspraken steunen tot verminderingh van 't beschreven woordt Godts. Toeghemaeckt door Nicodemus Letter-knecht van Wt-gheest. t'Amst., by J. A. Calom. 1625.

Dialogus ofte tsamen-sprekinghe...., dienende als een voorlooper tot.... Raegh-besem.... 1626.

Zie ook hierboven op C. CLAESZ.

Teghen-looper ontmoetende den meester van den Voor-looper, om 't punct des gheschils, tusschen HANS DE RYS ende NETTERT OBBES claer voor te stellen, ofte aen-wys. van d'onwaerheyden.... begaen in seecker dialogus tusschen Vrederick ende een Waterlandts broeder...., ghesteldt door CORNELIS CLAESZ., met hulpe van HANS DE RYS. Ghedr. 1626.

Get. CHRISTIAEN VREDERIJCKX (een pseudoniem?) Vgl. het vorige.

Twee-spraeck over 't verschil van Godes h. woordt, voorghevallen in de Waterl. ghemeynte van de groote spijcker t' Amsterdam. Tot onderrechtinge der... waterl. broederen... Ghedr. voor P. Walschart. 1626.

Hetzelfde. Te hooren, voor Jan v. Rhijn. 1626.

Onbillickheyd der proceduren, ghepleeght by REYNIER WYBRANTSZ, PIETER ANDRIESZ ende CORNELIS CLAESZ., bediend. d. Godd. woordts in de groote spijcker der Waterl. tot Amst., teghen NETTERT OBBES haeren mede-dienaer. Ghesteldt door een liefh. der waerheydt.... tot waersch. van alle.... Waterlanders.... Ghedr. 1626.

Oordeel over het verschil van 't ordinaris middel van 's menschen bekeeringhe,, voorghevallen tot Amst. in de groote spijcker der.... waterlandtsche Mennisten.... Tot Hoorn.... 1626.

Zie ook *Bibl. der remonstr. geschriften*, bl. 42, v.

Cort verhael van de onderhandelinghe ende d'oorsaecke waeromme die ghehouden is tusschen eenighe leeraren.... van de gemeynten

der Vlaminghen ter eenre, ende sommige leer.... van de gem. der vereen. Vriesen en Hooghduytsche ter ander zijde. [1630]. 8°.

Zonder afzond. titel. Hierin de confessie der Vriesen en Hooghd., ondert. te Amst. den 7 Oct. 1630. Aan het einde, met doorl. pagin. en onder afzond. titel, het volgende:

Ernstighe aenporringe tot gemeynschap der heyligen om de aenghevangene heelinghe van de scheure onder de gem. CHR[1], de Vlamingen en Vriesen...., tot.... ghenesinge te brenghen, en andere gescheurde christengem. tot navolginge te verwecken. t' Amst., by Jac. Aertsz. Colom. 1630. 8°.

Brief dienende om te bewijsen, dat niemant in een ander behoort te straffen een daedt, die hy aen hem selven ofte aen den sijnen pooght te verschoonen. Gedr. tot Haarl., by H. Passchiers van Wesbusch, voor J. Albertsz tot Amst. 1634. 8°.

Get. P. v. K. even als het volgende, in hetzelfde bandje.

Korte verklaeringhe over de texten Rom. 16 vs. 16 ende 17, 2 Thess. 3 vs. 6 ende Titum 3 vs. 10. Gedr. tot Haerl., by H. Passchiers van Wesbusch, voor J. Albertsz. tot Amst. 1634. 8°.

Korte ontschuldiginge over d'onbehoorlijcke ende al te sware beschuldiginge van P. BONTEMPS. Door P. v. K. Tot Haerl. ghedr., by Th. Fonteyn. 1643. 8°.

* Noord-Hollands rusten-burg, of ronde t'samen-spraak tusschen Goedhart en Jan Zelden-thuys, *enz.* 1649. (N°. 3542).

Den grouwel.... der sociniaensche kettery, indringende onder de vlaemsche Mennisten, ontdekt door twee schriften, die men van de haere bekomen heeft. Hierby is gevoegd een waerschouwing, uitgegeven van de sociniaensche party, met een kort antwoord daer tegen. t' Utr., by Joh. v. Waesberge. 1654.

Hierin ook de brief aan TIELMAN VAN BRACHT. Vgl. voor dit en enkele andere stukken, hierboven bl. 42.

Brief van de vlaemsche Mennisten, ontdeckende den grouwel en de kracht der sociniaensche kettery, onder haer indringende. Tot Leyden, by Corn. Banheyningh. 1654.

De brief is »Aen TIELMAN VAN BRACHT, wolwever tot Dordrecht."

Commonitio ofte waerschouwinge aen de vlaemsche doops-ges. gemeynte, binnen Amst. tegen eenige leeraren onder haer, op welcke sy wel hebben te letten, aengaende hare leere.... Door een.... lidtmaet der selve gemeynte, ten eynde dat se in.... vrede mochte behouden worden. 1655.

t' Zamen-spraeck tusschen twee vlaemsche Doops-gesinde, een Sardammer.... ende een Amsterdammer...., over.... Commonitio.... aen de vlaemsche Doops-ges. tot Amst. A°. 1655.

Renovatio van de Commonitio.... aen de vlaemsche doops-ges. gem. binnen Amst.... Hier is.... bygevoeght een verant-

woordinge van TIELMAN TIELEN, vlaemsch leer. deser gem., tegen sijne beschuldigers, mitsg. oock een brief door hem.... geschreven aen seker vrient.... A°. 1655.

De brief van T. TIELEN VAN SITTERT is van 1 Mey 1655.

Kort begrip der principaale poincten des gheloofs, waar in ghezien kan worden, hoe veer de gheest-drijvers en Sociniaanen van het gheloof der vlaamsche Doops-ghezinde verschillen; ziende eighentlijk op het ghevoelen van dr. GALENUS. Ghedr. 1655.

Get. K. R. L. v. V.

Winckel-praetjen.... tusschen twee persoonen in een barbiers winckel, den eenen gedoopt en den anderen.... ongedoopt, over.... de oneenigheden die onder de.... Vlamingen.... geresen zijn; waer in.... ontdeckt wordt het gevoelen van GALENUS ende sijn complicen...., voor diegene die.... niet konnen gelooven, dat sy het socinaensche gevoelen zijn toegedaen. t' Samengestelt door Genasarium, Somer. A°. 1655.

Eenige bedenkinge die gegeven worden aen enige dienaren der Vlaemsche doops-ges. gem. tot Amst...., opdat sy haer niet meer soo light tot alle saecken laten bewilligen, die haer.... werde voorgestelt. 1657.

De weerloose oude kercke, na soo veel slechter eeuwen eyndelyck wederom met recht bevestight, d. i. laatste antw. des.... aanmerckers op des.... versamelers XIII versamelingen van de magistraat, dwingende macht, levens-straffen en oorloogen, als den christenen vry zijnde, uyt dewelcke nu.... blijcken kan, dat de magistraat dwingende macht.... den waaren christenen noyt van CHR°.... toegelaaten zijn [1658].

Vooraf een register.

Korte.... waerschouwinghe voor alle.... die in handen mochten krijghen.... Een belydenisse aeng. de voorn. leer-stucken des christ. gods-dienst door G. v. ALDENDORP.... Gestelt door eenige broederen van de vlaemsche mennot. gem.... binnen Uytrecht. Gedr. voor den autheur. 1659.

Zie boven bl. 62.

Epitheta op de lasterdichten van de.... pasquilstroijers der.... Socinianen, (en inzonderheid tegens.... Het nieugeboore pausdom...) tegens.... ijverige voorstanders der oude christenheid, om.... te verantwoorden.... van hare.... onbeschaamde.... leugendichten, by haarluiden.... in 't licht gebragt; ende beantwoord door eenen kathol. glazemaker, geref. brilleman, armin. kramer, luit. spekverkooper, waterl. boer ende een vlaamschen zakkendrager. Tot Utr. gedr., by Ger. de Macht. 1661.

Op rijm.

Toetze over 't vonnis van Uytrecht, by de vlaemse Doopsgesinde uytgesproken over hare mede-leeraren. t' Amst. gedr., by Jac. Volckertsz. 1661.

Copye van de beschulding die R. HOOGVELT.... en sijn medestanders overgelevert hebben aen eenige oudtsten en leeraren der Doopsgesinde...., tot Uytrecht ontbodon, tegens GORIS HENDRICKSZ., JOH. ANDRIESZ., AR. VAN HEUVEN en dr. W. VAN MAURICK, leer. der Doops-ges. ter selver stede. t' Amst. gedr., by Steven v. Lier. [1661].

Verhaal van 't gene.... besloten is in de by-een-komste tot Leyden, door eenige doops-gez. leeraren en diaconen, die men Vlamingen noemt, tot dien eynde uyt versch. plaatzen vergad. in ... Junii 1660. t' Amst., voor J. Rieuwertsz. 1661.

Het nieuwe geboren pausdom, geteelt uit het laast gehouden menniste sijnode van Leiden, en haar eerste vrucht vertoont aan de... Doopsgesinden van Uitrecht. In Aug. A°. 1661.

Gedicht op een blad f°. get. M. D. A.

Raed tot rust aen de vlaemsche gemeynte tot Amst. t' Amst., ter druck. v. Piet. la Burg. 1661.

Get. Amst. 16 Jan. M. A. H. A.

Copye van seecker vreden concept, tusschen de waterlantsche en vlaemsche doopsges. Christenen. Door een vlaemsch aen een waterl. broeder geschreven. t' Amst. gedr., by Steven van Lier. 1662.

Het licht op den kandelaar, dienende tot opmerkinge van de voorn. dingen in.... De verborgentheden van het rijke Ghodts &c. tegens GAL. ABRAHAMSZ..... door W. AMES. Gedr. voor den autheur. 1662.

Zie de geschriften van AMES hierboven bl. 44.

De aanteikeningen van C. GENTMAN.... over een Belydenisse aang. de voorn. leer-stukken des chr. godsdienst, gesteld door G. v. ALDENDORP... overwogen, beantw. en wederleid. Tot Amst., bij Kl. Franssen. 1662. 8°.

Vgl. hierboven bl. 62. Aan het einde een „Aanspraak aan GENTMAN" op rijm en register. GENTMAN schreef hiertegen (Zie *Catal. Stuk II, Afd.* 1).

Zedighe overweginghe over den toestandt der jegenwoordighe onlusten.... in de vlaemsche doops-ges. gem. binnen Amstelredam, kortelijck.... voorgesteldt tot onderrechtinghe der onkundighe en herstellinghe van ruste in deselve gemeente. Tot Haerlem, by Passch. v. Wesbusch. 1663.

Reductie van de.... deductie ofte Zedige overweginge van den toestant der jegenw. onlusten en geschillen in de vlaamsche doops-ges. gem. binnen Amst. gemaeckt... Tot.... herstellinge van ruste in deselve ghemeente. t' Amst. voor J. van Someren 1663.

Zie het vorige.

't Gescheurde schaaps-kleedt van dr. GALENUS ABRAHAMSZ. Tot Leyden, voor Anth. v. Borselen. 1663.

Lammeren krijgh, anders Mennonisten kercken-twist, verhandelt door vlaams Mennonist, een Remonstrant, waterlandts broeder en een Collegiant. Tot waerschouw. A°. 1663.

Waerschouwinge aan de ledematen der vereen. vlaemsche, duytsche en vriesche gemeynte binnen Amsterdam. t' Amst., by P. Arentsz. 1664. *In plano.*

Trouwhertige waarschouwinge aan de ledematen der vereen. vlaamsche, vriesche en hooghd. gemeente binnen Amsterdam [1664].

Get. W. C. L. Zonder afzond. titel; aan het einde „t' Amst. voor J. v. Someren."

Antwoordt op de Waerschouwinghe [1664].

Zonder afzond. titel, gedat. 2 Febr. en uitgeg. te Amst. bij J. v. Someren.

Gheleyd-draat voor de vlaemsche doops-ges. gem. tot Amst., om haer te geleyden uyt den doolhof der verwerringen, daer zy door de strijdige gevoelens van haer leeraren zijn ingeraekt. t' Amst., by Piet. la Burgh. 1664.

Samenspraak tusschen Klaas Koopman en Dirk Timmerman, voorgevallen op de Admiraliteytswerf tot Amsterdam [1664].

Zonder adres.

Philosoofsche t' samenspraak tusschen Wybrandus Reynerus en Willem Klaasz. Loopes [1664].

Zonder adres.

Ondersoeck of provisioneel antwoordt van de dienaren der vereen. vlaemsche, hoogh-duytsche en vriesche doopsgez. gemeente over de.... Vreden-presentatie door Dr. Galenus Abramsz. en medestemmers aeu (*sic*) de selve op.... 26 Julij gedaen. In Amst., voor J. v. Somereu 1664.

Ondert. door Is. van Vrede, G. Kuyken en G. van Geleyn.

Vredepresentatie en nader antwoort van de dienaren der vereen. vlaemsche, hoog-duytsche en vriesse doopsgesinde gemeynte tot Amsterdam, op de.... Vredepresentatie door d. Galenus Abrahamsz en mede-stemmers aen de selve op.... 26 Julij gedaen. t' Amst. gedr., by Piet. la Burgh. 1664.

Get. d. T. G. van den Wyngaert, Is. v. Vreden, G. Kuyken en J. Soutman.

Aanmerkingen op de.... Vrede-praesentatie door T. G. van den Wyngaart en sijn medestemmers aan haar mede-dien. overgelevert, waar in haar ongegronde bewerkinge en 't gebruyk der confessien kortelijk worden ondersocht. Opgestelt door een liefh. der waarheyt en christ. vryheyt. t' Amst., voor J. Rieuwersz. 1664.

Broederlycke aenspraeck aen de twistende vlaemse doops-gesinde gemeente tot Amsterdam. Tot Leyden, by Symon Cornelisz. v. d. Steyger. 1664.

Besluyt van de vereen. vlaamsche, vriessche en hoochd. gemeente, in hare.... vergader-plaats eendrachtelijk op.... 3 Aug. 1664 binnen Amsterdam genomen; mitsg. een vertooch van eenige broederen derzelver gem. aan hare mede-broederen. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1664.

Copie van de resolutie die op het afslaen van de billijcke versoecken eyndelicken aen Dr. GALENUS ABRAHAMSZ. en sijne mede-stemmers op.... 21 Febr. is voorgelesen en den 28 ... schriftelick overgelevert. t' Amst., by J. van Someren. 1664.

Ondert. door JAN JANSZ. VAN GESTEL den ouden en nog elf andere.

Copie van het schriftelijck voorstel, 't welck dr. GALENUS ABRAHAMSZ. door order van het meerderdeel der dienaren, op... 1 Junij... de broederen der vlaemsche doopsges. gemeente getracht heeft over te lesen; waer in.... de gem. een.... middel wordt aengewesen om sich.... te versoenen en.... stichtelijck.... tot het gebruyck des h. avondtmaels te komen. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Get. door JEYE JEYESZ en elf andere.

Antwoort van de dienaren der vereen. vlaamsche, hoog-duytsche en vriesse doops-gesinde gemeynte tot Amsterdam, op de.... Copie van het schriftelijck voorstel, 't welck D. GALENUS ABRAHAMSZ. op.... 1 Juny.... de broederen der vlaamsche doops-ges. gem. getracht heeft voor te lesen. t' Amst., by P. Arentsz. [1664].

Ondert. door T. G. v. D. WYNGAERT en nog negen andere.

Waerschouwinge voor het.... Oog-water, waer in de waerheydt van de aenmerckingen op de Vrede-praesentatie wordt verdedight en de.... mis-stellingen van dit Oogh-water kortelijck worden aengewesen. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1664.

Get. H. v. B. Zie boven bl. 67.

Recommandatie van t' Oogh-water voor de vlaemsche gemeynte, ofte antwoordt op de lasteringhen, door dewelcke J. O. VAN HALMAEL ende M. COMANS, in haer Tweede waerschouwinge den autheur van het Oog-water trachten tot een pasquil-maker te maken. t' Amst., by J. van Someren. 1664.

Zie boven bl. 66.

Den verdraaghsamen christen, zijnde het gevoelen van.... vermaerde mannen aengaende de vryheyt van in een en deselve gem. verscheydelijck te gevoelen; of de onderlinge verdraeghsaemheyt.... over de leere. Item yets rakende d' authoriteyt der confessien.... En een brief door T. G. v. D. WYNGAERT.... over dit punct. 't Welck dienen kan tot onderrechtinghe van die dien. d. vlaemsche, duytsche en vriessche doopsges. gem. tot Amst., dewelcke.... dese.... gem. van een poogen te scheyden. Oock een t' samenspraeck gestelt door B. LAUREN.... Door een liefh. van vrede. Tot Amst., voor J. Rieuwertsz. 1664.

Vooraf een gedicht van JOOST HENDRICKSZ.

Vrede-presentatie uyt den naem van het meerendeel der dienaren der vereen. vlaemsche, duytsche en vriessche gemeente aen die dien. de welcke.... tegenwoordigh een besondere vergaderinge houden. Tot Amst., voor J. Rieuwertsz. 1664.

Ondert. door D. SPRUYT, J. ARENTSZ en G. KOECK. Achteraan nog de »Copie van de waerschouwinge" van 27 July en de »Copie van het versoeck" van 14 July.

Antwoort van S. A. aan T. v. B. op de ernstige vermaan-brief gedat.... 20 Jan. 1664 in Dordrecht [1664].

Op een blad f°. Gedat. Amst. 1 Febr. Zie ook boven bl. 67.

Waterlandtsche gemeyntes vrede-presentatie aen de vereen. vlaemsche gemeynten &c. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Gedat. 28 Sept. 1637 en ondert. door de oudsten en leeraars der vereen. duitsche, friesche en waterlandsche gem.

Antwoort op de Vrede-presentatie gedaen door de waterlantsche aen de vlaemsche, duytsche en vriessche doops-gesinde gemeentens, te samen gestelt door Dr. GALENUS ABRAHAMSZ. t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Get. door TOB. VAN DEN WYNGAERT en zeventien andere.

Rechtveerdige weeghschael voor de christ. gem. die men noemt de vereen. vlaemsche, vriesche en hooghd.... tot Amst., toegestelt door... seker t' samenspraeck van een protestant en een collegiant...., in 't byzijn van een remonstr. en waterlants broeder...., ten eynde men... soude konnen sien aen wiens kant het recht der waerheyt... overslaet.... Streckende alles tot opbouwinge van liefde.... onder deselfde gemeente.... t' Amst., gedr. by Herm. Aeltsz, en zijn te bekomen by P. Arentsz. 1664.

Get. W. C. L.

Goliadts swaart of PIETER BALLINGS soogenaamde Nader verdediging van de regering der vlaemsche doops-gesinde gem. binnen Amst. Uyt sijn eygen gronden wederlegt. t' Amst., by Ar. v. d. Heuven. 1664.

Vgl. hierboven bl. 66.

Ondersoeck op de protestatie van JEYE JEYESZ, op den 15 Juny 1664 gedaen in sijn predicatie, uyt de woorden I Cor. XI, 18.... t' Amst., ter druck. v. H. Aeltsz van J. v. Someren 1664.

Achteraan »Copye eenes briefs," get. M. H. den Ouden.

Copie van twee brieven, ingestelt door H. de B., een leeraer en outste van de vlaemsche gemeente tot Bortschet.... niet verre van Aken, en op de beschuldigingen over dr. GALENUS en andere gedaen, gesonden aen J. V. L., een der dien. die in.... 1664 van deselve gem. haer hebben afgescheyden; waerin de christ. verdraeghsaemheyt.... verdedight wort, en getoont dat men om verschillen, die de gronden der godtsaligheyt niet om verre stooten...., niet behoort te scheuren.... t' Amst., by P. Arentsz. 1664.

Kort verhael van eenige.... gheschillen, die onlanghs zijn voorgevallen.... onder de vlaemse Mennoniten tot Haerlem, ten dienste... van vele vromen herten aldus gedaen door een liefh. van vrede. Tot Haerl., by P. van Wesbusch 1664.

Handelinge der Doops-gesinde genaemt de vereen. vaemsche (*sic*) en duytsche gemeynte, ghehouden te Haerlem A°. 1649. In Junij. t' Amst., voor P. Arentsz. 1664.

Ondert. door P. VAN DER KINDERT. Vgl. hierboven bl. 59.

Haarlems schuit-praatje, voorgevallen tusschen Jacob Recht-uit en Dirk Dryver. t' Amst., by de drukker. A°. 1664.

Straat-praatje tusschen J. Recht-uit en D. Dryver, van de Haarlemmerpoort na den Dam. [1664]. *Een blad f°.*

Wandel-praetje voorgevallen tusschen Live de Vreede en Douwe van Vreede. In de onvreedige tijdt. Tot Haerl. gedr. in 't troebel-jaer, met consent van 't leydsche synodus. A°. 1664.

Get. De Liefde verwint al.

Oog-merk van de oudtstens en leeraren, die sich noemen gemeene lants-opsienders der vereen. vlaamsche vriesche en hooghd. doops-ges. gemeentens in Hollandt, ontdekt door hun onderling verbondt, gemaakt.... tot Uytrecht.... 9 Sept. 1664. t' Amst., by J. Rieuwetsz (*sic*). 1664.

Het oprecht verbondt van eenigheydt, dat tot Utrecht vernieuwt.... is, in de bij-een-komste tot Leyden, gehouden in.... Oct. 1664 door eenige mennoniste-leeraren en diaconen der vereen. vlaamsche. vriessche en hooghduytsche doops-ges. gemeentens, die uyt verscheyden buytenplaatsen waren ontboden.... Met minnelijcke aanbiedinge aan alle die soo gesint zijn. Tot Rott. gedr., in 't jaar 1664.

De voorr. is ondert. door B. VAN WEENIGEN en J. BOENES. Zie ook hierboven bl. 66.

Aenspräke ende vriendelijcke noodinghe van een lidt van de gereform. kercke, de bruydt CHR[i], aen de apostoolsche Mennoniten, om haer van de poolsche en sociniaensche schijn-heyligen te begeven tot de rechtsinnige apostolische kercke der Gereformeerden. Door C. D. C. liefh. van waerheyt en vrede, uyt naem van mijn lieve Bloet-bruydegom in 't Hogeliet. t' Amst., by Gerbr. Schagen. 1664. *In plano.*

De aan-teikeningen (over de Belydenisse van G. VAN ALDENDORP.... aeng. de.... leer-stukken des christ gods-dienst) krachteloos.... verdedigt door C. GENTMAN.... t'Uytr. voor hem en zijne mede-standers gedr. 1665. 8°.

Met bladwijzer.

Noodighe aenmerckinghen op het soo ghenaemde Verbondt van eenigheyt, dat tot Uytrecht ontworpen zijnde, ver-

nieuwt ende vastghesteldt is in de by-een-komste tot Leyden, gehouden in.... Oct. A°. 1664.... Tot Haerl. ghedr., by P. v. Wesbusch. 1665.

Achteraan: »Ontdeckingh van het oogh-merck der in-stelders van het verbondt van eenigheyt." Op rijm.

Oud gebruyk van de vryheydt van spreeken in de gemeente der Doops-gesinden, vertoont in de verantwoording der zelfder aan degeene welke vragen, waarom zy niet meede in de kerken gaan? A°. 1661 in het hoogd. gedrukt by Chr. Froschouwer. Uyt het hoogd. vert. Hier.... achter.... een uyttreksel uyt de kerken ordonnantie van MARTEN MICROEN. In de voorr. werd geantwoord op het leytse verbond, door B. v. WEENIGEM en J. BOENES uytgegeven. t' Amst., by J. Rieuwertsz. 1665.

Copye van XII artijck. by de hn. burger-m. ende vroedtschap der stadt Uytrecht.... aen de dienaren van de vlaemsche gem. voorgehouden om te beantwoorden met jaa of neen. Tot Uytr. gedr., by Christ. Leer 1665.

Het Compromis tusschen dr. GAL. ABRAMSZ. nevens sijne medestanders en TOB. GOV. VAN DEN WYNGAERT nevens syne medestanders, waer in te sien is de ghewichtigheydt van de redenen, waerom doct. GALENUS.... niet voort procederen wilt, ten uyt-eynde van de.... differentien onder haer.... geresen. Tot Amst., by J. Rieuwertsz. 1665.

Get. J. G.

Concept van Ceulen, van den eersten Mey A°. 1591. Te Vliss., voor Geleyn Jansz. 1666. 8°.

Eenige aenteyckeningen uyt de ernstige aen-porringhe tot gemeynschap der heyligen, om de.... heelinge van de scheure onder de.... Vlamingen en Vriesen.... tot.... ghenesinghe te brenghen.... Eerst ghedr. by J. A. Colom 1630, ende nu tot Vlissinge, voor Geleyn Jansz. 1666. 8°.

Handelinge der ver-eenigde vlaemse en duytse doops-ges. gemeynten, geh. Haerlem, a°. 1649 in Junio. Met dry confessien aldaer.... aengenomen. Tot Vliss., by Geleyn Jansz. 1666. 8°.

Demonstratie..... dat COENR. VAN VOLLENHOVEN ende sijne medestanders de scheydinge in de vlaemsche, vriesche en hoogdd. doopsges. gem.... tot Haerlem heeft gemaeckt...., dat dr. W. VAN MAURIK met de sijne tot Uytrecht de.... vrede.... heeft verbroocken, ende dat dr. GALENUS ABRAHAMSZ. en sijne helpers tot Amsterdam.... de vrede niet en wil.... Gedr. tot Haerlem, by Mich. v. Leeuwen. 1667.

Met voorr. gedat. »in Haerlem 28 Mey," en een ged. getiteld »Proteus in de kerck."

Dagh-tekeningh van de son-eclips.... gesien tot Amsterdam op de cingel, in 't laatst van.... 1669 en in 't begin van.... 1670, door

de twee geweldige planeten VAN VREEDE en EYSSEN; tot droefheyt van alle die onder hun gebooren sijn. Gedr.... 1670.

De bedoelde personen zijn ISAACK VAN VREEDE en Mr. PIETER EYSSEN.

Sedige-verantwoordinge, voor-gelesen.... 26 Dec. 1669 in de doops-ges. kerck (die men.... de waterlantse noemt).... van eenige liefhebbers der waerheyd uytgegeven. t' Alckm., by Adr. Hasersouw. 1670.

Aanmerkingen over de Sedige verantwoordinge, voorgelesen.... 26 Dec. 1669 in de doops-gesinde kerk tot Alkmaar, die men de waterlandze noemt. Tot.... waarschouwinge van alle.... vreed-lievende doops-ges. Christenen. t' Samengestelt door Irenaeus Philalethius t' Alkm. gedr., by Jac. Ysbrantsz. 1670.

Vooraf eene „Missive aan C. H., bedien. des h. euang."

Remonstrantie en deductie over de leere en conventiculen der Mennisten der stede Deventer. Uyt name des kerckenraets geexhibeert aen de.... magistraet derselver stede...., 17 Oct. 1670. Tot Dev. voor Joh. Carolinus. 1670.

Achteraan „Tot Dev. gedr. by Jan Colomp."

Redenen waerom de ed. achtb. magistraet den Mennisten tot Deventer niet magh toelaten conventicvlen te houden. Door een liefh. van waerheyt en van rechte vryheyt. A°. 1670.

J. BECIUS schreef hiertegen eene *Wederlegginge* (Vgl. *Afd.* 1).

Nootwendige ontschuldinge op het boeckjen.... Redenen waerom de... magistraet de Mennisten tot Deventer niet magh toelaeten conventiculen te houden. Gedr. A°. 1670.

Zie ook hierboven bl. 70.

Rechtmatige bestraffinge aan ABRAHAM WILLEMSZ. KREMER over sijn boeckje.... Noodtwendighe ontschuldinge. Waerby.... ghevoecht is: een noodige.... vermaninge aan de.... dwalende Mennoniten deser stede. Gedr. 1670.

Schriftelyke handeling tot christel. vereeniging.... tusschen een gedeelte der waterlandtsche, doopsgesinden en de remonstr. gemeente tot Rotterdam. Na de authentijke stukken gedrukt. Tot Rott., by Corn. Jacobsz. den Abt. 1671.

De voorr. is ondert. door ALB. HOLTHENUS, S. LANSBERGIUS, G. VORSTIUS en CHR. HARTSOEKER, remonstr. pred. te Rotterdam. Zie voor dit en de volgende stukken ook *Catal. Stuk I, Afd.* 2. bl. 91 v.

Christelyke vrede-handeling by wisseling eeniger geschriften, tusschen de waterl. doops-gez. en de remonstr. gemeente tot Rotterdam. Met byvoeginge van eenige.... brieven.... Tot Rott., by Iz. Naeranus. 1671.

Uitgegeven door de vijf pred. der waterlandsche gemeente. De brieven zijn van ARN. POELENBURG aan G. BRAND, van den kerker. der Remonstr. te Utrecht aan den remonstr. kerker. te Rott., en van de remonstr. pred. te 's Hage aan denzelfden.

Een praetje over tafel, tusschen een Remonstrant, waterlandts-Doopsgesinde ende den waerdt, behelzende consideratien over den vrede-handel, nu tusschen de Remonstranten en de waterlandsche Doopsgesinden tot Rotterdam voorgevallen, waarvan sy nu beyderzijds de stucken hebben uytgegeven; betoonende oock.... de rechte natuur der onderlinge verdraeghsaemheydt, en hoe die beyder zijden gepractiseert wordt. Tot Amst., voor een liefh. van de onderlinge verdraaghsaemheydt. 1671.

Schriftuurlycke waerdeering van het hedendaeghsche predicken en kerckgaen, vertoonende dat het geen van beyden past, aen degenen die de vryheyt van spreken in de gemeente en d' onderlinge verdraeghsaemheyt voorstaen, dienende tot beantwoording van het Praetje over tafel....; by welcke occasie ondersocht wordt, of de.... verdraeghsaemheyt vereyscht, dat de.... Remonstranten, Doopsgesinden en andere moderate gesintheden, met malkanderen tot een lichaem behooren te vereenigen. In 't jaer.... 1672. Voor de liefh. van de rechte.... verdraeghsaemheyt.

Op den titel van alle mij bekende exemplaren van dit pamflet — en ik zag er vele — is boven de woorden »In 't jaer.... 1672" iets uitgesneden.

Heylzamen raad tot christ. vrede.... aan alle christenen, die elkanderen de broederschap waardig oordeelen. Benevens een na-reden, *enz.* [1672]. (N°. 5790).

Grondt-steen van vreede en verdraegsaemheyt, tot opbouwinge van den tempel Chr^I^. onder de Doops-gesinde, geleydt in een nader aenspraeke, aenbiedinge, gemeen makinge en verantwoordinge, des dien. van de vereen. waterlantsche en vlaemsche gemeentens, op.... 18 July 1674 binnen Amsterdam; aen de leer. diac. en ledem. d. waterl. en vl. Doops-ges., dewelcke in die vereeniginge tot noch toe niet verwillight hebben. t' Amst., by J. van Veen. 1674.

Get: »uyt den naam der vergaderde leer. en diac. tot Jisp 1674 25 Oct. uytgeg. en ondert. door Pieter Jansz. Stapper, Jan Jansz. Keeskooper, Pieter Apostool, Engel Arentsz. van Dorregeest.

Hypercriticum. Aen de kamer der vlaemsche, etc. Doopsgezinden. Door G J O K B. Gedr. v. d. autheur 1674, en zijn te bekomen by Michiel Pietersz. (*Amst.?*).

Inhoudende verschillende gedichten met kantteekeningen.

Samenspraeck tusschen een steman en huysman, wegens sekere voorvallen, nu onder de Doopsgesinde in Waterlandt ontstaan, en van de onwettigheydt van het afsetten van den.... leeraer der waterlandtsche Doopsgesinde Pieter Pietersen op de Koogh. Uyt de eygen schriften der Doopsgesinden en andere gesintheden.... aengewesen, welcker namen op 't volgende bladt worden uytgedruckt. In Waterlandt voor de liefh. d. waerheydt. 1675.

Vrage van de waterlandtsche mennonitische opsienders en diaconen

tot Rotterdam, aen de vereen. vlaemsche, vriesche en hooghd. doopsges. Christenen in deselve stadt, of sy oock genegen zijn om met haer in onderhandelinge.... te komen, ende.... te vereenigen; ende de antwoorde daer op van de vereen. vlaemsche gem. Midtsg. de aenmerk. van de waterl. opsienders ende diak. op die antwoorde. Als oock een nader antwoorde.... op die aenmerk. Gedr. voor de liefh. der Doopsgesinde. A°. 1676.

De quynende kercke der waterlandse Doopsgesinde tot Wormer-veer, ofte een kort en waerachtig verhael van 't geen in deselve gemeente omtrent de dienaeren is voorgevallen, in.... 1669 tot.... 1676 toe. Gedr. voor d' autheur en zijn te bekoomen t' Amst., by J. van Veen. 1677.

't Onchristel. handelen, [der (soo genoemde) oude vriesche doopsges. gem., (of anders 't volck van P. J. TWISK) haar vergader-plaats hebbende in de Oude Nieuwstraat, tot Amst.;] tegen M. M. en L. J., gewesene broederen derselve. In 't jaar 1680.

Met voorr. en registers. Vooraf een brief aan P. J. TWISCK, get. M. M. en L. J. en gedat. Amst. 13 Feb. 1679.

Broederlijke onderhandeling van de waterdoop, tusschen KLAAS STAPEL en FRANS KUYPER, in welk met eene van het bloed- en verstikte-eeten, alsmeede van het voetwassen word gehandeld, ende.... weederleijd de noodzaakelijkheijd van de waaterdoop, door VOLKAART VISSER tegen F. SOCINUS staande gehouden. Hier is noch bijgevoegt een aanwijzing van D. ZWIKKERS groove misslaagen in zijn Openhartige vertooning &c. teegen L. KLINKHAMER begaan. Tot Rott., by Piet. Terwout. 1680.

Vooraf een »Kort begrijp."

Verscheyde redenen waerom het overstorten nu ter tijd, en in dese landen, also wel en beter voldoet, hetgeene uyterlijk in de christ. waterdoop vereyscht word, als het onderdompelen. t' Amst., by P. Arentsz. 1685.

Met voorr. get. J. d. B.

Aanmerkinge op de.... uytbiedinge der.... opsienders van de vergadering op de Prinse-graft.... in de zon, aan de.... opsienders van de vergad. op de Keysers-graft in de gewesene glas-blasery. Als oock.... extracten uyt het cas-boeck der weesen, van de weesvaders gedaan. [1690].

Korte.... aanwijsinge van de proceduren die gehouden zijn tegen dr. J. DE BAKKER, door eenige dienaren van de vereen. mennonite gemeynte...., by 't Lam en by den Toorn, voorgevallen op.... 30 Sept. 1691. Door een liefh. d. waarheyd. In 't jaar 1691.

Achteraan een »Nader ondersoek" get. H. B.

Relaas of verhaal van 't geen is voorgevallen met de dienaars van de vereen. waterl. en vlaamsche gemeynte en doct. J. DE BAKKER,

nevens een korte bedenking over den ban, bysonder aan doct. GALENUS te bedenken gegeven. In 't jaar 1691.

Vooraf een brief get. N. N.

Zedige verantwoording der Mennoniten op zeker Placcaat, door de.... regeerders der stadt Bern tegen de.... Wederdoopers uitgegeven. [1696].

Get door W. v. MAURIK. J. WILLINK JANSZ, ABR. JAC. FRIES, FR. v. AKEN, H. SCHYN, J. VORSTERMAN, C. BEETS.

Christelyke bedenkingen over en tegen de aanmerkinge van H. SCHYN op het formulier van.... toelating tot het h. avondmaal.... op eigen proef, by sommige Doopsgesinden ingevoerd.... en van hem gewraakt.... Met een appendix.... Door een liefh. van de algem. christ. verdraagsaamheid. t' Amst., by Bar. Visscher. 1701. 8°.

Vóór den *Appendix* een gedicht getiteld: „Veylige weg ter zaligheyd."

Copye der onderhandelingen tot vereeniging van de waterlandze- en vriesse- doopsgez.-gemeentens in Hoorn. [1728].

Zonder afzond. titelbl. Het laetste stuk is get. Pieter ADRIAANSZ. HOUTTUIN.

Onderzoek over de oudheid en schriftmaatigheid van den kinderdoop, waarin de redenen, vervat in de Bedenkingen en verhandelingen over dit onderwerp, onlangs in 't licht gegeven, ter toetse gebragt worden. Te Leiden, by Jac. van der Kluis Pz. 1740. 8°.

Uit de voorr. van den onbekenden doopsgez. schrijver blijkt, dat voor de auteurs der *Bedenk. en Verhand.* ter aanprijz. van den kinderdoop twee remonstr. pred. werden gehouden.

Nootwendige voorzorg der.... staten.... van Vrieslandt tegen de inkruipende socinianerye, of beantwoording der deductie van de gecomm. der christ. doopsgez. gem. dier provincie voor het recht van vryheit in zaken van godtsdienst. Te Leeuw., by Tob. v. Dessel. 1741.

Nader verklaring wegens het oogmerk en den inhoud der Nodige voorzorg, tot beantwoording van enige vragen die men.... heeft voorgestelt. Te Leeuw., by Tob. v. Dessel. 1741.

Achteraan: Te Harl., by Folk. v. d. Plaats. 1741.

Aanmerkingen op het vers van PETRUS HOFSTEDE JOH.ZN, pred. te Anjum, genaamd: De waarheid in Friesland tegen de aanslagen der kettery verdedigt, enz. [1742].

Aan het einde: „zyn te bekomen te Haarlem, Leiden" enz.

Extract uit het resolutieboek van de.... staten van Friesland en derzelver aanschryving aan de prof. v. d. theol. fac. tot Leyden, Utrecht, Franeker, Groningen, Harderwyk, mitsg. aan de.... classen van Friesland, en daer op gevolgde stukken.... rakende het.... boek van J. STINSTRA, leer. d. Doopsgez. te Harlingen, over de natuur en gesteltheid van Christus koningryk.... enz. Op order van....

gedep. staten aan het licht gebragt. Te Leeuw. gedr., by Tob. van Dessel. 1742.

Vooraf: bladw. der stukken.

Ontwerp van vragen voor de Woensdag oeffening by de Doopsgez. in de Zuyder vergaderpl. te Wormerveer. Begind den Nov., 174 's avonds ten uuren. Te Amst., by Korn. de Wit.

Requesten aan de.... staten van Friesland, ingegeven in.... Maart 1742, door de Doopsgezinden van de zelve provintie. Te Amst., by Korn. de Wit. 1742.

Tegenwoordige staet der Doopsgezinden of Mennoniten in de Vereen. Nederlanden, waaragter komt een berigt van de Rynsburgers...., beide ter vertooninge van de leer, uiterlyken toestand en godsdienstige gebruiken dezer kerk-genootschappen, nevens een verhael wegens den oorsprong en voortgang van de jongstleden geschillen der eerstgemelde met de leeraers der geref. kerke. In 't hoogd. beschr. door.... SIMEON FREDERIK RUES. Vert. en met aentek.... vermeerdert. T' Amst. by F. Houttuyn. 1745. 8°.

Met voorr. van den schrijver, gedagt. Leiden 26 Julij 1742.

Geloofsbelydenisse der Doopsgesinden, bekent onder de naam van oude Vlamingen, hunne societeits vergad. houdende in de Botteringe-straat te Groningen.... Te Gron., by Piet. Bandsma. 1755. 8°.

Missive van de societeit der doopsgez. gem. in Friesland en Groningen, geschreeven aan de doopsgez. Christenen, welke zich uit Dantzig hebben nedergezet, in de staaten van.... CATHARINA DE GROOTE.... Te Leeuw., ter drukk. van Joh. Seydel. [1788]. 8°.

COLLEGIANTEN.

J. KLINKHAEMER.

v. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 229.

Vryheydt van spreecken in de gemeynte der geloovigen, beweesen met geboden, exempelen, redenen, weerlegging van tegenwerpingen, door L. KLINCKHAEMER. Tot Leyden, by Is. de Waal. 1655. 12°.

Met zeer uitvoerige „aenspraeck aen den leezer." In vier hoofdst. verdeeld.

Verdediging van de vryheyt van spreken in de gemeente der gelovigen ofte een antw. waar in de argumenten welcke Is. PONTANUS.... tegen de selve heeft uytgegeven, worden ondersocht ende de waarheydt der geboden.... van de vryheydt meerder bevestigt. Door L. KLINKHAAMER. t' Amst., ter druck. van Dan. Baccamude. 1662.

Met voorr. en register. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 51 alsmede op PASSCHIER DE FIJNE. *Kort ondersoeck.*

Losse en quaade gronden van de scheur-kerk eeniger.... Collegianten tot Rhijnsburg, gelegt a°. 1686; naaktelijk ontdekt en verbroken door L. KLINKHAEMER. t' Amst., by A. D. Oostzaan. 1686.

JOHANNES BREDENBURG.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 1220, v.

J. BREDENBURGII enervatio Tractatus theologico-politici, una cum demonstratione, geometrico ordine disposita, naturam non esse Deum, cujus effati contrario praedictus tract. unice innititur. Rot., ap. Is. Naeranum. 1675.

Tegen SPINOZA.

Een praetje over tafel.... behelz. consideratien over den vrede-handel.... tusschen de Remonstr. en waterl. Doopsgez. tot Rott.... Tot Amst.... 1671.

Zie ook hierboven bl. 93 en *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 92.

Dubia et nodi, of twijfelingen en swarigheden, door J. B. Voorgestelt aen JOANNES VAN KUYCK, met versoeck dat hy, die een voorstaender van de dryeenighfyt (*sic*), met het gevolg van die wesen wilt, deselve gelieve op te losschen, of misschien, als hy die wel sal opgeloscht hebben...., te beter mochte gelooft worden. Tot Amst., gedr. voor d. autheur. 1683. 8°.

J. BREDENBURGS noodige verantwoording op de ongegronde beschuldiging van ABR. LEMMERMAN. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1684.

Vgl. hieronder op LEMMERMAN.

J. BREEDENBURGS verhandeling van de oorsprong van de kennisse Gods en van desselfs dienst, alleen uyt de.... reden afgeleyd, buyten alle openbaringen...., van welken hy hier verklaart, dat men daar uyt niet kan bewysen, dat 'er een God is.... Waarvoor een schriftje van BARENT JOOSTEN STOL gevoegd is.... t' Amst., by Cl. Schaft. 1684.

Schrift. onderhandeling tusschen.... PH. v. LIMBORG.... ende J. BREEDENBURG, rakende 't gebruyk der reden in de religie.... Tot Rott., by B. Bos. 1686.

Zie ook *Bibl. der remonstr. geschr.*, bl. 55.

J. BREDENBURGS korte aanmerk. op de brieven van.... PH. v. LIMBORCH.... aan P. SMOUT en N. N., rakende het geschil van 't gebruik der reden in de religie tussen.... P. v. LIMBORCH en J. BREDENBNRG (*sic*), waar by komen eenige stukken.... Tot Rott. gedr., by B. Bos. 1686.

Lykzang op het afsterven van.... JAN DENYSZ VERBURG, gest. binnen Rott., den XXI en begraven den XXV van Wijnm. MDCXCI.

Lykgedachtenis van.... JOACHIM OUDAAN, overl. binnen Rott., den 26 en begraven den 30 van Gras-m. MDCXCII.

Met nog andere lijkdichten.

J. BREDENBURGS demonstratie van 't eeuwig nootzakelijke Iet, dat niets by geval, dat is zonder Godts besluyt.... geschiet, op nieuws oversien.... Hiernevens een betoging dat A. LEMMERMAN met recht.... zo lang voor een ongelovige.... moet worde gehouden, tot dat hy dese demonstratie.... zal hebben opgelost. A°. 1694.

J. BREDENBURGS scherm voor de stekende zon der amsterdamsche Mennisten of verdediging der verdraagzaamheit, tegens de.... misduidingen van dr. H. SCHIJN en L. BIDLOO, voorst. d. Doopsgez., hunne vergad. houdende binnen Amst., op de Zingel in de Zon. Te Rott., by Piet. v. d. Veer. 1701.

Op rijm.

JOACHIM OUDAAN.

Aanmerkingen over het Verhaal van het eerste begin en opkomen der Rynsburgers. Genus a quo sanguine nostrum. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1672.

Zie voor dit en andere geschriften van dezen Collegiant *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 284, v.

P. LANGEDULT.

v. D. AA, a. w. Dl. XI, bl. 120.

De apostolische outheyt van de vryheyt van spreken in de vergaderingen der Christenen, tegens dr. A. VAN DALENS alleen-spreken, verdedigt door P. L. Met een inleydinge over de authoriteyt der overlevegen (*sic*), aanhangsel nopende de gewoonte der joodce synagoge van outs, en ene brief over de selve stoffe, nevens een algemeen... verdrach en vrede-begrip. Tot Haerl., by Jan Gerritsz. Geldorp. 1672.

Vgl. hierboven bl. 69.

FRANS KUYPER.

v. D. AA, a. w. Dl. X, bl. 440.

Den philosopherenden boer, hand. van de dwalingen der hedendaagse.... Cartesianen en Quaakers, *enz.* 1676. (N°. 7518).

Hierin 28 vragen van FR. KUYPER aan den kwaker FURLY. Zie boven bl. 50.

* *Hetzelfde.* De tweeden druk. 1677. (N°. 7519).

Tweede deel.... van de philosopheerende boer, in welk de.... gevoelens der Quaakers.... ontdekt worden.... Door FR. KUYPER, *enz.* 1676. (N°. 7520).

* De diepten des satans... tot onderrechting van de... Karteziaanen en Quaakers.... Door FR. KUYPER, *enz.* 1677. (N°. 7596).

De recht weerlooze christen of verdeediging van het gevoelen der eerste christenen en gemartelde Doops-gezinden, weegens het overheijds-ampt, oorlog en geweldige teegenstand. Hier is bijgevoegt een lijk-reeden over.... J. HARTICFELD en het lijk-gedicht van J. OUDAAN. Tot Rott. 1678.

De voorr. waarin de oorsprong van dit geschrift wordt besproken, is door K. get.

Bewys dat noch de schepping van de natuur, noch de mirakelen, die de h. schrift verhaalt, op eenigerhande wijz teegen de natuurlijke reeden strijdig zijn. Teegen de atheistise gronden van J. BREEDENBURGS. Door F. K. t' Amst., by A. D. Oostzaan. 1685.

Vgl. hierboven op J. BREEDENBURG.

Bewijs dat J. D. VERBURG zelfs bekend, dat hij FR. KUYPER, met.... onwaarheyd...., in zijn pasquil- en andere brieven zoo leelijk heeft uijtgemaekt, met zijn eijgen woorden.... voorgesteld. Neffens een overtuijging dat het oordeel van.... H. MORUS, door J. D. V.... zeer verkeerd.... is.... uijtgegeeven. Waarbij het oordeel.... dat.... H. MORUS van de BREEDENBURGEN heeft gegeven.... Door FR. KUYPER. [1688].

Zonder adres. Zie voor H. MORUS op de *Buitenl. theol.* Vgl. hieronder op VERBURG.

PIETER SMOUT.

Het helder licht der vryheyt, behouster der waerheyd, vyandinne van alle meesterschap en dooling over het gödlijk vrij-propheteren in de gem. J. CHRI. Door P. SMOUT tegen dr. ANT. VAN DALEN. Bestaende in drie dln. I en II in wedelegging (*sic*) van sijn voorn. redenen.... III in een aenmaningh tot betrachtingh.... van dese vryheydt. Tot Rotth., voor Piet. Terwout. 1679.

Met voorr. en inhoudsopgave aan het einde.

Copye van een brief, door P. SMOUT aan GALENUS ABRAMSZ. geschreeven, in welk zijn onbehoorlijken handel teegen A. L. en F. K. gepleegt, omtrent de geschillen met J. BREEDENBURG klaarlijk word aangeweezen. In 't jaar 1685.

Gedagt. 21 Aug.

Bewys dat de vier gepretendeerde regenten van het Collegianten weeshuys tot Amst., namelijk ANTHONI ROOLEEUW, DIRK VAN VIANEN, PIETER REYNDERTSZ en JAN HUYGEN aan veel groove stukken schuldig zijn. Uyt haar eygen.... schriften en.... brieven.... beweezen. Door P. SMOUT. t' Amst., by A. D. Oostzaan. 1686.

Antwoord op het.... Waer. verhael van J. D. VERBURG, wegens de opkomst... van 't weeshuys der Collegianten tot Amst., vertoo-

nende dat hy niet wel redeneert en veel saaken tegen de waarheit heeft nedergesteld, waardoor hy den.... handel der regenten en van hem zelfs heeft trachten te verdeedigen. Door P. SMOUT. Tot Rott. 1687.

Gedagt. 26 Jan. Vgl. hieronder op VERBURG.

Vreede en vryheid onder de Rhijnsburgers, verbroken en wechgenomen door 't onnoodig twisten en scheuren der vervalle Collegianten, hoe en waardoor die ontstaan zijn. Aangewezen door P. SMOUT, waarin klaar gezien werd dat zy, die veel van vrede en liefde praten, die niet begeert.... hebben.
Waar is nu 't oude hart' zoo vol der goedighe'en?
Waar blijft nu liefd en vree, der hoog beminde re'en.
Achter aan.... een brief van FRANS KUIPER, waarin hy J. D. VERBURG en al zijn beschuldigers bewijs eist voor onpartijdige lieden, die men buiten de Collegianten.... zal verkiezen. Tot Rott. gedr., by de wed. van Henr. Goddaeus. 1687.

Vooraan een »Tafel der afdeelingen."

JAN DIONYSZ. VERBURG.

Lijk-reeden over het leven en sterven van.... JAN HARTIGVELD; op den dag zijner begraaffenisse voorgedragen aan den broederen Collegianten in haar vergaderinge tot Rotterdam, door J. D. VERBURG. Tot Rott., by P. Terwout. 1678.

Zonder tekst.

Brief aen A. S. of kort en waar. verhaal van de opkomst en voortgang van 't wees-huys der Collegianten tot Amst., vertoonende den eerlijken handel der regenten...., midsg. de ongegrondheid der beschuldigingen van P. SMOUT. Door J. D. VERBURG. Met kennis van de.... regenten. Tot Rott., hy Is. Naeranus. 1686.

Vgl. hierboven op SMOUT.

Brief aan J. C. behelsende een klare ontdekkinge van de onbedaghtheyt, by.... PH. VAN LIMBORG begaan tegens.... JOH. BREDENBURG ende J. D. VERBURG, in sijn brief geschr. aan N. N., anders BAR. Bos. Door J. D. VERBURG. Tot Rott., by Is Naeranus. 1686.

Vgl. hierboven op BREDENBURG.

Brief van J. D. VERBURG aan FR. KUYPER, waerin deszelfs groote uytsporigheden werden aangewesen. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1687.

Vgl. hierboven op KUYPER.

JOOST VAN GEEL.

Geb. 1631. Gest. 1693.

v. d. Aa, a. w. Dl. VII, bl. 54, v.

Op 't overlijden van.... Ger. Brandt de jonge, *enz.* 1683. (No. 7855)

Zie ook *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 97.

J. van Geels nader verklaringe eeniger zaken in zijne redeneringe over d' algemeene kerk, tegen de overweginge van J. Oudaan Franz. Te Rott. gedr., by Ger. van Wyen. 1689.

Achteraan een ged. »De weg ter zaliger rust."

De gedichten van J. v. Geel, uitgegeven door K. v. Arkel. Te Rott., by J. D. Beman. 1724.

Met voorr. van v. Arckel en gedichten van J. Bredenburg en J. Suderman.

ABRAHAM LEMMERMAN.

Eenige bewijzen dat J. B., staande zijn stellingen, geenszins kan gelooven, dat' er zulk een God is als de h. schrift leert. Beweezen uijt zijn eygen schriften.... en.... mondelinge.... bekentenis, door Abr. Lemmerman. T'Amst., by Dan. Bakkamude. 1684.

Op somm. exempl. is over J. B. geplakt een strookje papier, waarop: Johannes Breedenburg. Vgl. hierboven. bl. 91.

J. B. wiskundige demonstratie, dat alle verstandelijke werking noodzaakelijk is. Met de weerlegging van F. K. Uytgeg. door Abr. Lemmerman. T'Amst., by Dan. Bakkamude. 1684.

Aanmerkingen of weerlegging van de.... wiskunstige demonstratie van J. B...., uytgeg. door Abr. Lemmerman. T'Amst., by D. Bakkamude. 1684.

Verdeediging van de drie onfeylbaare bewijzen, dat J. Breedenburg staande zijn stellingen.... geenzins kan gelooven, dat 'er zulk een God is als de godsdienst eyscht. Teegen zijn.... Noodige verantwoording. Door Abr. Lemmerman. t' Amst., by A. D. Oostzaan. 1685.

Vgl. ook hieronder A. P. Dekker.

PIETER DE HAAN. ABRAHAM GERRITSEN VAN DEN BRIEL. JAN MATTHYSZ. ISAAK PIETERSEN.

Zie op Adr. P. Dekker.

ADRIAAN PIETERSEN DEKKER.

Aanwyzing van de rechte gronden, van het recht der Collegianten en van de besorgers van derzelfder weeshuys tot Amst. Uyt de autentijke stukken.... met kracht beweezen, waarin getoond word, dat al de Collegianten over de collegieplaets evenveel recht hebben.... Door ADR. P. DEKKER en P. DE HAAN, meede besorgers van het Collegianten weeshuys.... Gedr. voor de autheuren. 1685.

Aenwijzing van verscheide misslagn (*sic*) en onwaerheeden door J. D. VERBURG begaan in zijn Brief aan A. S., in het beschuldigen van A. P. DEKKER, P. DE HAAN, J. MATTHIJSSEN, ABR. LEMMERMAN, IS. PIETERSEN, ABR. GERRITSEN V. D. BRIEL en HANS BOR. Door al dezelfden. Gedr. voor de autheuren. 1687.

Vgl. op VERBURG.

Protestatie tegen de bekentmaking van de.... vaders van 't Collegianten wees-huys tot Amst., ANTHONY ROOLEEUW met de sijnen, waarin de onvoorsigtigheid.... van deselfden.... word vertoond, omtrent het.... verhuuren van de collegie-plaats.... Door ADR. P. DEKKER, P. DE HAAN, JAN MATTHYSZ. en andere br. Collegianten. Gedr. voor de autheuren. 1690.

PAULUS BREDENBURG.

P. BREDENBURGHS aanmerkingen op de ongegronde scheur-klaghten van L. KLINKHAMER en P. SMOUT.... Noch een redenering over de algemeene kerk, door J. V. G. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1687.

De *Redenering* met nieuwe pagin. Vgl. hierboven op KLINKHAMER en SMOUT.

Lykreden op.... JAN DIONYSZ VERBURG over.... Apoc. 14: 13. Uitgespr. in de waterlants-doopsgez. kerk te Rott., op den 26 van Wynm. 1691, door P. BREDENBURG.... Tot Rott., by Is. Naeranus. 1691.

Hierachter: Lijkdichten van J. v. GEEL, J. OUDAEN, J. BREDENBURG, C. DE WIT, ANT. JANSEN, enz.

COENRAAD VAN BEUNINGEN.

Geb. 1622. Gest. 1633.

v. D. AA, a. w. Dl. II, bl. 469—474.

Sendbrief van den hr. C. v. B. aan den heer DAVID PINA, theol. ende doct. in de medicijnen, om gecommuniceert te worden door syn ed. aan syne mede-broeders, de overgeblevene van het ge-

slachte Israëls, tot inleiding van een versprek over de kenteekenen van de waere Messias. [1688].

Zonder verder adres. Op dezen brief volgen nog een aantal andere brieven van denzelfden, met nieuwe pagin., doch zonder afzond. titel.

C. DE WIT JZ.

Lykdicht op.... JAN DIONYSZ. VERBURG. [1691].

Waarachter een „Grafschrift" van J(OH.) B(REDENBURG).

CORNELIS VAN HOEK.

v. D. AA, a. w. Dl. XIII: bl. 858.

Lykreden op.... JAN OUDAEN FRANSZ. over.... Hebr. XIII: 7, uytgespr. in de vergad. d. Collegianten te Rott. op.. 3 Dec. 1694. Door C. VAN HOEK.... Te Rott., by Bar. Bos. 1695.

Met lijkdichten van J. BREDENBURG, B. J. STOL, C. ALKEMAET en H. VAN LOON.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE COLLEGIANTEN.

Schrift. waerdeering van het.... predicken en kerckgaen...., tot beantwoording van het Praetje over Tafel...., by welcke occasie ondersocht wordt, of de geseyde onderl. verdraeghsaemheyt vereyscht, dat de hedend. Remonstranten, Doopsgesinden en andere moderate gesintheden, met malkanderen tot een lichaem behooren te vereenigen, *enz.* 1622. (N°. 6556).

LATINI SERBALTI SARTENSIS observationes, quibus ostenditur J. B. esse Spinosistam atque adeo atheum. Dat is aenmerkingen.... A°. 1684.

In 't lat. en nederd. naast elkaar gedrukt. Tegen J. BREDENBURG.

LAT. SERBALTI SART., phil. christ., vindiciae repetitae, pro divina et humana libertate. Contra BREDENBURGIOS fratres. SPINOSAE discipulos. Dat is tweede verdeediging.... Uyt het lat. vert. Tot Amst., by A. D. Oostzaan. 1684.

In 2 kol. gedrukt.

Brief aen N. N. tot wederlegginge van het.... Zedig berigt ende de aanm. tot defensie van ABR. LEMMERMAN, waar in.... word aengewezen de.... onhebbelijke handelingen, gepleegt.... aen.... JOH. BREDENBURG. Tot Rott., by Is. Naeranus. 1684.

Op F. K. en A. L., scheurmakers dezer eeuw. A°. 1684.

Op rijm. Tegen KUYPER en LEMMERMAN.

Een korte bedenckinge over de stellingen van A. LEMMERMAN, van dat Godt een.... stoffelyck lighaam heeft, en geen oorsaack van alle weezentlyckheyt is, maar nogh een doode.... ongeschaapen stof van eeuwigheyt nevens hem heeft. Door een liefh. der waarheyt. 1685.

Vervolg van Zedig tegenberigt door J. M. G. v. S. voor sijn particulier geschreven, tot voorstand van de saken van ABR. LEMMERMAN, tegens verscheyde.... zaken in zekeren brief aan N. N., nu laast voor de zyde van J. BREEDENBURG in 't ligt gegeven. [1685?].

Zonder afzond. titel.

Schrift. onderhandeling tusschen PH. v. LIMBORG.... ende J. BREEDENBURG.... 1686.

Zie *Bibl. d. remonstr. geschriften* bl. 55 en op BREEDENBURG en SMOUT.

Eenige consideratien.... over de schrift. onderhandeling tusschen.... PH. VAN LIMBURG en J. BREEDENBURG, raakende 't gebruik der reeden. In twe brieven aan N. N. vervat. Gedr. in 't jaar 1686.

Brief van de Collegianten tot Leyden, afgesonden na verscheyde plaatsen. [1686].

Get. April 1686 J. LE POOLE, L. KLINKHAEMER, H. v. HOGERVORST, L. L. v. SLEYDEN, W. SCHUYL, P. v. HOORN, R. ELSMA. Hierachter in antw. een brief van de rotterd. Collegianten, get. Is. LAGENDAAL, C. v. HOEK, J. D. VERBURG, J. OUDAAN, P. ADR. VERWER, JAN OUDAAN, J. BREDENBURG.

Aanwysing van de.... uitsporigheden en.... onwaarheden, die J. D. V., in zijn Brief aan F. K. tegens P. S. begaan heeft. Door PR. JZ. ST. Tot Rott. [1688?]

Korte aanwijzinge dat de philosophie van J. BREDENBURG zeer schadelijk en tegen het getuigenisse van de h. schriftuur heel strijdig is. Door E. V. S. V. D. G. S. Gedr. om alle die de christ. godsdienst liefhebben. 1688.

Gedat. »Amst. 10 Sept. 1687."

* Rijnsburgs geluk en vreugde der naburen over de beroepinge op.... PETRUS BODAAN, *enz.* 1691. (N°. 9247).

De christ. verdraagzaamheit verdedigt tegens Dr. H. SCHYN.... in zyne Aanm. over het form. van benoodiging....; alsmede eenige bedenkingen over de Onbepaalde verdraagzaamheit.... van L. BIDLOO. Door KORN. VAN HOEK. Hier is nog bygev. J. BREDENBURGS Scherm.... Te Rott., by Piet. van der Veer. 1701. 8°.

Ongebondene licentie de grondslag der Rhynsburgsche verdraagzaamheyd. Aan K. v. HOEK, t' Amst., by Jac. van Hardenberg. 1702. 8°.

Tegenwoordige staet der Doopsgezinden...., waeragter.... een berigt van de Rynsburgers of Collegianten.... Door.... S. Fr. Rues.... T'Amst., by F. Houttuyn. 1745. 8°.

Zie hierboven bl. 96.

Historie der Rijnsburgsche vergadering. Te Rott., bij Jac. Burgvliet en Zn. 1775. 8°.

Hetgeen door den doopsgez. pred. C. de Vries aang. de Rijnsburgers was gezegd, in eene leerr., in 1773 te Utr. uitgesproken, gaf vooral aanleiding tot de uitgave van dit geschrift. De voorr. is get. »Vrijheits-vriendt."

Leerredenen uitgespr. in de christ. vergadering der Collegianten te Rotterdam... Te Amst., by de erven van F. Houttuyn. 1780—'81. 8°.

In twee dln.

LUTHERSCHEN.

JACOBUS ARTOPOEUS.

Gest. 1674.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 123, 172.

Diss. theol. de satisfactione J. Chr[I], quam.... praes.... Joh. Conr. Dannhawero,... prof...., eruditorum censura exponit J. Artopoeus Woerdeno-Bat. Ad d. 21 m. Apr. Argentorati typ. Eb. Welperi. 1655.

DAVIDT LUDEKINGH.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

* Trouwhertige waerschouwinge aen alle...., die de.... confessie van Augsborgh toegedaen zijn, voor een.... leugen, met sijn meester Roelof Isaacksen.... Gestelt voor D. Ludekingh, *enz.* 1656. (N°. 4502).

JOHANNES À CEULEN.

Gest. 1697.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 122 en 171.

Dissert. theol. de ratione formali justificationis coram Deo, quam.... praes.... Joh. Musaeo,.... prof.... in celeb. ad Salam Athenaeo...., disquisitioni subjicit J. à Ceulen, Enchusa. Bat. autor. Ad d. Nov.... A°. CIƆIƆCLXVIII. Jenae lit. Joh. Wertheri.

PAULUS WESLINGH.

Gest. 1732.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 593.

Diss. theol. de libero hominis arbitrio, quam.... moderamine.... SEB. NIEMANNI,.. in Alma..., Salana prof..., disquisitioni subjicit P. WESLINGH, Amst. Bat. autor. Ad d. Martii.... A°. MDCLXIX. Jenae lit. Wertherianis.

MICHAËL FREDERICI TATINGHOF.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

* Gedenck Nederlandts nederganck, voorgev. in.... 1672.... Gedicht van M. FR. TATINGHOF...., pred. tot Sardam, *enz.* 1672. (N°. 6503).

EVERWYN SWIDDE.

Gest. 1713.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 409.

Varias quaestiones de potestate magistratus politici circa sacra, theologice et privatim conceptas, praes. doct. theol.... PHIL. LUDOV. HANNEKENIO, prof.... publico, submittit examini autor EV. SWIDDE, Amstelo-Bat., ad diem 29 Martii.... Giessae impr. Chr. Herm. Kargerus. 1688.

Met opdragt aan de pred. en den kerker. der Luth. gem. te Amsterdam.

JACOBUS VELTEN.

Geb. 1667. Gest. 1731.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 483, v.

De resistentia hominum malitiosa, quae fit spiritui scto in opere conversionis, praes.... Jo. GUIL. BAJERO...., in.... acad. Salana prof...., disputabit auctor J. VELTEN, Delpho-Bat. XV kl. Maji MDCLXXXIX. Jenae literis J. D. Wertheri.

Lyk-predicatie over.... 2 Corinth. V, vs. 1, 2, ter gedagtenis van.... HENRICUS VOS, in zyn leven pred. der gem. toegedaan d'onverand. augsb. geloofs-bel. binnen Amst. Gedaan den 11 Nov.... door J. VELTEN.... Den tweeden druk, verm. met.... gedigten. t' Amst., by Hendr. Bruyn. 1708.

De ged. zijn van J. H. VOS, A. WELSINGH, W. PEERREBOOM, M. SCHRADER.

GEORG HENRIK PETRI.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

* Onder-aardze storm-klok...., in een.... aardbeving op Zaandam.... en

nog.... andere provincien.... geluid.... Beschr. van G. H. PETRI, l. pr. tot Zaan-dam, *enz.* 1692. (N°. 9293).

Op rijm.

LAURENTIUS LANGE.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

* Afgedwongen verhael.... van L. LANGE, lut. pred. tot Gouda, opgestelt over de beschuldiging van de gecomm. der amsterd. Consistorialen, *enz.* 1696. (N°. 9468).

JOANNES BOEKEN.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

Troost-dicht aan de luth. kerke binnen.... Gouda over het afsterven van.... d. LAURENTIUS LANGE...., leer. van 't euangelisch woord.... binnen Gouda...., t' zyner lijkgedagtenisse voorgedragen van J. BOEKEN.... Te Rott., by Piet. van der Slaart. 1697.

BOEKEN was pred. te Rotterdam.

PETRUS STAPPENBECK.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

Sinceritatis speculum contra improbum amnestiam. Waarin een.... afgedrongen verhaal veeler uitgestaane ende tot noch toe continuerende injurieuse calumnien, die sich niet noemende evenwel effective quaathertige Consistorialen der lutersche vergadering tot Valkenburg afgehandelt en eenvoudig in 't nederd. uitgevoert door M. P. STAPPENBECK. Tot Leiden, by Huib. van der Boxe. 1701.

HENRICUS VOS.

Geb. 1642. Gest. 1708.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 558, v.

Heylbron ofte levens-welle en ligt, geopend, ook door verklar. en toepassinge uyt Ps. 36: 10, in gevolge van de uyterste begeerte om wylen.... Mr. HENRICUS VAN BORN, in het veertigste jaar.... leer. der.... gem. toegedaan de onverand. augsb. belyd. binnen Amst., in.... 1701 op den 22.... van Wiedemaand, 's avonds... ontslapen, by een seer volk-rijke vergad. in de luth. Oude kerk tot Amst. op den 30.... in een lyk-pred. voorgesteld door d°. H. Vos... Den tweden druk, verm. met een gedigt van d°. G. H. PETRI. t' Amst., by Dirk en Hendr. Bruyn. 1701.

Voorts nog ged. van H. VOS, BEN. DE HAAN, pred. te Amst., J. W. VAN SANTEN, pred. te Rott., W. PHENIX pred. te Monnikendam en anderen.

CHRISTIAAN COCQ.

Geb. 1670. Gest. 1723.

v. d. Aa, a. w. Dl. III, bl. 548, v.

Lyk-predikatie over de woorden van den koningl.... snarenspeelder David, Ps. XVII v. 15, ter gedagtenisse van.... Mr. Johannes Wilhelmus van Souten, in zyn leven pred. in de gem., de onverand. augsb. geloofs-bel. toegedaan, binnen Rotterdam. Gedaan den 27 Apr.... door Chr. Cocq.... en op begeeren nevens desselfs lyk-digt in druck gegeven. Te Rott., by B. Bos. 1710.

Voorts nog lijkdichten van Fr. Bosch pred. te Bodegraven, Herm. Vast, pred. te Middelburg, J. H. Vos en Joh. Staphorst.

Israels plegtige gedagtenisse van zyne verlossinge uyt Egypten, ter gelegentheyd van het tweede jubelfeest van de hervorminge der euang. godsdienst, door d. M. Lutherus, in.... 1517.... begonnen. In een leerr. voorgestelt door Chr. Cocq?..., den 31 Oct. 1717. Te Rott., by Nic. Korte. 1717.

Tekst: Exod. XIII: 3.

JOAN EVERHARD MEYER.

De Navorscher, Dl. XIV, bl. 244.

De dood der heyligen by Godt kostelyk...., voorgestelt in een lykreden over.... Ps. CXVI vs. 15, ter gelegentheit van het.... afsterven van.... Bernhard Henrich Empzychof, in zyn leven.... leer. by die van de onverand. augsb. geloofs-bel. tot Amst., en ald. uytgesproken den 29 Dec. 1713, door J. Ev. Meyer.... Te Amst., by Sam. Schoonwald.

Achteraan 's mans »levensloop," benevens lijkdichten van A. Speelman D. Hooghuysen, W. Borremeester en één in 't hoogd. Meyer was pred. te Amst.

JOHANNES HERMANUS MANNÉ.

Geb. 1679. Gest. 1732.

Glasius, a. w. Dl. II, bl. 430—432.

Dr. J. Bugenhagens.... lyk-predicatie over.... M. Lutherus, beneffens desselfs Lyk-statie door Dr. Justus Jonas, Michael Celius en Joh. Aurifaber beschreven. Ter gelegentheyt van het tweede jubilé der reformatie...., overgeset door J. H. Manné.... Te Amst., by Sam. Schooneveld. 1717.

Met voorr. Op de laatste bladz. eenige »Aanmerkingen" op rijm, uit het hoogd. vert., behelzende eene tegenstelling tusschen Christus en den paus, get. M. P. v. T.

JOHAN HERMAN BOSE.

Waarachtig relaas van de gereesene onlusten in het luthersche consistorie van 's Gravenhaage, in.... Junius en Julius 1734. Uytgeg. door J. H. BOSE, althans ouderling-pres. derzelve consistorie. [1734].

Achteraan. »In 's Graavenh. by Anth. de Groot."

CHRISTOFFEL VAN BRANTS HOLTZAPFFEL.

v. D. AA, a. w. Dl. VIII, bl. 1020.

Omstandige levensbeschryving van.... M. LUTHERUS, vervatt. deszelfs afkomst...., opvoeding en hervorming...., verantw. zyner leere...., huwelyk, nakomelingen, doodt en begrafenis &c.; uit de beste schryvers in een chronol. order byeenvergadert door ANDRIES PAUW, in syn leven.... voorstander van de luth. gem., en met voorr... door CHR. v. BRANTS HOLTZAPFFEL... Twede druk... verm... en met.... register voorzien. Te Amst., by J. C. Schoots van Cappelle en J. Morterre. 1756.

Met portret van TANJÉ naar L. CRANACH.

JOHAN DIEDRICH DEIMAN.

Geb. 1732. Gest. 1783.

v. D. AA, a. w. Dl. IV, bl. 94, v.

Lykrede over de nodige bescheidenheid in het oordeelen over afgestorvene personen, volg. Rom. XIV: 4; ter gedachtenis van.... LUCAS REEDER...., leer. der evang.-luth. gem. te Culenborg en.... beroepen te Amsterdam. In Culenborg uitgespr. op den 14en van Sprokkelm.... 1779 door J. D. DEIMAN... Te Utr., bij B. Wild. 1779.

HENDRIK VOLKERSZ.

Geb. 1745. Gest. 1796.

GLASIUS, a. w. Dl. III, bl. 543, v.

De gedachtenis des rechtvaardigen na zijnen dood in zegening, voorgest. in eene lijkreden over Spreuk. X: 7a, ter gelegenh. van het.... overlijden van CAREL BRINKMAN, ... leer. der.... gem. toegedaan de onverand. augsb. geloofsbelijdenis te Weesp, en aldaar uitgespr. den 14 Sept. 1783 door H. VOLKERSZ.... Te Weesp en te Amst., bij J. Stigman en C. Groenewoud.

Schrift. conferentie.... tusschen DANIEL VET, predicker onder de Lutherschen tot Delft.... Delft. 1613.

Zie *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 21.

* Boecke kraemers praetje, gehouden tusschen twe afgevallen Luteranen, over het boeck.... Roelof Isacksens onschult, *enz.* 1655. (N°. 4458).

Vgl. *B. v. p.* N°. 4459 en 4501.

* Op het oopenen der orgel-piipen in em loeterse kaarke tho Amst. [1665] (N°. 5339).

Vgl. *B. v. p.* N°. 5340 en 5753.

* Een.... verhael van al 't geen dat voor 't beroep.... gepasseert is van den.... lut. predikant, *enz.* 1684. (N°. 8153).

Vgl. *B. v. p.* N°. 9154, '55 en 9469.

Christiani Fratelli onpartydige minnelyke missive aan een goed vriend, wegens de vereeningingh der twee protest. religien namentlijck van de evang. luytersche en de evang. gereformeerde. In 's Grav., by Jac. Scheltus. 1725.

In 2 kol. gedrukt en gedat. »Vreedeliefshuysen den 24 Sept." Op den titel staat bovenaan, ter zijde: »Translaat."

ROOMSCHEN.

AMBROSIUS CATHARINUS.

Geb. 1487. Gest. 1553.

JÖCHER, a. w. Th. I. s. 1771.

Disceptationum rev. patris fratris AMBR. CATHARINI, epi. Minorien. ad r. p. et s. theol. prof. fratrem DOMINICUM SOTO, ordinis praedicatorum, super quinque articulis: de certitudine inhaerentis gratiae, de praedestinatione Dei, de natura peccati originalis, de potentia liberi arb. in statu naturae lapsae, de desertione ac induratione Dei liber. Romae ap. Vincentium Valgrisium. 1551.

Achteraan: »Terminatum Romae in officina Antonii Bladi, camerae apostolicae impressoris, die nona Martii."

JOACHIM PERION.

Geb. 1499. Gest. 1559.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 1391.

J. PERIONIJ Benedictini Cormoeriaceni oratio in JAC. LODOICUM

STREBAEUM, qua ejus calumniis et convitiis respondet. Ejusdem orationes II pro ARISTOTELE in PETRUM RAMUM. Paris., ap. Thom. Richardum. 1551.

FRANCISCUS COSTERUS.

Geb. 1531. Gest. 1619.

FOPPENS, *Bibl. belg.* T. I, p. 289 sq.

De Cantico Salve Regina septem meditationes. Amst. R. P. FR. COSTERO.... Antv., ex off. chr. Plantini. 1587. 12°.

De vita et lavdibus Deiparae MARIAE virginis, meditationes quinquaginta. Amst. R. P. FR. COSTERO. Antv., ex off. Christ. Plantini. 1587. 12°.

Sica tragica comiti MAURITIO a Jesuitis ut ajunt Calvinistae Leydae intentata. Nuper germanice a FRANCISCO COSTERO nunc lat. edita ab AEGIDIO SCHONDONCHO, utroque societ. Jesu sacerdote. Antv., ap. Joachimum Trognaesium. 1599. 8°.

Met praef v. AEG. SCHOND. Opdragt van COST. »ad orn. Hollandiae concilium, gedagt. Bruxellis IV kal. Aug. 1598, en index cap. Achteraan een ἐκτύπωμα sicae tragicae quam necando Mauritio a Jesuitis cusam ajunt Calvinistae."

Zie over COST. en SCHOND. VAL. ANDREAS, *Bibl. Belg.* p. 123, 271.

Sermoonen op alle de apostelen van de son-daghen.... Met twee sermoon-octaven d'eerste van t'h. sacram. des autaers d'ander van de h. moeder Godts met sommighe van hare.... miracvlen. Beschr. door FR. COSTERUM.... T' Antw., by Hier. Verdussen. 1616. f°.

Met geill. titelblad, opdragt »aen de cath. christ. in Holl., Zeel., en andere afghevallen nederl. provincien," geschr. »tot Brussel" en »Tafel."

ROBBERTUS BELLARMINUS.

Geb. 1542. Gest. 1621.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 931.

R. BELLARMINI disputationes de controversiis christ. fidei adv. hujus temporis haereticos. Ed. sec. Ingolst. Dav. Sartorius. 1588—93. f°.

In 3 dln. Zie *Catal. v. d. bibl. d. stad Amst.* bl. 110. Vgl. hierbij het geschrift van C. VORSTIUS *Anti-Bellarminus contractus (Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 30.)

GEORGIUS CRITTON.

Geb. 1555. Gest. 1611.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 2203.

G. CRITTONII Scoti poëmation. Ad ill. et clar. d. d. ERRICUM Card.

Caëtanum, S. R. E. Camerarium, et in Franc. a latere legatum. Paris., ex typ. Dionysii a Prato. 1590.

NICOLAUS SERARIUS.

Geb. 1555. Gest. 1609.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 513.

Contra novos novi pelagiani et chiliastae FRANCISCI PUCCII FILIDINI errores, quos sese in Anglia, Gallia, Hollandia, Helvetia et alibi multis probasse gloriatur, quosque per Germaniam peregrinando, colloquendo, suosque de CHR[1]. servatoris efficacitate libellos dissipando spargere incipit. Libri duo auct. r. p. N. SERARIO, e soc. Jesu, sctae theol. in acad. Herbipolensi prof. Wirceburgi, ex off. typ. G. Fleischmanni. 1593. Cum. priv.

Opgedragen. » RUDOLPHO comiti ab Halffenstain."

LUDOVICUS MOLINA.

Geb. 1535. Gest. 1600.

HERZOG, *Real. Encykl.* Th. IX, s. 695.

Liberi arbitrii cum gratiae donis, divina praescientia, providentia, praedestinatione, et reprobatione, concordia, altera sui parte auctior: doct. L. MOLINA, primario quondam in Eborensi academia theol. prof., e soc Jesu, auctore. Adjecti indices, rerum alter, alter scripturae locorum, auctoris opera prioribus accuratiores. Antv., ex off. typ. Joachimi Trognaesij. 1595.

De eerste uitg. verscheen in 1588 te Lissabon. Later zag nog eene andere uitg. te Venetie het licht. Deze uitg. is opgedragen aan ALBERTUS van Oostenrijk.

STEPHANUS GUAZZI.

Geb. 1531. Gest. 1593.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 1242.

Van den heuschen burgerlijcken ommegangh, een seer sin-rijcke, lieflijcke ende nuttighe t' samen-sprekinghe, in vier boecken verdeylt: waer in een yeder onderwesen.... werdt, hoe hy hem met allerley lieden, heusch, beleeft, gheschickt.... ende aenghenaem sal hebben te draghen. Oorsprongkelijck, door den ed. h. ST. GUAZZUM...., in d' ital. tale aen den dagh ghebrocht, ende als nu door GOMES VAN TRIERE, geboren tot Mechelen in Brabant, uyt d' ital. in nederd. tale overgh. Met een schoone tafel, soo van alle de spreucken, als t' ghene andersins in 't gheheele boeck verhandelt werdt. Tot Alckm. ghedr., by Jacob de Meester. 1603. Met priv. voor ses jaren.

De opdragt aan de algemeene staten is geteekend »in Amst. 20 Apr. 1603."

In vier boeken handelt de schrijver 1° »van de vruchten, die men treckt uyt den ommegangh met ander lieden," 2°. »van de wijse in 't ommegaen buytens huys," 3°. »van die wijse in den binnen-huysschen ommegangh," 4°, »is voorghestelt een forme des heusschen ommegangs." Vgl. *De Navorscher* Dl. IX, bl. 302. X, 52.

WALICH SYVAERTSZ.

Roomsche mysterien, ondeckt in een cleyn tractaetgen, alwaer bewesen wert, dat over de leere van de transsubstantiatie by vele doctoren.... der r. kercke seer wonderbaerlijc gedisputeert..., wedergheproocken ende.... in twijfel ghetrocken is gheweest. Waer uyt.... blijckt wat sekerheyt sy selfs van dese leere zijn houdende, welcke sy de menschen ghebieden te.... ghelooven.... Wt verscheyden autheuren byeenghetoghen, door W. S. Hier is noch by.... een Dialogus PETRI VIRETI van de h. inquisitie, uyt het franchois.... overgh. door denselfden. Tot Amst., by Ambr. Jansz. 1604. 8°.

Met opdragt aan J. ARMINIUS, gedat. »In Amst. den 8 Aug."

JOHANNES DE GOUDA.

Geb 1571. Gest. 1630.

v. D. AA, a. w. Dl. VII, bl. 812. v.

Andwoorde J. DE GOUDA.... op de medesprake aengaende de transsubstantiatie met FR. ende S. LANSBERGEN.... T'Hantw., by Joachim Trognesius. 1609. 8°.

»Met gratie ende privilegie." Het voorwoord aan de staten is van 5 Dec. Vgl. hierbij de geschriften der LANSBERGENS: *Bibl. der remonstr. geschriften*, bl. 121, v. en 135 vv.

Antwoorde J. DE GOUDA.... op de Bedenckinghen F. LANSBERGII aengaende de transsubstantiatie. Ghedr. 1609.

De victorieuse transsubstantiatie J. DE GOUDA...., over FR. ende S. LANSBERGHENS, woordendienaers tot Rotterdam. T'Antw., by H. Verdussen. 1611. 8°.

Het titelblad is eigenaardig geïllustreerd. Met voorwoord aan de staten.

De godtloosheyt der rotterdamscher inquisitie, in de welcke FR. ende S. LANSBERGEN, inquisiteurs, arbeyden met lasteren, leugenen, quade citatien ende allerley onverstandicheydt levendich te delven ende begraven de welvarende, triumphante, eewichdurende, roomsche, katholijcke transubstantiatie. Door J. DE GOUDA.... T'Hantwerpen, by H. Verdussen. 1612. 8°.

Met voorwoord van J. D. GOUDA, Ultrajectinus, aan de LANSBERGENS, gedagt. 31 July, geboortedag van LOJOLA, en een tafel der 9 capittelen.

Examen doct. F. GOMARI, J. WTEN-BOGARDT, D. CASTELLANI, woor-

den-dienaren in Leyden, 's Graven-haghe ende Middelburch, door J. de Gouda.... T'Hantw., by H. Verdussen. 1612. 8°.

»Met gratie ende privilegie." Behelzende aanteekeningen op Gomarus' *Waerschouwinghe*, Uytenbogaerts *Tractaet* en Castellanus' *De peys van Roomen*. Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 1 en *Stuk II, Afd.* 1.

Den katholiicke heyligen-dienst J. de Gouda.... teghens H. Boxhornium, J. Bogaert, W. Perkinsum, V. Meusevoet sijnen vertaelder, ketters, leughenaers, in Brabant, Enghelant, Hollant. T'Hantw., by H. Verdussen. 1612. 8°.

Leughenen ende beuselen by dosijnen Michaelis Hogii, woorden-dienaers in Sevenberghen, teghen het beraedt wat gheloove ende religie men behoort t' aenveerden, P. Leonardi Lessii, prof. in de Godtheydt ende priesters der soc. Jesu, aenghetelt ende wederleyt door J. de Gouda. T'Antw., in de Plantijnsche druckerije by de wed. ende sonen van Jan Moerentorf. 1612. 8°.

Met voorrede van 18 Jan.

BERTRAM.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 1039.

Tractaet van Bartram, priester, aen koninck Karel de Caluwe, con. van Vrancrijck, van het lichaem ende bloedt o. H. J. Chr[i]. Nu van nieus overgheset. Tot Rott., by M. Bastiaenssen. 1610.

Vooraf »Het leven van Bartram door Jan Trithenie.

Het boeck Bertrami presbyteri van het lichaem ende bloedt des Heeren, in 't welck claerlijck te sien is, dat de oude kercke over acht hondert jaren... van het avontmael... niet anders heeft gelooft... als tegenw. doet de geref. kercke. Getrouw. uyt het lat.... over-g. ende met... annot... versien. Syn hier by-ghedaen corte... redenen..., genomen uyt de h. schrift., met welcke de uytlegginge.... over de woorden.... dat is mijn lichaem. .. der roomscher kercke wederleyt wordt. Tot Utr. ghedr., by Abr. van Herwijck. 1628.

Met voorr. en »Het oordeel der univ. van Duay over het boeck Bertrami." Vgl. het voorgaande.

PETRUS COTTON.

Geb. 1564. Gest. 1626.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 2147.

Brief.... tot verclar. van de leere der.... Jesuijten...., ghestelt aen de coninginne...., regente in Vranckrijck, door pater P. Cotton, jesuijt, ordin. predicant van sijne majesteyt, *enz.* 1610. (N°. 908).

LOWYS DE MONTGOMMERY.

Den Aristogitonschen dorsch-vlegel.... teghen den.... Anti-Coton. Door L. DE MONTGOMMERY, *enz.* 1610. (N°. 909).

Met opdragt van L. DE M. »Aen de coninginne." Hierbij behoort, onder afzond. titel, het volgende:

De bedanckinghen der bottervercoopsters van Parijs, aen den Heere van Courbouzon MONTGOMMERY. Overg. uyt de frans. copye te Niort gedr.... t' Amst., by Michiel Colyn. 1610.

LEONARD LESSIUS.

Geb. 1554. Gest. 1623.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 815—'17.

De gratia efficaci, decretis divinis, libertate arbitrii et praescientia Dei conditionata disputatio apolog. L. LESSII, e soc. Jesu, s. th. in acad. Lovan. prof. Duae aliae ejusdem auct. disputationes: altera de praedestinatione et reprobatione angelorum et hominum, altera de praedest. CHR[I]. Antv., ex off. Plantiniana ap. Joannem Moretum. 1610.

Opgedragen »GUIDONI BENTIVOLIO archiep. Rhodiensi."

ERICIUS PUTEANUS.

(VAN DER PUTTE).

Geb. 1574. Gest. 1646.

FOPPENS, o. l. T. I, p. 264—'69.

ERYCI PUTEANI in Is. CASAUBONI ad FRONT. DUCAEUM s. i. theologum v. c. Epistolam stricturae. Liber prodromus. Lovanii ap. Jac. Hulsium ∞.CƆ.XII (*sic*). Cum gratia et priv.

Volgens opschrift uit de bibl. van P. CUPUS.

AUBERTUS MIRAEUS.

(LE MIRE).

Geb. 1573. Gest. 1640.

FOPPENS, o. l. T. I, p. 107—111.

Cort verhael van het leven van den h. WILLIBRORDVS, aertsch-bischop van Wtrecht, apostel van Antwerpen, ende andere plaetsen in Brabandt, item in Hollandt, Zeelandt, Vrieslandt, Ouerijssel, Gelderlandt, Lutzemburgh, Gulick, Cleue, Denemarcken ende andere... landen. Met een cort verhael van het leven van sijne mede-ghesellen. By een verg. door.... AVBERTVS LE MIRE, licent. in de h.

godtheyt ende canonick van Antw. T' Antw., in de Plantijnsche druckerije. 1613. 8°.

Met approbatie get. door L. BEYERLINCK, »visitateur van de boecken binnen Antw."

MIRABILIS DE BONACASA.

Ficta Juditha et falsa, ex ea sumpta doctrina licere hostem quemcunque omni in loco sub praetextu amicitiae et simulationis relligionis et ratione status interficere. Proposita et refutata per M. DE BONACASA contra ROSAEUM MARIANAM et alios seelectissimos monarchomachos &c. Veronae ap. Joh. de Pomo. Prostat in bibliop. Emmeliano. 1614.

MARCUS ANTONIUS DE DOMINIS.

Gest. 1624.

JÖCHER, a. w., Th. II, s. 176.

M. ANT. DE DOMINIS, archi-episc. Spalatensis, suae profectionis consilium exponit.

Achteraan: »denuo impressum Hagae-com., in officina Hill. Jacobi, die 23 Nov. 1616." UYTENBOGAERT schreef, naar aanleiding hiervan, *Verclaringhe van de motiven* (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 92).

LAURENTIUS BEYERLINCK.

Geb. 1578. Gest. 1627.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 804, sq.

Tractatus synodicus.... Auth. L. BEYERLINCK.... Antv.... 1619.

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 53.

* Laudatio fun. d. PHILIPPI III, Hisp. et Ind. regis, dicta in exequiis ejusdem.... a L. BEYERLINCK, *enz* 1621. (N°. 1862).

JOANNES MALDERUS.

Geb. 1563. Gest. 1633.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 684, sq.

J. MALDERI.... anti-synodica.... Antv.... 1620.

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 53.

CHRISTOPHORUS FABER.

Corte wtlegginghe van het alderheyl. sacrament des autaers ende

sacrificie der missen, met.... andere leeringhen daertoe dienende; ghestelt by vraghe ende antwoort..., ghedeelt in twaelf lessen. Opera et studio CHR. FABRI Lovaniensis, s. theol. licentiati. s' Hertogenb., by Jan Scheffer. 1620. 8°.

MAXIMILIANUS SANDAEUS.

(VAN DEN SANDEN).

Geb. 1578. Gest, 1656.

FOPPENS, o. l. T. II, p. 882—'84.

M. SANDAEI.... considerationes de synodi Dordr. emolumentis.... Herbipoli.... 1620.

Zie *Catal.*, *Stuk I, Afd.* 2 bl. 53.

JAN JANSENS.

Le cocvage des ministres ou il demonstré (*sic*), tout par histoires veritables que par raisons puisées de leurs escrits, qu'ils sont tous necessairement et infailliblement cocus. Auquel est adjousté la conclusion du syn. de Dordr. Composé par JAN JANSENS holl. cath.

Ne peut ou dire en equité,
Des ministres vendeurs de fables,
Des choses autant veritables;
Qu'ils sont loing de la verité?

1626.

Met verschillende fransche gedichten.

MATTHEUS DE BEYR.

* Afweyringhe des doodt-steecks van de transsubstantiatie, den welcken eenen.... pred.... hem beroemt ghegheven te hebben. Geschr. door M. DE BEYR, *enz.* 1630. (N°. 2438).

De s. was pastoor te Halteren.

GISBERTUS MASIUS.

Gest. 1614.

FOPPENS, o. l. T. I, p. 367.

Testament dat is gedenck-waerdige aensprake van wijlen.... G. MASIUS..., bisschop van s' hertogenbossche, gedaen aen de geestelickheyt.... in de syn. ald. ghehouden den 9 Oct. 1612, daerinne hy... bewijst, hoe.... noodich dat het lesen van de h. schrift is, ende dat

de onkennisse daervan de oorsake is van alle onghebondenheydt. S' hertoghenb., by my Jan van Turnhout. 1630.

Met voorr. van den vert.

CORNELIUS JANSSENIUS.

Geb. 1585. Gest. 1638.

v. D. AA, a. w. Dl. IX, bl. 100—103.

Alexipharmacum dat is teghen-gift voor de catholijcke borgherye der stede s' Hertoghen-bosch, teghen de verblindinghe des woorden dienaers aldaer, of corte be-andwoordinge op het beroep-schrift derselver door C. JANSSENIUM.... Over-g.... in.... neder-d. taele door JUSTUS HARDUYNUS. Tot Loven, by Jan Oliviers en Cronesteyn. 1630.

Vgl. *B. v. p.* N°. 2435, alsmede 2430 en '31.

Catholycke uyt-wis-spons over de aenmerckinghen, die G. VOETIUS heeft uytghegheven teghen den Preservatyf-dranck. Toegheeyghent de godt-vreesende ende mannelijcke catholycke burgheren van den Bosch. Ghemaeckt door C. JANSSENIUS van Leerdam, doct. in d. Godtheydt, ende koninckl. majesteyts prof. in d. h. schrifture. Over-gheset uyt het latijn in de nederl. tale. 't Antw. Ghedr., by Hendrick Aertssen. 1633.

Toen 's Hertogenbosch in handen der staten gekomen was werd G. Voetius in 1630 met anderen derwaarts gezonden, om de herv. eeredienst te regelen. Met zijne ambtgenooten (H. SWALMIUS, G. UDEMANS en S. EVERWIJN) daagde VOETIUS, den 15den Mei, de Roomschen tot een twistgesprek uit. Deze uitdaging komt het eerst in dit boek voor, onder den afzonderlijken titel: *Verdaginghe van gereformeerde vier predicanten van 's Hertogenbosch, aen alle catholycke leeraers tot bewys van de ware christelycke religie.* Daarop volgt het antwoord van JANSSENIUS en WILLEM VAN ENGELEN (s. th. doct. in den Bosch), den 9den Junij uit Leuven gegeven. Van het twistgesprek kwam niet. Hierop gaf JANSSENIUS in ditzelfde jaar zijn *Alexipharmacum* uit, in dit boek opgenomen onder den titel: *Preservatyf-drunck aen de catholycke borghers van 's Hertogen-bosch, geschonken tegens den toover-gift-dranck van de gheref. ministers aldaer. Dat is, corte beantwoordinghe op het beroep-boecxken van de predicanten van den Bosch.* VOETIUS antwoordde in zijn *Philonium Romanum correctum*, waarop JANSSENIUS in 1631 de *Notarum spongia* schreef. Dit is het voornaamste gedeelte van dit boek en vangt bl. 31 aan, onder den bijzonderen titel: *Breeder antwoordt op de aenmerckinghen, dewelcke den ghereformeerden predicant G. Voetius tegens den voorgaenden Preservatyf-dranck heeft uytgegeven.* De vertaler laat aan het geheel een opdragt aan JANSSENIUS, en een spotvers „aen GYSBERT VOET" voorafgaan.

ANTONIUS MONNEL.

Solemnelen requiem over de.... wtvaert der.... transsubst.... die M. LAMB. DE RIICKE.... heeft willen houden. Ghesonghen door ANTONIUM MONNEL, *enz.* 1631. (N°. 2472).

P. COLLART.

Het hoogh-loffelijcke jubel-jaer van de.... societeyt Jesu, welckers cloosteren.... onder de regieringhe van paus Paulus de III.... bevestight zijn. Waerin.... alle.... geschiedenissen, welcke in Europa, Asie, Afrika en Amerika, door des. societeyt, soo van opbouwinge der cloosteren, veranderinge der rijcken ende voortplantinge van den alder-cath. coninck tot.... 1640 voorgevallen zijn.... Door pater P. Collart, *enz.* 1640. (N°. 2714).

KOSMIUS ERASMUS.

Den valschen roem van de arminiaensche outheyt, uytgegeven door een leeraer der Remonstranten ende vervat in seve propositien; met claer bewys dat in alle de citatien der concilien ende outvaderen, of den text vervalscht is ofte den waren sin ongetrouwelyck verdraeyt, tot verleydinge der onnooselen ende naedeel van de rechte outheyt. Door.... Kosmius Erasmus, doct. ende prof. in de godtheyt. Tot Ceulen, by Joh. Henninck. 1640. 8°.

Met kerkelijke approbatie. Vgl. *De rechte outheyt van seven propositien* (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 43).

PETRUS WADDING.

Geb. 1580. Gest. 1644.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 1764.

M. S. Episcopii.... responsio ad duas P. Wadingi, jesuitae...., epistolas.... Roter.... 1644.

Hierin de brieven van Wadding. Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 41, v.

FRANCOIS CLOUET.

Protestatie ende uyterste wille van Fr. Clouet, genaemt in de orden der Cappucynen Pàter Basilius van Rouaen, pred. ende missionaris apost., gedaen.... op syn sterffelijck bedde, nae dat hy afgesworen hadde de ketterye der Calvinisten, onder de welcke hy pred. is geweest, met tractement van.... den prince van Orangnie, van de.... stat. v. Holl.... ende van alle hooge officieren der fransche troupen, die van syn alderchrist. majesteyt onderhande (*sic*) worden ten dienste van de stat. gen. der vereen. nederl. provincien. Tot Brussel, uyt het frans.... overgeset. 1648.

Get. »gedaen, geschreven, ende met myn eygen handt onderteyckent tot Delft, in Holl. desen 30st. 1647 Fr. Clouet."

ADRIANUS en PETRUS A WALENBURCH.

Gest. 1669. Gest. 1675.

FOPPENS, a. w. T. II, p. 1018. sq.

Fundamentorum fidei amica dissussio (*sic*), sive motiva quibus Protestantibus ostenditur, quam sit periculosum vitare communionem eccl. rom. catholicae. Ad.... ERNESTUM Hassiae Landgravium. Omnibus ab avita majorum fide deviis oblata per ANDR. et PETR. DE WALENBURCH, Batavos. Col. Agripp. e typ. viduae Hartgeri Woringen. 1652. Cum approbatione.

MASSAEUS POTVLIET.

Soete bemerckinghen op het syn..., ghehouden, binnen Dordr.... Uytghegh. door.... M. Potvliet.... T'Hantw.... 1656.

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 54.

MATTHAEUS PRAETORIUS.

Gest. 1707.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 1750.

Tuba pacis ad universas dissidentes in occidente ecclesias, seu discursus theol. de unione ecclesiarum romanae et Protestantium, nec non amica compositione controversiarum fidei inter hosce coetus, in Dei O. M.... gloriam.... exhibitus per M. PRAETORIUM, Memela-Prussum. Coloniae ap. Joann. Pauli. 1685.

Met voorr., inhoudsopgave en index.

WILLEM BOM.

Onfeilbaarheit.... der roomsche kerke, ondersocht tusschen mr. S. EPISCOPIUS.... en W. BOM.... Tot Rott.... 1687. 8°.

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 47.

PETRUS SCHOUTEN.

Overgang van FRANS VOORHOUT, uit de gemeenschap der Gereformeerden tot die van de r. kathol. kerk, door zijne openb. belijdenis van derzelver leere, gedaan te Alkmaar, op Zondag den 10 Sept. 1797. Voorgesteld naar.... Hand. IX, 21 door P. SCHOUTEN, r. priester en pastoor te Alkmaar. Te Amst. by P. van Buuren en te Alkmaar by Ar. Hoogland Bierlaag. [1797]. 8°.

ANNE DU BOURG.

Confession svr les principavx poincts de la religion chrestienne, presentée à la cour du parlement de Paris par ANNE DU BOURG, conseillier de la ditte cour, estant pour lors prisonnier pour la defence de la parolle de Dieu. Plvs l'histoyre de la mort et martyre du mesme seign. DU BOURG par lequel il à signé de son sang la susditte confession. [1559].

SIMON PALLORY.

Verclaringe van S. PALLORY van Richelieu, hier te voren prior ende provinciael der oorden gen. den heyligen cruyce, volghende de betooninghe die hy ghedaen heeft in de geref. kercke van Caen, den elfden Meert 1601. In de welcke de voorn. dwaelinghen der Papisten wederleyt worden. Wt den franc. te Pontorson by J. le Febure ghedr...., overgh. door E. B. In 's Gravenh., by Aelbr. Heyndricksz. 1601.

Achteraan »Een Sangliedt over de bekeering van mijnheer PALLORY."

LOWYS DU BOIS.

De bekeeringe.... die L. DU BOIS van Rijssel.... binnen Leyden gedaen heeft den 3 Junij...., op eenen sondach na de predicatie, *enz.* 1601. (N°. 478).

JOANNES DE HERSIN.

Bekentenisse des waren gheloofs ende verloocheninghe des pausdoms ghedaen openbaerlick tot Berghen op Zoom, den XIIen Oct.... 1603 door J. DE HERSIN van Doornijck, eertijdts priester ende prediker van der Augustinen ordre binnen de stadt Engien, ende daerna capellaen op het casteel van wouwe ende van Heerle. In 's Graven-h., by H. Jacobsz. 1604.

Door DE HERSIN opgedragen aan de regering, de predik. en den kerkeraad van Bergen op Zoom. Met een gedicht »aen den bekeerden" van JASPER WITTENS en eene attestatie van den pred. JAC. BASELIS.

JAN COLLEY.

De bekeeringe van M. J. COLLEY van Luyc, te vooren prediker capucijn ende gardiaen des convents van Sinte Omer...., openbaerlijck verclaert.... in de kercke tot Sedan, des sondaechs na de predic. op den vierden Meerte.... sesthien hondert ende een. In de welcke... voor oogen wort ghestelt, dat in den onvasten... gront des pausdoms geen gerusticheyt voor de conscientie te vinden en is, gelijc.... de vasticheyt der euang. leere in de gheref. kercke.... daer in te sien is. Nu eerst.... overgesonden uyt Vranckryck ende verduytst

uyt het exempl. gedr. tot Sedan by Jacob Salesse. In 's Gravenh., by Aelbr. Heyndricksz. 1601.

ABRAHAM. EDMOND DE BEAUVAL. MELCHIOR ROMAN. JEAN NORMAN. ANTOINE GINESTET. LEONARD THEUENOT.

Diverses revocations et abjurations du Papisme, publiquement faittes en diuers endroits.... de France.... par Pere ABRAHAM, jadis prieur des Carmes en.... Arles; Pere EDM. D. BEAUUAL, jadis jesuite et doct. en theol.; Sieur M. ROMAN, Espagnol, jadis procureur de l' ordre des Jacobins à Rome; Maistre J. NORMAN, jadis predicateur ordin. de Mastas; Sieur ANT. GINESTET, jadis confesseur et prestre franciscain; L. THEUENOT, ci deuant curé.... de Poictiers.... l' an du dernier jubilé de Rome 1600. Auec deux lettres escrites par deux personnes.... A quoy est adjousté.... vn brief recit de ce qui est advenu dans la ville.... d' Avignon, en la.... procession qui y fut tenue le jour du sacrement dernier. Les six premiers imprim. jouxte les originelles publiees en France, les autres selon les copies.... A la Haye, chez Alb. Henry. 1601.

Met voorr. De eene brief is van den jezuit, Pere COTON te Grenoble, het antwoord van DANIEL PEYROL, pred. te Montpellier, die vroeger tot de orde behoorde.

LAURENS BALTHEUS.

Een revocatie der pauselijcker dwalinghen, midtsg. een openbaer belijdenis des geloofs nae de euang. waerheyt, ghedaen tot Leyden den XXVIen May A°. 1605 in de hoochlantsche kercke door L. BALTHEUS van den Berch, gheweest pastoor van Overlaer ende pater des convents van kerckoverlaer by Thienen. In 's Graven-h., by Hill. Jacobssz. 1606.

Met latijnsche opdragt van BALTHEUS aan GOMARUS, NIC. BRUYNINCX en anderen.

Hierachter, onder afzond. titel, het volgende:

Een antwoort eens sentbrieffs aen den voorgen. gheschreven, vol lasteringhen...., van eenen pater des cloosters van Sepperen, ghenaempt pater NICOLAES SCHAFS. In 's Gravenh., by Hill. Jacobssz. 1606.

Ged. 1 Aug. 1604 en get. L. BALTHEUS v. d. Berch.

MARTIJN VAN VOYSIN.

Waerachtighe beschrijvinghe des.... proces.... tot Sursee teghen M. VAN VOYSIN, borger.... tot Basel, om de belijdenisse des evangh.... veroordeelt.... om metten sweerde onthooft ende daerna int vuyr verbrant te worden. Midtsaders (*sic*) een verhael van.... omstandicheden die daer by ghebeurt.... syn...., den derden Oct. 1608.... Overg. door JOH. COITSIUM, *enz.* 1609. (N°. 778).

Zie ook *Catal. Stuk II, Afd.* 1 op COITSIUS.

JAN HAREN.

De bekeeringhe van J. HAREN ende syn weder-komen tot de ghemeynte Godts, door hem openbaerlijc wtghesproken in de walsche kercke tot Wezel, in de teghenwoordicheyt van den.... raedt, van de predikanten ende het volc, vergadert den 7 dach Martij 1610. Wt het frans. int nederd. overgh. door J. DE LA HAYE.... In 's Graven-h., voor Lowijs Elsevier. 1610. Met priv.

Met uitvoerige voorr. van J. HAREN »aen de gheloovige Christenen van 't Nederlant."

Het berouw ende leedtwesen van J. HAREN ende syne wedercomste in de kercke Godes, openb. van hem betoont ende verhaelt in de walsche kercke tot Wesel, in teghenwoordicheydt van den.... raedt derselve stede, den 7 Martij 1610. Wt het fransche.... overgheset. Ghedr. nae de copye van Hanau by Daniel Aueri 1610, ende nu tot Amst. by Dirck Pietersz.

In twee kol. gedrukt.

JEAN BAQUESNE.

De bekeeringhe ende wederroepinge des pausdoms, openb. ghedaen in de francoische kercke der stadt Middelburgh, den 26 Dec. 1611 naer de predicatie, door J. BAQUESNE, gheb. in.... Valloignes in Normandien, eert. priester ende pred. van de orden van S. Franciscus.... Tot Middelb. ghedr., by Is. Schilders. 1612.

Met opdragt van BAQUESNE aan de regering van Middelburg.

JACOBUS OUTHOVIUS.

*Historisch verhael der.... leere ende grouwelickheden der Jesuyten. Gem. door.... J. OUTHOVIUM, nu nieuws uyt de grouwelickheden des pausdoms gescheyden, *enz.* 1622. (N°. 1961).

DON EMANUEL.

Verklaringhe van de redenen, de welcke DON EMANUEL, geb. prince van Portegael &c., voor desen.... religieux onder den naem van Vader Felix, in de ordre der onghesohoeyde Carmeliten, bewoghen hebben te verlaten de roomsche rel. om sich te voeghen in de.... apostol. kercke ende.... te belijden de suyverheyt des euang. Het kort begrijp deser verklar. is ghepresenteert aen de consistorie van de fransche kercke tot Delft, geteyckent met de eygen hant van dens. prince ende.... ghelesen na de pred. voor de.... vergad. ende.... bevestight door syn eyghen mont, den 15 dagh des. j. 1634. Met.... brieven uyt Brussel.... aen dens. prince.... Overg. uyt de franc. tale.... door F. V. S. Den tweeden druck.... Tot Rott., by Is. van Waesberghe. 1634.

PIETER JARRIGE.

*Verklaringe van.... P. JARRIGE, voor desen Jesuijt...., uyt-gesproocken in de fransche kercke tot Leyden, *enz.* 1648. (N°. 3364).

Antwoort van JAN JANSZ. TEN HORST aan JOHANNES LINTLAUW, wegens het uitgeven van.... Waaragtige historie van deszelfs overgank uit het pausdom tot de geref. kerk, enz. Gedr. ten verzoeke van den autheur (*by Corn. van Zanten.*) 1734.

Met voorw. van den drukker.

GESCHRIFTEN BETREFFENDE DE ROOMSCHEN [1]).

Oprecht tryakel teghen t' venyn alder dolinghen onser tydts, tafelschewijs als in eenen spiegel allen beminders der euangel-waerheyts voorgestelt, om menigerley rigal der helscher ketterijen, nu seer hier te lande.... ghestroyt, t' onvliene.... Nu eerst wt de lat. Tabulis hereseon analiticis etc. van.... WILHELMO LINDANO van Dordrecht, bisschop der h. kercken tot Ruremunde...., overgh. door eenen gheestel. liefh. der christ. religien, waer wt dat men.... mercken mach dat CHRISTUS.... in dese nieuwe euangel.leeraers niet en spreect, maer antechrist.... Gheprint Thantw., by my Jan Verwithaghen. 1567. 8°. Met gratie ende priv. Men vint se.... te coope.... by Peeter van Keerberghen. 8°.

Clare belijdinghe des christen gheloofs, twelck alle oprechte catholycke menschen tot allen tijden daer toe versocht zijnde, schuldich zijn te belyden. Deur ordinantie.... van den hoochw. heere.... JAN HAUTHIN, eerts-bisschop van Mechelen uytghegeven. Dit gheloove doet den prince van Perma sweyren.... tot.... plaetsen die hy onder zijn jock heeft, tegen de waer. christ. euang. apost. religie en de vryheyt des vader-lants. T' Hantw. ghedr.... M.D.LXXXV den 16 Junij tot waerschouwinghe aller.... lief-h. der.... euang. religie.... Van woorde te woorde na de copie ghedr., tot Loven by Jan Maes. 1585. Met prev.

Concordata nationis germanicae cum sancta sede apostolica pro ipsius ecclesiae unione ac pace et tranquillitate inter eandem et nationem praedictam perpetuo confovendis inita, conclusa et accepta, cum summariis aliquot in paragraphos adjectis. Atrebati ap. Aegydium Balduinum. 1598.

Vooraf een fransche brief van GILLES BAUDUYN ,,a ANT. DE POUILLON, prelat. de l'egl. et abbaye de S. AUBERT."

Tractaet van de gheveynstheyt ofte vermaninghe aan alle brabandtsche, vlaemsche ende andere natien, die onder den Papisten woonachtich zijn. Tot Delf. gedr., by J. Andriesz. (1600?)

---

1) Vgl. verder in F. MULLERS *Bibl. v. nederl. pamfl.* N°. 827, 902, 1343, '45, 2436, 2523, '53, '71, 2617, '81—'83, 2709, '63, '64, 2951—'55, '58, '59, 3008, 3543—'45, 3844, '45, 3940—'49, 4119—'21, 4248, '49, 4367, 4460, '61, 4646, 5021, '22, 5203, 5331, 5498, 5595, '96, 5686, 7024, 7397, 7526, 7681, '82, 8276—'78, 8359—'61, 8729—'33.

Verclaringhe des Halschen afgodts van JUSTUS LIPSIUS, wonder veyl ende cierlijck opghepronct ende voorts gedaen. Ghedr. in 't jaer o. H. 1605.

Een volcomen ontdeckinge van de roomsche leere in saecken van conspiratie...., vergadert.... uyt clare.... hooft-stucken ende regulen van de leere der papistische priesters en doctoren. Getrouwelijck over-g. uyt het.... exempl. ghedr. tot Londen by Felix Kyngston int j. 1605, *enz.* 1606. (N°. 566).

Met voorr. van den vertaler.

Ontdeckinghe van.... secrete handelinghe der Jesuyten. Int licht ghebracht door een.... die 't selfs meestendeel ghesien ende van andere Jesuyten ghehoort heeft, *enz.* 1609. (N°. 821).

T' hof van den paus, *enz.* 1609. (N°. 823).

Verhael betreffende de comedie, ghespeelt door de Jesuwiten ende haere leer-jonghers binnen de stadt Lyon.

Zonder afzond. titelblad en jaartal.

Klare beijldinghe des gheloofs van de R. Catholijcken, daerteghen.... een klare belijd. van de gheref. christenen. Welcke belijd. van den R. Cathol.... is door eenighen Catholijck hier aen een eenvoudighe over-ghesonden, waer teghen tot waersch.... dese teghen-stellinghe ghemaeckt is, *enz.* 1610. (N°. 900).

Waer. beschrijvinghe van de.... disputatie.... tot Poissi in.... 1561, ter presentie van.... KAREL de neghende, de koninck van Navarre, de koninginne, princen van den bloede ende andere princen ende heeren, in grooten ghetale; tusschen de card. van Lorayne ende Tournoy.... ende TH. BEZAM, P. MARTYR, *enz.* 1610. (N°. 901).

Sekere articulen de welcke.... overdacht moeten werden van alle gheref. Christenen, die meynen dat het gheoorloft zy in de kercken der Papisten.... den hoet af te doen, *enz.* 1610. (N°. 903).

Het clocke gheclep aen den coninck, aen de coninginne regente...., aen de princen van den bloede, aen de parlementen,.... ende.... ondersaten van de croone van Vranckrijck; teghen het boeck van.... BELLARMIN, *enz.* 1610. (N°. 910).

Cort begrijp van de redenen welcke sy voort brenghen die gheen ghemeenschap willen hebben met de misse. Ende noch een handelinghe van de waer. offerhande ende waer. offerpriester, gemaeckt by J. DE L'ESPINE. Wt de Franchoysche.... spraecke.... over-gheset. Tot Delf ghedr., by J. Andriesz. [1610].

Met voorw. get. P. L.

Christelicke beantwoordinge over de transubstantiatie, op seker boecksken onlancks int licht uyt ghegheven in francois te Brugghe, door een voorstander der roomsche kercke, met desen tytel: Apologie catholique; voor seker sonnet, dat toegheschreven wordt den e.

vader COTTON. Middelb., by Rich. Schilders, voor Adr. v. d. Vivere. 1610.

Vooraf het sonnet van COTTON, met de sonnetten hier tegen van DU MOULIN, uit Brugge en drie uit Zeeland. Vgl. *B. v. p.*, N°. 820.

Ontdeckinghe van de heymelijcke handelinghe der Jesuyten om de ghene te beweghen, die sy willen ghebruycken om coninghen ende princen te vermoorden. Vyt den franc. overgh.... Tot Dordr., by Fransoys Bosselaer. 1610.

Oorspronck ende teghenwoordighen staet van de calvinische secte, alsoo die nu verscheyden is in vier principale deelen. Nae de copye ghedr. T' antw., by Rob. Bruneau. 1611. *In plano.*

Met een houtsnede, voorstellende het portret van CALVIJN (en medaillon) waar om de gevolgen van het Calvinisme in vier tafereelen zijn afgebeeld.

De tweede ontdeckinge der Jesuiten.... Midtsg. de beantwoordingen van verscheyden teghenwerpingen, die tegen de.... vaders ende hare insettinghen geschiet zijn, *enz.* 1611. (N°. 984).

D' Allarm-klock aen de coninc, de coninginne regente...., die princen.... mitsg. die parlamenten.... ende.... ondersaten van de croone van Vranckrijck; tegens het boeck van de tydel. macht des paus.... door.... BELLARMINUS. Gemaeckt door dat beelt Memnons. Met permissie van den goeden engel van Vranckrijck. Zeer onlancx te Parijs.... ghedr...., nu.... overgheset ende ghedr. tot Leyden voor Jacob Marcusz. 1611.

Vertaling van *Le Tocsin*. Vgl. *B. v. p.*, N°. 982 en '83.

Nievwe tiidinge van den dvyvel ende dry notabele persoonen, hoe sy met malcanderen spraecke ghehouden hebben. Seer lustich ende tijdt-cortich om lesen. Nae de copye tot Hadopoll by Poniroponus. A°. 1611.

De drie persoonen zijn „dry ketters, Lutheraen, Calvinist en Wederdooper."

Summa actorum facultatis theol. Parisiensis contra librum inscriptum: Controversia anglicana de potestate regis et pontificis &c. autc. M. BECANO soc. Jesu. Lond. exc. Bonham Norton. 1613.

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 31: *Doct.* C. VORSTII *apolog. exegesis.* Geschriften van MARTINUS BECANUS waren op dit oogenblik niet aanwezig.

Articulen van onsen oprechten christen gheloove, de welcke van allen menschen die.... christelijck willen leven.... ghelooft moeten zijn, tsamen ghestelt van de doctoren der h. Godtheyt in die univ. van Loven, door bevel van onse keyserl. majesteyt. Met gracie ende priv. Nae de copie ghedr. tot Loven by Reyn. Velpen ende Jac. Baten. 1545.

Achteraan „Ghedr. int jaer 1614."

Wederlegginghe ende verantw. der valscher leughenen van de leere

ende t' leven M. J. CALVINI, versiert ende t' Antwerpen wtghegheven met desen tytel: Oorspronck.... van de calvinische secte. Nieuwlicx wt den hoochd. overgh. Middelb., voor Adr. v. d. Vivere. 1614.

Vooraf een register.

Der Jesuiten negotiatie.... in de Vereen. Nederlanden, *enz.* 1616. (N°. 1228).

Vooraf een „register van eenighe notable dinghen."

Hetzelfde. Ghedr. tot Leeuw., by Abr. v. d. Rade. 1616.

Eerste uitgave. Achteraan nog een latijnsche brief van C. SCRIBANIUS uit Antwerpen (30 Julij 1614), met de nederd. vertaling.

Der Jesuyten pas-poort. Ghedr. nae die copy van Pragh voor Samuel VV, int jaer 1619.

Op een blad 4°. obl.

Articles du sermens d'abjuration, que les reformés de Françe sont obligés de faire en entrent dans l'eglise romaine. Artikelen van den eed van afsweeringe, *enz.*

Zonder jaart.

XXIII articulen, inhoudende het groot.... verschil, datter is tusschen de oude goddelijcke leere, die door de gantsche wereldt in de waere christ. gheref. kercke geleert wort, ende de nieuwe menschelijcke leere, die in de roomsche kercke ghedreven wordt., t' Amst., by M. J. Brandt. 1620.

In twee kol. gedrukt.

Der Jesuijten spieghel waerin elck.... te sien heeft het leven.... en practijcken derselven, sonder partijschap ghestelt ende aen den dach ghegeven by een gheestelijcke persoone. Eerst.... te Rome ghedr. a°. 1618 (met consent van sijne superieuren, by Antonio Brugiotti, ende daernaer elders in de franc. ende hoochd. ende.... nederd. ghetransl., *enz.* 1620. (N°. 1795).

De bekeeringhe van den ghepredestineerden dief, oft derde t' samensprekinghe...., waerinne voor ooghen wort gestelt, hoe dat de onkerckelijcke leere der Remonstranten.... onnut is om de menschen te brenghen tot de eene, alghemeene, heyl. kercke, *enz.* 1622. (N°. 1953).

Vgl. *Bibl. d. remonstr. geschr.* bl. 115, v. *De bekeringe v. d. ghepred. dief.*

Een wonderlicke prophetiae over 't romsche rijck, gevonden tot Praegh in de bybeloteeck by S. Jacob, *enz.* 1623. (N°. 1973).

Strydende.... ende triumpherende waerheyt in alle principale punten der eendrachtighe.... catholijcke apostolische kercke, raeckende een cort begrijp des geestelijcken levens, tegen alle ongelovige eygenzinde als Joden, Mennonisten, Lutherianen, Vrygheesten, Arminianen, besonder tegens de twee vernaemste D. S. en S. L. ende eenen

twistmaker, valschen ontdecker des pausdoms. Door C. B. S. T. R. S. R. O. M. P. G. inf. Tot Antw., voor Balth. Moretus. 1625. 8°.

De voorr. is get. »Datum binnen Wesel 1625 door uwen M. V. B."

Den hollantschen apocalypsis, *enz.* 1626. (N°. 2133).

Hetzelfde. Andere druk. 1626. (N°. 2134).

Noodtwendige consideratie.... of een.... dienstknecht J. CHR^I^., uyt bevel der.... overheidt.... kan, behoudende zijne ghoede conscientie...., voor Gode tsamen gheven ten houwelycke in onse.... kercken.... met onse ghewoonlycke formulier..., ghereformeerde persoonen met paepschen? [1632].

Zonder titelbl. Get. M. B. Achteraan »Ghedr. te Leyden by Jos. van der Nave 1632."

* Missive vervatt. het advijs van een catholijck over de seven propositien.... Met een aenwijsinghe der Remonstranten dool-hof.... 1633. (N°. 2522).

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 43 *De rechte outheyt.*

Twee remonstrantien.... aen de.... stat. van Hollandt.... by de beyde syn. van Z. ende N.-Hollandt, teghens de paepsche afgoderye, *enz.* 1635. (N°. 2554).

Tweede remonstrantie tegens den.... inbreuck der paepscher afgoderye.... in.... Z.-Hollandt, *enz.* 1636. (N°. 2570).

Intendit by den.... officier der stadt Utrecht over-ghegeven teghens PHIL. ROVENIUS..., pretense bisschop van Utr., *enz.* 1640. (N°. 2710).

Vgl. *B. v. p.* N°. 2711—'15.

Een corte antwoordt op Het hoogh-loffelicke jubel-jaer van de wijt-beroemde societeyt JESU, beschreven ende uytgeg. door.... pater P. COLLART, priester ders. societeyt. Door N. N., pater der soc. int collegie tot Munster. Int jaer o. H. 1640.

Vgl. ook *B. v. p.* N°. 2715 en hierboven bl. 119

Catholiicke antwoordt op een eerst onbekende, doch daer naer bekende schrijvers boeckje, dat S. EPISCOPIUS.... teghens de r. c. kerck heeft gheschreven. Ghem. door M. S. S. J., doct. in de heyl. godtheydt. T'Hantw., by Hendrick Aertssens 1641. Met gratie ende priv.

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 43, v. *De rechte outheyt* en *Tien hoornvragen.*

Den vrede met Roomen, onmogelijck, ongeoorloft ende verderffelijck voor de geref. kercke. Gedr. in 't jaer o. H. 1643.

JACOB STERMONT giet-leugens, dat is een.... bewijs aen de.... burgem. der.... stadt Rotterdam, P. GOUTS-WAART, ADR. BESEMER, W. VAN COUWENHOVEN, P. SONMANS; mitsg. de.... schepenen.... P. TIMMERS, Mr. FR. VERBOOM, Mr. J. VAN DRIEL, G. VAN BERGEN, C. VER HAVEN, J. VAN LOO de jonge, H. RAMMELMANS, dat den

Oly-hoorn, die J. STERMONT.... over hare hoofden heeft uytgestort, vol was van.... lasteringe ende leugenen. Tot Antw., by Hendr. Aertsz. 1643.

Aan het einde „u dien. in Xro, Jacobus Waermont, vyant van Jac. Leugemont, vrient van JAC. STERMONT. Wt Antw. den 25 Juny, groetenisse aen uwe lieve huys-vrouwe die ick in het aenstaende kraem een gesont waermondeken wensche."

Anatomie.... van 't.... deseyn der.... Paepsghesinde..... Tot waerschouw. van poletijcke, kerckelijcke en alle lief-h. des vaderlandts om spoedelijck alle remedien daer tegen te ghebruycken, *enz.* 1644. (N°. 2956).

Hetzelfde. Latere druk.

Zonder adres en jaartal.

Remonstrantie der pred. van Utrecht.... raeckende het poinct van religie, *enz.* 1647. (N°. 3232 en '33).

Over de „exclusie van de paepsche religie." Zie ook *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 90.

Examen van thien propositien.... dewelcke JODOCUS KEDD, theol. van de Jesuyten, gesonden heeft.... aen twee predicanten..., welck examen noch dens. dagh is by de handt genomen. Met noch een toegifte.... van des. predic. tot een recompensatie dens. Jesuyt toegesonden, *enz.* 1647. (N°. 3235).

Met voorr.

Placcaet inh. verbodt, dat geene Jesuiten, priesters en monicken of andere geordende persoonen.... in dese landen en sullen mogen comen.... Vorder dat niemant.... conventiculen der Papisten sal mogen frequenteren ofte.... pauselicke superstitien exerceren, noch oock geene kinderen.... ter studie te senden.... in.... universiteyten.... van Jesuiten; midtsg. geene collecten... ten behoeve van... gast-huysen, geestelicke ofte andere collegien.... te doen. Verbiedende wyders de t' samen-wooningen van de Cloppen ende haer bedrijf. Item dat geen wees-kinderen (welckers ouders ofte een van des. is geweest van de geref. rel.) sullen worden opgevoedt by papistische vooghden. En eyntlick sperpelick verbiedende alle.... quade gangen van de officiers. In 's Graven-h., by de wed. ende erfg. van wylen Hill. Jac. van Wouw. 1649. Met priv.

Helle-kermis gehouden in het groot geus-jubel-jaer bly-duyvels-jaer, dat is den valschen ende ydel-vollen aflaet van alle sonden ende straffen, tot voortganck in sonden ende aenwas van straffen...., verleent wt duyvels-raet teghen Godt.... ende J. CHRISTUS van M. LUTHER ende J. CALVIN, beyde eerloose apostaten, ende nu corts in de stadt ende meyerye van den Bos vernieut.... aen de broeders, die hun onder het jock van een hoop heylichscendende voorloopers van Anti-christ gereform. noemen. Gekeurt tot.... versterckinge van de.... ieveraers van het.... out cath. geloof. Ghedr. by Theoph. Philaletes in christiaen stadt. 1651.

Remonstrantie der e. kerkenr. van Utrecht aen de.... stat.... van Utrecht, *enz.* 1651. (N°. 3939).

Getrouwe raedt en waerschouwing aengaende de huwelyken tusschen personen van contrarie religie. Getrocken uyt een schrift van M. H. E. en uitgeg. ten dienste van.... die van d'afgoderije des pausdoms zijn afgesondert. t'Amst., voor Jan Henderiksen. 1654. 8°.

De gereformeerde duymen-drayer. Noli altum sapere.
Niet al te hoogh, seylt met u oogh,
Maer u verstandt, houdt by de handt.
Den vierden druck, verm. met een jubel-jaers toegift ende ses geref. knoop-regels. Gedr. tot Weversborgh. 12°.

Zonder jaar.

Den nieuwen speculativen tour a la mode, *enz.* 1657. (N°. 4584).

Of, zoo als boven de bladz. staat, »den gereform. tour a la mode."

Een korte waerachtige historie van het.... feest des allerheyl. lichaems o. H. J. CHRISTI..., gecelebreert binnen.... Deventer, op den 1 Juny 1673. Tot versterckinge der vrome Catholijcken ende onderrichtinge des.... domme menschen. Gedr. in 't jaer o. H. 1673.

Met een paar rijmen.

Een mondelinge disputatie, gehouden in 's Graven-Hage, tusschen 3 Gereformeerde.... STEVEN JANSZ. VAN LY, THEUNIS JANSZ. VORSTER, beyde sieck-besoekers der stadt Leyden, met WILLEM WILLEMSZ. WINCKEL, meester van de arme kinderen ders. stede aen d'eene zijde, en wederom drie Rooms-gesinde d'andere-zijde.... MALJAERT LIEBAER, saey-drapier binnen Leyden, mr. DE MUNNIKES en sr. DE BEY, woon. in den Haag; waerin yeder.... kan zien den ydele roem der Romanisten in 't mont-stoppen der Gereformeerde. Den 12 Nov... Tot Leyden gedr., by de wed. v. Dan. van der Boxe. 1673.

Over het avondmaal. Met voorr. Een »slot-reden" op rijm is get. J. Z. B.

Delfsche broertgens-kermis, synde een.... verhael van de kermis die de Minder-broeders tot Delft, des jaers nae de beeldestormery.... gehouden hebben.... Waerin te bespeuren is, wat voor luyden te Delft de roomsche rel. waren blyven aenhangen en welke in 't voorgaende jaer.... yverige tegen-strevers van dien zijnde geweest (de saken nu wederom veranderende) palm in 't vuyr quamen leggen....; werdende... voor-by gegaen soodanige, die de geref. leere hadden aengenomen.... Gedr.... 1677. (N°. 7598).

Op den titel wordt verwezen naar de *Beschrijv. van Delft* bl. 315—344, 410—419.

Informatie by den schout van Delft genomen, ende aen schepenen over-gelevert op Allerheyligen-dagh a°. 1567, raeckende de beeldestormery ald. des jaers te vooren ende wel voornamelijck de tweede, die door de wijven.... in 't convent der Franciscanen ofte Minderbroeders was bedreven, zijnde relatijf tot hetgeen.... in de Be-

schrijvinge van Delft wort verhaelt, p. 341 en 415. Gedr. tot Delft. 1677.

Even als het vorige misschien door Bleyswyck uitgegeven.

Liefdens-pligt of zalige vermaning aen den eerw. vader N. jesuit, schryver van.... De schat der kristel. waarheden. Door Prudentius verus. [1683].

Zonder afzond. titelblad. Aan het einde „Gedr. ter Gouw 1683. Met goedvinden van J. C. V. M."

Lettre d'un gentilhomme de Gueldres a un de ses amis, sur les affaires de Cologne et de Liege. A Cologne chez Pierre du Bours. 1688.

Get. L. D. C.

Misslagen van eenige nieuwe advocaten der Papisten, nevens.... getuygenissen.... uyt de paapsche gen. concilien,... decreten ende brieven...., tot een bewijs dat de paapsche kerke 't ketter-dooden.... voorstaat; aan princen, koningen en alle hare onderdanen.... strictelijk gebiedt. Wert ook bewezen, dat het ketter-dooden tegen de wetten Christi strijdt, en dat die het doen.... anti-christen zijn. Door E. L. D. W. Gedr. 1688. Tot bescherminge van alle die oyt in de godsdienst om een goede conscientie te bewaren veracht zijn, of.... nog lijden.

Land en zielverderffelijke kettery der paapsche kerk en deszelfs navolgers, kort en klaar aangeweezen door een lijdzaam navolger Jesu Chri. In Amst. tot afstant en bekeering der vervolgers.

Zonder jaar.

Stelling uyt eene thesis, in 't openbaar den 15 July 1784 te Weenen verdeedigd, in welke de kerk van Utrecht voor echt katholyk erkend wordt. Met twee andere stukken.... tot opheldering van 't gene wegens deze zaak in de rotterd. courant van den 17 Aug. 1784.... vermeld is. Te Utr., by Joh. Schellin...., ook.... in 't latyn te bekomen.... 1784. 8°.

Aanmerkingen en ophelderingen op een artikel der nederd. leydse courant van.... 15 Juny 1792, betreff. den h. grave Cesar Brancadoro, aartsb. van Nisibe, overste der holl. missie. Te Haarl., by J. van Walré en co. 1792. 8°.

Met voorber.

Reponse à une calomnie de l'abbé de Feller, contre les Catholiques Jansenistes de Hollande, qu'il accuse de coalition avec les philosophes et les ennemis de l'etat. à Utr. chez J. Schelling et à Amersf. chez W. Pieterszen. 1793. 8°.

Verzameling van stukken betreffende de verkiezing en inwyding van... Joannes Jacobus van Rhyn tot aerts-bisschop van de r. c. kerk van Utrecht. [1797].

Zonder afzond. titel. Aan het einde „Te Utr. by B. J. Schelling."

Vryheid, gelykheid, broederschap. De commissie van zes-en-dertig, waarneemende de belangens der r. cath. gezindheid te Amsterdam aan de eerste kamer van het vertegenwoordigend lighaam (*sic*) des bataafschen volks. f°.

Gedat. 18 Febr. 1801.

PROTEST. GODGELEERDEN
IN HET BUITENLAND.

JOHANN HEINRICH BULLINGER.

Geb. 1504. Gest. 1575.

HERZOG, a. w. Th. II. s. 442—453.

Sermonum decades duae, de potissimis uerae religionis capitibus, quorum catalogum uersa pagella exhibebit, auth. H. BULLINGERO. Acc. operi praef. de certa ratione qua possit iratus.... Deus placari. Acc. item.... conciliorum et.... patrum symbola. Tomus primus. Tigvri ap. Froschoverum. A°. 1549.

Sermonum decas tertia,, de rebus quarum elenchum in fine libri inuenies, ad.... Angliae regem EDUARDUM sextum, auth. H. BULLINGERO. Acc.... ex quarta decade sermones duo, de euang. et poenitentia.... Tom. sec. Tigvri.... 1550.

Somma des christ. religions.... in thien artijckelen gestelt door H. BULLINGERUM. Overg.... door WILH. GNAPHEUM.... Tot Gorinchem.... 1608. 8°.

Zie *Afd.* I op GNAPHEUS.

Het achste sermoen H. BULLINGERI.... uyt het huysboeck.... In 's Graven-h.... 1619.

Zie *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 63.

SEBASTIANUS CASTELLIO.

(SÉBASTIEN CHATEILLON.)

Geb. 1515. Gest. 1563.

HAAG, a. w. T. III. p. 361—367.

Dialogorum sacrorum libri quatuor S. CASTALIONE aut., nunc postremo ab eodem recogniti et aucti. Colon. Petrus Horst exc. 1555. 8°.

S. CASTELLIONIS defensio suarum translationum bibliorum et maxime n. foederis; in qua, eum in illis religiose.... versatum fuisse demonstratur, reprehensa diluuntur, multi difficiles loci enucleantur,

et insuper adversariorum errores ostenduntur. Basil per Joann. Oporinum. 8°.

Met voorr. get. Bas. 1562. Jan.

S. CASTELLIONIS dialogi IV de praedest., elect., lib. arbitrio, fide. Ejusdem opuscula quaedam lectu dignissima, quibus alia nonnulla accessere, partim hactenus nunquam edita.... Goudae, typ. C. Tournaei. 1613. Prost. ap. Andr. Burier. 8°.

Behalve de vier dial. zijn hierin vervat: Quaestio, an perfecte legi Dei obediri possit. Respons. ad M. BORRHAUM de praedest. Defens. adv. libellum: *Adv. Nebulonem* J. CALVINI. De calumnia. Annot. in Rom. X. Quinque impedimentorum quae mentes hominum a veri cognitione abducunt enumeratio. Tract. de justificatione. De drie laatste stukken zijn elk onder afzond. titel en met nieuwe pagin.

Een lanteerne der Heeren om de savoysche waskeerse in te stellen, die eertydts, om Vranckrijck te verlichten, ontsteecken is: ghemaeckt door den god-gel. christel. ridder S. CASTALIO sal. ghed.

Hoe meer haer der bloetvaten hef (*sic*) sal verheffen
Hoe meer haer t' yver-vuyr des Heeren sal treffen.
Wy brengen wel keersen, lanteernen, spieghels en brillen,
Maet (*sic*) ten baet niet, als de luyden niet sien en willen.

Dit is de titel van een tractaat, dat in *B. v. p.* alleen op het jaar 1613 voorkomt. Na de voorrede van een nieuw titelblad waarop: *Raet aen dat verwoeste Vranckryck enz.... Anno* 1567 *in Dec. Door S. C. Eerst gedr. int jaer* 1578, *ende nu wederom herdr. int jaer* 1603. Achteraan "eerst gedr. tot Hoorn, ende nu.... by Gerrit Hendricksz."

Hetzelfde. 1612.

Op den titel zijn in het rijmpje de woorden *hef* in *lief*, *maet* in *maer* verbeterd, terwijl op het 2de titelblad is bijgevoegd aan het slot: *ende nu wederom anno* 1612.

Hetzelfde. 1613. (N°. 1094).

Ook dit exempl. mist het eerste titelblad en de voorrede.

Een cort verhael van vijff beletselen, waer door der menschen herten end' oogen van de kennisse der waerheyt in de goddelicke dinghen affgeleydet worden. Met een gods-vruchtige vermaninge, dat niemandt den anderen om verscheyden gesintheyt benijden noch gewelt aendoen ofte vervolgen sal. Gemaeckt by S. CASTALIO. Een stucxken nu eerst wt syn monumenten genomen, ende mede in 't licht voortgebrocht: ende wt de lat. in de duytsche spraecke overgeset. Anno 1604.

Het voorwoord van "den auteur tot synen vrient" is van 1 Julij 1555.

Proeve vant ware ende valsche gheloove.... Door S. CASTELLIO.... Ghedr. 1612. 8°.

Cort verhael van vijf beletselen.... Nu andermael ghedruckt, waer inne de plaetsen der byb. sententiën.... aengheteyckent staen.... A°. 1613. 8°.

Hierachter, onder afzond. titel met doorl. paginering. *Een nuttelycke ende seer sticht. uytlegginghe.... van de predestinatie...., te weten hoe Godt wil*

dat alle menschen saligh worden ende hoe de saligheyt alleen comt door syne ghenade, maer de verdoemenisse.... door de boosheyt des menschen. Overgh. uyt den francoysche.... sprake. Ghedr. A°. 1613. Vgl. *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 44.

Opera S. CASTELLIONIS.... Nu alder eerst uyt den lat.... sprake tsamen gestelt. Tot Haerl.... 1613.

Vgl. voor dit en de volgende stukken: *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 42—45.

Verclaringhe.... van S. CASTELLIO op dat negende cap. Paulij totten Rom.... Tot Haerl.... 1613.

Verclar. op het neg. cap...., ghetrocken wt de lat. monum. S. CASTELLIONIS.... Door TH. BOOMIUM. Ghedr. tot Utr.... 1616.

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 169.

Wederlegginghe S. CASTELLIONIS teghen een boecxken van de predest.... Tot Haerl.... 1613.

Calumnia of valsch-wroeghen.... door S. CASTELLION.... Tot Haerl.... 1613.

Van het rechtveerdigh-worden.... door S. CASTELLIO. Tot Haerl.... 1613.

Corte.... wederlegghinghe van.... J. CALVIJN.... Door.... S. CASTELLIO, *enz.* 1613. (N°. 1095).

Van de ghehoorsaemheyt, geschr. int lat. door S. CASTELLIO, ende vert. in nederl. door D. V. COORNHERT.... Tot Haerlem voor P. Arentsz.

Vgl. voor dit en het volgende *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 6. De eerste uitgave verscheen 1582 (F. MULLERS *Catal. eener zeldz. verz. holl. godgel. werken* bl. 54 N°. 518.

Tsamen-spreucken van de predestinatie...., verkiesinge, vreye wille, 'tgheloove. Eerst ghem. in lat. door.... S. CASTELLION, ende nu tot vorderinghe van de kennisse der waerheyt.... in nederl. tale overgh., te weten de drie eerste door DIRCK ADRIAENSEN KEMP ende het laetste door D. V. COORNHERT. Tot Haerlem, voor P. Arentsz. 1613.

De eerste uitgave verscheen in 1581 (F. MULLERS aang. *Catal.* bl. 54 N°. 518).

Tsamenspreeckinghen van de predestinatie.... door S. CASTELLION.... Ghedr. ter Goude by J. Tournay, voor Andr. Burier. 1613. 8°.

Zie het *Supplement* tot *Stuk I, Afd.* 1 van dezen *Catal.* op D. V. COORNHERT.

THEODORUS BEZA.

Geb. 1519. Gest. 1605.

HERZOG, a. w. Th. II, s. 127—139.

Confessio christianae fidei et ejusdem collatio cum papisticis haeresibus. Per TH. BEZAM Vezelium. Ex typogr. Johannis Bonae fidei. 1560. 8°.

Met opdragt van BEZA »Meliori VOLMARIO RUFO, praeceptori et parenti," gedagt. »Genevae quarto idus Martii 1560." Vooraf een »Index capitum et sectionum." De zeven cap. handelen: De trinitate, — persona patris, — Jesu Christo, — scto spiritu, — ecclesia, — ultimo judicio, — Brevis antithesis papatus et christianismi.

Een seer schoon.... tractaet.... over een predic. van TH. BEZAM, *enz.* 1612. (N°. 1039).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 40.

JOANNES FABRICIUS MONTAREUS.

J. F. MONTAREI oratio, qua docetur, concilium Tridentinum sine scelere a Christianis hominibus frequentari non posse. Basiliae per Joann. Oporinum.

Aan het einde: »A°. 1562 cal. Junii."

RAPHAEL EGLIN.

(ICONIUS).

Geb. 1559. Gest. 1622.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 290.

De praedestinationis doctrina et vero usu tractatio absolutissima, ex TH. BEZAE praelectionibus in nonum epist. ad Rom. caput, a RAPHAELE EGLINO Tigurino, theol. stud. in schola Genevensi, recens excepta. Adjecta sunt aliquot loca ex libello d. LUTHERI de servo arbitrio...., ex quibus apparet quae fuerit illius de praed. sententia, quamque cum nostra consona. Edit. sec. [*Genev.*] Exc. Eustathius Vignon. 1583. 8°.

Met »Epist. dedic. NICOLAO comiti ab Ostrorog, in Grodzisko et Kriilow," gedat. »Genev. cal. Martij a°. a salutifero virginis partu 1582."

Dit exempl. komt voor achter G. AMESIUS *Animadvers. in scripta synod. Catal. Stuk II, Afd.* 1.

RUDOLPH GUALTHERUS.

(RUD. WALTHER).

Geb. 1519. Gest. 1586.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 1806.

Van de christ. disciplijne ende excommunicatie.... Door R. GWALTERUM.... Ter Goude.... 1585.

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 13.

Een bezonder tractaet R. GUALTHERI.... van de arghernissen...., ghenomen.... wt de leere van de godd. verkiesinghe.... Tot Rott.... 1613.

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

DANIEL TOSSANUS.

Geb. 1541. Gest. 1602.

HAAG, a. w. T. IX, p. 400—408.

Disput. theol. de.... loco d. Pauli 1 Cor. 15 v. 22.... et de hac quaestione: an CHRISTUS pro omnibus sit mortuus? praes. D. TOSSANO resp. SIBRANDO JACOBI Phrysio.... Heidelb. typ. Abrah. Smesmanni 1589.

De leere van de predest.... door d. D. TOSSANUM... Tot Amst. 1611.

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 40.

MELETIUS.

Epistola MELETII papae ac patriarchae Alexandrini &c. praesidis Constantinopolitani, ad JAN. DOUSAM Nordovici dominum super obitu filii consolatoria, quam GEORGIUS...., DOUSAE frater, post.... quinquennii peregrinationem, una cum.... codicum manuscr. copia.... inedit. domum secum Constantinopoli redux attulit, prid. idus Majas. A°. 1598. Hag.-Com. ex off. Alb. Henrici. 1598.

Op de keerzijde van het titelblad een lijst de medegebragtte boeken.

JACOBUS I.

Koning van Engeland.

Geb. 1566. Gest. 1625.

Declaratio serenissimi magnae Britanniae regis, qua quid cum gener. foed. Belgij provinciarum ordinibus super re VORSTII actum tractatumve sit, singillatim explicatur. Londini exc. typis Joh. Norton. 1612.

Declaration du.... roy de la Grand' Bretaigne sur les actions.... touchant le faict de C. VORSTIUS, *cet.* 1612. (N°. 1006).

Copie d'une lettre.... de sa maj.... JAQUES I aux.... estats des Prov. Unies, *cet.* 1616. (N°. 1246).

* Discours zijns mats JACOBUS ... int opperhuys des parlements, *enz.* [1604]. (N°. 528).

* Copie. By den coninck, *enz.* [1605]. (N°. 552).

* Proclamatie des conincx van Gr. Brit., nop. het ontdecken van de.... conspiratie, *enz.* [1605]. (N°. 553).

De oratie by zijne con. maj. gedaen in de leste vergad. des parlements, *enz.* [1606]. (N°. 557).

Vgl. *B. v. p.* N°. 558—560 en 563.

* Den eedt die JACOBUS.... zijne onderdanen.... heeft doen zweeren. Ghetr. uyt zijn boeck.... Apologia pro juramento fidelitatis, *enz.* 1609. (N°. 815).

By den coninck. Een proclamatie.... tegen de paepse refusanten, *enz.* 1610. (N°. 846).

Hetzelfde. Andere uitgave. 1610. (N°. 847).

Hetzelfde. t' Amst. gedr., by Paulus Aertsz. van Ravesteyn nae de copye ghedr. tot Londen by R. Barker. 1610.

Copie van eenen brief, van den con. van gr. Britaengien...., gesonden aen de.... stat. gen., aeng. de beroepinghe G. VORSTIJ, *enz.* 1611. (N°. 939).

Vgl. bij dit en de volg. stukken: *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 7—10.

Hetzelfde. Andere vertaling. (N°. 940).

Missive van JACOBUS I.... aen de.... staten, etc. Aengaende de zake ende schriften VORSTIJ, BERTIJ, ARMINIJ, en sijne discipelen ofte sectarisen. Ghegheven wt West-munster den 6 Oct. 1611. Wt het francoys verduytscht. 1611.

Van gelijken inhoud als de beide vorige stukken.

Verclaringhe van den.... coninck van gr. Britannien over syne handelinghen aen de.... stat. gen.... nop.... C. VORSTIUS, *enz.* 1612. (N°. 1007).

Hetzelfde. Andere vertaling. 1612. (N°. 1008).

Hetzelfde. Nog andere vertaling. 1612. (N°. 1009).

Hetzelfde. Weder eene andere vertaling. 1612. (N°. 1010).

Hetzelfde. Tot Middelb. voor Adr. van den Vivere. 1612.

Copie van den brief des conings van Gr. Brit.... aen de.... stat. gen...., nop. het different tusschen de Remonstr. ende Contra-Rem. *enz.* 1613. (N°. 1077).

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 259.

Hetzelfde. Andere uitgave. 1613. (N°. 1078).

Verclaringhe des.... koninghs van Gr.-Brit., Vranckr. ende Yerlandt, beschermer des gheloofs, voor het recht der coninghen ende de independencie haerer croonen, teghen de oratie des.... cardinaels VAN PERRON, uytghespr. in de camer van den derden staet ofte ghemeynte in Vranckrijck, op den XV Januarij, anno 1615. Ghetrouwelijck uyt de frans. in onse nederl. sprake vert. naer den exempl. gedr. tot Londen.... bij Jehan Bile.... t' Amst. ghedr., bij Michiel Colijn. 1615.

Propositie van weghen den coninck van Gr. Brit. door sijne mateyts ambassadeurs ghedaen ter vergaderonghe (*sic*) van de.... stat. gen., op het middel van beslichtonghe (*sic*) der kerck. gheschillen. Met brieven van sijne mateyt tot dien eynde aen hare ho. mo. te voren geschreven. Item eenen brief van den ertz-bisschop van Spalaten hare h. mogh. Getransl. uyt de fransche ende lat. tale. Tot Arnhem, by Jan Janssen. 1617.

Hierin ook de brief van 20 Maart 1616.

Copie van een brief.... van de con. maj. van Gr. Britt., JACOBUS I, *enz.* 1617. (N°. 1247).

Vert. van *Copie d'une lettre* hierboven.

Hetzelfde. Andere uitgave. 1617. (N°. 1248).

Copie van den brief des conincx.... van date den 20 Martij 1617.

Van gelijken inhoud als de beide vorige stukken.

JOHANNES AVENARIUS.

(JOHANN HABERMANN).

Geb. 1516. Gest. 1590.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 629.

Christelijcke ghebeden voor allen noodt ende staten der gantscher christenheyt, met ghemeene dancksegginghe ende alle dagen, morgen ende avontghebeden, daertoe sommighe gebeden voor bysondere persoonen, wt die h. godl. schrift. te samen vergadert. Oock wederom van nieus met neersticheydt al om ghemeerdert, ende ghebetert. D. M. JOHANNEM HABERMAN Egranum, prochiaen tot Falckenaw. Ende nu eerst tot dienst der christenheyt wt de hoochd.... overgheset. Tot Delf., by Bruyn Harmansz. Schinckel. 1604. 16°.

Het boekje, dat een deel uitmaakt van een zeldzaam bandje, vroeger vermeld (vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* op F. LANSBERGEN) is door den

schrijver opgedragen aan »vrouwe ANNA SCHLICKIN, gravinne tot Passauw, gheboren pluegin van Ravensteyn, ende regierende vrouwe tot Falckenauw." De opdragt is gedateerd 17 Apr. 1567. Het bevat 57 algemeene gebeden en dankzeggingen. Dan volgen 29 gebeden »voor bysondere persoonen." Aan het einde het symbolum Athanasianum, een gebed om Gods zegen over onzen arbeid, en een register.

DANIEL TILENUS.

Geb. 1563. Gest. 1633.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 1197. CATTENBURGH, a. w. p. 130—133.

De incarnatione Filii Dei.... Cujus theses.... tueri conabitur, praes. D. TILENO.... JOH. MICQUELLES. Sedani 1606.

Hierop volgen: *De obedientia legi Mosaicae; de baptismo, passione et morte* J. CHR^I^.; *De* CHR^I^. *sepultura et descensu ad inferos; De resurrectione* CHR^I^.; *De ascensione* CHR^I^.; *De sessione* CHR^I^. *ad dexteram patris; De officio* CHR^I^.; *De ecclesia; De gubernatione ecclesiae; De ministris extraordinariis et ordin.; De origine et incrementis bonorum ecclesiasticorum; De coelibatu; De immunitate ministr. eccl.; De communi gubernatione eccl.; De potestate eccl. in dijudicandis controversiis fidei; De pot. eccl. in constituenda εὐταξίᾳ; De pot. jurisdictionis eccl.; De conciliis; De politica gubernatione eccl.; De privata eccl. gubern.; De falsa eccl.; De antichristo; De vocatione; De fide justificante; De justificatione; De meritis operum; De certitudine, immutabilitate et aequalitate justitiae; De libertate* CHRIST.; *De sanctificatione; De bonorum operum in justificatis necessitate.* De stellingen werden van 1607—1609 onder TILENUS te Sedan verdedigd door LUD. CAPELLUS, FABR. DE LA BASSECOURT, DAV. BLONDEL en anderen.

D. TILENI exegesis aphoristica trigesimum primum fidei, quam orthodoxae in Gallia profitentur ecclesiae, articulum, qui est de Antichristo, extra ordinem ad disputandum proposita in acad. sedan. mense Febr. Juxta edit. secundam ab auct. recognitam. et LXXV aphorismorum apologeticorum accessione auctam, Sedani 1604. Amst. ap. Joann. Janssonium. 1611.

»JACOBO PERRONIO, episc. Ebroicensi, card. designato" opgedragen.

Consideratio sententiae J. ARMINII de praedest., gratia Dei et libero arbitrio hominis, apud ord. Holl. et West-frisiae ab eodem declaratae. Auth. D. TILENO.... Francof. in bibl. Jonae Rosae. 1612. 8°.

Met voorr. en »indiculus capitum." Vgl. hierbij *Defensio sententiae* ARMINII *Auth.* J. A. CORVINO (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 112).

Amica collatio de gratiae et voluntatis humanae concursu in vocatione et quibusdam annexis, instituta inter cl. v. D. TILENUM et JOH. CAMERONEM. Lugd. Bat. sumpt. Ben. Mignonii, bibliop. Salmuriensis. 1622.

Vooraf een brief van CAMERO aan HIERONYMUS GROSLOTIUS LISLAEUS. Achteraan een lat. gedicht (een gebed).

Canones synodi Dordr. cum notis et animadversionibus D. TILENI. Adjecta sunt ad calcem paralipomena quam cum D. TILENO ante

biennium institutam nuper publicavit J. CAMERO. Paris., ap. Nic. Buon. 1622. Cum priv. 8°.

Zie ook *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 54.

Syntagma disputationum theol., in acad. Sedanensi habitarum, pars prima, auct. D. TILENO.... Editio quarta.... Accessit s. theol. systema ὁριστικόν eodem auct. Hardevici ex off. societatis typogr. 1656. 8°.

„Pars altera" alsmede het *Systema* onder afzonderlijken titel en met nieuwe paginering. Dl. I omvat 51 disputaties, waarvan een „Elenchus," dl. II 46, en het *Systema* 42. Met een opdragt aan FREDERIK IV van den Paltz., gedat: „kal. Jun. 1606."

Controversiarum in belgicis eccl. hodie ferventium hypotyposis dialogistica. Auth. D. TILENO.... Hornae.... 1659. 8°.

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 50.

Traicté de la cause et de l'origine du peché ou sont deduictes et examinees les opinions des philosophes payens, des Juifs, des autres heretiques, des Libertins, de LUTHER, CALVIN et autres nouveaux qui ont traicté ceste matiere. A Paris, chez. Fr. Julliot. 1621. 8°.

Met voorr. van den drukker en inhoud.

Advertissement a l'assemblee de la Rochelle. Par ABRAHAM ELINTUS, docteur en medecine. A Paris, chez Fr. Julliot. 1621. 8°.

Door TILENUS uitgegeven.

Examen d'un escrit intitulé Discours des vrayes raisons, pour les quelles ceux dela religion pretendue reformée en France, peuvent en bonne conscience resister par armes à la persecution ouverte que leur font les ennemis de leur religion et de l'estat; où est respondu à *l'Advertissement à l'assemblée de la Rochelle....* Fait par D. TILENUS. A Paris, chez Nic. Buon. 1622. 8°.

Met voorr.

Considerations sur le canon et serment des eglises reformées, conclu et arresté au synode nat. d'Alez és Cevennes, le 6 d'Oct. 1620 pour l'approbation des canons du syn. tenu à Dordr.... 1618 & 1619. 1622. 8°.

Vooraf, onder afzond. pagin., de canon en de eed. Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 54.

Lettres a un amy touchant la nouvelle confession de CYRILLE, soy disant patriarche de Constantinople. Nouvellement publiée tout en latin qu'en françois. 1629. 8°.

Drie brieven.

Response aux articles, proposez par quelques ministres d'Hollande, *etc.* 1630. (N°. 2406).

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.*, bl. 100.

Overlegginghe ofte proeve van t' ghevoelen J. ARMINII.... Door D. TILENUM.... Hier achter.... 3 brieven, *enz.* 1612. (N°. 1031).

De brieven zijn van PAREUS, SCULTETUS en TILENUS.

De leere der synoden van Dordrecht ende Alez.... Door.... D. TILENUS, *enz.* 1623. (N°. 2021).

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 143, *Verz. der tract. van* P. DE FYNE.

Antidote.... teghen de missive der leeraren ende prof.... in Zwitserlandt, *enz.* 1631. (N°. 2458).

Zie *Bibl. der remonstr. geschr.*, bl. 101.

JOHANNES PISCATOR.

(JOHANN FISCHER).

Geb. 1546. Gest. 1625.

HERZOG, a. w. Th. IX, s. 683—686.

Disp. theol. de causa meritoria justificationis hominis coram Deo, sive de ea re quae homini a Deo ad justitiam imputatur, a J. PISCATORE...., respond. JOHANNE BERNHARDO GOTSLEBIO Herborn. Herb. Nassov., ex off. Christ. Corvini. 1607.

Theses theol. de justificatione hominis coram Deo, a J. PISCATORE.... ad publ. disputat. propositae...., respond. JOHANNE BILGERO Mengerskirchensi. Herb. Nassov., ex off. typ. Christ. Corvini 1612.

Ad C. VORSTII.... Amicam collationem.... notae J. PISCATORIS... Herb. Nassov. 1613.

Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 33.

Ad C. VORSTII... Parasceven responsio apologetica J. PISCATORIS.., qua is defendit suas notas contra examen illius. Ubi multa scripturae dicta, ac inprimis ea quae loquuntur de divina praedestinatione, accurate explicantur. Praefixae sunt illae notae, una cum epistola. Herb. 1613.

De voorrede is van 21 (31) Maart, de korte voordragt aan VORSTIUS van 8 Maart. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 33.

J. PISCATORIS responsio ad Apologeticum PETRI BERTII, in qua orthodoxa de divina praedestinatione doctrina a sophismatis illius vindicatur et asseritur. Herb. ex off. typ. Christ. Corvini. 1615.

Opgedragen „WILHELMO LUDOVICO, JOHANNI et GEORGIO, fratribus germanis, comitibus Nassoviis, Scholae Herborn. patrionis." Aan het einde een brief van P. aan B. van 29 Oct. 1614. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 269.

Ad C. VORSTII.... Amicam duplicationem responsio J. PISCATORIS.... Pars secunda, qua respondetur ad partis primae capita tria

intermedia...., inquibus adhuc disseritur de divina praedest...., nominatim vero 1 de bonitate, gratia et misericordia Dei...., 2 de justitia et potestate Dei...., 3 de praedest. Dei gemina.... Cum indice duplici.... Herb. 1618.

Vgl. voor dit en het volgende *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 34.

Ad. C. Vorstii.... Am. duplic. responsio J. Piscatoris. Pars tertia, qua respondetur ad partis primae capita tria ultima, in quibus disseritur de div. praed..., nominatim vero de morte et merito Chr[i]...., 2 de conversione hominis...., 3 de perseverantia fidelium.... Cum indice duplici.... Herb. 1618.

ROBERTUS BODIUS A TROCHOREGIA.

Assertiones aliquot theol. e prima parte cap. I epist. s. Pauli ad Ephes. collectae atque selectae, de quibus.... praes. Rob. Bodio a Trochoregia.... publice respondebit Samuel Forestius. Salmurii ex typ. Thomae Portaei. 1607.

ANDREAS WILLET.

Gest. 1621.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 1994.

And. Willeti, theol. Angli, de gratia generi humano in primo parente collata, de lapsu Adami et peccato originali, de praedestinatione et de gratia et libero arbitrio. Disputationes theol. Bellarmino oppositae, ex IV tomo Synopseos Papismi anglicé conscriptae, in linguam lat. conversae a M. Jona Volmaro. Lugd. Bat. ap. Andr. Cloucquium 1609. 8°.

Met opdragt aan de stat. v. Holl. get. »Nomine R. D. V. viduae M Jonae Volmari."

MARTIN LUTHER.

Geb. 1483. Gest. 1546.

Herzog, a. w. Th. VIII, s. 568—617.

Waer. verhael eener wonderlijcker ghedaente eenes pausschen ezels.... Beschr.... door.... Melanthon. Midtsg het gevoelen d. M. Luther op 't zelve stuck, *enz.* 1609 (N°. 824).

Servum arbitrium.... gheschr. teghen Erasmus.... Door M. Luther, *enz.* 1610. (N°. 892).

Vgl. *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 38, alwaar ook een uitg. van 1646.

Een vermaninge tot dat sacrament des lijfs ende bloedts onses Heeren M. LUTHER. Overgh.... in onse nederl. spraecke door een liefh. der waerheyt. Naer de copie ghedr. tot Wittemberg 1537. Ende nu doen drucken tot Amst. voor Jan Arentsz. Tijt. 1614. 8°.

Met voorr. van den uitgever. Zonder pagin.

Een epistel ofte seyndt-brief M. LVTHERI aan den eerb.... raedt ende ghemeente des stadt Franckfort aen de Mayn. Geschr. in.... 1533. Ghedr. A°. 1614. 8°.

Zonder pagin.

Een schrift d. M. LUTH. aen alle christenen tot Antwerpen, daer inne hy dezelve.... vermaent hun voor de dwalende gheesten, die hun allesins verheffen, te hoeden. A°. 1525. [1614?]

Zonder afzond. titelblad en pagin.

PHILIPPUS MELANTHON.

Geb. 1497. Gest. 1560.

HERZOG, a. w. Th. IX, s. 252—300.

Waer. verhael eener wonderl. ghedaente eenes pausschen ezels, ghevonden in.... den Tiber.... 1496. Beschreven.... door d. PH. MELANTHON, *enz.* 1609. (N°. 824).

Zie ook op M. LUTHER.

Van de oorsaken der sonden.... Beschr. door PH. MELANCHTON, *enz.* 1611. (N°. 963).

Vgl. voor dit en het volg. *Catal., Stuk I, Afd.* 2 bl. 43 en 63.

Van het offitie.... der princen.... om die misbruycken te weeren.. in der kercken... Beschr. door.... TH. MELANCHTON.... In 's Graven-h.... 1619.

WILLIAM PERKINS.

Geb. 1558. Gest. 1602.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 1395.

G. PERKINSI.... de libera Dei gratia et libero hominis arbitrio solida et succincta tractatio, nunc recens ex lingua angl. in lat. conversa opera et studio WOLFGANGI MAYERI, in euang. dispens. ministri. Oppenheimii e typogr. Hier. Galleri sumt. Levini Hulsii. 1610. 8°.

Met opdragt van MAYER (gedat. Basel 12 Maart) aan JAC. MONTAGUE, „episc. Bathoniensi et Wellensi."

De sophisterie des Sathans.... Door G. PERKINSIUM.... Overg. door V. MEUSEVOET.... Tot Amst. 1610. 8°.

Zie voor dit en het volg. *Afd.* 1 op V. MEUSEVOET.

Een geval der conscientie, verclarende.... hoe yemandt weeten.... sal of hy een kindt Gods is.... Beschr. door W. PERKINSUS, *enz.* 1613. (N°. 1097).

Opera theol. d. i. de theol. wercken M. W. PERKINSI...., vert. door V. MEUSEVOET.... t' Amst. by J. Ev. Cloppenburch. 1615. f°.

Inhoud: Uytlegg. van de XII art. des geloofs, overg. d. MUSEVOET; Over de thien geboden, overg. d. MUSEVOET; Over 't ghebedt des H., overg. d. dens.; Van de cracht des ghebedts, overg. d. dens.; De catechismus, overg. d. FR. DE VRY; Verhand. van de sacram., overg. d. EUST. MANGLIERIUM; De gulden keten, overg. d. PH. C. RUYL; Een schoone onderwysinghe, overg. d. J. WALLESIUM; Verhand. v. d. predest., overg. d. dens.; Eenighe voorstellinghen, overg. d. dens.; Van de vrije ghenade, overg. d. MANGLERIUM; De geref. catholyck, overg. d. MUSEVOET; Waerschouwinge aen alle goetgunstige der r. religie, overg. d. dens.; Waersch. teghen de afgoderye, overg. d. dens.; Wtlegg. over den Galaten overg. d. dens.; Verclar. v. d. pred. Chr[I]. op den berg, overg. d. dens. Zie ook *Cat. Stuk II, Afd.* 1.

AMANDUS POLANUS A POLANSDORFF.

Geb. 1561. Gest. 1610.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 1653.

Des eerw.... AMANDI POLANI.... verclaringhe over sommighe.... artic. der religie, *enz.* 1611. (N°. 964).

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 39.

GEORG SOHNIUS.

Geb. 1551. Gest. 1589.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 660.

Een treffelijcke oratie hoe sich een christen mensche schuldich is te draghen int onderzoecken der waerheyt.... by G. SOHNIUM...., ghedaen, *enz.* 1612. (N°. 966).

Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 39.

NICOLAUS HEMMING.

Geb. 1513. Gest. 1600.

HERZOG, a. w. Th. V, s. 734—737.

N. HEMMINGII tractaet van de alghemeyne.... ghenade, *enz.* 1611. N°. 965).

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2, bl. 42.

ISAAC CASAUBONUS.

Geb. 1559. Gest. 1614.

HAAG, a. w. T. III, p. 230—238.

J. CASAUBONI ad FRONTONEM DUCAEUM.... epistola, in qua de apologia disseritur communi Jesuitarum nomine ante aliquot menses Lutet. Paris. edita. Lond. exc. J. Norton. 1611.

J. CASAUBONI ad epistolam ill. et rever. cardinalis PERRONII responsio. Lond. exc. J. Norton. 1612.

Idem. Andere druk. 1612.

Met opdragt (Lond. 4 eid. Apr. 1612) »THOMAE EDMUNDO seren. magn. Britt. regis apud christianissimum regem oratori."

Antwoort Is. CASAUBONI op den brief van.... PERRONIUS, *enz.* 1612. (N°. 1011).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 10.

SEBASTIAAN FRANCK.

Geb. 1500. Gest. 1545.

HERZOG, a. w. Th. IV, s. 450—454.

Van het rycke CHRISTI. Een stichtelijck tractaet, allen eenvoudighen Christenen tot onderwijsinghe ende den gheestelijcken verlichteden menschen te oordeelen int licht ghegheven door den verlichteden ende van Godt-ghel. S. FRANCK van Werdt, vriendt van CHR°., beminder sijns rijcks ende liefhebber der eewigher ende onpartijdigher waerheyt. Ter Goude, by J. Tournay. 1611.

Op bl. 82 vangt een nieuw tractaat aan, onder den afzonderlijken titel: *Van de kennisse Gods, van waer dat sy comt ende hoe dat men haer studeren sal.... item van het eewighe, ware, inwendighe levende woordt Gods.... Ter Goude, by J. Tournay* 1611.

Krijgh-boeck des vredes. Eenen krijgh des vredes tegen alle allarmen, oproer ende onsinnigheydt tot krijghen, met grondelijcke argumenten der h. schrift, oude leeraers, concilien, decreten, oock met het vernuft ende schriften der heydenen wederleyt. Eerst in surische sprake beschreven door S. FRANCK van Wordt, ende nu in nederd. overgh. door DAVID WILLEMSZ. CAMERLINCK. Ghedr. ter Goude by J. Tournay, voor A. Burier. 1618.

Zie over CAMERLINCK *De Navorscher* Dl. XI, bl. 364.

HUGO BROUGHTON.

Geb. 1549. Gest. 1612.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 1402.

Antwoort op een hebreuschen brief van een jode, begeerichlijck

vereyschende onderwijs des christen geloofs. Int hebr. gedaen door HUGO BROUGHTON; toeghe-eyghent den.... vorst HENRICO, prins van Gr. Britt. Uytten hebr. in nederd. tale overgh. door JAN THEUNISSEN. Amst. Men vintse te coop by Humphrey Bromley...., oock in hebr., gryecx, lat. ende nederl. aen malcanderen ghebonden. [1611].

Op de keerzijde van het titelblad eene notitie van allerlei kaarsen, bij den uitgever verkrijgbaar. Achteraan een wereldkaartje, waarop de namen met hebr. karakters staan ingevuld.

Eenighe schoone ende sekere bewijsredenen om den grondt van den bybel te bevestighen. Een cort verhael van de oversettinghe van den bybel. Historische voorstellinghen van de apocryphen. Verscheyden handelinghen van TOBIAS ende van JUDITH. Eerst int eng. gemaect door den hoochgel. HUGO BROUCHTON, ende nu overg. in onse nederl. tale door een liefhebber der waerheyt... Ghedr. 1611.

JOHANNES CALVINUS.

(JEAN CAUVIN).

Geb. 1509. Gest. 1564.

HAAG, a. w. T. III, p. 109—162.

Vier brieven d. J. CALVINI, overgh. wt het lat., *enz.* 1612. (N°. 1037).

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

MATTHIAS MARTINIUS.

Geb. 1572. Gest. 1630.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 231.

Quaestionum quarundam theol. utiliorum sylloge, quam praes. M. MARTINIO.... examinandam proponit TOBIAS TEGNEI, Leov. Fris.... Bremae, typ Thom. de Villiers. 1617.

Christ. overdenckinghe van de... heerlijckheydt... des eenighen Gods... Beschr.... door M. MARTINIUS, *enz.* 1612. (N°. 1041).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 40, v.

WILLIAM BARLOW.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 793.

De summe ende substantie van de conferentie, dew. s. k. maj. van Gr.-Brit. belieft heeft te houden met de.... bischoppen...... van sijn clergie...., den 14 Jan. 1603. T'samenghest. door W. BARLOW, *enz.* 1612. (N°. 527).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 42.

WILHELM ZEPPER.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 2190.

Schriftuerlijcke onderwijsinghe in de leere van de.... predest...., door W. Zepperum, *enz.* 1612. (N°. 1040).

Vgl. voor dit en het volgende *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 40 en 64.

Christ. bedenckinge.... door wat middel.... den.... staet der kercke Gods.... te helpen sy.... Gest.... door W. Zeppern.... Tot Utr.... 1622.

HIERONYMUS ZANCHIUS.

Geb. 1516. Gest. 1590.

Jöcher, a. w. Th. IV, s. 2147.

Een geval der conscientie.... Hier noch.... by-ghev. een verhand. d. H. Zanchij van de seeckerheydt der zalicheydt, *enz.* 1613. (N°. 1097).

Zie ook *Afd.* 1 op V. MEUSEVOET.

DAVID PAREUS.

Geb. 1548. Gest. 1622.

Herzog, a. w. Th. XI, s. 103—108.

Irenicum sive de unione et synodo evangelicorum concilianda liber votivus, paci ecclesiae et desideriis pacificorum dicatur a D. Pareo.. Heidelbergae impensis Jonae Rosae, typis Joh. Lancelloti. 1614.

Met voorrede „de scopo et argumento libri" en een gedicht van Joannes Forbesius.

D. Parei de statu quinquagenario Palatinae ecclesiae, oratio inaug. in doctoratum theol.... Simonis Erpp-Bruchausen, 17 Aug. 1615 in acad. Heid. celebratum. Heid. imp. J. Rosae, typ. J. Lancelloti. 1616.

D. Parei, de pace et unione ecclesiarum evangel. oratio inauguralis habita in solemni univers. Heid. πανηγύρει 11 Apr. 1616, qua.... Cunrado Deckero.... novem aliis candidatis.... insignia doctoralia conferebantur.... Cum brevi protestatione Parei... Heid. imp. J. Rosae, typ. J. Lancelloti. 1616.

D. Parei in publicatione rectorali legum academiae Heidelb. 21 Jan. 1611 habita oratio, de quaestione utrum leges magistratus obligent in conscientia? Heid. imp. J. Rosae, typ. J. Lancelloti. 1616.

D. Parei de triumpho Jesuitarum, ex colloquio Durlácensi nuper reportato oratio inaug., cum.... Heinrico Altingo.... insignia doctoralia conferentur 18 Nov. 1613. Heid. imp. J. Rosae, typ. J. Lancelloti. 1616.

Oratio inauguralis de fide haereticis servanda, num serio sic sentiant Jesuitae et sophistae in papatu, a D. PAREO d. habita in.... acad. archipal. Heidelb. 20 Aug. 1618, cum.... ABRAHAMO SCHULTETO.... insignia doctoralis dignitatis conferret. Cum bulla revocatoria PII IV concil. Trident. pro sigillo appensa. Heid. imp. Jonae Rosae, typis Joh. Lancelloti. 1618.

Acta colloquiorum Swalbacensium, inter tres doct. Jesuitas Moguntinos et D. PAREUM, mense Majo a°. 1608 habitorum, de variis theologiae controversiis.... Nunc demum gravi ratione, bona fide, in lucem edita. Heid. imp. J. Rosae, typ. Joh. Lancelloti. 1619.

Een oude hand veranderde op den titel »Majo" in »Augusto."

Oratio de syn. nat. Dordr. cal. Febr. ann. 1619 habita, in promulgatione statutorum universitatis Archi-Pal., quae est Heidelbergae, a D. PAREO.... Heid. typ. Joh. Lancelloti. 1619.

Symbolum B. ATHANASII de s. s. trinitate, et de incarnatione filii Dei dom. nostri J. CHR. notis breviter declaratum atque assertum studio D. PAREI.... Heid. imp. J. Rosae, typ. Joh. Lancelloti. 1619.

Oratie D. PAREI.... van 't nat. synodus, *enz.* 1619. (N°. 1595).

Vertaling van de *Oratio* hierboven.

Oratie.... geh. binnen Dordrecht, midtsg.... oordeel over de.... vijf hoofst. der geref. leere..., door D. P.... Ghedr. tot Leyden... 1619.

Zie voor dit en het voorgaande *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 49.

PETRUS MOLINAEUS.

(PIERRE DU MOULIN).

Geb. 1568. Gest. 1658.

HAAG, *La France protestante.* T. IV. p. 420—429.

Anatome Arminianismi, seu enucleatio controversiarum quae in Belgio agitantur, super doctrina de providentia, de praedestinatione, de morte CHR^I^., de natura et gratia. Auth. P. MOLINAEO... Lugd. Bat. sumpt. Abrahami Pacard. 1619.

Reeds in den aanvang van 1618 ter perse gelegd; doch de uitg. werd tegengehouden tot na de sluiting der dordsche synode. Het is aan de stat. gen. opgedragen. In 1620 werd van dit geschrift te Londen eene engelsche vert in het licht gegeven. Tegen het *Anatome* verscheen in 1620 *Fecialis* (*Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 63).

Idem. Editio sec., ab innumeris mendis.... repurgata, nunc diligentissime. Lugd. Bat. ex off. Jacobi Marci. 1620.

Vgl. ook het tegenschrift van J. ARN. CORVINUS, *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 113.

Idem. Postrema edit. ab auct. recognita et aucta. Cui inserta est refutatio tractatuum, quos Arminiani novissime actis synod. dordracenis subjecerunt. 1621.

P. MOLINAEI.... enodatio gravissimarum quaestionum de providentia Dei, statu innocentiae, peccato originali, libero arbitrio, praedestinatione, perseverantia, qua asseritur veritas, et excutitur sententia pontificiorum et Arminianorum. His inserti sunt duo tractatus, unus de omniscientia Dei, alter de ejus imagine. Lugd. Bat. ex off. Elzeviriana. 1632. 8°.

Opgedragen: »rever. in C°. patribus d. ISAACO BARGRAVIO, doct. th. prof. decano cathedralis et metropolitanae eccl. Cantuariensis, et d. WILHELMO KINSLEIO, doct. th. prof. ejusdem cath. eccl. archidiacono."

P. MOLINAEI hyperaspistes sive defensor veritatis adversus calumnias et opprobria ingesta in veram religionem a SYLVESTRO PETRASANCTA, jesuita Romano. Opus in tres libros digestum, quibus maxima pars controversiarum inter nos et eccl. romanam excutitur, et aperitur mysterium iniquitatis. Genev. ap. Jacobum Chouët 1636. 8°.

Vooraf een brief aan ANDREAS RIVET, get. »Sedani idib. Sext. 1635," en »Index capitum."

Hippolyti Frontonis caracottae strigil adversus commentationem authoris anonymi ad loca quaedam N. Test. quae de Antichristo agunt. aut agere putantur. Amst. ap J. Janssonium. 1640. 8°.

Tegen de *Commentatio* van H. DE GROOT. Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 255.

P. MOLINAEI de MOSIS AMYRALDI adversus FRID. SPANHEMIUM libro judicium, seu pro Dei misericordia et sapientia et justitia apologia Roter. ex off. Arnoldi Leers. 1649. 8°.

Vooraf eenige »loca ex AMYRALDI libro excerpta," een »Index capitum" der 3 boeken, »duodecim articuli fidei Amyraldianae," en een zeer breede »Praefatio continens elenchum doctrinae AMYRALDI," gedagt: »Sedani pridie non. Nov. 1648."

אוֹצַר סְדָרֵי הַפְּרִיבִים Hoc est thesaurus disputationum theol. in alma sedanensi academia variis temporibus habitarum, a.... pastoribus et ss. theol. prof. dd. P. MOLINAEO, J. CAPPELLO, ABR. RAMBURTIO, S. MARESIO, AL. COLVINO, L. LE BLANC, J. LE VASSEUR, J. ALPAEO.... Nunc primum.... in lucem emissus ac in duos tomos distributus, indicibusque.... illustratus. Acc. aliquot tractatus theol. quos sequentes paginae indicabunt. Genevae sumpt. J. Ant. et Sam. De Tournes. 1661. Cum priv.

Copie d'une lettre de mons. du MOULIN, *etc.* 1617. (N°. 1304).

Copie d'une autre lettre de mons. DU MOULIN, *etc.* [1617]. (N°. 1306).

Gedat. »A Paris ce cincquiesme Decembre 1616."

Copie de la suite ou seconde partie de la lettre de mr DU MOULIN.... omise de propos deliberé, *etc*. 1617. (N°. 1308).

Uitgeg. door UYTENBOGAERT (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 92).

Elements de la philosophie morale. Nouvellement traduicts du latin de m. P. DU MOULIN. Avec la table des chapitres adjouctée à la fin. A Geneve, pour Pierre Aubert 1627. Avec privilege. 8°.

Dv ivge des controverses. Traitté auquel est defendue l'authorité et la perfection de scte escriture, contre les vsvrpations et accusations de l'eglise romaine. Par P. DV MOVLIN.... A Geneve, chez P. Aubert. 1631. 8°.

Elements de la logique francoise. Par P. DU MOULIN.... A Geneve, chez P. Aubert 1631. Avec priv. 8°.

Opgedragen »A monseigneur FREDERIC MAURICE DE LA TOUR, prince de Sedan."

* Onderlingen scherm-slagh tusschen de Gereformeerden ende Jesuyten.... over twee sonnetten, het eene van P. COTTON, het andere van D. MOLINAEO, *enz*. 1609. (N°. 820).

Theophilus ofte.... van de godl. liefde.... beschr. door P. DU MOULIN.... Overgh. door J. DE LA HAYE... t' Amst., by H. Laurensz. 1615. 12°.

Zie voor dit en het volgende *Afd.* 1 op J. DE LA HAYE.

De heyl. gheestelijcke opweckinghe... beschreven van... P. MOLINAEUS... t' Amst., by H. Laurensz. 1615. 12°.

Copie eens briefs, d. P. MOLINAEI, *enz*. 1617. (N°. 1305).

Vert. van den franschen brief hierboven.

Copye eens briefs.... handelende van 't gheschil tusschen de ghereformeerde kercke ende d' Arminianen... Nae de copye tot Schiedam. 1617.

In 2 kolommen gedrukt.

Hetzelfde. Tot Amst. ghedr. by Broer Jansz. 1617.

Hetzelfde. Tot Dordr. by Francoys Boelsz. 1617.

Copie van eenen anderen brief, *enz*. 1617. (N°. 1307).

Vert. van den tweeden brief.

Copye van 't vervolgh.... des briefs d. P. MOLINAEI, *enz*. 1617. (N°. 1309).

Zie hierboven *Copie de la suite*.

Tractaetgen van de rechtveerdige voorsienigheyt Gods... Ghestelt door P. D. M. *enz*. 1617. (N°. 1344).

Met voorwoord van den vertaler. Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

Openinghe ende aenwijsinghe van.... middelen omme... alle de gheref. kercken.... te vereenigen, *enz.* 1618. (N°. 1381).

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

Sekeren brief onlanghs geschreven by d. P. MOLINEUS.... aen sijn vrient N. belanghende de swaricheden der kercken in dese vereen. Nederlanden. Eerst gheschr. int lat. ende nu verduytst, ende t'samen ghedr. met de lat. copye. Ghedr. 1618.

De brief is gedat.: »Lutetiae 12 ante kal. Nov. 1617."

Den seeckeren wegh ter saligheyd, in 't fransoys beschr. door d. P. MOLNIEUS (*sic*)...., en wt het frans. in duytsch gebracht door WINANDUM SONHIUM, bed. des h. euang. tot Bretten in de churf. Paltz. T'Amst., by M. J. Brandt. 1620.

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 64.

Anatomia Arminianismi.... ofte heldere ontdeckinghe van de.... gheschillen.... in de nederl. kercken.... Door.... P. MOLINAEUS.... Opt nieuwe overgheset door doct. C. W., *enz.* 1620. (N°. 1748).

Vert. naar de 2de lat. uitg. van ditzelfde jaar. Zie *Catal., Stuk I, Afd.* 2, bl. 63. Vgl. ook op JOH. A LODENSTEYN (*Afd.* 1) en het *Kort bewijs* van BARLAEUS (*Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 128.)

Ontledinge van de armin. leere.... Door.... P. MOLINAEUS.... Tot Leyden.... 1620.

Zie *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 64.

P. MOLINAEI verscheyden.... godsalighe tractaten, van hem selven in frans. beschreven ende nu.... overgheset.... Tot Amst., by Hendr. Laurensz. 1622. 12°.

De zes tractaten zijn vert. door P. J. SEMMES, J. PANNEEL, J. DE LA HAYE en J. VIVERIUS. Vgl. de titels bij hunne geschriften (*Afd.* 1).

Nieuwicheyt des pausdoms, gestelt tegen d' oudheyt van 't rechte christendom, tegen het boeck van de heer cardinael VAN PERRON, geintituleert: Replijke ofte weder-antwoorde, op de antwoorde van den doorl. coning JACOBUS I, con. van Groot-Brit. &c. Eerst beschreven in de fransche tale door.... P. DU MOULIN.... ende nu in de nederd. sprake overg. door PETRUS POLLIONIUS, bed. des h. godd. woords in J. C^I^. gem. tot Woudenberch. Tot Utr. gedr., by Gijsbert van Zijll en Dirck van Ackersdijck. 1658.

Door POLLIONIUS aan de staten van Utrecht opgedragen en uitgegeven met approbatie van de classis van Amesfoort, volgens art. 55 der kerkordening der nat. syn. van Dordrecht.

LUDOVICUS CROCIUS.

Geb. 1585. Gest. 1655.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 2205.

Paraeneticus de theologia cryptica, in quo simul Borboritarum, Mani-

ghaeorum et Stoicorum dogmatum suspicio a viris theologicis de ecclesia Dei optime meritis demovetur ad PETRUM BERTIUM...., studio L. CROCII, theol. d. et prof. in ill. schola Bremensi. Eodem accessit D. FRANCISCI JUNII.... Consilium de pace et concordia in eccles. Dei colenda, deque moderando rerum theolog. judicio, apprimé necessarium ex Irenico ipsius exsignatum. Bremae typ. Thom. Villeriani. 1615. 8°.

Met »Praef. ad BERTIUM," waarna een »Index Capitum." Het *Consilium* van JUNIUS wordt ook door eene praef. ad lectorum voorafgegaan. Achteraan »Bremae impens. M. Joh. Willii et Joh. Benthemii." Vgl. *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 269. *Theses de theol. rev.*

Vier tractaten van de volstandicheyt der heyligen.... Door L. CROCIUM, *enz.* 1615. (N°. 1156).

Vgl. *Catal. Stuk I. Afd.* 2. bl. 41 en *Bibl. der remonstr. geschr.* bl. 271 *Hymenaeus desertor.*

WINANDUS ALSTORFFIUS.

Disput. theol. de quindecim praecipuis christianae religionis dogmatibus, in totidem quaestiones et responsiones theol. distributa ac confessionis edendae ergo proposita in.... Gron.... ord. acad.... a W. ALSTORFFIO Colonienci, th. doct., respond. HENRICO HENGSTENBERGIO.... Gron. exc. J. Sassius. 1616.

JOHANNES MAJOR.

Geb. 1564. Gest. 1644.

JÖCHER, a. w. Th. III. s. 56.

Διάσκεψις de vasis irae et misericordiae, nec non honoris ac ignominiae ex sacris literis deducta et ad fidei analogiam conformata, atque.... CALVINI.... δυσφημίαις.... de absoluta.... praedestinatione ad mortem opposita, quam.... ad diem Jan. IIX.... instituendae.... proponit J. MAJOR, d. p. p. past. et superint. Jenae, respond. JOH. GEORGIO ZEIDLERO.... Typ. Steinmannianis. 1616.

GRATIANUS CIVILIS.

Remonstrantium in Belgio Semi-Pelagianismus, in Pietate ord. Holl. ac West-Frisiae, defensus per H. GROTIUM...., ostendente GRATIANO CIVILI, Anglo Basiliae typ. J. Schroeteri. 1616. 8°.

GEORGE ABBOT.

Geb. 1562. Gest. 1633.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 13.

G. Abbotti, rev. archiep. Cantuariensis, explicatio sex illustrium quaestionum, I de mendacio, II de circumcisione et baptismo, III de astrologia, IV de praesentia in cultu idololatrico, V de fuga in persequutione et peste, VI an Deus sit author peccati? Oxoniae a°. 1597 in schola theol. proposita, ibidem edita, et nunc primum in Germania recusa. Francof. prost. ap. Jonam Rosam. 1616.

JOHANNES BERG.

Geb. 1587. Gest. 1658.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 989.

De quaestione theol. an Evangelicae per Germaniam ecclesiae dissentiant in fundamento fidei? Disput. prima, quae est de controversia sacramentaria in genere et specie...., publice theologorum examini.... proposita a J. Bergio...., respond. Musselio Fusselio.... Typ. Frid. Hartmanni, bibliop. in acad. Francof. ad Oderam. 1617.

DAVID LINDESAY.

Seeckere articulen van de macht eens princen..., ghestelt by D. Lindesay, *enz.* 1617. (N°. 1331).

Vgl. *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 41.

CHRISTOPHORUS PELARGUS.

(CHR. STORCH).

Geb. 1565. Gest. 1633.

Jöcher, a. w. Th. III, s. 1352.

Pleias orationum sacrarum Chr. Pelargi, d. et prof. in acad. Francof.... Francof. sumt. Joh. Thymii. a°. 1618.

De inhoud der 7 oraties op de keerzijde van den titel.

ROBERT ABBOT.

Jöcher, a. w. Th. I, s. 15.

Van de genade Gods ende van de volherdinghe der.... gelovigen.... Door R. Abbotus, 1618. (N°. 1573).

Zie *Catal. Stuk I, Afd.* 2 bl. 42.

GEORGIUS ZEAEMANN.

Geb. 1580. Gest. 1638.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 2161.

Controversia difficilima de imagine Dei in primo homine statuque innocentiae, item de paradiso, arbore vitae, arb. scientiae.... et cognatis arduis quaestionibus, methodo theol. scholastica.... explicata. Auth. GEORGIO ZEAEMANNO.... Cum priv. Campidoni exc. Christ. Kraus. 1619.

Met opdragt „ANTONIO ALBIZIO florentino, exuli J. Chri. et JOSEPHO KONIG, scholarchae campid. *De Navorscher*, Dl. XIV, bl. 174 en 203.

JOHANNES CAMERO.

Geb. 1579. Gest. 1625.

HERZOG, a. w. Th. II, s. 543, v.

Amica collatio de gratiae et voluntatis humanae concursu in vocatione et quibusdam annexis, instituta inter cl. v. DAN. TILENUM et J. CAMERONEM. Lugd. Bat. Benedicti Mignonii, bibl. Salmuriensis. 1622.

Vooraf een brief van CAMERO „HIERONYMO GROSLOTIO LISLAEO." Achteraan „L. B. exc. Petr. Mullerus." Zie ook hierboven bl. 139.

CARL RICHARDSON.

Gest. 1654.

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 2080.

Tractaet van de bekeeringhe.... PETRI. Eerst in de engelsche tale beschreven door..... d. CH. RICHARDSON ende nu..... overgesedt door T. W., bed. des godd. woorts. Tot Leyden, by Dav. Jansz van Ilpendam. 1627.

Met voorr. aan NIC. DAMMIUS, emer. pred. en D. J. VELTHUYSEN, schepen van Utrecht.

SAMUEL RHETORFORTH.

(S. RUTHERFORD).

JÖCHER, a. w. Th. III, s. 2049.

Exercitationes apologeticae pro divina gratia, in quibus vindicatur doctrina orthodoxa de divinis decretis, et Dei tum aeterni decreti, tum gratiae efficacis operationis, cum hominis libertate consociatione et subordinatione amica; adversus J. ARMINIUM ejusque asseclas et Jesuitas...., studio et idustria. S. RHAETORFORTIS, eccl. Anwetensis, in Gallovidia Scotiae provincia pastoris. Amst. ap. Henr. Laurentii. 1636. 8°.

MATTHEW WHITE.

Hier, wat nieuws, ontdeckende.... pracktijcken van.... bisschoppen...., verdrijvende alle oude.... predicanten, met het predicken van Godes h. woordt, in-voerende papisterye.... door hare.... suyveringhe van 't nieuw gheordonneerde vasten-boeck tegens de.... placcaten....; waer in sy bethoonen haren.... haet aen.... princesse ELIZABETH...., door deselve uyt te schrappen in.... de.... kerck-ghebeden.... In het nederd. overgh.... van het eng. ex. dat ghenaemt wordt Nieuws van Ipswich, *enz.* 1637. (N°. 2613).

Get. door den schrijver.

JOHANNES DURAEUS.

(JOHN DURY).

Geb. 1588. Gest. 1678.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 252.

Judicium acad. Haffniensis seren. potent. Danorum, Norweg., Goth. ac Wandal. etc. regi praebitum, super conciliatione inter evangelicos Augustanae invariatae confessioni addictos, et inter illos qui se vocant Reformatos proposita atque tentata abs.... d. J. BURRAEO. Tychopoli typ. vulgavit Andr. Coccius. 1639.

Op den titel is BURRAEO in DURAEO veranderd.

Consultatio theol. super negotio pacis ecclesiasticae promovendo, exhibita submissaque judicio rev. facult. theol. in acad. Upsaliensi, a J. DURAEO, eccl. Scoto-Britanno. Cui addita est propositio de quaerendae concordiae principiis, conventui Holmensi ab eodem oblata, nec non ejusdem ad synodos belgicas epistola. Lond. exc. G. M. pro Andr. Crooke. 1641.

JOHANNES BUXTORFF.

Geb. 1599. Gest. 1664.

HERZOG, a. w. Th. II. s. 481—483.

J. BUXTORFI.... dissert. de linguae Hebreae origine et antiquitate. Basil. imp. haer. Lud. König, typ. G. Deckeri. 1644.

CONRADUS HORNEJUS.

Geb. 1590. Gest. 1649.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 1712.

C. HORNEII s. theol. d. et prof. in acad. Julia, disputationes et tractatus aliquot de necessitate studii pietatis, si quis salvus esse per CHR^M. velit, in unum opusculum omnes conjecti. Franc. ap. Thom. Matth. Gotzium. 1648.

JOHANN SCHARFF.

Geb. 1595. Gest. 1660.

JÖCHER, a. w. Th. IV. s. 212.

J. SCHARFII, theol.... prof.... in acad. Wittenbergensi, responsio GEORGIO CALIXTO,.. prof... Helmstad. reddita, ejusque acerbo.... scripto, nuperrime edito, opposita. Witteb. typ. J. Wilh. Fincelii, imp. Balth. Maevii. 1649.

J. SCHARFII.... protestatio adversus atrocia d. G. CALIXTI... scandala, orbi christiano data, nec non contra fallacissima ejusdem crimina... injuriasque...., passim in maledicis hactenus editis chartis, praecipue autem in nuperrimo germanico scripto: Der unchristlichen Widerlegung und Verantwortung &c.... Wittenb. sumpt. haer. d. Tob. Mevii & El. Schumacheri. Exc. Wendt. 1658.

JOHANNES WOLLEB.

Geb. 1586. Gest. 1667.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 2062.

Kort begrijp van de christ. godts-geleertheyt, op een sorghvuldige manier alsoo gestelt dat het zy een inleydinge tot het lesen der h. schrift., tot het byeenbrengen van gelijcke schrift.-plaetsen, tot het verstant der verschillen. Beschreven door... J. WOLLEBIUS..., prof... tot Basel. De aenghetoghen schrift.-plaetsen zijn.... ghesteldt nae de nieuwe oversett. des bybels. Vert. door Mr. W. L. rechtsgeleerde. Tot Amst., by Joann. van Ravesteyn. 1651.

In twee kol. gedrukt. Met registers.

GEORG CALIXTUS.

Geb. 1586. Gest. 1656.

HERZOG, a. w. Th. II, s. 501—505.

G. CALIXTI, s. th. d. et in acad. Julia prof., tractatus de arte nova, quam nuper commentus est BARTHOLDUS NIHUSIUS; ad omnes Germaniae academias, rom. pontifici.... subditas, inprimis Coloniensem. Juxta impressionem Helmstadiensem. Edit. prima. Prostat Francof. ap. Sim. Beckensteinium et Chr. Gerlachium. 1652.

VALERIUS JASCH.

Gest. 1684.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 1847.

Examen Walenburchiacae fundamentorum fidei discussionis, sive motivorum, quibus non ita pridem A. et P. DE WALENBURCH conati

sunt ostendere Protestantibus, quam sit periculosum vitare communionem eccl. rom.-catholicae, adornatum in inclyta Argentinensium univers. a V. JASCHIO, Pomerano. Cum consensu ampl. fac. theol. Argent. prostat ap. Frid. Spoor. 1652.

Vgl. hierboven bl. 120.

HENRICUS BUERHUSIUS.

H. BUERHUSII, predic. tot Mengede, disputatie teghen des duyvelbanders P. BERNHARDT LOOPERS vraghen ende des duyvels antwoordt van geloofs ende religie saecken. Voor twee jaren in 't archigymn. tot Dortmund in 't latijn gehouden, ende naederhant.... vertaelt, maer nu in 't nederl. overgeset. Naer 't ex. ghedr. tot Dortmund door Anth. Rühln. 1653.

Opgedragen aan den »hertoch ende vorst des levens JESU VAN NAZARETH."

JACOBUS USSERIUS.

(JACOB USHER).

Geb. 1580. Gest. 1655.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 1745.

Een korte verklaering van de algemeenheidt der kerke CHRISTI ende de eenigheidt van het kathol. geloof, voor-gest. in een pred. over Eph. 4 v. 13, in tegenwoordigheidt van den koning door J. USSHERUS, biss. van Armach. Uit het eng. vert. door J. C. P. D. Tot Utr., by Henr. Versteegh. 1656.

In twee kol. gedrukt.

MATTHIAS HOË VON HOENEGG.

Geb. 1580. Gest. 1645.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 1637.

Colloquium inter praecipuos aliquot Lutheranos et Reformatos theol., habitum Lipsiae A°. 1631, in quo de tollendis Evangelicarum dissidiis agitur, prout lingua german. a d. doct. Hoë.... initio consignatum et postea ab alio.... in lat. serm. traductum fuit; nunc autem publico juris fit.... Additur.... decretum ordinum evangel. super eodem colloquio Francofurti factum.... Et documenta duo alterum Episcopi Stregnensis... alt... synodi Gallo-Belgicae... Hagaecom. ap. Adr. Vlecq. 1656.

LUDOVICUS MOLINAEUS.

Geb. 1606. Gest. 1683.

HAAG, T. IV, p. 431—432.

Paraenesis ad aedificatores imperii in imperio; inqua defenduntur jura magistratus adversus MOSEM AMYRALDUM, et caeteros vindices potestatis ecclesiasticae presbyterianae. In praefatione excurritur in JOHANNIS DALLAEI Apologiam pro duabus synodis. Auth. L. MOLINAEO, PETRI filio, historiarum prof. in ill. acad. Oxoniensi. Londini exc. R. Daniel, prostat ap. Sam. Thomson. 1656.

De *Apologia pro duabus ecclesiarum in Gallia protestantium synodis nationalibus* van JEAN DAILLÉ, verscheen in 1655 te Amst., in 2 deelen 8°. AMYRAUT, had in 1653 te Saumur in het licht gegeven: *Du gouvernement de l'église contre ceux qui veulent abolir l'usage et l'autorité des synodes* 8°. MOLINAEUS draagt zijn werk op »serenissimo ac potentissimo principi OLIVARIO." terwijl JOHANNES OWEN het inleidt met een brief, aan hem gerigt.

L. MOLINAEI corollarium ad Paraenesim suam ad aedificatores imperii in imperio; in quo se purgat de consilio.... operis...., de.... ratione disciplinae constituendae in Anglia, de ratione proposita ab H. VANEO...., de tolerandis et puniendis haereticis, de natura schismatis, de jure quo disciplina eccles. reform. in Gallia nititur. Tum exhibet specimen imperii in imperio a fratr. Scotis aedificati. Subjicitur admonitio de paraeneseos erratis. Lond., exc. R. Daniel, prostat ap. Sam. Thomson. 1657. 8°.

Met opdragt. »GUILLIELMO SYDENHAMO, insulae Vectae gubernatori." Achteraan: »Epistola ad ROBERTUM BOYLE de usuris."

CHRISTOVORUS LOVE.

Geb. 1617. Gest. 1651.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 2544.

Des zondaars testament aan zijn nakomelingen. De geduldige wachter, ende: Een's christens voorneme bewaer-plaets. In eenige predik. voor-gestelt door.... Mr. CHR. LOVE. Nu vert. door M. J. K. Tot Utr., by Henr. Versteegh. 1661. 8°.

JOHAN FREEMAN.

Predikatie sonder text, gepredikt in d'Inner tempel binnen Londen, deur J. FREEMAN, bed. des godl. woords, vert. deur J. H. Tot Sneeck, voor Joann. Balkholt. 1662.

Een zonderlinge preek, in twee kol. gedrukt, met een »Naespraek," waarin het schema in 14 bladz. wordt voorgesteld.

DANIEL SCARGILL.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 196.

De herroepinge van D. SCARGILL, opentlijck gedaen voor de acad. van Cambridge, in groot St. Maryen Julij 25. 1669. Overg. uyt het eng. Na de copye.... t' Utr. by Ant. Smytegelt. 1669.

SCARGILL was een aanhanger van HOBBES.

TOMAS TYMME.

Een silvere poort-klock welckers gheluyt machtigh is om.... in te winnen 't alderheylooste werelts-kint, ende om yemant die in sorgeloosheydt levende is.... een ware christen te doen worden, opdat hy ten eynde de eeuwige salighey verwerven mach. Eerst in de eng. tale beschreven door T. TYMME, ende nu.... over-geset door een liefh. der waerheydt J. S. Tot Amst., by Michiel de Groot. 1670. 12°.

GAMALIEL COENRAADINUS.

Examen thesium extraordinariarum ANT. HULSII...., quibus petit.... J. COCCEJUM...., ejusque speciatim principia et deinde distinctionem inter ἄφεσιν et πάρεσιν, aliaque huic quaestioni cognata.... Aut. GAMALIELE COENRAADINO, eccl. Philadelphensis pastore. Amst. ap. J. van Someren, 1674.

JOHANN DEUTSCHMANN.

Geb. 1625. Gest. 1706.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 99.

In nomine JESU! Synopsis mataeologias Arminianae, disputatione solemni proposita, praes. J. DEUTSCHMANN, th. prof., respondens JOHANNES REINHARD.... Witteb. typ. Joh. Wilkii. 1675.

FRIDERICH ULRICH CALIXTUS.

Geb. 1622. Gest. 1701.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 1565.

FR. ULR. CALIXTI, s. theol. d.... in acad. Julia.... prof...., discussio nebularum, quibus iniquitatis calovianae mysteria pietatis officio pridem vulgato revelata disputatione nupera, conatu irrito, obumbrare tentavit d. ABRAHAM CALOVIUS, theol. et prof. Witteb. Sumpt. Frid. Lüderwald...., exc. Jac. Muller. 1676.

GILBERT BURNET.

Geb. 1643. Gest. 1715.

JÖCHER, a. w. Th. I, s. 1503.

* The declaration of H. H. WILLIAM HENRY...., prince of Orange etc., of the reasons inducing him to appear in armes in the kingdome of England, *enz.* 1688. (N°. 8525).

Door BURNET vert. naar de declaratie door FAGEL opgesteld.

* A letter writ by.... FAGEL.... tot mr. JAMES STEWART, *enz.* 1688. (N°. 8586).

Vert. van BURNET. Vgl. *B. v. p.* N°. 8587.

A. Sermon preached in the chappel of st. James's, before his highness the prince of Orange, the 23d of Dec. 1688. By G. BURNET d.d. chapl. to his Highness. Print. by his Highn. special command. London, print. for Richard Chiswell. 1689.

Over Ps. CXVIII: 23.

* De citatie van G. BURNET... om hem te... verantwoorden.... wegens de beschuldiginge van hoog-verraet.... In d' eng. tale gesteld.... door.... G. BURNET, *enz.* 1687. (N°. 8385).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8386.

* Aenmerkinge op het.... Parlamentum pacificum, *enz.* 1688. (N°. 8600).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8599 en 8601.

Verantwoordinge van dr. G. BURNET van wegen de lasteringen tegen hem.... in.... Parlamentum pacificum, *enz.* 1688. (N°. 8603).

Dr. BURNETS vindicatie zijns zelfs, *enz.* 1688. (N°. 8604).

* Een onderzoek over de redenen...., tot vernietiging van den Test, *enz.* [1688]. (N°. 8610).

Vgl. *B. v. p.* N°. 8611—'14.

Een apologie voor de kerk van Engeland, *enz.* 1688. (N°. 8651).

Predikatie, gedaan voor 't lager-huys, van de conventie, den 10 Febr. 1689, zynde de dank-dag voor de verlossinge van het koninkryk van 't pausdom en de arbitraire macht, door middel van zyn hoogheyd de prince van Orange, door G. BURNET, th. doct. en kapp. van zyn hoogheyd. In 't eng. tot London gedr. door bevel van 't parlement en daar uyt vert. t' Amst. voor de wed. van Steven Swart. 1689.

Handelende over Ps. CXLIV vs. 15.

Een predicatie gepredikt in de capel van st. James, voor zijn hoogheid den prins van Orangie, den 23 Dec. 1688 door G. BURNET, d.d. pred. van zijn hoogh. Na de copye gedr. tot London, door zijn

hoogheids speciaal bevel. Tot Amst., by de wed. van Steven Swart. 1689.

Het onderwerp der pred. is Ps. CXVIII: 23.

Predikacie gedaan op de krooninge van WILLIAM de III en MARIA de II.... in de abdy-kerk van Westmunster, den 21 Apr. 1689 door GILBERT, lord biss. van Salisbury, gedr. in 't eng. door uytdr. bevel van hunne maj., ende daar uyt vert. t' Amst., by de wed. van Steven Swart. 1689.

De pred. handelt over II Sam. XXIII: 3, 4.

Predikacie, gedaan voor de leden van 't hoogerhuys in de abdy van Westmunster, op den 15 Nov. 1689, synde de verjaardag van het buspoeder verraad, en de landing van zyn maj. in Engeland, door... G. BURNET, lord biss. van Sarum. t' Amst., by de wed. van Steven Swart. 1689.

De tekst is Micha V vs. 5.

Het leeven en afbeeldsel der.:. vorstinne MARIA DE TWEEDE..., haarer majesteyts gedachtenisse toegewijd door dr. G. BURNET, biss. van Salisbury. Uit het eng.... en met eene voorr.... door WM. SÉWEL. t' Amst., by de wed. van Steven Swart. 1695.

Met portret van MARIA en een paar lijkzangen van SEWEL. Vgl. voor den vertaler *De Navorscher* Dl. XIV bl. 244.

Dankpredikatie uitgespr. voor de koninginne en beide de huizen des parlements in st. Pauls kerk, den 31 van Dec. 1706, over de wonderbaare zeegeningen van hetselve jaar, door.... G. BURNET, biss. van Salisbury. In het eng. gedr. door byzonder bevel van h. maj. Te Rott., by B. Bos. 1707.

Door Bos aan PIETER SCHEFFENS opgedragen.

JOHANN RUDOLPH WETSTEIN.

Geb. 1647. Gest. 1711.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 1920.

Dissert. philol.-theol. de historia Susannae pars prior, quam.... praes. JOH. RUD. WETSTENIO,... theol. prof..., placido eruditorum examini submittit M. SAMUEL WETSTENIUS Basil. Basileae typ. Jac. Bertschi. [1688].

Jo. R. WETSTENII.... ad reformatas Helvetiae atque foederatarum civitatum ecclesias epistola. Amst. ap. J. Wetstenium et G. Smith. (1733).

Uitgeg. door J. J. WETSTEIN.

N. ORCHARD.

De leeringe der duyvelen, beweezen te zyn de groote afval deezer laatste tyden, of een proeve, strekkende om die onbehoorlyke kun-

digheden.... welke de menschen van de demons en quaade geesten hebben, te verbeteren. In 't eng. beschr. door N. ORCHARD, pred. in Nieuw-Engeland. En volgens de copy, gedr. tot Londen... 1676, vert. door WM. SÉWEL. t' Amst., by Joh. Broers 1691.

CHRISTOPH SONTAG.

Geb. 1654. Gest. 1717.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 677.

Venenum mataeologiae arminianae per praecipua doctrinae christ. capita diffusum, assertionibus nonnullis Apologiae Remonstrantium.... oppositis et ad disputandum publice propositis, Altdorfi Noricorum d. 31 Jan.... impugnabitur sub praes. CHR. SONNTAGII, ss. theol.... prof..., a respondente GEORGIO CASPARO KLAUER, Schleusinga Hennebergico. Literis Kohlesianis (1694).

C. S. SCHURZFLEISCH.

De ARMINIO, praes. C. S. SCHURZFLEISCH, publicè disseret PAUL CONRAD MITTERNACHT, Ger. Ost. ad diem Jan. a CIƆIƆCLXX. Vitteb., typ. Chr. Schrödteri. 1695.

THOMAS MANNINGHAM.

Predikacie gedaan tot Londen in de parochie kerk van st. Andries Holborn, den $\frac{\text{30 Dec.}}{\text{9 Jan.}}$ $169\frac{4}{5}$, over de... dood van MARIA de tweede..., door TH. MANNINGHAM, th. d. pred. van st. Andries Holborn en kap. van den koning. Uyt het eng. vert. T' Amst., by de wed. van Steven Swart. 1695.

Tekst: Amos VIII vs. 9, 10.

WILLIAM SHERLOCK.

Geb. 1640. Gest. 1707.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 557.

Predikacie over de dood der.... vorstinne MARIA DE TWEEDE.... Door W. SHERLOCK.... In 't eng. voor de derde maal gedr., *enz.* 1695. (N°. 9412).

THEODORUS BOLTEN.

Lyk-reede over de woorden II Sam. I v. 19, op het droevig en

smertelyk afsterven van.... WILLEM den derde...., uytgespr. den 15 Maart 1702, in de kon. kapelle te st. James, door TH. BOLTEN, bed. des h. euang. van zyn maj. hofhouding. t' Amst., by S. Petzold. 1702.

JOAN HAMMOND, W. TUCKER, THOMAS GOODWIN.

De doot van.... WILLEM de III betreurt, in drie lijkreden, door drie engelsche godtgeleerden. Te Rott., by Bar. Bos. 1702. *

Algemeene titel, waarna de 3 lijkr. elk onder afzond. titel volgen. De 1ste is van HAMMOND, over Hand. XIII: 36, de 2de van TUCKER over Klaagl. V: 16, 17, de 3de van GOODWIN over Fil. I: 23, 24. B. Bos, de vertaler, droeg ze op aan ELIAS DE RUUCK, oud. burgem., JEAN DE MEY, schepen van Rott. en aan JOH. GRIFFITH, oud-kommissaris van de zee-zaken.

NIKLAAS BRADY.

Predikatie ter gelegenheid van de dood van.... WILLEM den derden en haare tegenwoordige majesteits gelukkige komst tot de kroon. Uitgespr. in de parochiekerk van Richmond in Surry, op Zondag den 15 Maart 1702 door N. BRADY, kap. van zyne laatste maj. en pred. in de voorn. kerk. Uit het eng. vert. door een lid van het konstgen. »in magnis voluisse sat est." Te Amst., by S. Petzold 1702. Met privilegie. *

De pred. handelt over Ps. XLII: 6.

PHILIPPUS LUDOVICUS HANNEKEN.

Geb. 1637. Gest. 1706.

JÖCHER, a. w. Th. II, s. 1351.

Specimen examinandi theologiam Remonstrantium...., tum quod attinet eam in toto complexu, tum in illis quae docet de theologia et religione in genere et de existentia Dei, quod praes. PHIL. LUDOV. HANNEKENIO,... theol. prof...., tuebitur M. JOH. ANDREAS SCHRÖN... past.... Heldrungens.

JOHAN BUGENHAGEN.

Geb. 1485. Gest. 1558.

HERZOG, a. w. Th. II, s. 433—439.

Dr. J. BUGENHAGENS Pomerani, voor 171 jaaren te Wittenberg gehoudene lyk-predicatie over de dood van onsen grooten kerkenleeraar en vader, doct. M. LUTHERUS.... Overg. door J. H. MANNÉ... Te Amst., by S. Schoonwald 1717.

Zie op de Lutherschen hierboven bl. 108.

P. A. LEHMAN.

H. GROTII Belgarum phoenicis manes ab iniquis obtrectationibus vindicati. Accedit scriptorum ejus tum editorum tum ineditorum conspectus triplex. Delphis Bat. 1727. 8°.

In 2 deelen, het 1ste met een portret van DE GROOT in 1620, het 2de met eene afbeelding van denz. in 1645. De »conspectus" der beide deelen vóór het 1ste, de »Bibliotheca Grotiana" aan het einde van het 2de deel. Voor den schrijver wordt P. A. LEHMAN gehouden.

FRANCISCUS WOKENIUS.

Geb. 1685. Gest. 1734.

JÖCHER, a. w. Th. IV, s. 2041.

Loca ex libris v. test. historicis, quae.... J. CLERICUS corrupta credit. Praes. FR. WOKENIO,.. ling. hebr... prof..., d. X Mart. MDCCXXXI... vindicabit M. FRIDER. WILH. JAHR, Gosmaria Lusatus. Vitemb. Stanno Schlomachiano [1731].

Zie *Catal. v. d. theol. bibl. d. rem.-geref. kerk te Rott.* bl. 32, No. 7.

JOHANNES JUSTUS VON EINEM.

Selectae animadversiones ad J. CLERICI scripta. P. I exhibet critico-exegeticas ad comm. ipsius in libr. v. t., e celeb. theol. exeg. et philol. scriptis in unum collectas et cum nostris lucubrationibus conjunctas. Praemittitur de regulis bonae interpret. libellus...., observat. exemplisque bibl. illustratus, et in scripta CLERICI dissert... de audacia illius critica in sacris, tortura hermeneutica novaque quidem sed falsa s.s. interpretandi meth, et erroribus in reliquis ejus scriptis obviis, a°. MDCCXXIIX separatim edita, jam vero recognita et aucta. Acc. J. J. VON EINEM, v.d.m. in Duc. Magd. Magdeb., literis Siegelerianis. 1735. 8°.

Opgedragen aan JOH. ADAM STEINMETZ. Achteraan J. J. v. EINEM vita et scripta en indices.

JOANNES ANDREAS THAL.

Dissert. theol.-histor. de circumspectione haeresiologica, quam praes... SIGISM. JAC. BAUMGARTEN s.s. theol.... prof.... placido eruditorum examini subjecit.... auctor J. ANDR. THAL. Palaeo-Brandenb.... Halae Magdeb. typ. Joannis Chr. Hilligeri (1744).

DANIEL WYTTENBACH.

Gest. 1779.

De Navorscher, Dl. XI, bl. 173, 238, 266.

Tentamen theologiae dogmaticae methodo scientifica pertractatae, auct. D. WYTTENBACHIO.... Francof. a. M. ap. J. B. Andreae et H. Hort. 1747. 8°.

In 2 dln.

ADOLF FRIEDRICH REINHARD.

Brieven over eenige gewigtige onderwerpen der h. schrift en wysbegeerte door.... AD. FRED. REINHARD, raadsheer.... by.... den hertog van Mecklenbourg-Strelitz. Uit het hoogd. vert. Te Amst., by de wed. K. van Tongerloo en Zn. 1766. 8°.

Met voorr. van den vertaler.

JAMES NICHOLS.

Calvinism and Arminianism compared in their principles and tendency of the doctrines of general redemption, as held by the members of the church of England, and by the early Dutch Arminians, exhibited in their scriptural evidence, and in their connection with the civil and religious liberties of mankind. By J. NICHOLS. London, printed for Longman.... 1824. 8°.

In twee dln. Na eene »Introduction" van 160 bladz. volgt: »The examination of TILENUS before the Triers, in order to his intended settlement in the office of a public preacher, in the commonwealth of Utopia, whereunto are annexed the tenents of the Remonstrants, touching those five art. voted.... but not disputed at the synod of Dort, together with a short essay, by way of annotations, upon the fundamental theses of mr. THOMAS PARKER. London, printed for R. Royston, 1658. Reprinted by J. Nichols. 1824." Voorts 4 appendices.

The life of J. ARMINIUS.... compiled from his life and writings, as published by mr. J. NICHOLS, by Nathan Bangs, d.d. New-York 1843. 8°.

Met portret.

HENDRIK LUDEN.

H. DE GROOT uit zijne lotgevallen en schriften door H. LUDEN, hoogl. in de gesch. aan de univ. van Jena. Te Leeuw., by Steenbergen van Goor. 1830. 8°.

FREDERICK CALDER.

Memoirs of S. EPISCOPIUS, the celebrated pupil of ARMINIUS...., who was condemned by the synod of Dort....; to which is added a brief account of the synod of Dort, and of the sufferings to which the followers of ARMINIUS were exposed.... By FR. CALDER. London, Simpkin and Marshall. 1835. 8°.

CHRIST. NESS.

Antidote contre l'Arminianisme ou traité pour refuter les cinq points qui constituent cette doctrine.... Ouvrage recommandé par le doct. Owen, et publié.... par CHRIST. NESS Londr. 1700. Paris chez Risler. Bruxelles chez Lourde 1838. 12°.

JAMES MORISON.

An exposition of the ninth chapter of Paul's epistle to the Romans. By J. MORISON. Kilmarnock John White. London, Ward a C°.... 1849. 8°.

Vooraan »Epist. dedic. to the prof. of theol. in the churches in Scotland," achteraan een index. In de prolegomena wat door CASTELLIO, GELLIUS, ARMINIUS, EPISCOPIUS en v. D. BORRE over Rom, IX was geschreven.

ANONIEME GESCHRIFTEN.

Heylighe philosophie oft verscheyden handelinghen, dienstelick tot onderwysinghe ende vertroostinghe der Christenen, die met veel verdruckinghen besocht worden. Wt den frans.... sprake ghetrouw. overgheset. Het inhoudt deses boecx wordt int naevolghende bladt ghesien... Tot Amst. 1597. (Ghedr. t' Haerl. by Gillis Rooman). 8°.

Dit stichtelijk boekje is in het kunstig bandje gebonden, waarvan in de *Bibl. der remonstr. geschr.* (Vgl. F. LANSBERGEN) gesproken is. De inleiding is gedateerd 30 Nov. 1589.

Een wonder-bare schrift. openbaringhe vant eynde des werelts.... door P. V. Overgh. uyt het fransois door A. M. *enz.* 1610. (N°. 858).

De absoluto reprobationis decreto. Versio ex anglico. Amst. ap J. et C. Blaeu. 1640. 8°.

The Arminian haltered, who halting betweene two religions, the Protestants and the Papists, fell headlong into dispair. Or the.... life and.... death of JOHN HOBSON...., being one of the greatest Arminians...., who miserablely hanged him selfe.... With a coppie of verses which he writ a little before his death. Also a postscript to advertize alle true christians.... Written by T. S. Printed 1641.

Amica disputatio adversus Judaeos, continens examen scripti cujusdam Judaici e lusitanico in latinum versi et responsum ad quaestiones inibi Christianis propositas. Cui adjuncta est explic. locorum aliquot difficil. in Apoc. Johannis a c XI asque ad finem libri A°. D^i^. 1644.

The beginning, progresse an increase of the sect of the Remonstrants and Arminian faction in the Vnited Provinces.... together with the meanes used by the power and authority of the civill magistrate for the suppressing thereof.... Where unto are annexed the severall edicts and proclamations.... set forth by the estates general.... London, printed by Francis Leach. 1646.

Idolum Judaicum ofte den joodschen Messias.... uyt 't hooghd. vert. door F. S. *enz.* 1646. (N°. 3102).

J. N. J. Rumor ἀδέσποτος, sed falsissimus et quia valde injuriosus a d. ABR. CALOVIO per veri relationem in hostium veritatis et calumniatorum publicam confusionem profligatus. Witeb. sumpt. et typ. Joh. Wilckii. 1683.

Methodist quarterly review. July 1857.

Art. 1, geschreven door rev. W. F. WARREN, handelt over ARMINIUS, naar aanleiding der engelsche vertaling zijner werken.

ARMINIUS and Arminianism.

Opgenomen in *The christian examiner.* Vol. LXVIII. *Fifth series.* Vol. VI. *May. Boston* 1860. 8°.

Pious Arminians proved to be practical Calvinists; also, distinguishing grace practically considered and a summary of Calvinism. London Simpkin, Marshall and co. 1860. 12°.

REGISTER

DER

PERSONEN.

3 2044 052 770 781

